

Z A K O N

O REGULISANIM PROFESIJAMA I PRIZNAVANJU PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA

I. UVODNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom se uređuju minimalni uslovi osposobljavanja u Republici Srbiji za pristup i obavljanje profesija doktora medicine, doktora medicine specijaliste, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, medicinskih sestara opšte nege, babica, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine, arhitekata, kao i priznavanje profesionalnih kvalifikacija, uključujući i sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija u Republici Srbiji u cilju ostvarivanja prava na poslovno nastanjenje, slobodu pružanja usluga na privremenoj i povremenoj osnovi u Republici Srbiji na osnovu profesionalnih kvalifikacija, kao i postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija.

Postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija kada je u pitanju opšti sistem priznavanja, priznavanje profesionalnog iskustva i automatsko priznavanje kvalifikacija, uređuje se odredbama ovog zakona, a supsidijarno se primenjuju odredbe propisa koji uređuju opšti upravni postupak, osim ako je ovim zakonom drugačije uređeno.

Ovim zakonom se utvrđuju uslovi za delimičan pristup regulisanoj profesiji u Republici Srbiji, kao i priznavanje pripravničkog staža obavljenog izvan svoje matične države, odnosno u državi potpisnici (u daljem tekstu: „država potpisnica EEP-a”).

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu i propisima koji se donose na osnovu ovog zakona, a koji imaju rodno značenje, nezavisno od toga da li se koriste u muškom ili ženskom rodu, obuhvataju podjednako muški i ženski rod.

Član 2.

Visokoškolske ustanove koje imaju akreditovane studijske programe za sticanje obrazovanja za profesije doktor medicine, doktor medicine specijalista, doktor dentalne medicine, doktor dentalne medicine specijalista, magistar farmacije, doktor veterinarske medicine i arhitekta treba da usklade studijske programe sa minimalnim uslovima osposobljavanja iz Direktive pre ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju.

Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja za profesije medicinska sestra opšte nege i babica treba da uskladi planove i programe nastave i učenja sa minimalnim uslovima osposobljavanja iz Direktive pre ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju.

Subjekti primene

Član 3.

Ovaj zakon se primenjuje na državljane država potpisnica EEP-a koji su stekli profesionalne kvalifikacije u državi potpisnici EEP-a, a koji u Republici Srbiji žele da obavljaju određenu regulisanu profesiju, kao lica zaposlena kod poslodavca ili lica koja samostalno obavljaju delatnost, uključujući i slobodne profesije.

Ovaj zakon se primenjuje i na državljane trećih država koji su stekli profesionalne kvalifikacije u državi potpisnici EEP-a, osim odredaba o automatskom priznavanju profesionalnih kvalifikacija ovog zakona.

Ovaj zakon se primenjuje na odgovarajući način i na priznavanje profesionalnih kvalifikacija državljanima država potpisnica EEP-a i trećih država koji su stekli profesionalne kvalifikacije van država potpisnica EEP-a, osim odredaba o priznavanju profesionalnih kvalifikacija radi ostvarivanja prava na poslovno nastanjenje, odredaba o priznavanju profesionalnog iskustva i odredaba o automatskom priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, dokazi o formalnoj kvalifikaciji za obavljanje regulisanih profesija, stečeni van države potpisnice EEP-a, moraju zadovoljavati minimalne uslove osposobljavanja propisane u glavi IV. ovog zakona.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na pomorce, za koje je postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija uređen posebnim propisima.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na kvalifikacije lica koja obavljaju uslužne ili posredničke poslove pri kojima ne dolaze u neposredan dodir sa opasnim hemikalijama, jer je u ovom slučaju postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija uređen posebnim propisima.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na javne beležnike koji se imenuju u skladu sa posebnim propisima, državne službenike i službenike u organima autonomne pokrajine i jedinicama lokalne samouprave.

Lice kome je priznata profesionalna kvalifikacija ima pravo da obavlja regulisanu profesiju u Republici Srbiji pod istim uslovima kao srpski državljani, u skladu sa zakonom.

Pojmovi

Član 4.

Pojmovi u smislu ovog zakona imaju sledeće značenje:

1) direktiva – označava Direktivu 2005/36/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 7. septembra 2005. godine o priznavanju profesionalnih kvalifikacija (tekst značajan za EEP, „Službeni list EU”, L 255, od 30.9.2005.) i Direktivu 2013/55/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 20. novembra 2013. godine o izmeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju profesionalnih kvalifikacija i Uredbe EU br. 1024/2012 o administrativnoj saradnji putem Informacionog sistema unutrašnjeg tržišta („Uredba IMI”) (tekst značajan za EEP, „Službeni list EU”, L 354, od 28.12.2013.), koje važe za evropski ekonomski prostor (u daljem tekstu: Direktiva);

2) država potpisnica EEP-a – države koje su potpisale Ugovor o Evropskom ekonomskom prostoru i Švajcarska konfederacija;

3) matična država – država članica u kojoj je kandidat stekao svoje profesionalne kvalifikacije za bavljenje određenom profesijom, odnosno delatnošću; može biti i država članica poslovnog nastanjenja nosioca profesionalne kvalifikacije;

4) treće države – sve države koje nisu članice Evropske unije, niti države potpisnice EEP-a i Švajcarske konfederacije;

5) regulisana profesija – profesionalna delatnost ili skup profesionalnih delatnosti kod kojih je pristup i obavljanje, odnosno način obavljanja delatnosti na osnovu zakonskih, podzakonskih ili drugih akata donetih na osnovu zakonskih ovlašćenja, neposredno ili posredno uslovljen posedovanjem određenih

profesionalnih kvalifikacija, kao i profesionalna delatnost ili skup profesionalnih delatnosti kojima se bave članovi stručnih organizacija sa profesionalnim nazivom;

6) profesionalna kvalifikacija – obuhvata završeno formalno obrazovanje i dodatno stručno osposobljavanje i usavršavanje koje se obavlja tokom ili nakon završetka formalnog obrazovanja, a dokazuje se diplomom ili drugom javnom ispravom koju je izdala nadležna obrazovna ustanova; ispunjavanje uslova opšteg sistema priznavanja iz člana 14. ovog zakona, a dokazuje se potvrdom o osposobljenosti ili profesionalnim iskustvom, na osnovu koga je nosilac profesionalne kvalifikacije stekao pravo obavljanja određene regulisane profesije u državi potpisnici EEP-a;

7) formalna kvalifikacija – diploma, svedočanstvo i druga javna isprava koju je izdalo nadležno telo države potpisnice EEP-a kojima se potvrđuje uspešno završeno formalno obrazovanje koje je stečeno u državi potpisnici EEP-a;

8) profesionalni naziv – naziv koji svom nosiocu daje pravo na obavljanje određene regulisane profesije i može biti različit od naziva koji se stiču završetkom formalnog obrazovanja u skladu sa propisima iz oblasti srednjeg i visokog obrazovanja u Republici Srbiji;

9) profesionalno iskustvo – stvarno obavljanje profesije sa punim ili nepunim radnim vremenom u državi potpisnici EEP-a, u skladu sa propisima;

10) pripravnički staž – period koji se obavlja pod nadzorom mentora ako predstavlja uslov za pristup regulisanoj profesiji, a koji se može obavljati ili tokom formalnog obrazovanja ili posle završetka formalnog obrazovanja;

11) period prilagođavanja – obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji pod nadzorom, koje može biti praćeno stručnim osposobljavanjem i usavršavanjem i podleže ocenjivanju; detaljna pravila kojima se uređuje period prilagođavanja i ocenjivanje kao i status kandidata za vreme perioda prilagođavanja utvrđuje nadležno telo uzimajući u obzir činjenicu da je kandidat nosilac formalne kvalifikacije u državi potpisnici EEP-a;

12) regulisano obrazovanje i osposobljavanje – svako obrazovanje i osposobljavanje koje je izričito usmereno na obavljanje određene regulisane profesije, a koje obuhvata jedan ili više programa koji su, tamo gde je primereno, dopunjeni odgovarajućim stručnim osposobljavanjem ili vežbama ili stručnom praksom; struktura i nivo stručnog osposobljavanja, vežbi ili stručne prakse biće uređeni drugim propisom;

13) zajednički okvir osposobljavanja – zajednički skup kompetencija neophodnih za obavljanje određene regulisane profesije, koji ne zamenjuje nacionalne programe obrazovanja i osposobljavanja osim u slučajevima kada je drugim propisima drugačije rešeno;

14) kompetencija – integrisani skup znanja, veština, sposobnosti i stavova koji omogućuje pojedincu efikasno obavljanje aktivnosti u datoj profesiji;

15) provera osposobljenosti za obavljanje regulisane profesije – provera stručnog znanja, veština, sposobnosti i stavova kandidata koju sprovode nadležna tela Republike Srbije radi procene osposobljenosti kandidata za obavljanje regulisane profesije; za potrebe provere osposobljenosti nadležno telo utvrđuje predmete koji nisu obuhvaćeni kandidatovim dokazima o formalnoj kvalifikaciji, predmete koji podležu proveru osposobljenosti, a bitni su za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji, što se utvrđuje poređenjem obrazovanja i osposobljavanja koje se zahteva za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji i onog koje se zahteva u drugoj državi potpisnici EEP-a; detaljna pravila kojima se uređuje provera osposobljenosti u profesiji i status kandidata za vreme pripreme za

proveru, utvrđuje nadležno telo uzimajući u obzir činjenicu da je kandidat nosilac profesionalne kvalifikacije u državi potpisnici EEP-a;

16) zajednička provera osposobljenosti – standardizovana provera osposobljenosti nosilaca određenih profesionalnih kvalifikacija koja je dostupna drugim država potpisnicama EEP-a koje su prihvatile zajednički okvir osposobljavanja; uspešan rezultat provere omogućava nosiocu profesionalne kvalifikacije da obavlja profesiju u svakoj drugoj državi potpisnici EEP-a koja je prihvatila zajednički okvir osposobljavanja pod istim uslovima kao i nosioci profesionalnih kvalifikacija koje su svoje kvalifikacije stekli u toj državi;

17) automatsko priznavanje – priznavanje profesionalne kvalifikacije koje se odnosi isključivo na državljane država potpisnica EEP-a sa dokazom o formalnoj kvalifikaciji izdatim u državi potpisnici EEP-a, kojim Republika Srbija priznaje valjanost jednaku onoj koju imaju dokazi o formalnoj kvalifikaciji koje sama izdaje;

18) stručni i akademski naziv i akademski stepen – naziv i stepen koji se u Republici Srbiji stiču završetkom visokog obrazovanja;

19) pružanje usluga na privremenoj i povremenoj osnovi - pružanje usluga kome ne prethodi postupak priznavanja profesionalne kvalifikacije uz uslov poslovnog nastanjenja u drugoj državi potpisnici EEP-a, a koje se procenjuje za svaki pojedinačni slučaj, uzimajući u obzir njegovo trajanje, učestalost, redovnost i stalnost;

20) potvrda o nesmetanom pružanju usluga na unutrašnjem tržištu Evropske unije – potvrda koja se izdaje pravnim i fizičkim licima, državljanima Republike Srbije, u svrhu nesmetanog obavljanja profesija i pružanja usluga na teritoriji drugih država potpisnica EEP-a zapošljavanjem i obavljanjem ekonomske delatnosti, odnosno samozapošljavanjem, poslovnim nastanjenjem, odnosno privremenim i povremenim pružanjem usluga (u daljem tekstu: „EU potvrda”);

21) lice koje samostalno obavlja delatnost – lice koje samo snosi rizik poslovnog uspeha ili neuspeha, radi van odnosa podređenosti, koje je za obavljanje delatnosti neposredno, lično i u potpunosti plaćeno;

22) nadležno telo – telo nadležno za sprovođenje postupka i utvrđivanje uslova za priznavanje profesionalnih kvalifikacija, izdavanje rešenja o priznavanju profesionalnih kvalifikacija, davanje informacija o postupku i uslovima priznavanja profesionalnih kvalifikacija i za preduzimanje ostalih radnji u skladu sa ovim zakonom, a to su: nadležne strukovne organizacije ili druga tela ili organizacije koje su posebnim propisima ovlašćene za sprovođenje postupka i utvrđivanje uslova za priznavanje profesionalnih kvalifikacija, odnosno ministarstva u čijem su delokrugu određene regulisane profesije;

23) evropska profesionalna kartica – elektronska potvrda u okviru sistema kojom se dokazuje da je nosilac profesionalne kvalifikacije ispunio sve uslove za pružanje usluga u Republici Srbiji na privremenoj i povremenoj osnovi ili priznavanje profesionalnih kvalifikacija za poslovno nastanjenje u Republici Srbiji (u daljem tekstu: „EPK”);

24) celoživotno učenje – opšte obrazovanje, stručno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje, neformalno obrazovanje i informalno učenje koje se odvija tokom života, čija je svrha sticanje i unapređivanje znanja, veština, sposobnosti i stavova, uključujući i profesionalnu etiku;

25) IMI sistem – informacioni sistem unutrašnjeg tržišta;

26) evropski sistem prenosa bodova u visokom obrazovanju (ESPB) – sistem bodovanja za visoko obrazovanje koji se koristi u evropskom prostoru visokog obrazovanja;

27) pretežni razlozi opšteg interesa – razlozi koji se kao takvi priznaju u sudskoj praksi Suda pravde Evropske unije.

II. PRUŽANJE USLUGA NA PRIVREMENOJ I POVREMENOJ OSNOVI NA OSNOVU PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA

Uslovi

Član 5.

Fizičko lice koje u Republici Srbiji želi da pruža usluge na privremenoj i povremenoj osnovi obavljanjem određene regulisane profesije, bilo kao lice zaposleno kod poslodavca ili lice koje samostalno obavlja delatnost, može da pruža takve usluge obavljanjem regulisane profesije ako je:

- 1) steklo profesionalnu kvalifikaciju u državi potpisnici EEP-a ili u trećoj državi pod uslovom da je ta država već priznala takvu kvalifikaciju;
- 2) poslovno nastanjeno u državi potpisnici EEP-a, prema propisima za obavljanje iste regulisane profesije u toj državi;
- 3) u državi poslovnog nastanjenja obavljalo istu regulisanu profesiju najmanje jednu godinu u toku poslednjih 10 godina koje su prethodile pružanju usluga, u slučaju da ni ta profesija ni osposobljavanje za tu profesiju nisu regulisani u državi poslovnog nastanjenja; uslov od godinu dana obavljanja profesije neće se primenjivati ako je obavljanje profesije ili obrazovanje i osposobljavanje za tu profesiju regulisano.

U skladu sa odredbama ove glave nadležno telo ne može ni iz jednog razloga vezanog za profesionalne kvalifikacije da ograniči lice iz stava 1. ovog člana u pružanju usluga u Republici Srbiji:

- 1) ako je lice poslovno nastanjeno u državi potpisnici EEP-a u cilju obavljanja određene profesije prema propisima za obavljanje iste profesije u toj državi (u daljem tekstu: „država članica poslovnog nastanjenja”);
- 2) ako se lice u državi članici poslovnog nastanjenja bavilo određenom profesijom najmanje jednu godinu u toku poslednjih 10 godina, u slučaju da ta profesija u državi članici poslovnog nastanjenja nije regulisana.

Lica iz st. 1. i 2. ovog člana podležu posebnim propisima kojima se utvrđuju profesionalne kvalifikacije za obavljanje regulisanih profesija.

Izuzeci

Član 6.

Lica iz člana 5. stav 2. ovog zakona nadležno telo će osloboditi zahteva koje moraju ispunjavati lica sa poslovnim nastanjenjem u Republici Srbiji, i to:

- 1) odobrenja, registracije, odnosno članstva u strukovnoj organizaciji;
- 2) registracije pri organizaciji nadležnoj za socijalno osiguranje u cilju podmirivanja dugovanja osiguravaču, u vezi sa aktivnostima preduzetim u korist osiguranih lica.

Strukovne organizacije ili druga nadležna tela ili organizacije mogu predvideti privremenu registraciju, pod uslovom da registracija ili članstvo u strukovnoj organizaciji ni na koji način ne odlažu, odnosno ne čine težim pružanje usluga i ne zahtevaju nikakve dodatne troškove za lica iz člana 5. stav 2. ovog zakona.

U cilju podmirivanja dugovanja osiguravaču u vezi sa aktivnostima preduzetim u korist osiguranih lica, lice organizaciji iz stava 1. tačka 2. ovog člana šalje obaveštenje unapred ili naknadno u slučaju hitnosti.

Izjava o pružanju usluga

Član 7.

Lice koje želi da pruža usluge obavljanjem regulisane profesije u Republici Srbiji dužno je da pre početka prvog pružanja usluge o tome obavesti nadležno telo ili Jedinственu elektronsku kontakt tačku iz člana 85. ovog zakona izjavom u pisanom obliku.

Izjava iz stava 1. ovog člana uključuje lične podatke i podatke o pojedinostima svakog osiguranja ili bilo kog drugog sredstva lične ili kolektivne zaštite s obzirom na profesionalnu odgovornost i podnosi se za svaku godinu u kojoj lice namerava da privremeno ili povremeno pruža usluge u Republici Srbiji.

Uz izjavu iz stava 2. ovog člana, lice je dužno da priloži sledeća dokumenta:

- 1) dokaz o državljanstvu;
- 2) potvrdu kojom se dokazuje da je lice poslovno nastanjeno u državi članici poslovnog nastanjenja za bavljenje profesijom, odnosno delatnostima o kojima je reč i da u trenutku izdavanja potvrde nema, čak ni privremeno, zabranu obavljanja profesije, odnosno delatnosti;
- 3) dokaz o formalnim kvalifikacijama;
- 4) bilo koji dokaz da je lice obavljalo profesiju o kojoj je reč najmanje godinu dana tokom poslednjih deset godina, u slučaju da profesija, stručno obrazovanje i osposobljavanje za tu profesiju nisu regulisani u državi članici poslovnog nastanjenja;
- 5) dokaz o nekažnjavanju, odnosno dokaz da nije bilo privremenog ili trajnog oduzimanja prava na obavljanje profesije, u slučajevima profesija iz sigurnosnog sektora, zdravstvenog sektora i za profesije povezane s obrazovanjem maloletnih lica, uključujući i brigu o deci i predškolsko vaspitanje i obrazovanje, kada to Republika Srbija traži za svoje državljane;
- 6) odgovarajući dokaz da osoba poseduje potreban nivo znanja srpskog jezika za potrebe obavljanja profesije u Republici Srbiji, u slučaju profesija koje mogu imati posledice na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga u skladu sa članom 10. ovog zakona;
- 7) potvrdu o prirodi i trajanju delatnosti izdatu od nadležnog tela države članice poslovnog nastanjenja za profesije koje su obuhvaćene automatskim sistemom priznavanja na osnovu prethodnog profesionalnog iskustva iz člana 25. ovog zakona i koje su na popisu regulisanih profesija za koje je potrebna prethodna provera osposobljenosti u skladu sa članom 85. ovog zakona.

Lice iz stava 1. ovog člana dužno je da prijavi nadležnom telu svaku promenu okolnosti iz stava 3. ovog člana, a na osnovu koje mu je omogućeno da pruža usluge obavljanjem regulisane profesije u Republici Srbiji.

Podnošenjem izjave iz stava 2. ovog člana, lice dobija pravo pristupa profesiji, odnosno pružanja usluga na području Republike Srbije.

Na zahtev nadležnog tela, lice iz stava 1. ovog člana dužno je, ukoliko postoje opravdani razlozi, osim dokumenata iz st. 2. i 3. ovog člana, da dostavi i druga dokumenta, ako se takvi dokumenti zahtevaju i od državljana Republike Srbije i nije moguće pribaviti ih na drugi način.

Na osnovu izjave iz stava 2. ovog člana, nadležno telo može odobriti privremenu registraciju licu iz stava 1. ovog člana, a postupak privremene registracije ne može uticati na početak pružanja usluga niti na bilo koji način ograničiti pružanje usluga u Republici Srbiji i ne može imati za posledicu dodatne troškove za to lice.

EU potvrda

Član 8.

EU potvrda izdaje se pravnom ili fizičkom licu s poslovnim nastanjenjem u Republici Srbiji koje u državi potpisnici EEP-a želi da pruža usluge, a podnosilac zahteva za izdavanje EU potvrde može da bude:

1) pravno ili fizičko lice, s poslovnim nastanjenjem u Republici Srbiji, koje je obavljalo ili obavlja delatnost, odnosno profesiju na području Republike Srbije, a koje namerava da u drugoj državi potpisnici EEP-a obavlja regulisanu profesiju ili

2) pravno ili fizičko lice, s poslovnim nastanjenjem u Republici Srbiji, koje namerava da u drugoj državi potpisnici EEP-a obavlja profesiju koju je obavljalo u Republici Srbiji najmanje godinu dana u okviru deset godina pre pružanja usluga, u slučaju da ista profesija nije regulisana u Republici Srbiji, ali je regulisana u državi domaćinu.

EU potvrdom se dokazuje da je lice iz stava 1. ovog člana poslovno nastanjeno u Republici Srbiji i da u trenutku izdavanja potvrde nema, čak ni privremeno, zabranu obavljanja profesije, odnosno delatnosti.

Nadležno telo za izdavanje EU potvrde je telo ili strukovna organizacija ili institucija koja je posebnim propisima ovlašćena za vođenje odgovarajućeg registra i izdavanje potvrda.

Ministar nadležan za poslove obrazovanja će, u saradnji sa ministrom nadležnim za poslove rada, podzakonskim aktom propisati način izdavanja EU potvrde i utvrditi popis nadležnih tela za izdavanje EU potvrda u Republici Srbiji.

Profesionalni naziv pružaoca usluga

Član 9.

Usluga se obavlja pod profesionalnim nazivom koji postoji u propisima države članice poslovnog nastanjenja, ako takav naziv postoji u toj državi za profesiju o kojoj je reč.

Profesionalni naziv se navodi na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika države članice poslovnog nastanjenja tako da se izbegne moguća zamena s profesionalnim nazivom koji postoji u propisima Republike Srbije.

U slučaju da u državi članici poslovnog nastanjenja ne postoji profesionalni naziv, lice je dužno da navede naziv koji je steklo nakon završetka formalnog obrazovanja, na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika države potpisnice EEP-a.

U slučajevima obavljanja regulisanih profesija iz glave IV. ovog zakona, usluga se obavlja pod profesionalnim nazivom koji postoji u propisima Republike Srbije.

Provera profesionalnih kvalifikacija

Član 10.

U slučaju profesija koje mogu uticati na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga, a ne radi se o obavljanju delatnosti navedenih u Prilogu IV. Direktive kad lice ispunjava uslove iz čl. 25–28. ovog zakona, niti o profesijama iz člana 29. ovog zakona, nadležno telo može proveriti profesionalne kvalifikacije lica pre prvog pružanja usluga.

Prethodna provera iz stava 1. ovog člana moguća je samo kada je svrha provere opravdana i u onoj meri u kojoj se osigurava da zbog neodgovarajućih profesionalnih kvalifikacija lica ne dođe do ozbiljnog narušavanja zdravlja ili

sigurnosti primaoca usluga, kao i kada ta provera ne prekoračuje svrhu pružanja usluga.

Nadležno telo će u roku od mesec dana od prijema EU potvrde i dokumenata iz člana 7. ovog zakona doneti rešenje kojim će lice osloboditi provere profesionalne kvalifikacije ili uputiti u postupak provere profesionalne kvalifikacije.

Nadležno telo će utvrditi licu obavezu provere profesionalnih kvalifikacija iz stava 2. ovog člana, ako se posle završenog postupka provere profesionalne kvalifikacije utvrdi da postoji značajna razlika između profesionalnih kvalifikacija lica i profesionalnih kvalifikacija koje su preduslov za pristup i obavljanje profesije u Republici Srbiji i da je ta razlika takva da je štetna za javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga i da se ne može nadoknaditi postojećim znanjima, veštinama i kompetencijama i profesionalnim iskustvom lica.

Kod profesija koje mogu imati uticaja na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga, nadležno telo koje, u postupku provere iz stava 1. ovog člana, utvrdi da postoji značajna razlika između profesionalnih kvalifikacija lica koje su preduslov za pristup i obavljanje profesije u Republici Srbiji i da to prouzrokuje štetu za javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga, dužno je da omogući licu da pokaže da je stekao znanja, veštine i kompetencije koje nedostaju.

Nadležno telo dužno je da licu pruži mogućnost iz stava 5. ovog člana u roku od mesec dana od dana donošenja rešenja iz stava 3. ovog člana.

U slučaju da nadležno telo ne postupi u rokovima iz st. 3. i 6. ovog člana, lice može da pruža uslugu u Republici Srbiji.

Protiv rešenja nadležnog tela lice ima pravo žalbe nadležnom ministarstvu. Protiv rešenja nadležnog ministarstva lice nema pravo žalbe, ali može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Srbije.

U slučaju da nadležno telo prizna profesionalnu kvalifikaciju za obavljanje regulisane profesije koja može imati posledice po javno zdravlje i sigurnost, lice pruža uslugu pod profesionalnim nazivom koji se koristi u Republici Srbiji.

Prestanak prava pružanja usluga

Član 11.

Lice gubi mogućnost pružanja usluge obavljanjem regulisane profesije u Republici Srbiji, u skladu sa ovim zakonom i nema pravo da ostane privremeno registrovan:

- 1) ako uspostavi poslovno nastanjenje za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji,
- 2) ako mu je u skladu sa odlukom nadležnog tela u državi članici poslovnog nastanjenja ukinuto pravo poslovnog nastanjenja ili mu je bar privremeno zabranjeno obavljanje te profesije u toj državi.

Podaci koji se daju primaocima usluga

Član 12.

U slučaju kad se usluga u Republici Srbiji pruža na osnovu profesionalnog naziva države članice poslovnog nastanjenja, odnosno na osnovu formalnih kvalifikacija lica, nadležno telo može da traži da lice podnese primaocu usluga bilo koji ili sve sledeće podatke:

- 1) ako je lice registrovano u sudskom ili drugom javnom registru, naziv registra u kome je registrovan, njegov matični broj ili sredstva identifikacije iste snage, sadržana u tom registru;

2) ako delatnost podleže odobrenju u državi članici poslovnog nastanjenja, naziv i adresu nadležnog nadzornog tela;

3) naziv bilo koje strukovne organizacije, drugog nadležnog tela ili organizacije kod koje je lice registrovano;

4) profesionalni naziv, ili kad takav naziv ne postoji, formalne kvalifikacije lica i državu potpisnicu EEP-a u kojoj ih je stekao;

5) ukoliko lice obavlja delatnost koja podleže porezu na dodatu vrednost (PDV), identifikacioni broj u skladu sa posebnim propisom;

6) pojedinosti o osiguranju ili drugom sredstvu lične ili kolektivne zaštite, koje se odnose na profesionalnu odgovornost.

III. PRIZNAVANJE PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA U CILJU OSTVARIVANJA PRAVA NA POSLOVNO NASTANJENJE

Opšti sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija Član 13.

Opšti sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija primenjuje se u slučajevima kada se ne može primeniti sistem priznavanja profesionalnog iskustva, odnosno sistem automatskog priznavanja kvalifikacija i u slučajevima kada podnosilac zahteva zbog posebnih i vanrednih razloga ne ispunjava uslove utvrđene sistemom priznavanja profesionalnog iskustva ili automatskog priznavanja kvalifikacija.

Nivoi profesionalnih kvalifikacija

Član 14.

Profesionalne kvalifikacije razvrstavaju se na nivoe A, B, V, G i D, a dokazuju se sledećim ispravama:

Nivo A – potvrđuje se dokazom o formalnoj kvalifikaciji, odnosno potvrdom o osposobljenosti koju je izdalo nadležno telo u matičnoj državi potpisnici EEP-a, na osnovu:

1) završenog programa stručnog osposobljavanja koji nije deo obrazovanja kojim se stiče svedočanstvo ili diploma iz nivoa B, V, G i D ovog člana; posebnog ispita bez prethodnog osposobljavanja; radnog iskustva stečenog tokom obavljanja profesije s punim radnim vremenom u državi potpisnici EEP-a tokom tri uzastopne godine ili istog trajanja sa skraćenim radnim vremenom (povremeno) tokom prethodnih 10 godina, ili

2) završenog opšteg osnovnog ili srednjeg obrazovanja, koje potvrđuje da je lice steklo opšta znanja;

Nivo B – dokazuje se diplomom, svedočanstvom, odnosno uverenjem kojim se potvrđuje da je lice završilo srednje obrazovanje:

1) opšte, posle kojeg slede studije ili stručno osposobljavanje, osim onog navedenog u nivou V i/ili pripravnička ili stručna praksa koja se zahteva uz to obrazovanje;

2) tehničko ili stručno, posle kojeg, kada je to potrebno, sledi nastavak studija ili stručno osposobljavanje kao što je navedeno u nivou A tačka 1), i/ili pripravnička ili stručna praksa potrebna za to obrazovanje, odnosno osposobljavanje.

Nivo V – dokazuje se diplomom, odnosno drugom javnom ispravom koja potvrđuje:

1) uspešno završen program obrazovanja posle srednjoškolskog, različit od onog navedenog u nivoima G i D, u trajanju od najmanje jedne godine ili u odgovarajućem trajanju povremeno, s tim da je jedan od uslova kao opšte pravilo uspešno završen program srednjeg obrazovanja koji omogućava upis na program visokog obrazovanja ili završen istovetan program srednjeg obrazovanja, kao i stručno osposobljavanje koje može biti uslov za taj program nakon završetka srednjeg obrazovanja, ili

2) programa obrazovanja i osposobljavanja ili

3) u slučaju regulisanih profesija, stručnog osposobljavanja s posebnom strukturom, kojim se stiču kompetencije iznad nivoa B iz tačke 2), i koje je jednako nivou programa stručnog osposobljavanja iz tačke 1) tog nivoa, ako takvo obrazovanje ili osposobljavanje pruža uporediv stručni standard i ako se njime priprema lice za uporediv stepen odgovornosti i funkcija, pod uslovom da je uz diplomu priložena potvrda koju je izdala matična država potpisnica EEP-a;

Nivo G – dokazuje se diplomom koja potvrđuje uspešno završeno obrazovanje posle srednjoškolskog u trajanju od najmanje tri i najviše četiri godine, ili istog trajanja kad se odvija povremeno, koje može biti izraženo ESPB bodovima, stečenim na univerzitetu, drugoj visokoškolskoj ili nekoj drugoj ustanovi na istom nivou, i kada je potrebno, uspešan završetak stručnog osposobljavanja koje je obavezno uz takvo obrazovanje;

Nivo D – dokazuje se diplomom kojom se potvrđuje da je lice uspešno završilo najmanje četvorogodišnje studije posle srednjeg obrazovanja ili istog trajanja kada se odvija povremeno, koje može biti izraženo ESPB bodovima, stečenom na univerzitetu ili visokoškolskoj ustanovi ili nekoj drugoj ustanovi istog nivoa i, kada je to potrebno, uspešan završetak stručnog osposobljavanja koje je obavezno uz takvo obrazovanje.

Nadležno telo na zahtev kandidata ili nadležnog tela države potpisnice EEP-a potvrđuje nivo profesionalne kvalifikacije na osnovu dokaza iz ovog člana.

Jednaki nivo profesionalnih kvalifikacija

Član 15.

Nadležno telo priznaće isti nivo profesionalne kvalifikacije iz člana 14. ovog zakona, ako kandidat dostavi dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji na osnovu kojeg u državi potpisnici EEP-a ostvaruje pravo pristupa profesiji i obavljanju profesije, odnosno priprema ga za obavljanje profesije, i to:

1) koji je izdalo nadležno telo države potpisnice EEP-a i

2) kojim se potvrđuje da je uspešno završio program osposobljavanja i usavršavanja, koji je sastavni deo obrazovnog programa, odnosno van njega, na području države potpisnice EEP-a i koji je priznat u toj državi potpisnici EEP-a kao jednak nivo.

Izuzetno od stava 1. ovog člana nadležno telo priznaće isti nivo profesionalne kvalifikacije i u slučaju da ta kvalifikacija ne ispunjava uslove sadržane u propisima koji su na snazi u matičnoj državi potpisnici EEP-a, ali se tim propisima države potpisnice EEP-a kandidatu garantuju stečena prava za bavljanje i mogućnost bavljenja profesijom.

Stav 2. ovog člana primenjuje se i u slučaju kada matična država potpisnica EEP-a povisi nivo potreban za pristup profesiji i bavljenje tom profesijom, i ako kandidat koristi stečena prava posle završetka osposobljavanja koje ne zadovoljava uslove novog nivoa, na osnovu propisa koji su na snazi u matičnoj državi potpisnici EEP-a.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, nadležno telo priznaće prethodno osposobljavanje kao da odgovara nivou novog osposobljavanja.

Uslovi priznavanja

Član 16.

Ako su pristup regulisanoj profesiji ili bavljenje tom profesijom u Republici Srbiji uslovljeni određenim profesionalnim kvalifikacijama, nadležno telo će dozvoliti pristup toj profesiji i bavljenje tom profesijom pod istim uslovima koji su propisani za domaće državljane, kandidatu koji je:

1) stekao profesionalnu kvalifikaciju u nekoj od država potpisnica EEP-a i ima potvrdu o osposobljenosti ili dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji traži ta država članica za pristup ili obavljanje regulisane profesije;

2) obavljao tu profesiju sa punim ili nepunim radnim vremenom u ukupnom trajanju od najmanje jedne godine u poslednjih deset godina u državi potpisnici EEP-a u kojoj ta profesija nije regulisana, pod uslovom da poseduje jednu ili više potvrda o osposobljenosti ili dokaza o formalnoj kvalifikaciji iz člana 13. ovog zakona, koje je izdalo nadležno telo države potpisnice EEP-a u kojoj ta profesija nije regulisana.

Potvrda o osposobljenosti ili dokaz o formalnoj kvalifikaciji moraju ispunjavati sledeće:

- 1) da ih izdaju nadležna tela države potpisnice EEP-a;
- 2) da potvrđuju da je kandidat pripremljen za obavljanje te profesije.

Nadležno telo ne može zahtevati jednogodišnje profesionalno iskustvo iz stava 1. tačka 2. ovog člana, ako dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji kandidat poseduje potvrđuje regulisano obrazovanje i osposobljavanje u matičnoj državi potpisnici EEP-a koja je izdala dokaz.

Izuzetno, nadležno telo je dužno da prihvati nivo profesionalne kvalifikacije koje u skladu sa članom 14. ovog zakona potvrđuje matična država potpisnica EEP-a.

Nadležno telo ne može zahtevati jednogodišnje profesionalno iskustvo iz stava 1. ovog člana, ako dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji kandidat poseduje potvrđuje regulisano obrazovanje i osposobljavanje na nivou profesionalnih kvalifikacija iz člana 14. ovog zakona.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana i člana 17. ovog zakona, nadležno telo može odbiti pristup i obavljanje profesije na području Republike Srbije kandidatu koji poseduje potvrdu o osposobljenosti iz člana 14. ovog zakona, u slučaju da se za pristup i obavljanje te profesije u Republici Srbiji zahteva profesionalna kvalifikacija navedena u članu 14. za nivo D ovog zakona.

Izuzeci od opšteg i automatskog sistema priznavanja

Član 17.

Opšti sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija odnosi se na sve profesije koje nisu obuhvaćene priznavanjem profesionalnog iskustva, niti automatskim priznavanjem kvalifikacija, i na slučajeve kada kandidat ne ispunjava uslove za priznavanje profesionalnog iskustva i automatsko priznavanje kvalifikacija, i to:

1) na delatnosti navedene u Prilogu IV. Direktive kad kandidat ne ispunjava uslove za priznavanje profesionalnog iskustva,

2) na doktore medicine, doktore medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste,

doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije i arhitekta, kada kandidat ne ispunjava uslove za priznavanje profesionalnog iskustva,

3) na arhitekta, kada kandidat poseduje dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji nije naveden u Prilogu V. Direktive, o priznavanju profesionalne kvalifikacije arhitekta na osnovu minimalnih uslova obrazovanja,

4) na doktore medicine, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije i arhitekta koji imaju dokaz o formalnoj kvalifikaciji specijalista, koji moraju proći osposobljavanje za dodelu naziva doktor medicine, medicinska sestra opšte nege, doktor dentalne medicine, doktor veterinarske medicine, arhitekta i magistar farmacije, ne dovodeći u pitanje automatsko priznavanje kvalifikacija i stečena prava, a isključivo u svrhu priznavanja odgovarajuće specijalizacije,

5) na medicinske sestre opšte nege i specijalizovane medicinske sestre koje imaju dokaz o formalnoj kvalifikaciji za specijalizaciju određene grane, a koje moraju proći osposobljavanje da bi dobile naziv medicinska sestra opšte nege kada traže priznavanje u drugoj državi potpisnici EEP-a, u kojoj odgovarajuće profesionalne delatnosti obavlja specijalizovana medicinska sestra bez osposobljenosti za delatnost medicinske sestre opšte nege,

6) na specijalizovane medicinske sestre bez osposobljenosti za delatnost medicinske sestre opšte nege, kada traže priznavanje u drugoj državi potpisnici EEP-a u kojoj odgovarajuće profesionalne delatnosti obavljaju medicinske sestre opšte nege, specijalizovane medicinske sestre bez osposobljenosti za delatnost medicinske sestre opšte nege ili specijalizovane medicinske sestre koje poseduju dokaz o formalnoj kvalifikaciji za specijalizaciju, a koje moraju proći osposobljavanje za dodelu naziva medicinska sestra opšte nege,

7) na kandidate koji ispunjavaju uslove navedene u članu 16. stav 2. ovog zakona.

Postupak za priznavanje profesionalnih kvalifikacija po opštem i automatskom sistemu priznavanja

Član 18.

Postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija po opštem i automatskom sistemu priznavanja, sprovode tela čija je nadležnost utvrđena posebnim propisima.

Uslovi za priznavanje profesionalnih kvalifikacija za obavljanje određene regulisane profesije u svrhu poslovnog nastanjenja, kao i detaljnija pravila za slobodno pružanje usluga na privremenoj ili povremenoj osnovi na osnovu profesionalnih kvalifikacija, propisuju se posebnim zakonom ili podzakonskim aktom nadležnog ministarstva ili opštim aktima tela ovlašćenih zakonom.

Stav 1. ovog člana ne odnosi se na regulisane profesije iz glave IV. ovog zakona kod kojih se profesionalne kvalifikacije priznaju prema načelu automatskog priznavanja kvalifikacija.

Dodatni uslovi za priznavanje profesionalnih kvalifikacija i način ispunjavanja tih uslova za državljane iz člana 3. stav 3. ovog zakona, mogu se regulisati posebnim zakonom ili podzakonskim aktom nadležnih ministarstava, odnosno opštim aktima zakonom ovlašćenih tela.

U okviru sprovođenja postupka iz stava 1. ovog člana, nadležna tela:

1) primaju zahteve za priznavanje profesionalnih kvalifikacija, vode postupak i izdaju rešenja;

- 2) određuju osobu zaduženu za popunjavanje baze podataka podacima iz svog delokruga;
- 3) obavješavaju zainteresovana lica o uslovima za priznavanje profesionalnih kvalifikacija;
- 4) jedanput godišnje dostavljaju izveštaj o sprovođenju ovog zakona i statistički prikaz donetih rešenja nacionalnom koordinatorskom telu iz člana 87. ovog zakona;
- 5) obavljaju i druge poslove utvrđene posebnim propisima.

Član 19.

Postupak se pokreće zahtevom kandidata koji se podnosi nadležnom telu.

Zahtev iz stava 1. ovog člana mora da sadrži:

- 1) dokaz o državljanstvu kandidata i
- 2) dokaz o ispunjenosti uslova za priznavanje profesionalnih kvalifikacija (potvrda o osposobljenosti, dokaz o formalnoj kvalifikaciji i o profesionalnom iskustvu, kada je to potrebno).

Uz dokaze iz stava 2. ovog člana nadležno telo može zatražiti od kandidata da dostavi i druge dokaze u skladu sa Prilogom VII. Direktive.

U slučaju opravdane sumnje, nadležno telo može da zatraži od nadležnih tela države potpisnice EEP-a potvrdu o autentičnosti dokaza iz stava 2. tačka 2) ovog člana, izdatih u drugoj državi potpisnici EEP-a.

U slučaju opravdane sumnje, kada je dokaz o formalnoj kvalifikaciji izdalo nadležno telo jedne države potpisnice EEP-a, a uključuje osposobljavanje u potpunosti ili delimično stečeno u organizaciji zakonom ustanovljenoj na teritoriji druge države potpisnice EEP-a, nadležno telo ima pravo od nadležnog tela države potpisnice EEP-a, koja je izdala dokaz, da potvrdi njegovo poreklo na taj način što će utvrditi:

- 1) da li je program osposobljavanja u nadležnoj organizaciji, koja je obavila osposobljavanje, formalno potvrdilo nadležno telo u državi potpisnici EEP-a koja je izdala dokaz;
- 2) da li je dokaz o formalnoj kvalifikaciji jednak onom koji bi bio izdat da je program osposobljavanja u potpunosti ostvaren u državi potpisnici EEP-a koja je izdala dokaz;
- 3) da li dokaz o formalnoj kvalifikaciji daje jednaka profesionalna prava na teritoriji države potpisnice EEP-a koja je izdala dokaz.

U slučaju opravdane sumnje, nadležno telo može od nadležnog tela matične države potpisnice EEP-a putem IMI sistema iz člana 88. ovog zakona da zatraži potvrdu da kandidat nema prekid ili zabranu obavljanja profesije zbog teže povrede pravila struke ili zbog osude za krivično delo povezano sa obavljanjem profesionalne delatnosti.

U slučaju prijema nepotpune dokumentacije nadležno telo u roku od mesec dana od dana prijema zahteva iz stava 1. ovog člana, pisanim putem obavještava kandidata i poziva ga da dopuni dokumentaciju u roku od 90 dana. Ukoliko podnosilac zahteva ne dostavi dopunu dokumentacije, nadležno telo će odbaciti zahtev kao nepotpun, osim ako kandidat opravda razloge propuštanja roka.

Zahtev iz stava 1. ovog člana i dokazi iz stava 2. tačka 2) ovog člana podnose se u overenoj kopiji i overenom prevodu na srpski jezik. Ostali dokazi iz stava 2. tačka 1) i stava 3. ovog člana podnose se u običnoj kopiji i neoverenom prevodu.

U slučaju regulisanih profesija kod automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija, dokaz iz stava 2. tačka 2) ovog člana podnosi se u vidu overene kopije i neoverenog prevoda. Ukoliko kandidat nije u mogućnosti da podnese overenu kopiju dokaza, nadležno telo proveriće sadržaj i autentičnost dokaza u skladu sa odredbama glave IV. ovog zakona, koristeći IMI sistem.

Nadležno telo, ako je to opravdano, može zahtevati elektronski potpis, u skladu sa posebnim propisima kojima se reguliše elektronski potpis, za sprovođenje svih postupaka koji se sprovode elektronskim putem.

Mišljenje nadležnih tela

Član 20.

Nadležno telo dužno je da donese rešenje o zahtevu kandidata i da ga dostavi kandidatu najkasnije u roku od tri meseca od dana prijema potpunog zahteva.

Rok iz stava 1. ovog člana može se produžiti najviše za jedan mesec, ako je to predviđeno posebnim propisima koji uređuju uslove za priznavanje profesionalne kvalifikacije.

U slučaju da postupak sprovodi nadležno ministarstvo, dužno je da u postupku priznavanja zatraži mišljenje nadležne strukovne organizacije, ili drugog nadležnog tela ili organizacije, koje su dužne da svoje mišljenje dostave najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema takvog zahteva. U suprotnom, nadležno ministarstvo može da izda rešenje bez takvog mišljenja. Nadležno ministarstvo u postupku može da zatraži i mišljenje odgovarajuće obrazovne ustanove.

Za izdavanje mišljenja iz stava 3. ovog člana nadležna strukovna organizacija ili drugo nadležno telo ili organizacija ne može da traži plaćanje takse ili naknadu drugih troškova.

Mišljenje nadležne strukovne organizacije ili drugog nadležnog tela ili organizacije iz stava 3. ovog člana za nadležno ministarstvo nije obavezujuće.

Ako nadležno telo u postupku pokrenutom na uredan zahtev kandidata ne donese rešenje o zahtevu i ne dostavi ga kandidatu u roku iz stava 1. ovoga člana, odnosno u slučaju produženja u roku iz stava 2. ovog člana, smatraće se da je zahtev kandidata usvojen. U tom slučaju kandidat ima pravo da od nadležnog tela traži donošenje rešenja kojim se utvrđuje da je zahtev kandidata usvojen. Nadležno telo je obavezno da izda rešenje u roku od osam dana od dana traženja.

Dopunske mere - period prilagođavanja i provera osposobljenosti

Član 21.

Nadležno telo može u postupku priznavanja profesionalne kvalifikacije od kandidata koji ispunjava uslove iz člana 16. ovog zakona da zatraži sprovođenje jedne od dopunskih mera, i to:

- 1) period prilagođavanja do tri godine ili
- 2) proveru osposobljenosti.

Sprovođenje dopunske mere iz stava 1. ovog člana, nadležno telo može da zatraži od kandidata ako:

- 1) osposobljavanje koje je prošao obuhvata bitno različite sadržaje od onih koje obuhvata dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji je propisan u Republici Srbiji ili
- 2) regulisana profesija u Republici Srbiji sadrži jednu ili više aktivnosti koje ne postoje u toj profesiji u matičnoj državi kandidata, a osposobljavanje koje se traži

u Republici Srbiji obuhvata bitno različite sadržaje od sadržaja koje obuhvata potvrda o osposobljenosti ili dokaz o formalnoj kvalifikaciji.

Nadležno telo upoređuje dokumentaciju o profesionalnim kvalifikacijama kandidata sa profesionalnim kvalifikacijama koje su u Republici Srbiji propisane kao uslov za obavljanje određene regulisane profesije. Ako na osnovu tog poređenja nadležno telo oceni da kvalifikacije kandidata ne odgovaraju, odnosno da postoje bitne razlike između profesionalnih kvalifikacija kandidata i profesionalnih kvalifikacija koje su propisane za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji, zaključkom poziva kandidata da se u roku od 30 dana pismeno izjasni o izboru jedne od dopunskih mera iz stava 1. ovog člana.

Nadležno telo donosi privremeno rešenje kojim se kandidatu utvrđuje dopunska mera iz stava 1. ovog člana, a na osnovu izbora kandidata iz stava 3. ovog člana, u roku od 60 dana od dana izjašnjenja kandidata o izboru dopunske mere.

U slučaju iz stava 4. ovog člana, prilikom određivanja dopunske mere nadležno telo dužno je da poštuje načelo proporcionalnosti i da utvrdi da li su kompetencije koje je kandidat stekao u državi potpisnici EEP-a ili trećoj državi tokom svog profesionalnog iskustva ili u okviru celoživotnog obrazovanja, takve prirode da u potpunosti ili delimično obuhvataju bitno različit sadržaj naveden u stavu 6. ovog člana.

Bitno različit sadržaj iz stava 2. ovog člana podrazumeva sadržaj osposobljavanja, odnosno stečene kompetencije koje su ključne za obavljanje profesije, a osposobljavanje kandidata je bitno različito u pogledu trajanja ili sadržaja u odnosu na zahteve propisane u Republici Srbiji.

Član 22.

Ukoliko je kandidat izabrao dopunsku meru iz člana 21. stav 1. tačke 1) ovog zakona nadležno telo dužno je da u privremenom rešenju:

- 1) odredi uslove za period prilagođavanja sa mogućim dodatnim obrazovanjem ili osposobljavanjem;
- 2) imenuje mentora za nadzor;
- 3) odredi kriterijume za ocenu uspešnosti prilagođavanja u određenom periodu.

Ukoliko je kandidat izabrao dopunsku meru iz člana 21. stav 1. tačke 2) ovog zakona nadležno telo dužno je da u privremenom rešenju:

- 1) utvrdi rok za proveru osposobljenosti (sprovođenje praktičnog i/ili teorijskog dela) kojim se kandidatu omogućava prva provera osposobljenosti u okviru šest meseci od dana donošenja privremenog rešenja;
- 2) odredi popis obrazovnih sadržaja koji podležu proveru osposobljenosti, a nisu obuhvaćeni kandidatovim dokazima o formalnoj kvalifikaciji, ali su bitni za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji.

Provera osposobljenosti iz stava 2. ovog člana utvrđuje se upoređivanjem obrazovanja, odnosno osposobljavanja koje je za obavljanje regulisane profesije propisano u Republici Srbiji i onog koje se zahteva u državi potpisnici EEP-a u kojoj je kandidat stekao svoje kvalifikacije, odnosno iz koje dolazi. Provera osposobljenosti može obuhvatati obrazovne sadržaje koji su neophodni za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji i poznavanje pravila struke, gde je to primereno.

U slučaju da kandidat ne zadovolji na ispitu provere osposobljenosti iz stava 2. ovog člana, može podneti zahtev za ponavljanje provere osposobljenosti u roku od 15 dana od dana od kada nije zadovoljio na proveru osposobljenosti. Ako kandidat ni

u ponovljenom roku ne zadovolji na proveri osposobljenosti, nadležno telo će rešenjem odbiti zahtev za priznavanje profesionalne kvalifikacije.

Detaljna pravila kojima se uređuju dopunske mere iz člana 21. stav 1. ovog zakona i visina naknade troškova sprovođenja dopunske mere, utvrđuju se podzakonskim aktom nadležnog tela, uzimajući u obzir činjenicu da je kandidat nosilac profesionalne kvalifikacije u matičnoj državi potpisnici EEP-a.

Naknada troškova sprovođenja dopunske mere iz stava 5. ovog člana, kao i način plaćanja i raspodele naknade, uključuje troškove dodatnog obrazovanja ili osposobljavanja u periodu prilagođavanja i troškove sprovođenja provere osposobljenosti. Naknadu troškova plaća kandidat pre početka obavljanja dopunske mere, a naknada ne sme da bude viša od naknade koja se za istu namenu obavljanja profesije utvrđuje za državljane Republike Srbije i ne sme prelaziti stvarne troškove postupka.

Član 23.

Izuzetno, kandidat nema pravo izbora dopunske mere i nadležno telo određuje privremenim rešenjem dopunsku meru u slučaju:

1) kad obavljanje profesije zahteva precizno poznavanje pravnog sistema i pozitivnih propisa Republike Srbije i kada je savetovanje i/ili pomoć u vezi sa poznavanjem pravnog sistema i pozitivnih propisa Republike Srbije stalni i bitni sadržaj obavljanja regulisane profesije,

2) kada kandidat poseduje kvalifikaciju na nivou iz člana 14. za nivo A ovog zakona, a za obavljanje navedene profesije u Republici Srbiji se zahteva kvalifikacija na nivou V iz člana 14. ovog zakona ili

3) kada kandidat poseduje kvalifikaciju na nivou B iz člana 14. ovog zakona, a za obavljanje navedene profesije u Republici Srbiji se zahteva kvalifikacija na nivou G ili D iz člana 14. ovog zakona.

Nadležno telo može privremenim rešenjem odrediti sprovođenje obe dopunske mere iz člana 21. stav 1. ovog zakona i kandidat nema pravo izbora dopunske mere u slučaju kada poseduje kvalifikaciju na nivou A iz člana 14. ovog zakona, a za obavljanje profesije u Republici Srbiji se zahteva kvalifikacija na nivou G iz člana 14. ovog zakona.

Privremenim rešenjem detaljno će se obrazložiti zašto je određena konkretna dopunska mera i sadržaće informacije o potrebnom nivou profesionalne kvalifikacije za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji i o nivou profesionalne kvalifikacije koju poseduje kandidat prema članu 14. ovog zakona, kao i pojedinosti o bitno različitom sadržaju zbog kojih je dopunska mera određena i razloge zašto se te razlike ne mogu nadoknaditi kompetencijama stečenim u matičnoj državi potpisnici EEP-a.

Protiv privremenog rešenja nadležnog tela kandidat ima pravo žalbe nadležnom ministarstvu. Protiv privremenog rešenja nadležnog ministarstva kandidat nema pravo žalbe, ali može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Srbije.

Član 24.

Nadležno telo je dužno da kandidatu u svim fazama postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija daje potrebne informacije i omogućiti uvid u celokupnu dokumentaciju.

Za podneske i upravne radnje obavljene u skladu sa ovim zakonom plaća se taksa u skladu sa propisima kojima se uređuju administrativne takse, a plaća je kandidat pri podnošenju podneska.

Priznavanje profesionalnog iskustva

Član 25.

U slučaju kada je kod određenih delatnosti za priznavanje određene profesionalne kvalifikacije dovoljno profesionalno iskustvo koje pokazuje opšte i/ili stručno znanje i veštine, nadležno telo može kandidatu priznati prethodno bavljenje tom delatnošću u drugoj državi potpisnici EEP-a kao dovoljan dokaz o osposobljenosti.

Ako se utvrde bitne razlike u ostvarenim ishodima učenja i pripadajućim znanjima, veštinama i kompetencijama kandidata koje je stekao u matičnoj državi potpisnici EEP-a, uključujući i opšte i/ili stručno znanje i veštine, odnosno profesionalno iskustvo, nadležna tela mogu da zatraže dodatno osposobljavanje ili proveru osposobljenosti.

U slučaju delatnosti iz Priloga IV. Direktive kada kandidat ne ispunjava uslove iz čl. 25–28. ovog zakona, njegove profesionalne kvalifikacije podležu postupku priznavanja po opštem sistemu.

Delatnosti za koje se priznaje profesionalno iskustvo

Član 26.

U slučaju delatnosti navedenih u popisu V. Priloga IV. Direktive, nadležno telo priznaće prethodno bavljenje tom delatnošću u drugoj državi potpisnici EEP-a kao dokaz osposobljenosti, ako se kandidat tom delatnošću prethodno bavio:

1) šest uzastopnih godina samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu,

2) tri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, kad kandidat dokaže da je prošao osposobljavanje u trajanju od najmanje tri godine za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo,

3) četiri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, kad kandidat dokaže da je prošao osposobljavanje u trajanju od najmanje dve godine za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo,

4) tri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni), kad kandidat dokaže da se bavio delatnošću o kojoj je reč samostalno (kao samozaposleni) tokom najmanje pet godina, ili

5) pet uzastopnih godina na izvršnim funkcijama od kojih je najmanje tri godine bio angažovan za tehničke poslove i odgovornosti najmanje jednog dela privrednog društva, kad kandidat dokaže da je za delatnost o kojoj je reč prethodno prošao osposobljavanje od najmanje tri godine, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo.

U slučajevima iz stava 1. tač. 1) i 4) ovog člana bavljenje delatnošću nije se smelo završiti pre više od deset godina računajući od datuma kad je kandidat podneo potpun zahtev nadležnom telu.

Stav 1. tačka 5) ovog člana ne odnosi se na registrovanje frizerske delatnosti po Međunarodnom standardu industrijske klasifikacije svih ekonomskih delatnosti („ISIC“).

Član 27.

U slučaju delatnosti navedenih u popisu II. Priloga IV. Direktive, nadležno telo priznaće prethodno bavljenje tom delatnošću u drugoj državi potpisnici EEP-a kao dokaz osposobljenosti ako se kandidat tom delatnošću prethodno bavio:

1) pet uzastopnih godina samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu,

2) tri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, ako kandidat dokaže da je za delatnost o kojoj je reč prethodno prošao osposobljavanje od najmanje tri godine, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo,

3) četiri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, kad kandidat dokaže da je za delatnost o kojoj je reč prethodno završio osposobljavanje od najmanje dve godine, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo,

4) tri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni), ako kandidat dokaže da se bavio delatnošću o kojoj je reč samostalno (kao samozaposleni) tokom najmanje pet godina,

5) pet uzastopnih godina samostalno (kao samozaposleni), ako kandidat dokaže da je prethodno prošao osposobljavanje u trajanju od najmanje tri godine za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo ili

6) šest uzastopnih godina samostalno (kao samozaposleni), ako kandidat dokaže da je prethodno prošao osposobljavanje u trajanju od najmanje dve godine za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo.

U slučajevima iz stava 1. tač. 1) i 4) ovoga člana bavljenje delatnošću nije smelo da se završi pre više od deset godina računajući od datuma kad je kandidat podneo potpun zahtev nadležnom telu.

Član 28.

U slučaju delatnosti iz popisa III. Priloga IV. Direktive, nadležno telo priznaće prethodno bavljenje tom delatnošću u drugoj državi članici kao dokaz osposobljenosti za obavljanje takve delatnosti, ako se kandidat tom delatnošću prethodno bavio:

1) tri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu,

2) dve uzastopne godine, samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, ako kandidat dokaže da je prethodno prošao osposobljavanje za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo,

3) dve uzastopne godine, samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, ako kandidat dokaže da se bavio delatnošću o kojoj je reč samostalno najmanje tri godine ili

4) tri uzastopne godine, na osnovu zaposlenja, ako kandidat dokaže da je prethodno prošao osposobljavanje za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo.

U slučajevima iz stava 1. tač. 1) i 3) ovog člana bavljenje delatnošću nije smelo da se završi pre više od deset godina računajući od datuma kad je kandidat podneo potpun zahtev nadležnom telu.

IV. AUTOMATSKO PRIZNAVANJE PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA

Zajedničke odredbe

Član 29.

Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekta koje su izdale države potpisnice EEP-a, iz Priloga V. Direktive (za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekta) imaju jednaku vrednost kao dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji koji su izdati u Republici Srbiji, i priznaju se po načelu automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija.

Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine, arhitekta, imaju istu vrednost ako su ih izdala nadležna tela koja izdaju dokaze o profesionalnoj kvalifikaciji države potpisnice EEP-a, i ako su im priloženi, kada je potrebno, dokumenti navedeni u tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.2.1., 5.2.2., 5.3.1., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.1., 5.4.2., 5.6.1., 5.6.2., 5.7.1. i 5.7.2. iz Priloga V. Direktive.

Zahtev kandidata za pristup i obavljanje regulisane profesije iz ove glave zakona, na osnovu dokaza o profesionalnoj kvalifikaciji doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine, arhitekta, rešava se u postupku propisanom čl. 18–24. ovog zakona.

U slučajevima opravdane sumnje, nadležno telo može tražiti od nadležnih tela države potpisnice EEP-a potvrdu da kandidat ispunjava minimalne uslove osposobljavanja navedene u ovom zakonu.

Odredbe stava 1. ovog člana nemaju uticaja na odredbe o stečenim pravima iz ovog zakona.

Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji doktora medicine, koje su države potpisnice EEP-a izdale državljanima drugih država potpisnica EEP-a, iste su vrednosti kao dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji doktora medicine specijaliste radi pristupa delatnosti primarne zdravstvene zaštite u Republici Srbiji, priznaju se po načelu automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija i ne utiču na stečena prava doktora medicine.

Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji babice, iz tačke 5.5.2. Priloga V. Direktive, biće automatski priznati ukoliko su ispunjeni uslovi propisani članom 41. stav 1. Direktive.

Načelo automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija primenjuje se na dokaze o profesionalnoj kvalifikaciji izdate u državama potpisnicama EEP-a za arhitekta iz tačke 5.7.1. Priloga V. Direktive, kojima se dokazuje završeno osposobljavanje započeto najranije tokom referentne akademske godine iz tačke 5.7.1. Priloga V. Direktive.

Načelo automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija u Republici Srbiji primenjuje se isključivo radi pristupa profesionalnim delatnostima i njihovom

obavljanju od strane doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, babice, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine koji poseduju javnu ispravu koja dokazuje profesionalnu kvalifikaciju iz tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. ili 5.6.2. Priloga V. Direktive, odnosno koja potvrđuje da je osoba tokom svog osposobljavanja, kada je to potrebno, stekla potrebna znanja, veštine i kompetencije.

Nadležno telo Republike Srbije izdaće potvrdu doktoru medicine, doktoru medicine specijalisti, medicinskoj sestri opšte nege, babici, doktoru dentalne medicine, magistru farmacije koji poseduju javnu ispravu koja dokazuje formalnu kvalifikaciju iz tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive, kojom se potvrđuje da je lice tokom svog osposobljavanja, kada je to potrebno, steklo potrebna znanja, veštine i kompetencije propisane ovim zakonom.

Ukoliko dođe do izmena potrebnih znanja, veština i kompetencija predviđenih odredbama o minimalnom osposobljavanju za profesionalne delatnosti iz stava 9. ovog člana, Republika Srbija omogućiće blagovremeno priznavanje takvih kvalifikacija na svom području u skladu s načelom automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija.

Nosioci profesionalnih kvalifikacija imaju pravo i obavezu da se stručno usavršavaju, kontinuirano prate razvoj struke i nauke i stiču nova znanja, veštine i kompetencije. Stalni profesionalni razvoj obuhvata tehnički, naučni, regulatorni i etički razvoj i nosioce profesionalnih kvalifikacija treba motivisati da učestvuju u celoživotnom učenju relevantnom za njihovu profesiju.

Član 30.

Republika Srbija obaveštava Evropsku komisiju o zakonima i drugim propisima u vezi sa izdavanjem dokaza o profesionalnoj kvalifikaciji iz oblasti regulisanih profesija uređenih ovim zakonom.

Republika Srbija obaveštava države potpisnice EEP-a o javnoj ispravi kojom se na njenom području dokazuje profesionalna kvalifikacija lica koja obavljaju regulisanu profesiju arhitekta.

Nadležno telo putem IMI sistema obaveštava Evropsku komisiju o zakonima i drugim propisima u vezi sa izdavanjem dokaza o profesionalnim kvalifikacijama u profesijama obuhvaćenim automatskim priznavanjem.

Minimalni uslovi osposobljavanja

Doktor medicine

Član 31.

Osposobljavanje doktora medicine zahteva posedovanje javne isprave o završenom obrazovanju koje omogućava pristup univerzitetskim studijama medicine u Republici Srbiji ili u drugoj državi potpisnici EEP-a.

Osposobljavanje doktora medicine obuhvata završetak univerzitetskih studija medicine u trajanju od najmanje pet godina koji može biti iskazan u ESPB bodovima i sadrži najmanje 5.500 sati teorijskog i praktičnog obrazovanja na univerzitetu ili pod nadzorom univerziteta.

Član 32.

Osposobljavanjem doktora medicine potvrđuje se da je lice steklo sledeća znanja i veštine:

1) odgovarajuće poznavanje nauke na kome se zasniva medicina i dobro razumevanje naučnih metoda, uključujući načela bioloških funkcija, ocenjivanje naučno utvrđenih činjenica i analizu podataka;

2) dobro razumevanje građe, funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih lica, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čoveka i njegovog fizičkog i društvenog okruženja;

3) odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i postupaka koje daje celovitu sliku o duševnim i telesnim bolestima, o medicini sa stanovišta prevencije, dijagnoze i terapije i o ljudskom razmnožavanju;

4) odgovarajuće kliničko iskustvo u bolničkim zdravstvenim ustanovama pod odgovarajućim nadzorom.

Doktor medicine - specijalista

Član 33.

Specijalističko osposobljavanje doktora medicine zahteva posedovanje javne isprave o završenim univerzitetskim studijama medicine iz člana 31. ovog zakona i ispunjavanje minimalnih uslova specijalističkog osposobljavanja.

Specijalističko osposobljavanje doktora medicine obuhvata teorijsku i praktičnu obuku na univerzitetu ili u ustanovi ovlašćenoj od ministra nadležnog za poslove zdravlja. Republika Srbija će obezbediti da specijalističko osposobljavanje ne traje manje od minimalnog predviđenog u Prilogu V. tačke 5.1.3. Osposobljavanje će se sprovoditi pod nadzorom nadležnih organa ili tela, a obuhvata lično učešće specijalizanta u aktivnostima i odgovornostima predviđenim programom specijalizacije.

Specijalističko osposobljavanje obavlja se u punoj satnici i punom obimu u ustanovi ovlašćenoj od ministra nadležnog za poslove zdravlja. Teorijski deo programa obavlja se u punoj satnici i punom obimu na univerzitetu. Specijalističko osposobljavanje uključuje i dežurstva specijalizanta u delu programa koji je predmet specijalizacije i u obavezi je da obavlja sve aktivnosti predviđene programom.

Minimalne uslove specijalističkog osposobljavanja doktora medicine propisuje ministar nadležan za poslove zdravlja.

Ministar nadležan za poslove zdravlja aktom iz stava 4. ovog člana može propisati delimično izuzeće od delova programa specijalističkog osposobljavanja doktora medicine iz Priloga V. tačke 5.1.3. Direktive. Izuzeće se primenjuje za svaki slučaj posebno, ako je navedeni deo programa specijalističkog osposobljavanja već obavljen u okviru drugog programa specijalističkog osposobljavanja iz Priloga V. tačke 5.1.3. Direktive i ako je doktor medicine specijalista stekao specijalističku kvalifikaciju u skladu s programom upisanim u Prilogu V. tačke 5.1.3. Direktive u Republici Srbiji ili u jednoj od država potpisnica EEP-a.

Izuzeće iz stava 5. ovog člana može se odobriti za najviše polovinu minimalnog trajanja programa specijalističkog osposobljavanja doktora medicine.

Doktor opšte medicine - specijalista

Član 34.

Specijalističko osposobljavanje iz opšte medicine zahteva posedovanje dokaza o završenim univerzitetskim studijama medicine iz člana 31. ovog zakona tokom kojih je lice steklo potrebna znanja i veštine za obavljanje profesije doktora medicine.

Specijalizacija opšte medicine obuhvata program ostvaren:

- 1) u trajanju od najmanje tri godine sa punim radnim vremenom;
- 2) pod nadzorom tela nadležnih za specijalizaciju u Republici Srbiji;
- 3) manjim delom teorijskim, a većim delom praktičnim osposobljavanjem;
- 4) najmanje šest meseci u ovlašćenoj bolničkoj zdravstvenoj ustanovi sa odgovarajućom opremom i uslugama;
- 5) najmanje šest meseci u ovlašćenoj ordinaciji opšte medicine ili ovlašćenoj zdravstvenoj ustanovi u kojoj se pruža primarna zdravstvena zaštita;
- 6) ličnim učestvovanjem u profesionalnim aktivnostima i odgovornostima lica sa kojima radi tokom specijalizacije;
- 7) u saradnji sa drugim telima čiji se rad odnosi na stručna pitanja opšte medicine.

Doktor dentalne medicine

Član 35.

Pristup osposobljavanju doktora dentalne medicine zahteva posedovanje javne isprave o završenom obrazovanju koje omogućava pristup na univerzitetske studije dentalne medicine u Republici Srbiji ili u drugoj državi potpisnici EEP-a.

Osposobljavanje doktora dentalne medicine obuhvata završetak univerzitetskih studija dentalne medicine, u trajanju od najmanje pet godina, koje može biti iskazano odgovarajućim ESPB bodovima i sadrži najmanje 5.000 sati teorijskog i praktičnog obrazovanja. Program obuhvata najmanje predmete iz člana 30. ovog zakona, koji se izvodi na univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja pod nadzorom univerziteta koja obezbeđuje obrazovanje priznatog jednakog stepena ili koja je pod nadzorom univerziteta.

Doktoru stomatologije sa završenim univerzitetskim studijama dentalne medicine u Republici Srbiji nadležni univerzitet izdaće potvrdu o izjednačavanju naziva doktor stomatologije s nazivom doktor dentalne medicine.

Član 36.

Studijski program za doktora dentalne medicine sadrži najmanje sledeće predmete:

- 1) Osnovne predmete: Hemija, Fizika, Biologija;
- 2) Medicinsko-biološke predmete i opšte medicinske predmete: Anatomija, Embriologija, Histologija uključujući Citologiju, Fiziologija, Biohemija (ili Fiziološka hemija), Patološka anatomija, Opšta patologija, Farmakologija, Mikrobiologija, Higijena, Preventivna medicina i epidemiologija, Radiologija, Fizioterapija, Opšta hirurgija, Opšta medicina uključujući Pedijatriju, Otorinolaringologija, Dermatovenerologija, Opšta psihologija-psihopatologija-neuropatologija, Anesteziologija;
- 3) Predmete neposredno povezane sa dentalnom medicinom: Protetika, Dentalni materijali i oprema, Konzervativna dentalna medicina, Preventivna dentalna medicina, Anesteziologija i sedacija, Specijalna hirurgija, Specijalna patologija, Klinička praksa, Pedodoncija, Ortodontologija, Parodontologija, Radiologija u dentalnoj medicini, Dentalna okluzija i funkcija vilice, Strukovno organizovanje, Etika i zakonodavstvo, Socijalni aspekti prakse u dentalnoj medicini.

Jedan ili više predmeta iz stava 1. ovog člana mogu se poučavati kao deo drugih disciplina ili u vezi s njima.

Član 37.

Osposobljavanjem doktora dentalne medicine lice stiče sledeća znanja i veštine:

- 1) odgovarajuće poznavanje nauke na kome se zasniva dentalna medicina i dobro razumevanje naučnih metoda, uključujući načela bioloških funkcija, ocenjivanje naučno utvrđenih činjenica i analizu podataka;
- 2) odgovarajuće poznavanje građe, fiziologije i ponašanja zdrave i bolesne osobe, kao i uticaja prirodnog i društvenog okruženja na zdravstveno stanje čoveka u meri u kojoj ti činioci utiču na dentalnu medicinu;
- 3) dobro razumevanje građe, funkcija zuba, usne duplje, vilica i povezanih tkiva, kako zdravih tako i bolesnih i njihovog odnosa s opštim zdravstvenim stanjem i fizičkom i socijalnom dobrobiti pacijenta;
- 4) odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i metoda koje daje doktorima dentalne medicine jasnu sliku o anomalijama, povredama i bolestima zuba, usne duplje, vilica i povezanih tkiva, o preventivi, dijagnostici i terapeutskoj dentalnoj medicini;
- 5) odgovarajuće iskustvo pod odgovarajućim nadzorom.

Doktor dentalne medicine kvalifikovan je za aktivnosti koje uključuju prevenciju, dijagnostiku i lečenje anomalija i bolesti zuba, usne duplje i povezanih tkiva.

Doktor dentalne medicine - specijalista

Član 38.

Specijalističko osposobljavanje doktora dentalne medicine zahteva posedovanje dokaza o završenim univerzitetskim studijama za doktora dentalne medicine iz čl. 35–37. ovog zakona i ispunjavanje minimalnih uslova specijalističkog osposobljavanja.

Specijalističko osposobljavanje doktora dentalne medicine sastoji se od teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje se sprovodi u ustanovi ovlašćenoj od ministarstva nadležnog za poslove zdravlja. Programi specijalističkog osposobljavanja doktora dentalne medicine traju minimalno tri godine i sprovode se u punoj satnici i punom obimu pod nadzorom ministarstva nadležnog za poslove zdravlja. Specijalizant učestvuje u aktivnostima i odgovornostima predviđenim programom specijalizacije.

Minimalne uslove za obavljanje specijalističkog osposobljavanja doktora dentalne medicine propisuje ministar nadležan za poslove zdravlja.

Magistar farmacije

Član 39.

Pristup osposobljavanju magistra farmacije zahteva posedovanje javne isprave o završenom obrazovanju koje omogućava pristup na univerzitetske studije farmacije u Republici Srbiji ili u drugoj državi potpisnici EEP-a.

Osposobljavanje magistra farmacije obuhvata završavanje univerzitetskih studija farmacije u trajanju od najmanje pet godina, koje može biti iskazano u odgovarajućim ESPB bodovima, od čega minimalno četiri godine teorijskog i praktičnog obrazovanja u punoj nastavnoj satnici na univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja priznatog jednakog stepena ili ustanovi koja je pod nadzorom univerziteta i šest meseci stručnog osposobljavanja u javnoj ili bolničkoj apoteci, koje se obavlja u toku ili na kraju formalnog obrazovanja.

Član 40.

Studijski program magistra farmacije sadrži najmanje sledeće predmete: Biologija biljaka i životinja, Fizika, Opšta i neorganska hemija, Organska hemija, Analitička hemija, Farmaceutska hemija uključujući analizu lekova i medicinskih sredstava, Opšta i primenjena biohemija (medicinska), Anatomija i fiziologija, Medicinska terminologija, Mikrobiologija, Farmakologija i farmakoterapija, Farmaceutska tehnologija, Toksikologija, Farmakognozija, Zakonodavstvo i, kada je primereno, Profesionalna etika.

Uravnotežen odnos između teorijske i praktične nastave daje svakom predmetu iz stava 1. ovog člana dovoljan značaj teorije da bi se održao univerzitetski nivo obrazovanja.

Član 41.

Osposobljavanjem magistra farmacije lice stiče sledeća znanja i veštine:

- 1) odgovarajuće poznavanje lekova i supstanci koje se koriste u proizvodnji lekova;
- 2) odgovarajuće poznavanje farmaceutske tehnologije i fizičko-hemijsko, biološko i mikrobiološko ispitivanje medicinskih proizvoda;
- 3) dovoljno poznavanje metabolizma i uticaja lekova i delovanja toksičnih supstanci i upotreba medicinskih proizvoda;
- 4) odgovarajuće znanje za procenu naučnih podataka u vezi sa lekovima, kako bi se na osnovu ovog znanja mogle pružiti odgovarajuće informacije;
- 5) poznavanje propisa koji regulišu farmaceutsku delatnost.

Član 42.

Magistar farmacije koji ima završeno osposobljavanje iz člana 39. ovog zakona obavlja sledeće poslove, za koje se mogu propisati i dodatni zahtevi odnosno profesionalno iskustvo:

- 1) izrada farmaceutskih oblika lekova;
- 2) proizvodnja i ispitivanje leka;
- 3) ispitivanje lekova u laboratorijama za ispitivanje lekova;
- 4) skladištenje, čuvanje i distribucija lekova na veliko;
- 5) nabavka, priprema, ispitivanje, skladištenje, distribucija i izdavanje delotvornih, kvalitetnih i bezbednih lekova u javnim apotekama, odnosno apotekarskim ustanovama;
- 6) priprema, ispitivanje, skladištenje i izdavanje delotvornih, kvalitetnih i bezbednih lekova u bolničkoj apoteci;
- 7) pružanje informacija i saveta o lekovima i o njihovoj primerenoj upotrebi;
- 8) izveštavanje nadležnih tela o neželjenim dejstvima lekova i farmaceutskih proizvoda;
- 9) individualna podrška pacijentu koji sam sebi daje lekove;
- 10) doprinos lokalnim i nacionalnim kampanjama javnog zdravlja.

Član 43.

Republika Srbija priznaje dokaz nadležnog tela države poptisnice EEP-a da je to lice zaposleno na poslovima magistra farmacije tokom perioda potrebnog za sticanje profesionalnog iskustva neophodnog za pristup profesiji magistra farmacije.

Dokaz iz stava 1. ovog člana praćen je dokazom o profesionalnoj kvalifikaciji za magistra farmacije.

Nadležno telo ne mora nosiocu profesionalne kvalifikacije priznati dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji magistra farmacije u svrhu osnivanja nove apoteke ako je vodio apoteku manje od tri godine.

Izuzetno od st. 1 i 2. ovog člana, nadležno telo može priznati dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji magistra farmacije ako je nadležno telo druge države potpisnice EEP-a već priznalo dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji magistra farmacije u druge svrhe, pod uslovom da je magistar farmacije državljanin države potpisnice EEP-a stvarno i zakonito obavljao apotekarsku delatnost najmanje tri uzastopne godine u toj državi članici.

Medicinska sestra opšte nege

Član 44.

Pristup osposobljavanju za medicinsku sestru opšte nege zahteva posedovanje jednog od sledećih dokaza:

1) dokaz o završenom opštem obrazovanju u trajanju od najmanje 12 godina u Republici Srbiji ili u državi potpisnici EEP-a, koji izdaje nadležna obrazovna ustanova, a kojim se omogućava pristup univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja;

2) dokaz o završenom opštem obrazovanju u trajanju od najmanje deset godina u Republici Srbiji ili državi potpisnici EEP-a, koji izdaje nadležna obrazovna ustanova, a kojim se omogućava pristup stručnoj školi za medicinske sestre opšte nege.

Osposobljavanje za medicinsku sestru opšte nege sastoji se od najmanje 4.600 sati teorijskog i kliničkog osposobljavanja u punoj satnici tokom najmanje tri godine stručnog obrazovanja ili strukovnih studija, a koje može biti iskazano u odgovarajućim ESPB bodovima.

Trajanje teorijskog osposobljavanja iz stava 2. ovog člana predstavlja najmanje jednu trećinu, a trajanje kliničkog osposobljavanja najmanje jednu polovinu minimalnog trajanja osposobljavanja i uključuje najmanje program iz člana 45. ovog zakona.

Nadležno telo može priznati delimično izuzeće od stručnog obrazovanja ili strukovnih studija iz stava 2. ovog člana, ako je nosilac profesionalne kvalifikacije deo svog osposobljavanja stekao na programu obrazovanja ili studijama jednakog stepena u Republici Srbiji ili državi potpisnici EEP-a.

Teorijsko osposobljavanje je deo obrazovanja za medicinske sestre opšte nege tokom kojeg lica stiču stručno znanje i veštine potrebne u skladu sa članom 47. ovog zakona. Osposobljavanje sprovode nastavnici zdravstvene nege i drugi kvalifikovani nastavnici medicinskog usmerenja na univerzitetima ili visokim strukovnim školama.

Kliničko osposobljavanje je deo obrazovanja za medicinske sestre opšte nege tokom kojeg lica uče, u timu i u neposrednom kontaktu sa zdravim i bolesnim pojedincima i/ili zajednicom, organizuju pružanje i procenu potrebne sveobuhvatne zdravstvene nege na osnovu stečenih kompetencija. Lica koja se obrazuju uče kako da rade u timu, vode tim i organizuju zdravstvenu negu, što uključuje njihovo osposobljavanje za organizovanje obuke o zdravstvenoj zaštiti za pojedinca, malu grupu unutar zdravstvene ustanove ili zajednice. Kliničko osposobljavanje se obavlja u bolničkim i drugim zdravstvenim ustanovama i u zajednici, pod odgovornošću nastavnika zdravstvene nege, u saradnji sa drugim kvalifikovanim medicinskim

sestrama opšte nege, odnosno uz njihovu pomoć. Ostali zdravstveni radnici mogu učestvovati u nastavnom procesu.

Stručne škole za medicinske sestre opšte nege, univerziteti i visoke strukovne škole koje obrazuju medicinske sestre opšte nege odgovorni su za koordinaciju teorijske i kliničke nastave tokom celog obrazovnog programa.

Član 45.

Obrazovni program za medicinske sestre opšte nege sadrži najmanje sledeće predmete:

1) Teorijsko obrazovanje koje se sastoji od zdravstvene nege: priroda i etika struke, opšta načela zdravlja i nege, načela nege, a u odnosu na: opštu i specijalističku medicinu, opštu i specijalističku hirurgiju, negu dece i pedijatriju, negu porodilja, mentalno zdravlje i psihijatriju, brigu o starima i gerijatriju;

2) Osnovni predmeti: Anatomija i fiziologija, Patologija, Bakteriologija, Virologija i Parazitologija, Biofizika, Biohemija i radiologija, Dijetetika, Higijena (preventivna medicina, zdravstveno obrazovanje), Farmakologija;

3) Društveni predmeti: Sociologija, Psihologija, Načela administracije, Načela poučavanja, Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo, Pravni aspekti nege;

4) Kliničko obrazovanje koje se sastoji od zdravstvene nege u odnosu na: opštu i specijalističku medicinu, opštu i specijalističku hirurgiju, negu dece i pedijatriju, negu porodilje, mentalno zdravlje i psihijatriju, brigu o starima i gerijatriju, negu u kući.

Jedan ili više predmeta iz stava 1. ovog člana mogu se poučavati kao deo drugih disciplina ili u vezi s njima. Teorijsko obrazovanje vrednuje se i koordinira s kliničkim obrazovanjem tako da se znanja i veštine navedene u programu iz stava 1. ovog člana mogu usvojiti na odgovarajući način.

Član 46.

Osposobljavanjem medicinske sestre opšte nege lice stiče sledeća znanja i veštine:

1) odgovarajuće poznavanje nauke na kome se zasniva opšta nega, uključujući i dovoljno razumevanje građe, fizioloških funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih osoba, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čoveka i njegovog fizičkog i socijalnog okruženja;

2) odgovarajuće poznavanje prirode i etike profesije i opštih načela zdravlja i opšte nege;

3) odgovarajuće kliničko iskustvo stečeno u bolničkim zdravstvenim ustanovama, u drugim zdravstvenim institucijama i u zajednici, pod nadzorom nastavnika zdravstvene nege u saradnji sa drugim kvalifikovanim medicinskim sestrama opšte nege, na mestima gde su broj kvalifikovanih zdravstvenih radnika i oprema primereni zdravstvenoj nezi pacijenata;

4) sposobnost učešća u praktičnom obrazovanju zdravstvenog osoblja i iskustvo u radu s njim;

5) iskustvo u radu sa članovima ostalih profesija u zdravstvenoj delatnosti.

Član 47.

Osposobljavanjem medicinske sestre opšte nege, završetkom univerziteta, visoke strukovne škole ili stručne škole, medicinska sestra opšte nege mora da bude u stanju da primeni sledeće kompetencije:

1) samostalno postavljanje dijagnoze potrebne zdravstvene nege koristeći važeće teorijsko i kliničko znanje i planiranje, organizovanje i pružanje zdravstvene nege za vreme lečenja pacijenata na osnovu stečenih znanja i veština u skladu sa ovim članom radi poboljšanja stručnog rada;

2) efikasni timski rad sa drugim učesnicima u zdravstvu, uključujući učestvovanje u stručnom usavršavanju radnika na osnovu stečenih znanja i veština u skladu sa ovim članom;

3) usmeravanje pojedinaca, porodica i grupa na zdrav način života i brigu o sebi na osnovu stečenih znanja i veština u skladu sa ovim članom;

4) samostalno pokretanje neodložnih mera za spašavanje života i sprovođenje mera u kriznim i opasnim situacijama;

5) samostalno davanje saveta, uputstava i podrške osobama kojima je potrebna briga i njihovim bližnjima;

6) samostalno obezbeđivanje kvaliteta i vrednovanje zdravstvene nege;

7) sveobuhvatna stručna komunikacija i saradnja sa stručnjacima drugih profesija u zdravstvenoj delatnosti;

8) analiza kvaliteta nege radi poboljšanja sopstvene stručne prakse kao medicinske sestre opšte nege.

Babice

Član 48.

Pristup osposobljavanju babice zahteva posedovanje dokaza o završenom opštem obrazovanju u trajanju od najmanje 12 godina koje omogućava pristup univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja u Republici Srbiji ili drugoj državi potpisnici EEP-a.

Osposobljavanje babice minimalno obuhvata završene najmanje tri godine teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje može biti iskazano odgovarajućim ESPB bodovima i koje obuhvata najmanje 4.600 sati teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje se odvija u okviru studija u punoj satnici. Kliničko osposobljavanje traje najmanje jednu trećinu programa.

Stručne i visoke strukovne škole koje osposobljavaju babice odgovorne su za koordinaciju kliničke nastave tokom celog obrazovnog programa.

Član 49.

Obrazovni program za babice sadrži najmanje sledeće predmete:

1) Teorijska i praktična nastava:

(1) Opšti predmeti: Osnovna anatomija i fiziologija, Osnovna patologija, Osnovna bakteriologija, Virologija i parazitologija, Osnovna biofizika, Biohemija i radiologija, Pedijatrija s posebnim naglaskom na novorođenčadi, Higijena, Zdravstveno vaspitanje, Preventivna medicina, Rano dijagnostikovanje bolesti, Ishrana i dijetetika s posebnim naglaskom na žene, novorođenčad i bebe. Osnovna sociologija i sociomedicinska problematika, Osnovna farmakologija, Psihologija, Principi i metode poučavanja, Zdravstveno i socijalno zakonodavstvo i organizacija zdravstva, Profesionalna etika i profesionalno zakonodavstvo, Polno obrazovanje i planiranje porodice, Zakonska zaštita majke i deteta;

(2) Predmeti specifični za delatnosti babice: Anatomija i fiziologija, Embriologija i razvoj fetusa, Trudnoća, Porođaj i puerperij, Ginekološka i opstetrijska patologija, Priprema za porođaj i roditeljstvo uključujući psihološke aspekte, Pripreme za porođaj (uključujući poznavanje i upotrebu tehničke opreme u

opstetriciji), Analgezija, Anestezija i oživljavanje, Fiziologija i patologija novorođenčeta, nega i nadzor novorođenčeta, Psihološki i socijalni činioci;

2) Praktično i kliničko osposobljavanje, koje se mora sprovoditi pod odgovarajućim nadzorom:

(1) savetovanje trudnica, uključujući najmanje 100 predporođajnih pregleda;

(2) nadzor i nega najmanje 40 trudnica;

(3) izvođenje najmanje 40 porođaja, a ako se ovaj broj ne može postići zbog malog broja porodilja, može se smanjiti na minimalno 30 porođaja, uz uslov asistiranja kod dodatnih 20 porođaja;

(4) aktivno učešće kod karličnog porođaja, ako to nije moguće zbog nedostatka karličnih porođaja praksa se može sprovesti u simuliranoj situaciji;

(5) izvođenje epiziotomije i uvod u šivenje rana uključuje teorijsku nastavu i kliničku praksu; praksa šivenja rana uključuje šivenje rane posle epiziotomije i jednostavne perinealne laceracije i može se obaviti u simuliranoj situaciji;

(6) nadzor i briga za 40 žena kod kojih postoji rizik povezan sa trudnoćom ili trudovima ili sa postporođajnim periodom;

(7) nadzor i nega (uključujući pregled) najmanje 100 žena posle porođaja i zdrave novorođenčadi;

(8) posmatranje i nega novorođene dece koja zahtevaju posebnu negu, uključujući nedonoščad, prenošenu novorođenčad, novorođenčad koja imaju premalu telesnu težinu ili koja su bolesna;

(9) zdravstvena nega kod patoloških stanja na području ginekologije i opstetricije;

(10) uvod u zdravstvenu negu na području medicine i hirurgije uključuje teorijsku nastavu i kliničku praksu.

Teorijsko i praktično osposobljavanje se mora uravnotežiti i koordinirati sa kliničkim osposobljavanjem na takav način da se stečena znanja i iskustva mogu usvojiti na odgovarajući način.

Kliničko osposobljavanje ostvaruje se radom u bolničkim odeljenjima ili drugim zdravstvenim ustanovama, koji je odobrilo nadležno telo. Deo ove prakse, mora biti učestvovanje u aktivnostima odeljenja u meri u kojoj te aktivnosti doprinose osposobljavanju učenjem o odgovornostima povezanim sa delatnošću babica.

Član 50.

Osposobljavanjem babica stiče sledeća znanja i veštine:

1) odgovarajuće poznavanje nauke na kojoj se zasnivaju poslovi babice;

2) odgovarajuće poznavanje etike profesije i zakonodavstva;

3) temeljno poznavanje bioloških funkcija, anatomije i fiziologije, opstetricije i neonatologije, odnosa stanja između zdravlja i fizičkog i socijalnog okruženja čoveka i njegovog ponašanja;

4) odgovarajuće kliničko iskustvo u ovlašćenim ustanovama pod nadzorom osoba osposobljenih za opstetriciju;

5) odgovarajuće razumevanje obrazovanja zdravstvenih radnika i iskustvo u radu s njima.

Član 51.

Osposobljavanje babice omogućava primenu sledećih kompetencija:

- 1) primereno informisanje i savetovanje u vezi s planiranjem porodice;
- 2) dijagnostikovanje trudnoće i praćenje normalnog toka trudnoće, vršenje pregleda za praćenje razvoja normalnog toka trudnoće;
- 3) savetovanje ili upućivanje na pregled potreban za najraniju moguću dijagnozu rizičnih trudnoća;
- 4) izvođenje programa za pripremu roditelja i potpuna priprema za porođaj, uključujući savete o higijeni i prehrani;
- 5) briga i pomoć majci tokom porođaja i praćenje stanja fetusa u materici, odgovarajućim kliničkim metodama i tehničkim sredstvima;
- 6) vođenje spontanih porođaja po potrebi uključujući epiziotomiju i, u hitnim slučajevima, karličnog porođaja;
- 7) prepoznavanje znakova koji upozoravaju na nepravilnost kod majke ili deteta, koji traže upućivanje na doktora medicine specijaliste, preduzimanje hitnih mera u odsustvu doktora medicine specijaliste, posebno ručno odstranjenje placente koje je praćeno ručnim pregledom materice;
- 8) pregled i nega novorođenčeta uz preduzimanje svih inicijativa u slučaju potrebe i izvođenje hitnog oživljavanja;
- 9) nega majke i praćenje njenog napretka u razdoblju posle porođaja i davanje svih potrebnih saveta majci o nezi deteta radi omogućavanja optimalnog napretka deteta;
- 10) obavljanje lečenja koje propiše doktor medicine specijalista ginekologije i opstetricije;
- 11) priprema potrebnih pisanih izveštaja.

Uslovi za priznavanje profesionalnih kvalifikacija u delatnosti zdravstva priznate od države potpisnice EEP

Član 52.

Odredbe koje propisuju minimalne uslove osposobljavanja za profesije u delatnosti zdravstva na odgovarajući način će se uzimati u obzir prilikom vrednovanja kvalifikacije u opštem sistemu priznavanja profesionalnih kvalifikacija.

U slučaju kada je druga država potpisnica EEP-a državljaninu države potpisnice EEP-a već priznala kvalifikaciju stečenu van teritorija EEP-a, Republika Srbija će priznati navedenu odluku druge države potpisnice EEP-a uz ispunjenje uslova stvarnog i zakonitog obavljanja profesionalne delatnosti u zdravstvu na teritoriji Evropske unije najmanje tri uzastopne godine unutar poslednjih pet godina.

Doktor veterinarske medicine

Član 53.

Pristup osposobljavanju za doktora veterinarske medicine zahteva posedovanje javne isprave koja omogućava upis na odgovarajuće studije na univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja kojima se priznaje jednak stepen u svrhu takvih studija u Republici Srbiji ili u drugoj državi potpisnici EEP-a.

Osposobljavanje za doktora veterinarske medicine obuhvata ukupno najmanje pet godina redovnih teorijskih i praktičnih studija, koje mogu biti iskazane u odgovarajućim ESPB bodovima, na univerzitetu ili ustanovi visokog obrazovanja koje

pruža osposobljavanje za koje je priznat jednak stepen ili koje je pod nadzorom univerziteta.

Član 54.

Studijski program za doktora veterinarske medicine sadrži najmanje sledeća nastavna polja:

Osnovna nastavna polja: Fizika, Hemija, Biologija životinja, Biologija biljaka, Biomatematika.

Specifična nastavna polja:

1) Osnovne nauke: Anatomija (uključujući histologiju i embriologiju), Fiziologija, Biohemija, Genetika, Farmakologija, Farmacija, Toksikologija, Mikrobiologija, Imunologija, Epidemiologija, Profesionalna etika;

2) Kliničke nauke: Porodiljstvo, Patologija (uključujući anatomsku patologiju), Parazitologija, Klinička medicina i hirurgija (uključujući anesteziologiju), Klinička predavanja o različitim domaćim životinjama, peradi i drugim životinjskim vrstama, Preventivna medicina, Radiologija, Reprodukcijska i poremećaji reprodukcije, Veterinarsko javno zdravstvo, Veterinarsko zakonodavstvo i forenzična medicina, Terapeutika, Propedeutika;

3) Proizvodnja životinja: Proizvodnja životinja, Ishrana životinja, Agronomija, Ruralna ekonomija, Uzgoj životinja, Veterinarska higijena, Etologija i zaštita životinja;

4) Higijena hrane: Inspekciji nadzor i kontrola hrane za životinje ili hrane životinjskog porekla, Higijena i tehnologija hrane, Praksa (uključujući praksu na mestima gde se obavljaju klanje i prerada prehrambenih proizvoda).

Član 55.

Osposobljavanjem za doktora veterinarske medicine stiču se sledeća znanja i veštine:

1) primereno poznavanje nauke na kojoj se zasniva delatnost doktora veterinarske medicine i propisa Evropske unije koji se odnose na te delatnosti;

2) primereno poznavanje građe organizma, ponašanja i fizioloških funkcija životinja i kompetencije potrebne za njihov gajenje, hranjenje, dobrobit, reprodukciju i higijenu uopšte;

3) kliničke, epidemiološke i analitičke kompetencije potrebne za prevenciju, dijagnostiku i lečenje bolesti životinja, uključujući anesteziju, aseptične operacije i bezbolnu smrt, bilo pojedinačno ili u grupama, uključujući posebno poznavanje bolesti prenosivih na ljude;

4) primereno poznavanje preventivne medicine, uključujući i poznavanje postupaka koji se odnose na zahteve i sertifikovanje;

5) primereno poznavanje higijene i tehnologije za proizvodnju, izradu i stavljanje u promet hrane za životinje ili hrane životinjskog porekla, namenjene ishrani ljudi, uključujući kompetencije potrebne za razumevanje i objašnjavanje dobre prakse u tom području;

6) primerena znanja i veštine potrebne za odgovornu i razumnu upotrebu veterinarskih lekova radi lečenja životinja i obezbeđivanje sigurnosti prehrambenog lanca i zaštite okoline.

Licu koje je završilo formalno obrazovanje za doktora veterinarske medicine u Republici Srbiji, a namerava da obavlja regulisanu profesiju u drugoj državi potpisnici EEP-a, izdaće se dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji u skladu s odredbama Direktive.

Dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji izdaje nadležna obrazovna ustanova koja je izdala diplomu o formalnom obrazovanju doktora veterinarske medicine.

Član 56.

Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji doktora veterinarske medicine iz tačke 5.4.2. Priloga V. Direktive koji zadovoljavaju minimalne uslove osposobljavanja u svrhu pristupa profesiji doktora veterinarske medicine i njegovog obavljanja, jednaki su dokazima o profesionalnoj kvalifikaciji koji su izdati u Republici Srbiji.

Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji iz stava 1. ovog člana moraju biti izdati od nadležnih tela država potpisnica EEP-a i, gde je to primereno, priložiti dokumente navedene u tački 5.4.2. Priloga V. Direktive.

Arhitekta

Član 57.

Osposobljavanje za arhitektu obuhvata:

- 1) ukupno najmanje pet godina studija na univerzitetu ili uporedivoj obrazovnoj ustanovi, sa uspešno položenim završnim ispitom, ili
- 2) najmanje četiri godine studija na univerzitetu ili uporedivoj obrazovnoj ustanovi, sa uspešno položenim završnim ispitom, uz priloženu potvrdu o završetku dvogodišnjeg pripravničkog staža u skladu sa članom 59. stav 2 ovog zakona.

Član 58.

Arhitektura mora da bude glavni element studija iz člana 57. ovog zakona. Studijski program obuhvata uravnoteženo teorijsko i praktično osposobljavanje i obezbeđuje sticanje sledećih znanja i veština:

- 1) sposobnost arhitektonskog projektovanja koji ispunjava estetske i tehničke zahteve;
- 2) odgovarajuće poznavanje istorije i teorija arhitekture, kao i povezanih umetnosti, tehnologija i humanističkih nauka;
- 3) poznavanje lepih umetnosti kao uticaja na kvalitet arhitektonskog projektovanja;
- 4) odgovarajuće znanje o urbanizmu, urbanističkom i prostornom planiranju i veštinama uključenim u proces planiranja;
- 5) razumevanje odnosa između ljudi i objekata, između objekata i njihovog okruženja, kao i razumevanje potrebe da se objekti i prostor međusobno prilagode ljudskim potrebama i merama;
- 6) razumevanje profesije i uloge arhitekta u društvu, posebno pri izradi idejnih rešenja koji uzimaju u obzir društvene faktore;
- 7) razumevanje metoda istraživanja i pripreme idejnih rešenja za arhitektonske projekte;
- 8) razumevanje projekta konstrukcije objekta, te izvođačkih i inženjerskih problema vezanih za projektovanje objekta;
- 9) odgovarajuće poznavanje fizičkih problema i tehnologija, kao i funkcije objekta u cilju obezbeđenja uslova za unutrašnji komfor i zaštitu od klimatskih uticaja u sklopu održivog razvoja;
- 10) neophodne projektantske veštine koje omogućavaju ispunjavanje zahteva korisnika u okvirima određenim finansijskim ograničenjima i građevinskom regulativom;

11) odgovarajuće znanje o delatnostima, organizacijama, propisima i procedurama uključenim u realizaciju arhitektonskog projekta i integrisanje planova u celinu planskog sistema.

Član 59.

Broj godina studija iz člana 57. tačka 1) ovog zakona može da bude iskazan u odgovarajućim ESPB bodovima.

Pripravnički staž iz člana 57. tačka 2) ovog zakona obavlja se posle završene prve tri godine studija. Najmanje godinu dana pripravničkog staža je nadogradnja znanja i veština stečenih tokom studija člana 57. stav 1. ovog zakona. Pripravnički staž se odvija pod nadzorom ovlašćenog mentora ili tela, a ocenjuje ga nadležno telo.

Član 60.

Izuzetno od odredbe člana 57. ovog zakona, smatra se da su ispunjene odredbe člana 29. ovog zakona i u slučaju osposobljavanja koje je deo programa socijalnih poboljšanja ili vanrednih studija, koji ispunjava zahteve iz člana 58. ovog zakona, što se potvrđuje ispitom iz arhitekture koji položi nosilac profesionalne kvalifikacije koji je sedam ili više godina radio u području arhitekture, pod nadzorom arhitekta ili arhitektonskog biroa.

Ispit iz stava 1. ovog člana mora biti na univerzitetskom nivou obrazovanja i jednak završnom ispitu iz člana 57. tačka 2) ovog zakona.

Član 61.

U smislu ovog zakona, poslovi arhitekta su poslovi koji se redovno rade na osnovu profesionalnog naziva: „arhitekta”.

Državljeni država potpisnica EEP-a, koji su ovlašćeni da koriste naziv: „arhitekta” u skladu sa zakonom koji ovlašćuje nadležno telo države potpisnice EEP-a da dodeli taj naziv državljanima država potpisnica EEP-a koji se posebno ističu kvalitetom svog rada u području arhitekture, smatraće se da zadovoljavaju uslove koji se traže za obavljanje poslova arhitekta pod profesionalnim nazivom: „arhitekta”.

Dokaz koji tim nosiocima profesionalne kvalifikacije izda država potpisnica EEP-a, potvrđuje da nosioci profesionalne kvalifikacije obavljaju arhitektonsku delatnost.

Zajednički okvir osposobljavanja

Član 62.

Stručna organizacija, nadležno telo ili nacionalni koordinator u čijem je delokrugu određena regulisana profesija mogu podneti predloge za zajednički okvir osposobljavanja koji ispunjava uslove koje utvrđuje Evropska komisija.

Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja može pružiti podršku telima iz stava 1. ovog člana koja podnose predlog za uspostavljanje zajedničkog okvira osposobljavanja prema Evropskoj komisiji.

Republika Srbija nije obavezna da primeni zajednički okvir osposobljavanja na svom području, niti da automatski prizna profesionalne kvalifikacije stečene na osnovu takvog zajedničkog okvira osposobljavanja, ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:

1) na području Republike Srbije ne postoji obrazovna ustanova ili ustanova koja bi omogućila osposobljavanje za tu profesiju;

2) uvođenje zajedničkog okvira osposobljavanja nepovoljno bi uticalo na organizaciju obrazovnog sistema i sistema stručnog osposobljavanja;

3) postoje znatne razlike između zajedničkog okvira osposobljavanja i stručnog osposobljavanja prema posebnim propisima Republike Srbije, a takva razlika predstavlja ozbiljan rizik za javnu politiku, javnu bezbednost, javno zdravlje, zaštitu okoline ili bezbednost krajnjeg korisnika usluga.

Zajednička provera osposobljenosti

Član 63.

Stručna organizacija, nadležno telo ili nacionalni koordinator u čijem je delokrugu određena regulisana profesija mogu podneti predlog za zajedničku proveru osposobljenosti koja ispunjava uslove koje utvrđuje Evropska komisija.

Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja može da pruži podršku telima iz stava 1. ovog člana koja podnose predlog za uspostavljanje zajedničke provere osposobljenosti prema Evropskoj komisiji.

Republika Srbija nije obavezna da primeni zajedničku proveru osposobljenosti na svom području, niti da automatski prizna profesionalne kvalifikacije stečene na osnovu takve provere ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- 1) navedena profesija nije regulisana u Republici Srbiji,
- 2) sadržaj zajedničke provere osposobljenosti neće dovoljno ublažiti ozbiljan rizik za javno zdravlje ili sigurnost krajnjeg primaoca usluga koji je relevantan na području Republike Srbije, ili
- 3) sadržaj zajedničke provere osposobljenosti učinio bi pristup profesiji znatno manje privlačnim u poređenju sa uslovima za pristupanje profesiji na području Republike Srbije.

V. STEČENA PRAVA

Član 64.

Ne dovodeći u pitanje stečena prava specifična za određene profesije, u slučaju kada dokazi o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, koji omogućuju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine i doktora medicine specijaliste, kao i dokazi o formalnoj kvalifikaciji za medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktor dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice i magistre farmacije koje poseduju državljani država potpisnica EEP-a, ne zadovoljavaju sve uslove osposobljavanja iz čl. 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40. i 44. Direktive, svaka država potpisnica EEP-a priznaje kao dovoljne dokaze o formalnoj kvalifikaciji koje su izdale te države potpisnice EEP-a, ako oni potvrđuju uspešno završeno osposobljavanje koje je započeto pre referentnog datuma iz tačkaka 5.1.1., 5.1.2., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive, i ako je uz njih priložena potvrda u kojoj se navodi da su lica kojima je izdata stvarno i zakonito obavljala delatnost o kojoj je reč najmanje tri godine uzastopno, u okviru pet godina pre njenog izdavanja.

U slučaju kada dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, doktore medicine specijaliste, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, magistre farmacije, medicinske sestre opšte nege babice, ne zadovoljavaju sve uslove minimalnog osposobljavanja iz čl. 31–35, 37–39, 41, 42, 44, 46–48, 50, 51, 53, 55, 57–60. ovog zakona, nadležno telo priznaje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji kojim se potvrđuje završeno osposobljavanje u Republici Srbiji koje je započeto pre referentnog datuma iz tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive i izdaće potvrdu u kojoj se navodi da je nosilac profesionalne kvalifikacije stvarno i zakonito obavljao određenu

zdravstvenu delatnost i/ili profesionalnu aktivnost na području Republike Srbije najmanje tri godine uzastopno, u okviru pet godina pre izdavanja potvrde.

Odredbе iz stava 1. ovog člana odnose se i na dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, koji omogućavaju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine i doktore medicine specijaliste, kao i na dokaze o formalnoj kvalifikaciji za medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice i magistre farmacije, stečene na državnom području nekadašnje Demokratske Republike Nemačke, a koji ne zadovoljavaju minimalne uslove osposobljavanja iz člana 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40. i 44. Direktive, ako ti dokazi potvrđuju uspešno završeno osposobljavanje koje je započeto pre:

1) 3. oktobra 1990. za doktora medicine, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice i magistre farmacije i

2) 3. aprila 1992. za doktore medicine specijaliste.

Dokazi o formalnoj kvalifikaciji iz stava 3. tačka 1) ovog člana zakona daju nosiocu pravo obavljanja profesionalne delatnosti na celom državnom području Savezne Republike Nemačke pod istim uslovima kao i dokazi o formalnoj kvalifikaciji iz tač. 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2. Priloga V. Direktive, koje su izdala nadležna tela u Nemačkoj.

Ne dovodeći u pitanje odredbe koji se odnose na doktore dentalne medicine, svaka država članica priznaje dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, koji omogućavaju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine i doktora medicine specijaliste, kao i dokaze o formalnoj kvalifikaciji za medicinske sestre opšte nege, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije i arhitekte, koje je državljanima država potpisnica EEP-a izdala nekadašnja Čehoslovačka, ili za koje je osposobljavanje, za Češku Republiku i Slovačku, počelo pre 1. januara 1993. kada tela bilo koje od dve pomenute države potpisnice EEP-a potvrde da su ti dokazi o formalnoj kvalifikaciji na njihovom državnom području jednake pravne valjanosti kao i dokazi o formalnoj kvalifikaciji koje izdaju one same i, za arhitekte, kao dokazi o formalnoj kvalifikaciji predviđeni za te države članice u tački 6. Priloga VI. Direktive, u vezi sa pristupom profesionalnim delatnostima i njihovim obavljanjem, za doktore medicine, doktore medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije u odnosu na delatnosti iz člana 45. stav 2. i arhitekte u odnosu na delatnosti iz člana 48. Direktive. Uz takvu potvrdu treba priložiti i potvrdu koju su izdala ta ista tela, a u kojoj se navodi da su ta lica stvarno i zakonito obavljala delatnost o kojoj je reč na njihovom državnom području najmanje tri godine uzastopno, u okviru pet godina pre dana njenog izdavanja.

Nadležno telo priznaje dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, koji omogućavaju pristup profesionalnim delatnostima doktore medicine, doktore medicine specijaliste, kao i dokaze o formalnoj kvalifikaciji za medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije i arhitekte, koje je državljanima država potpisnica EEP-a izdao nekadašnji Sovjetski Savez, ili čije je osposobljavanje započeto:

1) za Estoniju, pre 20. avgusta 1991;

2) za Letoniju, pre 21. avgusta 1991;

3) za Litvaniju, pre 11. marta 1990.

kada tela bilo koje od tri pomenute države potpisnice EEP-a potvrde da su ti dokazi na njihovom državnom području iste pravne valjanosti kao i dokazi o formalnoj

kvalifikaciji koje izdaju one same i, za arhitekta, kao dokazi o formalnoj kvalifikaciji predviđeni za te države članice u tački 6. Priloga VI. Direktive, u vezi sa pristupom profesionalnim delatnostima i njihovim obavljanjem, za doktore medicine, doktore medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije u odnosu na delatnosti iz člana 45. stav 2. i arhitekta u odnosu na delatnosti iz člana 48. Direktive. Uz takvu potvrdu treba priložiti i potvrdu koju su izdala ta ista tela, a u kojoj se navodi da su ta lica stvarno i zakonito obavljala delatnost o kojoj je reč na njihovom državnom području najmanje tri godine uzastopno, u okviru pet godina pre dana njenog izdavanja.

Što se tiče dokaza o formalnoj kvalifikaciji za doktore veterinarske medicine koje je izdao nekadašnji Sovjetski Savez ili za koje je osposobljavanje započeto, za Estoniju, pre 20. avgusta 1991. uz potvrdu iz prethodnog stava treba priložiti i potvrdu koju su izdale vlasti u Estoniji, a u kojoj se navodi da su te osobe stvarno i zakonito obavljale delatnost o kojoj je reč na njihovom državnom području najmanje pet godina uzastopno, u okviru sedam godina pre dana njenog izdavanja.

Ne dovodeći u pitanje član 43.b Direktive, nadležno telo priznaje dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine čime se omogućava pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine i doktora medicine specijaliste, za medicinsku sestru opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijalistu, doktora veterinarske medicine, babicu, magistra farmacije i arhitektu, koje poseduju državljanima država potpisnica EEP-a i koje je izdala bivša Jugoslavija, odnosno čije je osposobljavanje započeto:

- 1) za Sloveniju pre 25. juna 1991;
- 2) za Hrvatsku pre 8. oktobra 1991.

ako tela pomenutih država potvrde da takvi dokazi imaju istu pravnu valjanost u okviru njihovog državnog područja kao i dokazi koje one izdaju i kao i, u slučaju arhitekata, dokazi o formalnoj kvalifikaciji navedeni za te države u Prilogu VI. tačka 6. Direktive u pogledu pristupa profesionalnim delatnostima doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, doktora veterinarske medicine, babice, magistra farmacije u odnosu na delatnosti iz člana 45. stav 2. i arhitekta u odnosu na delatnosti iz člana 48. Direktive, kao i u pogledu obavljanja tih delatnosti. Uz takvu potvrdu treba priložiti i potvrdu koju su izdala ta ista tela, u kojoj se navodi da su ta lica stvarno i zakonito obavljala delatnosti o kojoj je reč na njihovom državnom području najmanje tri uzastopne godine, u okviru pet godina pre dana njenog izdavanja.

Državljanima država potpisnica EEP-a čiji dokazi o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore veterinarske medicine, babice i magistra farmacije nisu u skladu sa nazivima koji su dodeljeni tim državama potpisnicama EEP-a u tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive, priznaje se kao dovoljan dokaz, dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji je izdala ta država i uz koji su priložene potvrde koje su izdala nadležna tela.

U potvrdi iz prethodnog podstava navodi se da dokaz o formalnoj kvalifikaciji potvrđuje uspešno završeno osposobljavanje u skladu sa čl. 24., 25., 28., 31., 34., 35., 38., 40. i 44. Direktive, a država potpisnica EEP-a koja ga je izdala smatra ga jednakim kvalifikacijama čiji su nazivi navedeni u tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive.

Posebne okolnosti

Član 65.

Za kvalifikaciju „feldšer“ (feldšer), dodeljenu u Bugarskoj pre 31. decembra 1999. čiji nosioci obavljaju profesiju/profesionalnu delatnost u skladu sa bugarskim nacionalnim sistemom socijalnog osiguranja na dan 1. januar 2000, mogu da nastave sa obavljanjem profesije iako delovi njihove aktivnosti ulaze u okvir profesije doktora medicine, odnosno medicinskih sestara opšte nege. Nosioci bugarske kvalifikacije „feldšer“ (feldšer) ne mogu da stiču priznanje profesije kao doktori medicine i medicinske sestre opšte nege.

Stečena prava specifična za doktora medicine specijaliste

Član 66.

Nadležno telo može od doktora medicine specijaliste, čije je specijalističko medicinsko osposobljavanje bilo uređeno zakonskim i drugim propisima koji su na snazi od 20. juna 1975. a koji su započeli svoje specijalističko osposobljavanje najkasnije do 31. decembra 1983. zahtevati da svojim dokazima o formalnoj kvalifikaciji prilože potvrdu u kojoj je navedeno da su oni stvarno i zakonito obavljali odgovarajuće delatnosti najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina koje su prethodile izdavanju te potvrde.

Za nosioce profesionalne kvalifikacije koji su započeli studije pre 1. januara 1972. program osposobljavanja iz člana 33. ovog zakona može obuhvatati šestomesečno praktično osposobljavanje u punoj satnici na nivou visokog obrazovanja pod nadzorom nadležnih tela.

Republika Srbija priznaje kvalifikaciju doktora medicine specijaliste koja je u Španiji dodeljena doktorima medicine koji su završili svoje specijalističko osposobljavanje pre 1. januara 1995. čak i kad to osposobljavanje ne zadovoljava minimalne uslove osposobljavanje predviđene članom 25. Direktive, ako je dokazu o toj kvalifikaciji priložena potvrda, koju je izdalo nadležno telo u Španiji i koja potvrđuje da je to lice položilo ispit iz posebnog specijalističkog osposobljavanja koje je izvedeno u skladu sa vanrednim merama u vezi sa priznavanjem, utvrđenim Uredbom Kraljevine Španije 1497/99, kako bi se proverilo da li je nivo znanja i veština takvog lica uporediv sa znanjem i veštinama doktora medicine koji poseduju dokaz o kvalifikaciji za doktora medicine specijalistu, koji je za Španiju utvrđen u tač. 5.1.2. i 5.1.3. Priloga V. Direktive.

Nadležno telo priznaje kvalifikaciju doktora medicine specijaliste navedenu u Prilogu V. tač. 5.1.2. i 5.1.3. Direktive koja je u Italiji dodeljena doktorima medicine koji su započeli svoje specijalističko osposobljavanje posle 31. decembra 1983. i pre 1. januara 1991. iako to osposobljavanje ne zadovoljava sve uslove osposobljavanja predviđene u članu 33. ovog zakona, ako je dokazu o toj kvalifikaciji priložena potvrda koju je izdalo nadležno telo u Italiji i koja potvrđuje da je taj doktor medicine u Italiji stvarno i zakonito obavljao delatnost doktora medicine specijaliste u istom specijalističkom području o kojem je reč najmanje sedam godina uzastopno u periodu od deset godina pre njenog izdavanja.

Stečena prava specifična za doktora opšte medicine specijalistu

Član 67.

Nadležno telo, u svrhu obavljanja delatnosti opšte medicine priznaje stečeno pravo doktoru medicine državljaninu države potpisnice EEP-a koji je stvarno i zakonito obavljao delatnost opšte medicine do dana pristupanja te države Evropskoj uniji u skladu s odredbama člana 29. ili člana 64. stava 1. ovog zakona bez dokaza iz

tačke 5.1.4. Priloga V. Direktive, ako je priložen dokaz koji izdaje nadležno telo te države.

Dokaz iz stava 1. ovog člana potvrđuje sledeće:

- 1) da je nosilac profesionalne kvalifikacije završio univerzitetske studije medicine;
- 2) da je stvarno i zakonito radio u delatnosti opšte medicine u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe;
- 3) da je imao poslovno nastanjenje u državi potpisnici EEP-a do datuma pristupanja te države Evropskoj uniji.

Nadležno telo, u svrhu obavljanja delatnosti opšte medicine, priznaje stečeno pravo doktoru medicine koji ima pravo obavljanja delatnosti doktora opšte medicine specijaliste u okviru sistema zdravstvene zaštite Republike Srbije na dan pristupanja Evropskoj uniji i to na osnovu važećeg odobrenja za samostalan rad izdatog od Lekarske komore Srbije u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita, a koji sa delatnošću opšte medicine ima poslovno nastanjenje u Republici Srbiji na dan pristupanja Evropskoj uniji.

Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja izdaće dokaz iz stava 3. ovog člana ako je podnosilac zatraži, a kojom će se potvrditi:

- 1) da je završio univerzitetske studije medicine;
- 2) da je stvarno i zakonito radio u delatnosti opšte medicine u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe;
- 3) da je imao poslovno nastanjenje u Republici Srbiji sve do dana pristupanja Evropskoj uniji.

Stečena prava specifična za doktora dentalne medicine

Član 68.

Nadležno telu, u svrhu obavljanja profesionalne delatnosti doktora dentalne medicine, u okviru kvalifikacija koje su navedene u tački 5.3.2. Priloga V. Direktive, priznaje dokaz o formalnoj kvalifikaciji za doktora izdat u Italiji, Španiji, Austriji, Češkoj, Slovačkoj i Rumuniji, licima koja počinju medicinsko obrazovanje na ili pre referentnog datuma koji je naveden u tom prilogu za određenu državu potpisnicu EEP-a, ako mu je priložena potvrda koju su izdala nadležna tela te države potpisnice EEP-a.

Potvrdom se mora dokazati da su ispunjena sledeća dva uslova:

- 1) da određena lica u toj državi potpisnici EEP-a stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljaju delatnosti iz člana 36. Direktive, najmanje tri uzastopne godine, tokom pet godina pre izdavanja takve potvrde;
- 2) da ta lica imaju pravo da obavljaju navedene delatnosti pod istim uslovima kao i lica koja poseduju dokaze o formalnoj kvalifikaciji navedene za tu državu potpisnicu EEP-a u Prilogu V. Direktive.

Lica koja su uspešno završila najmanje trogodišnje studije, za koje nadležna tela u određenoj državi potpisnici EEP-a potvrđuju da su istovetna osposobljavanju iz člana 34. Direktive, izuzimaju se od trogodišnjeg praktičnog radnog iskustva iz stava 2. tačka 1) ovog člana.

Dokazima o formalnoj kvalifikaciji koji su izdati u bivšoj Čehoslovačkoj pod uslovima iz stava 2. ovog člana priznaju se jednaki nivoi kvalifikacije kao dokazima o formalnoj kvalifikaciji izdatim u Češkoj i Slovačkoj.

Nadležno telo priznaje dokaz o formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine izdat u Italiji licima koja su počela univerzitetsko medicinsko osposobljavanje posle 28. januara 1980. i najkasnije 31. decembra 1984. ako im je priložena potvrda koju su izdala nadležna tela u Italiji.

Potvrdom se dokazuje da su ispunjena sledeća tri uslova:

1) da su određena lica položila odgovarajući ispit za proveru kompetentnosti koji sprovode nadležna tela u Italiji, kako bi se utvrdilo da ta lica poseduju nivo znanja i veština uporedivih sa onim koje imaju lica koja poseduju dokaze o formalnim kvalifikacijama navedene za Italiju u tački 5.3.2 Priloga V. Direktive;

2) da su ta lica u Italiji stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljale delatnosti iz člana 36. Direktive najmanje tri uzastopne godine, tokom pet godina pre izdavanja takve potvrde;

3) da ta lica imaju pravo da obavljaju ili da stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljaju delatnosti iz člana 36. Direktive, pod istim uslovima kao lica koja poseduju dokaze o formalnim kvalifikacijama navedenim za Italiju iz Priloga V. Direktive.

Lica koja su uspešno završila najmanje trogodišnje studije u Italiji za koje nadležna tela potvrđuju da su istovetna osposobljavanju iz člana 34. Direktive, izuzimaju se od polaganja ispita za proveru kompetentnosti iz ovog člana. Prema licima koja su počela univerzitetsko medicinsko osposobljavanje posle 31. decembra 1984. postupa se jednako kao i prema gore navedenim licima, ako su navedene trogodišnje studije počele pre 31. decembra 1994.

Republika Srbija priznaje dokaz o formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine izdat u Španiji licima koja su počela univerzitetsko medicinsko osposobljavanje posle 1. januara 1986. i pre 31. decembra 1997. ako je priložena potvrda koju su izdala nadležna tela u Španiji.

Potvrdom se dokazuje da su ispunjeni sledeći uslovi:

1) da su određena lica uspešno završila najmanje trogodišnje studije, a nadležna tela u Španiji su potvrdila njihovu istovetnost sa osposobljavanjem iz člana 34. Direktive;

2) da su određena lica u Španiji stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljala delatnosti iz člana 36. Direktive najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina pre izdavanja takve potvrde;

3) da ta lica imaju pravo da obavljaju ili da stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljaju delatnosti iz člana 36. Direktive, pod istim uslovima kao lica koja poseduju dokaze o formalnim kvalifikacijama navedenim za Španiju iz Priloga V. Direktive.

Dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktore dentalne medicine nadležno telo Republike Srbije priznaje u skladu sa članom 29. ovog zakona u slučajevima u kojima su podnosioci zahteva započeli svoje osposobljavanje u državi potpisnici EEP-a 18. januara 2016. ili pre tog datuma.

Stečena prava specifična za doktora veterinarske medicine

Član 69.

Ne dovodeći u pitanje član 64. stav 7. ovog zakona, u odnosu na državljane država potpisnica EEP-a, čije je dokaze o formalnoj kvalifikaciji izdala Estonija, ili čije je osposobljavanje počelo u Estoniji pre 1. maja 2004. nadležno telo priznaje takve dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktora veterinarske medicine, ako je priložena potvrda koja navodi da su ta lica stvarno i zakonito obavljala delatnosti doktora

veterinarske medicine u Estoniji najmanje pet uzastopnih godina tokom sedam godina pre izdavanja potvrde.

Stečena prava specifična za medicinsku sestru opšte nege

Član 70.

Kad se opšta pravila o stečenim pravima primenjuju na medicinske sestre opšte nege, delatnosti iz člana 64. ovog zakona morale su uključivati preuzimanje pune odgovornosti za planiranje, organizovanje i sprovođenje zdravstvene nege koja se pruža pacijentu.

Republika Srbija priznaje dokaze o formalnoj kvalifikaciji iz zdravstvene nege koji su:

1) bili dodeljeni u Poljskoj onim medicinskim sestrama koje su pre 1. maja 2004. završile osposobljavanje koje nije zadovoljavalo minimalne uslove osposobljavanja navedene u članu 31. Direktive i

2) potvrđeni diplomom „diplomirani” dobijenom na osnovu posebnog programa osposobljavanja sadržanog u:

(1) članu 11. Zakona od 20. aprila 2004. o izmeni Zakona o profesijama medicinske sestre i babice i o nekim drugim pravnim aktima („Službeni list Republike Poljske” iz 2004. br. 92, pos. 885 te iz 2007. br. 176, pos. 1237) i Uredbi ministra zdravlja od 11. maja 2004. o detaljnim uslovima sprovođenja studija za medicinske sestre i babice, koje imaju svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su medicinske gimnazije ili stručnih medicinskih škola za profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske” iz 2004. br. 110, pos. 1170 i iz 2010. br. 65, pos. 420);

(2) članu 52.3 tački 2. Zakona od 15. jula 2011. o profesijama medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske” iz 2011, br. 174, pos. 1039) i Uredbi ministra zdravlja od 14. juna 2012. o detaljnim uslovima sprovođenja visokog obrazovanja za medicinske sestre i babice, koje imaju svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su srednje medicinske škole ili osposobljavanja posle srednje škole za profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske” iz 2012. pos. 770), za potrebe provere da li je stepen znanja i sposobnosti dotične medicinske sestre uporediv sa znanjem i sposobnostima medicinskih sestara koje imaju kvalifikacije koje su za Poljsku navedene u Prilogu V. tački 5.2.2. Direktive.

Član 71.

U pogledu kvalifikacija medicinskih sestara opšte nege stečenih u Rumuniji primenjuju se samo sledeće odredbe o stečenim pravima:

Državljanima država potpisnica EEP-a koji su osposobljavanje za medicinsku sestru opšte nege stekli u Rumuniji i čije osposobljavanje ne zadovoljava minimalne uslove osposobljavanja navedene u članu 31. Direktive, nadležno telo priznaje sledeće dokaze o formalnoj kvalifikaciji za medicinsku sestru opšte nege kao dovoljan dokaz, pod uslovom da je tom dokazu priložena potvrda u kojoj je navedeno da su nosioci kvalifikacije stvarno i zakonito obavljali tu delatnost u Rumuniji uključujući preuzimanje pune odgovornosti za planiranje, organizovanje i sprovođenje zdravstvene nege pacijenata tokom perioda od najmanje tri uzastopne godine u okviru pet godina pre datuma izdavanja potvrde:

1) „Certificat de competențe profesionale de asistent medical generalist” uz obrazovanje posle srednje škone u „școală postliceală”, kojim se potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 1. januara 2007;

2) „Diplomă de absolvire de asistent medical generalist” uz skraćene studije visokog obrazovanja, kojom se potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 1. oktobra 2003;

3) „Diplomă de absolvire de asistent medical generalist” uz redovne studije visokog obrazovanja, kojom se potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 1. oktobra 2003.

Stečena prava specifična za babicu

Član 72.

Državljanima države potpisnice EEP-a čiji dokazi o formalnoj kvalifikaciji za babice ispunjavaju sve minimalne uslove osposobljavanja iz člana 40. Direktive, iako u skladu sa članom 41. Direktive nisu priznati ako im nije priložena potvrda o stručnoj praksi iz člana 41. stav 2. Direktive, nadležno telo priznaje kao dovoljan dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji su izdale države potpisnice EEP-a pre referentnog datuma navedenog u tački 5.5.2. Priloga V. Direktive, i uz koji je priložena potvrda koja navodi da su nosioci kvalifikacija stvarno i zakonito obavljali te delatnosti najmanje dve uzastopne godine tokom pet godina pre izdavanja potvrde.

U vezi sa dokazima o formalnoj kvalifikaciji za babice, nadležno telo priznaje te kvalifikacije u slučajevima u kojima je nosilac kvalifikacije započeo svoje osposobljavanje pre 18. januara 2016. a uslov za pristup tom osposobljavanju je bio deset godina opšteg obrazovanja ili istovetni stepen za tip I. iz Priloga V.5. Direktive, ili završeno osposobljavanje za medicinsku sestru opšte nege potvrđeno dokazom o formalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.2.2. Direktive pre započinjanja tipa II. iz Priloga V.5. Direktive osposobljavanja za babice.

Uslovi utvrđeni u stavu 1. ovog člana primenjuju se na nosioce kvalifikacija država potpisnica EEP-a čiji dokaz o formalnoj kvalifikaciji za babicu potvrđuje uspešno završeno osposobljavanje na državnom području bivše Demokratske Republike Nemačke i zadovoljavanje svih minimalnih uslova osposobljavanja iz člana 40. Direktive, ali gde se dokaz o formalnoj kvalifikaciji u smislu člana 41. Direktive ne priznaje ako mu nije priložena potvrda o profesionalnom iskustvu iz člana 41. stav 2. Direktive, koja potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 3. oktobra 1990.

Države članice priznaju dokaze o formalnoj kvalifikaciji za babice koji su:

1) bili dodeljeni u Poljskoj onim babicama koje su pre 1. maja 2004. završile osposobljavanje koje nije zadovoljavalo minimalne uslove osposobljavanja navedene u članu 40. Direktive, i

2) potvrđeni diplomom „diplomirani” dobijenom na osnovu posebnog programa osposobljavanja sadržanog u:

(1) članu 11. Zakona od 20. aprila 2004. o izmeni Zakona o profesijama medicinske sestre i babice i o nekim drugim pravnim aktima („Službeni list Republike Poljske” iz 2004. br. 92, pos. 885 i iz 2007. br. 176, pos. 1237) i Uredbi ministra zdravlja od 11. maja 2004. o detaljnim uslovima sprovođenja studija za medicinske sestre i babice, koje imaju svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su medicinske gimnazije ili stručnih medicinskih škola za profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske” iz 2004. br. 110, pos. 1170 i iz 2010. br. 65, pos. 420); ili

(2) članu 53.3 tački 3. Zakona od 15. jula 2011. o profesijama medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske” iz 2011., br.174, pos. 1039) i Uredbi ministra zdravlja od 14. juna 2012. o detaljnim uslovima sprovođenja visokog obrazovanja za medicinske sestre i babice, koje imaju svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su srednje medicinske

škole ili osposobljavanja posle srednje škole za profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske” iz 2012. pos. 770), za potrebe provere da li je stepen znanja i sposobnosti dotične babice uporediv sa znanjem i sposobnostima babica koje imaju kvalifikacije koje su za Poljsku navedene u Prilogu V. tački 5.2.2. Direktive.

U slučaju državljana država potpisnica EEP-a čiji dokazi o formalnoj kvalifikaciji za babicu („asistent medical obstetrică-ginecologie” / medicinsku sestru na ginekologiji i opstetriciji) dodeljeni u Rumuniji pre dana pristupanja i koje ne zadovoljavaju minimalne uslove osposobljavanja utvrđene u članu 40. Direktive, nadležno telo priznaje navedene dokaze o formalnoj kvalifikaciji kao dovoljan dokaz u svrhu sprovođenja delatnosti babice, ako je priložena potvrda kojom se dokazuje da su ti nosioci kvalifikacija stvarno i zakonito obavljali delatnosti medicinskih sestara opšte nege u Rumuniji, najmanje pet uzastopnih godina tokom razdoblja od sedam godina pre izdavanja potvrde.

Stečena prava kod babica ne primenjuju se na sledeće kvalifikacije stečene u Hrvatskoj pre 1. jula 2013: viša medicinska sestra ginekološko-opstetričkog smera, medicinska sestra ginekološko-opstetričkog smera, viša medicinska sestra babičkog smera, medicinska sestra babičkog smera, ginekološko-opstetrička babica i babica.

Stečena prava specifična za arhitektu

Član 73.

Dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji za arhitekta naveden u tački 6. Priloga VI. Direktive izdat od druge države potpisnice EEP-a, što je dokaz koji potvrđuje program osposobljavanja koji je započeo najkasnije u referentnoj akademskoj godini iz tog Priloga, čak i ako on ne ispunjava uslove iz čl. 57 – 59. ovog zakona, priznaje se kao istovetni dokaz koji je izdalo nadležno telo Republike Srbije, u svrhu pristupanja profesiji i obavljanja poslova arhitekta.

U takvim okolnostima se priznaju potvrde, koje izdaju nadležna tela Savezne Republike Nemačke, koja potvrđuju da su dokazi o formalnoj kvalifikaciji koje su posle 8. maja 1945. izdala nadležna tela Demokratske Republike Nemačke istovetni dokazima iz Priloga VI.

Stav 1. primenjuje se i na dokaz o formalnoj kvalifikaciji arhitekta naveden u Prilogu V. Direktive ako je osposobljavanje započeto pre 18. januara 2016.

Ne dovodeći u pitanje stav 1. ovog člana, nadležno telo priznaje sledeće dokaze o formalnoj kvalifikaciji i u svrhu pristupanja i obavljanja poslova arhitekta priznaje im istu važnost na svom državnom području kao dokazima o formalnoj kvalifikaciji koje sama izdaje: potvrde koje državljanima država potpisnica EEP-a izdaju države potpisnice EEP-a koje su usvojile pravila koja uređuju pristupanje i obavljanje delatnosti arhitekta na sledeće datume:

- 1) 1. januara 1995. za Austriju, Finsku i Švedsku;
- 2) 1. maja 2004. za Češku Republiku, Estoniju, Kipar, Letoniju, Litvaniju, Mađarsku, Maltu, Poljsku, Sloveniju i Slovačku;
- 3) 1. jula 2013. za Hrvatsku;
- 4) 5. avgusta 1987. za ostale države potpisnice EEP-a.

Potvrde iz prethodnog stava dokazuju da je lice imalo pravo najkasnije do tog datuma da koristi profesionalni naziv arhitekta i da je prema tim pravilima stvarno obavljalo te delatnosti najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina pre izdavanja potvrde.

Nadležno telo sledećim dokazima priznaje istu važnost na svom državnom području kao dokazima o formalnoj kvalifikaciji koje sama izdaje u svrhu pristupanja profesionalnim delatnostima arhitekta i njihovog obavljanja: dokaz završenog osposobljavanja koje je postojalo 5. avgusta 1985. i započeto je najkasnije 17. januara 2014. a pružali su ga „Fachhochschulen” u Saveznoj Republici Nemačkoj u trajanju od tri godine i koje ispunjava uslove iz člana 46. stav 2. direktive i omogućava pristupanje delatnostima iz člana 48. Direktive u Republici Srbiji pod profesionalnim nazivom „arhitekta”, ako je posle tog osposobljavanja usledilo četvorogodišnje profesionalno iskustvo u Saveznoj Republici Nemačkoj, što se dokazuje potvrdom koju izdaje nadležno telo kod koga je registrovan arhitekta koji želi da ima koristi od odredaba te Direktive.

VI. DETALJNA PRAVILA ZA OBAVLJANJE REGULISANIH PROFESIJA

Znanje jezika

Član 74.

Nosilac profesionalne kvalifikacije kome je priznata profesionalna kvalifikacija mora poznavati srpski jezik potreban za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji.

Nadležno telo dužno je da obezbedi da provera znanja srpskog jezika bude srazmerna potrebi delatnosti koja će se obavljati u slučaju profesija koje utiču na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga i drugih profesija, kada postoji ozbiljna i osnovana sumnja da li postoji dovoljno poznavanje srpskog jezika u odnosu na profesionalne delatnosti koje se nameravaju obavljati.

Provera znanja srpskog jezika može se sprovoditi samo posle izdavanja EPK u skladu sa glavom VII. ovog zakona ili posle sprovedenog postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija u skladu sa glavom III. i IV. ovog zakona, a način provere znanja jezika propisaće nadležno telo opštim aktom.

Korišćenje profesionalnih i akademskih naziva

Član 75.

Ako je u Republici Srbiji propisano korišćenje profesionalnih naziva za neku od regulisanih profesija, lica ovlašćena za obavljanje regulisane profesije na osnovu priznanja profesionalnih kvalifikacija u skladu sa ovim zakonom, koristiće profesionalne nazive koji se za tu regulisanu profesiju koriste u Republici Srbiji, kao i odgovarajuće skraćenice.

Ako je u Republici Srbiji određena profesija regulisana opštim aktom strukovne organizacije ili drugog nadležnog tela ili organizacije, nosilac profesionalne kvalifikacije može koristiti profesionalni naziv koji dodeljuje ta strukovna organizacija ili drugo nadležno telo ili organizacija, kao i odgovarajuću skraćenicu, ako podnese dokaz da je član tog tela, odnosno organizacije.

Republika Srbija ne može rezervirati korišćenje profesionalnog naziva za nosioce profesionalnih kvalifikacija ako o strukovnoj organizaciji ili drugom nadležnom telu ili organizaciji nije obavestila Evropsku komisiju i druge države potpisnice EEP-a u skladu sa odredbama ovog zakona.

Izuzetno, nosilac profesionalne kvalifikacije ima pravo na korišćenje profesionalnog i akademskog naziva, odnosno akademskog stepena i odgovarajuće skraćenice, koje je stekao u državi porekla potpisnici EEP-a na jeziku te države potpisnice EEP-a.

U slučaju iz stava 4. ovog člana nadležno telo može u rešenju iz člana 20. ovog zakona, zahtevati od nosioca da iza naziva iz stava 4. ovog člana bude naveden i naziv i adresa ustanove koja je dodelila naziv.

U slučaju kada postoji mogućnost da se naziv iz stava 4. ovog člana zameni nazivom za koji je u Republici Srbiji potrebno dodatno obrazovanje koje kandidat nije stekao u državi porekla potpisnici EEP-a, nadležno telo može zahtevati od nosioca da koristi naziv države porekla potpisnice EEP-a na odgovarajući način koji utvrdi nadležno telo rešenjem iz člana 20. ovog zakona.

Delimičan pristup

Član 76.

Nadležno telo na zahtev nosioca profesionalne kvalifikacije može odobriti, u svakom pojedinačnom slučaju, delimičan pristup određenoj profesionalnoj delatnosti na području Republike Srbije, pod uslovom da su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

1) da je nosilac profesionalne kvalifikacije potpuno kvalifikovan za obavljanje profesionalne delatnosti u matičnoj državi članici za koju traži delimičan pristup u Republici Srbiji;

2) da su razlike između profesionalne delatnosti koja se obavlja u matičnoj državi članici i regulisane profesije u Republici Srbiji toliko velike da bi primena dopunskih mera iz člana 21. ovog zakona značila da se od kandidata zahteva da završi celokupan program obrazovanja i osposobljavanja potreban u Republici Srbiji kako bi imao pristup celokupnoj regulisanoj profesiji u Republici Srbiji;

3) da se profesionalna delatnost objektivno može razdvojiti od ostalih delatnosti koje pripadaju regulisanoj profesiji u Republici Srbiji, pri čemu nadležno telo uzima u obzir činjenicu da li se može profesionalna delatnost obavljati samostalno u matičnoj državi članici.

Nadležno telo može odbiti zahtev za delimičan pristup ako postoje opravdani razlozi koje je kao takve prepoznala sudska praksa pod uslovom da se na taj način može postići svrha ovog zakona.

Član 77.

Izuzetno od člana 10. stav 11. i člana 75. ovog zakona, nakon što je nosiocu profesionalne kvalifikacije odobren delimičan pristup profesiji u Republici Srbiji, profesionalna delatnost obavlja se u skladu sa profesionalnim nazivom matične države članice, pri čemu nadležno telo može zahtevati da se taj profesionalni naziv upotrebljava na srpskom jeziku.

Nosioci profesionalnih kvalifikacija kojima se odobri delimičan pristup profesionalnoj delatnosti moraju jasno da navedu primaocima usluga u kom obimu mogu pružati svoje usluge, odnosno obavljati svoju profesiju.

Zahtevi za potrebe poslovnog nastanjenja u Republici Srbiji razmatraće se u skladu sa glavom III. ovog zakona.

Odredbе ovog zakona koje regulišu delimičan pristup ne primenjuju se na nosioce profesionalnih kvalifikacija čije se profesionalne kvalifikacije automatski priznaju u skladu sa glavom IV. ovog zakona.

Zahtevi za potrebe pružanja privremenih i povremenih usluga u Republici Srbiji u vezi sa profesionalnim delatnostima koje utiču na javno zdravlje ili sigurnost razmatraće se u skladu sa glavom II. ovog zakona.

Pripravnički staž

Član 78.

Ako se za pristup regulisanoj profesiji u Republici Srbiji zahteva završen pripravnički staž, nadležno telo, prilikom razmatranja zahteva za priznavanje profesionalne kvalifikacije, priznaje pripravnički staž obavljen u drugoj državi potpisnici EEP-a, pod uslovom da je pripravnički staž u skladu sa objavljenim smernicama i uzima u obzir pripravnički staž obavljen u trećoj državi.

Nadležna tela mogu odrediti razumno ograničenje trajanja dela pripravničkog staža koji se može obaviti u inostranstvu.

Priznavanje pripravničkog staža ne zamenjuje postojeće zahteve da se položi stručni ispit kako bi se ostvario pristup određenoj regulisanoj profesiji.

Nadležno telo objavljuje smernice iz stava 1. ovog člana za organizaciju i priznavanje pripravničkog staža obavljenog u drugoj državi potpisnici EEP-a ili u trećoj državi, posebno u vezi s ulogom mentora pripravničkog staža.

VII. EVROPSKA PROFESIONALNA KARTICA

Član 79.

EPK izdaju nadležna tela Republike Srbije na zahtev nosioca profesionalne kvalifikacije u profesijama za koje je uvedena, a pri čemu se obezbeđuje da nosilac EPK ostvaruje sva prava koja su mu dodeljena ovom glavom zakona.

Nadležna tela za EPK su nadležne strukovne organizacije ili druga tela ili organizacije koje su posebnim propisima ovlašćene za izdavanje EPK ili organ državne uprave ili druga služba u čijoj je nadležnosti regulisana profesija.

Nosilac EPK je lice kome je izdata EPK u skladu sa odredbama ovog zakona.

Izdavanje EPK dobrovoljno je za nosioca profesionalne kvalifikacije u profesiji za koju je uvedena EPK, odnosno nosilac profesionalne kvalifikacije može se po sopstvenom izboru prijaviti za takvu karticu ili se mogu primeniti postupci priznavanja profesionalnih kvalifikacija u skladu sa gl. III. i IV. ovog zakona.

Ministar nadležan za poslove obrazovanja, podzakonskim aktom propisaće način izdavanja i utvrditi popis nadležnih tela iz stava 2. ovog člana.

Član 80.

Ako nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da pruža usluge privremeno i povremeno u skladu sa glavom II. ovog zakona u drugoj državi potpisnici EEP-a, a reč je o profesiji koja ne utiče na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga u skladu sa ovim zakonom, i koja nije pod automatskim sistemom priznavanja u skladu sa glavom IV. ovog zakona, nadležno telo za EPK izdaće EPK, u kom slučaju EPK predstavlja izjavu iz čl. 7. i 8. ovog zakona.

Kada nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da se poslovno nastani u drugoj državi potpisnici EEP-a u skladu sa gl. III. i IV. ovog zakona, odnosno da privremeno i povremeno pruža usluge u profesiji koja utiče na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga u skladu sa ovim zakonom, nadležno telo za EPK preduzeće sve pripreme radnje povezane sa pojedinačnim dosijeom IMI sistema podnosioca zahteva definisanim u IMI sistemu.

Član 81.

Kada nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da se poslovno nastani u Republici Srbiji u skladu sa gl. III. i IV. ovog zakona, odnosno da privremeno i povremeno pruža usluge u profesiji koja utiče na javno zdravlje i sigurnost primaoca

usluga u skladu sa ovim zakonom, nadležno telo za EPK izdaće EPK nosiocu profesionalne kvalifikacije.

EPK iz stava 1. ovog člana ne pruža automatski pravo na obavljanje profesije ako postoje zahtevi za registraciju ili ostali nadzorni postupci koji su u Republici Srbiji uspostavljeni pre uvođenja EPK za tu profesiju.

VIII. INFORMISANJE I SARADNJA

Nacionalni koordinator

Član 82.

Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja određuje iz reda zaposlenih, državnog službenika koja će obavljati poslove nacionalnog koordinatora.

Nacionalni koordinator:

1) prikuplja sve informacije relevantne za primenu ovog zakona, kao što su informacije o uslovima pristupanja određenoj regulisanoj profesiji;

2) brine o jedinstvenoj primeni propisa koji se odnose na priznavanje profesionalnih kvalifikacija, odnosno Direktive i ovog zakona;

3) dostavlja Evropskoj komisiji izveštaj koji sadrži podatke o primeni ovog zakona i statistički prikaz donetih rešenja, na osnovu informacija sadržanih u bazi podataka;

4) zastupa Republiku Srbiju u koordinacionom telu pri Evropskoj komisiji;

5) imenuje, saziva i vodi, radi obavljanja svojih zadataka, međuresornu koordinaciju koju sačinjava po jedan predstavnik svakog nadležnog tela;

6) razmatra predloge za zajednički okvir osposobljavanja i zajedničku proveru osposobljenosti iz glave IV. ovog zakona;

7) razmenjuje informacije i najbolju praksu između država potpisnica EEP-a u području trajnog profesionalnog razvoja u regulisanim profesijama u skladu sa ovim zakonom;

8) razmenjuje informacije i najbolju praksu u primeni dopunskih mera propisanih ovim zakonom.

Za prikupljanje informacija iz stava 2. ovog člana, lice iz stava 1. ovog člana može da zatraži pomoć Centra za podršku, kao i od drugih nadležnih tela.

Centar za podršku

Član 83.

Centar za podršku koji je dužan da građanima i centrima za podršku ostalih država potpisnica EEP-a pruža potrebne informacije o priznavanju stručnih kvalifikacija u skladu sa ovim zakonom, kao što su informacije o nacionalnom zakonodavstvu kojim se uređuju regulisane profesije i bavljenje tim profesijama, uključujući i socijalno zakonodavstvo i po potrebi etička pravila, u skladu sa ovim zakonom je ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja.

Centar za podršku je dužan, u saradnji sa nadležnim telima Republike Srbije i nadležnim centrima za podršku ostalih država potpisnica EEP-a, da pruža pomoć zainteresovanim licima da ostvare prava koja proističu iz ovog zakona i da pribavi informacije o regulisanim profesijama i pristupanju tim profesijama u drugim državama potpisnicama EEP-a, kao i informacije o nivou profesionalne kvalifikacije koja se zahteva za obavljanje određene regulisane profesije u drugoj državi potpisnici EEP-a.

Na zahtev Evropske komisije, Centar za podršku je dužan da dostavi obaveštenje Evropskoj komisiji o rezultatima pružene pomoći iz stava 2. ovog člana, u roku od dva meseca od dana prijema zahteva Evropske komisije.

Centar za podršku će informisati građane o EPK i pristupu izdavanju EPK za profesije za koje je uvedena.

Član 84.

Centar za podršku iz člana 83. ovog zakona vodi bazu podataka koja sadrži:

1) popis regulisanih profesija u Republici Srbiji sa naznakom nivoa profesionalne kvalifikacije koja se zahteva za obavljanje regulisane profesije i nadležnog tela za priznavanje profesionalne kvalifikacije;

2) podatke o donetim rešenjima u postupku priznavanja profesionalne kvalifikacije;

3) podatke o pokrenutim žalbenim postupcima i upravnim sporovima protiv privremenog rešenja o utvrđivanju dopunske mere ili rešenja o priznavanju stranih profesionalnih kvalifikacija, kao i o aktima Upravnog suda povodom pokrenutih sporova;

4) podatke o licima za kontakt u nadležnim telima zaduženim za davanje potrebnih podataka i popunjavanje baze podataka podacima iz delokruga nadležnog tela;

5) popis programa obrazovanja i osposobljavanja ili, u slučaju regulisanih profesija, programa stručnog osposobljavanja sa posebnom strukturom;

6) popis nadležnih stručnih organizacija, odgovarajućih obrazovnih ustanova i drugih tela iz ovog zakona.

U okviru popisa regulisanih profesija iz stava 1. alineja 1. ovog člana, posebno se navode profesije koje mogu imati posledice na javno zdravlje i sigurnost kod kojih kandidat nema pravo izbora dopunskih mera iz člana 19. ovog zakona.

Baza podataka iz stava 1. ovog člana vodi se u elektronskom obliku. Detaljan sadržaj baze podataka utvrđuje Centar za podršku.

Nadležna tela su dužna da odrede lice čiji je zadatak davanje potrebne informacije Centru za podršku i popunjavanje baze podataka iz stava 1. tač. 2)–5) ovog člana podacima iz delokruga nadležnog tela, na način i po postupku koji utvrdi Centar za podršku.

Popis iz stava 1. tačka 1. ovog člana je javan.

Član 85.

Podaci o kandidatu, dobijeni unutar IMI sistema, tokom postupka sprovedenog u skladu sa ovim zakonom, dozvoljeno je da se upotrebe samo u skladu sa propisima kojima se reguliše zaštita ličnih podataka.

Ministarstvo nadležno za poslove trgovine (usluge) obezbeđuje da sledeće informacije budu dostupne na internetu putem Jedinствene elektronske kontakt tačke u Republici Srbiji (u daljem tekstu: „JEKT”), određene posebnim propisima iz područja pružanja usluga i da se ti podaci redovno ažuriraju, i to:

1) popis regulisanih profesija u Republici Srbiji, uključujući i podatke za kontakt sa nadležnim telima za svaku regulisanu profesiju i Centrom za podršku;

2) popis profesija za koje je dostupna EPK, njeno funkcionisanje, uključujući sve povezane naknade koje nosioci profesionalnih kvalifikacija treba da plate i popis nadležnih tela za izdavanje EPK;

3) popis svih profesija za koje Republika Srbija propisuje prethodnu proveru profesionalnih kvalifikacija pre prvog pružanja usluga na privremenoj i povremenoj osnovi;

4) popis programa obrazovanja i osposobljavanja ili, u slučaju regulisanih profesija, programa stručnog osposobljavanja sa posebnom strukturom, iz člana 84. stav 1. alineja 5. ovog zakona;

5) uslovi i postupci za regulisane profesije u Republici Srbiji, uključujući sve povezane naknade i dokumente koji se podnose nadležnim telima;

6) pojedinosti o pravu na žalbu na odluke nadležnih tela na osnovu ovog zakona i drugih pravnih akata koji proističu iz ovog zakona;

7) popisi iz člana 87. stav 2. ovog zakona.

JEKT je dužna da na svaki zahtev korisnika odgovori u što kraćem roku, da daje detaljna uputstva o pokretanju i sprovođenju postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija i da obezbedi da se informacije iz stava 1. ovog člana pružaju korisnicima na jasan i sveobuhvatan način, a moraju biti dostupne internetom i elektronskim putem.

Nadležna tela su dužna da sarađuju sa JEKT i da dostavljaju potrebne podatke radi ažuriranja podataka iz stava 2. ovog člana i davanja pravovremenih informacija korisnicima.

Podatke iz stava 2. ovog člana JEKT može da pruža i na drugim službenim jezicima država potpisnica EEP-a.

Član 86.

Centar za podršku i nadležna tela sarađuju sa kontakt tačkama i nadležnim telima država potpisnica EEP-a.

Saradnja iz stava 1. ovog člana podrazumeva međusobnu saradnju, razmenu informacija i podataka putem IMI sistema o disciplinskim merama ili kaznenim sankcijama stručne prirode preduzetim protiv nosilaca profesionalnih kvalifikacija i o bilo kakvim drugim teškim i posebnim okolnostima koje bi mogle uticati na obavljanje delatnosti, kao i dostavljanje svih informacija o profesionalnim kvalifikacijama, poslovnom nastanjenju i o drugim bitnim okolnostima u svrhu obavljanja regulisanih profesija u Republici Srbiji.

Centar za podršku pomaže nosiocima profesionalnih kvalifikacija u korišćenju prava koja su im dodeljena ovim zakonom i u vezi sa tim sarađuje i sa Centrom za podršku u matičnoj državi potpisnici EEP-a, nadležnim telima i JEKT.

Nadležna tela su dužna da u potpunosti sarađuju sa Centrom za podršku, kao i sa centrima za podršku u drugim državama potpisnicama EEP-a i da pružaju sve relevantne informacije o pojedinačnim slučajevima takvim centrima, na njihov zahtev i pod uslovom da se poštuju pravila o zaštiti podataka u skladu sa posebnim propisima kojima se reguliše zaštita ličnih podataka.

Nadležna tela savetuju nosioce profesionalnih kvalifikacija koji dolaze u Republiku Srbiju u vezi sa priznavanjem njihovih profesionalnih kvalifikacija i pružaju informacije o drugim uslovima koji se moraju ispuniti za sticanje prava na obavljanje određene regulisane profesije u Republici Srbiji.

Član 87.

U svrhu sprovođenja ovog zakona, Vlada donosi Popis regulisanih profesija u Republici Srbiji.

U svrhu sprovođenja ovog zakona i priloga Direktive, ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja objedinjuje sledeće popise:

- 1) Popis 1 – popis stručnih udruženja ili organizacija čiji članovi u Republici Srbiji obavljaju regulisanu profesiju;
- 2) Popis 2 – popis delatnosti za koje se pristup određenoj profesiji u Republici Srbiji može odobriti na osnovu profesionalnog iskustva;
- 3) Popis 3 – popis dokumenata i isprava koje nadležna tela mogu da traže od kandidata prilikom sprovođenja postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija.

Nadležna tela državne uprave dužna su, u skladu sa svojim nadležnostima, da predlože izmenu ili dopunu popisa iz st. 1. i 2. ovog člana, u slučaju nove profesije koja je regulisana u skladu sa ovim zakonom i u slučaju drugih promena koje utiču na sadržaj popisa iz navedenih stavova.

Popisi iz st. 1. i 2. ovog člana dostupni su na internet stranicama ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja i Jedinstvene kontakt tačke za usluge iz člana 85. ovog zakona.

Član 88.

Nadležno telo putem IMI sistema obaveštava Evropsku komisiju o zakonima i drugim propisima u vezi sa izdavanjem dokaza o profesionalnim kvalifikacijama u profesijama obuhvaćenim automatskim sistemom priznavanja na osnovu usklađivanja minimalnih uslova osposobljavanja.

Nadležno telo putem IMI sistema obaveštava druge države potpisnice EEP-a o javnoj ispravi koja se izdaje nosiocu profesionalnih kvalifikacija u Republici Srbiji, a kojom se dokazuje profesionalna kvalifikacija iz područja regulisane profesije arhitekta.

Obaveštenje iz st. 1. i 2. ovog člana sadrži informacije o trajanju i sadržaju programa osposobljavanja, kao i druge bitne informacije u svrhu ažuriranja Priloga V. Direktive.

Nadležno telo obaveštava Evropsku komisiju o preduzetim aktivnostima u području promovisanja stalnog profesionalnog razvoja.

Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja putem IMI sistema obaveštava Evropsku komisiju i druge države potpisnice EEP-a o pravnoj regulativi koja se odnosi na slučajeve delimičnih izuzeća od delova programa specijalističkog osposobljavanja doktora medicine iz Priloga V. tačke 5.1.3. Direktive.

U roku od šest meseci od uspostavljanja zajedničkog okvira osposobljavanja za određenu profesiju, Republika Srbija obaveštava Evropsku komisiju i druge države potpisnice EEP-a o nacionalnim profesionalnim kvalifikacijama ili profesionalnim nazivima koji su u skladu sa zajedničkim okvirom osposobljavanja, kao i o izuzecima.

U roku od tri meseca od dostavljanja obaveštenja Republike Srbije o korišćenju oslobađanja od obaveze iz stava 5. ovog člana, ako Evropska komisija smatra da nisu pružena dovoljna ili odgovarajuća obrazloženja, odnosno opravdanja da je neki od uslova ispunjen, Evropska komisija može zahtevati dodatno obrazloženje, a na takav zahtev će Republika Srbija odgovoriti u roku od naredna tri meseca od prijema zahteva.

U roku od šest meseci od uspostavljanja zajedničke provere osposobljenosti za određenu profesiju, Republika Srbija obavestiće Evropsku komisiju i druge države potpisnice EEP-a o mogućnostima za organizovanje takvih provera, kao i o svakom korišćenju prava na oslobađanja od te obaveze.

U roku od tri meseca od dostavljanja obaveštenja Republike Srbije o korišćenju oslobađanja od obaveze iz stava 7. ovog člana, ako Evropska komisija smatra da nisu pružena dovoljna ili odgovarajuća obrazloženja, odnosno opravdanja da je i jedan od uslova iz ovog zakona ispunjen, Evropska komisija može zahtevati dodatno obrazloženje, a na takav zahtev Republika Srbija će odgovoriti u roku od naredna tri meseca od prijema zahteva.

Kada Republika Srbija prizna stručnu organizaciju ili drugo nadležno telo ili organizaciju iz člana 75. stav 3. ovog zakona, obavestiće o tome Evropsku komisiju radi ažuriranja Priloga I. Direktive.

Republika Srbija putem IMI sistema obaveštava Evropsku komisiju i druge države potpisnice EEP-a o stručnoj organizaciji ili drugom nadležnom telu ili organizaciji iz stava 10. ovog člana, a u kom slučaju se nosilac profesionalne kvalifikacije može koristiti profesionalnim nazivom koji dodeljuje ta stručna organizacija ili drugo nadležno telo ili organizacija, kao i odgovarajućom skraćenicom ako podnese dokaz da je član tog tela, odnosno organizacije.

Republika Srbija obaveštava Evropsku komisiju i druge države Evropske unije o licu koje obavlja poslove nacionalnog koordinatora u skladu sa članom 82. ovog zakona.

Republika Srbija dostaviće Evropskoj komisiji popis profesija za koje je potrebna prethodna provera kvalifikacija u skladu sa ovim zakonom, zajedno sa posebnim obrazloženjem za unos svake pojedine profesije na taj popis.

Republika Srbija dostaviće Evropskoj komisiji sve tražene podatke i informacije radi pripreme izveštaja o sprovođenju Direktive.

Obaveštenja o zabrani ili ograničenju obavljanja regulisane profesije

Član 89.

Nadležna tela obaveštavaju nadležna tela drugih država potpisnica EEP-a o nosiocu profesionalne kvalifikacije kome su nadležna tela ili sudovi Republike Srbije u celosti ili delimično ograničili ili zabranili, čak i privremeno, obavljanje sledećih profesija na području Republike Srbije:

- 1) doktor medicine i doktor opšte medicine specijalista koji poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačaka 5.1.1. i 5.1.4. Direktive;
- 2) doktor medicine specijalista koji poseduje naziv iz Priloga V. tačke 5.1.3. Direktive;
- 3) medicinska sestra opšte nege koja poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.2.2. Direktive;
- 4) doktor dentalne medicine koji poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.3.2. Direktive;
- 5) doktor specijalista dentalne medicine koji poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.3.3. Direktive;
- 6) doktor veterinarske medicine koji poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.4.2. Direktive;
- 7) babica koja poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.5.2. Direktive;
- 8) magistar farmacije koji poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.6.2. Direktive;

9) nosilac potvrde kojom se potvrđuje da je završio osposobljavanje koje ispunjava minimalne uslove osposobljavanja iz ovog zakona, ali koje je započeto pre referentnih datuma kvalifikacija navedenih u Prilogu V. tač. 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. i 5.6.2. Direktive;

10) nosilac potvrde o stečenim pravima iz ovog zakona;

11) ostali nosioci profesionalnih kvalifikacija koji obavljaju profesije koje utiču na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga, ako obavljaju profesiju regulisanu u Republici Srbiji;

12) nosioci profesionalnih kvalifikacija koji obavljaju profesije povezane sa obrazovanjem maloletnih lica, uključujući i brigu o deci i predškolsko obrazovanje i vaspitanje, ako obavljaju profesiju regulisanu u Republici Srbiji.

Nadležna tela šalju upozorenje sa informacijama iz stava 1. ovog člana putem IMI sistema najkasnije tri dana posle dana donošenja odluke o ograničenju ili potpunoj ili delimičnoj zabrani obavljanja profesionalne delatnosti određenog nosioca profesionalne kvalifikacije.

Upozorenje iz stava 2. ovog člana ograničeno je na:

- 1) identitet nosioca profesionalne kvalifikacije;
- 2) konkretnu profesiju;
- 3) informacije o nacionalnom telu ili sudu koji donosi odluku o ograničenju ili zabrani;
- 4) obim ograničenja ili zabrane;
- 5) period tokom koga se primenjuje ograničenje ili zabrana.

Nadležna tela najkasnije tri dana od donošenja sudske odluke putem IMI sistema obaveštavaju nadležna tela drugih država potpisnica EEP-a o identitetu nosioca profesionalne kvalifikacije koji je podneo zahtev za priznavanje profesionalne kvalifikacije i za koga su sudovi utvrdili da je koristio falsifikovane dokaze o profesionalnim kvalifikacijama u ovom kontekstu.

Nadležna tela drugih država potpisnica EEP-a obaveštavaju se bez odlaganja o isteku zabrane ili ograničenja iz stava 2. ovog člana. U tu svrhu nadležno telo koje šalje informacije u skladu sa stavom 1. ovog člana obaveštava o datumu isteka zabrane i svakoj sledećoj promeni tog datuma.

Nosioci profesionalnih kvalifikacija za koje se šalju upozorenja unutar IMI sistema obaveštavaju se pisanim putem - odlukom o upozorenju, na koju imaju pravo prigovora, u svrhu sprečavanja štetnih posledica mogućeg neosnovano objavljenog upozorenja.

Podaci o upozorenjima mogu se obrađivati u IMI sistemu dok su važeći. Upozorenja se brišu u roku od tri dana od dana donošenja odluke o poništenju ili od isteka zabrane ili ograničenja iz stava 2. ovog člana.

Član 90.

Centar za podršku dostavlja Evropskoj komisiji popis postojećih regulisanih profesija, detaljno navodeći delatnosti obuhvaćene svakom profesijom, i popis programa obrazovanja i osposobljavanja ili, u slučaju regulisanih profesija, stručnog osposobljavanja sa posebnom strukturom.

U slučaju izmene ili dopune popisa iz stava 1. ovog člana, i svake promene, Centar za podršku obaveštava Evropsku komisiju bez odlaganja.

Nacionalni koordinator proverava da li su zahtevi na osnovu propisa kojima se ograničava pristup profesiji ili obavljanje profesije, uključujući uslove za korišćenje profesionalnih naziva i profesionalne delatnosti koja se obavlja s tim profesionalnim nazivom, u skladu sa sledećim načelima:

- 1) zahtevi ne smeju da budu neposredno ni posredno diskriminišući na osnovu nacionalnosti ili boravišta;
- 2) zahtevi moraju da budu opravdani preovlađujućim razlozima opšteg interesa;
- 3) zahtevi moraju da budu primereni obezbeđivanju postizanja zadatog cilja i ne smeju da prelaze ono što je potrebno za postizanje tog cilja.

Stav 1. ovog člana takođe se primenjuje na profesije koje u Republici Srbiji regulišu strukovna udruženja i organizacije, kao i na sve zahteve za članstvo u tim udruženjima ili organizacijama.

Nacionalni koordinator dostavlja Evropskoj komisiji informacije o zahtevima koje namerava da zadrži i razlozima zbog kojih smatra da su ti zahtevima u skladu sa stavom 3. ovog člana.

Nacionalni koordinator svake dve godine dostavlja Evropskoj komisiji izveštaj o zahtevima za pristup i obavljanje profesije koji su povučeni ili umanjeni.

IX. PRIZNAVANJE PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA STEČENIH U TREĆIM DRŽAVAMA

Član 91.

Na postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija stečenih u trećim državama na odgovarajući način primenjuju se odredbe glave III. ovog zakona.

Na priznavanje profesionalnih kvalifikacija stečenih u trećim državama ne primenjuju se odredbe glave IV. ovog zakona.

Dodatni uslovi za priznavanje profesionalnih kvalifikacija stečenih u trećim državama i način ispunjavanja tih uslova, kao i detaljniji postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija stečenih u trećim državama mogu se regulisati posebnim zakonom ili podzakonskim aktima iz delokruga nadležnih tela državne uprave, odnosno opštim aktima nadležnih tela iz ovog zakona koje ista donose na osnovu zakonskog ovlašćenja.

Priznavanje profesionalne kvalifikacije može tražiti azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom u Republici Srbiji koji su u pravima i dužnostima izjednačeni sa srpskim državljanima, a u postupku priznavanja profesionalnih kvalifikacija primenjuju se odredbe glave III. ovog zakona.

Član 92.

Nadležno telo može dopustiti pristup regulisanoj profesiji i bavljenje tom profesijom pod istim uslovima koji se primenjuju na državljane Republike Srbije, i to kandidatu koji:

- 1) je stekao profesionalnu kvalifikaciju u trećoj državi;
- 2) ima tri godine profesionalnog iskustva u određenoj profesiji na području države potpisnice EEP-a koja je priznala profesionalnu kvalifikaciju stečenu u trećoj državi, u skladu s minimalnim uslovima osposobljavanja, a što dokazuje potvrdom izdatom u državi potpisnici EEP-a.

Član 93.

U postupku priznavanja kvalifikacija stečenih u trećim državama, nadležno telo je dužno da traži mišljenje odgovarajuće obrazovne ustanove u Republici Srbiji o stečenom obrazovanju i ishodima učenja kandidata, pri čemu će odgovarajuća obrazovna ustanova izvršiti upoređivanje programa obrazovanja ustanove u kojoj je kandidat stekao svoje formalne kvalifikacije u trećoj državi sa programom obrazovanja koji se pohađa za istu profesiju na istom nivou obrazovanja u Republici Srbiji.

Pod odgovarajućom obrazovnom ustanovom iz stava 1. ovog člana smatra se državna ustanova visokog obrazovanja u skladu sa propisima kojima se uređuje visoko obrazovanje u Republici Srbiji, odnosno odgovarajuća srednjoškolska ustanova u skladu sa propisima kojima se uređuje srednjoškolsko obrazovanje u Republici Srbiji.

Mišljenje odgovarajuće obrazovne ustanove o stečenom obrazovanju i ishodima učenja kandidata nije obavezujuće za nadležno telo u postupku priznavanja profesionalnih kvalifikacija.

Ako se prilikom upoređivanja programa obrazovanja iz stava 1. ovog člana utvrdi bitno različit sadržaj prema odredbama ovog zakona, kandidat ima pravo izbora dopunske mere u skladu sa ovim zakonom, osim u slučajevima propisanim ovim zakonom kada to pravo nema.

Izbor dopunske mere iz stava 4. ovog člana moguć je samo prilikom prvog izbora dopunske mere.

U slučaju da je kandidat izabrao proveru osposobljenosti i iz drugog puta nema uspešan rezultat provere osposobljenosti u zadatom roku, sledeća dopunska mera koja mu se može odrediti je razdoblje prilagođavanja u trajanju koje može biti i duže od trajanja mere iz člana 21. ovog zakona, ali najviše do pet godina od dana donošenja privremenog rešenja.

U slučaju kad nadležno telo utvrdi da postoje bitne razlike u profesionalnim kvalifikacijama kandidata koje se ne mogu nadoknaditi ni sprovođenjem dopunskih mera iz člana 21. ovog zakona, odbiće zahtev za priznavanje profesionalne kvalifikacije.

X. NADZOR

Član 94.

Nadzor nad primenom ovog zakona vrši nadležno ministarstvo u skladu sa posebnim zakonom.

XI. PRENOŠENJE DIREKTIVA

Član 95.

Ovim zakonom prenose se u pravni poredak Republike Srbije: Direktiva 2005/36/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 7. septembra 2005. godine o priznavanju profesionalnih kvalifikacija (tekst značajan za EEP, „Službeni list EU”, L 255, od 30.9.2005.) i Direktiva 2013/55/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 20. novembra 2013. godine o izmeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju profesionalnih kvalifikacija i Uredbe EU br. 1024/2012 o administrativnoj saradnji putem Informacionog sistema unutrašnjeg tržišta („Uredba IMI”) (tekst značajan za EEP, „Službeni list EU”, L 354, od 28.12.2013.) koje važe za evropski ekonomski prostor.

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 96.

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe odredbe zakona i drugih propisa koji uređuju izdavanje dokaza o formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine specijalistu iz tač. 5.1.2. i 5.1.3. Priloga V Direktive.

Ministar nadležan za poslove zdravstvene zaštite doneće do dana početka primene ovog zakona akt iz člana 33. stav 4. ovog zakona i utvrdiće mere koje se odnose na stečena prava doktora medicine specijalistu državljanina Republike Srbije.

Stečena prava iz stava 2. ovog zakona priznaće se i državljanima drugih država potpisnica EEP-a, ukoliko je dokaz o formalnoj kvalifikaciji doktora medicine specijaliste izdat do početka primene ovog zakona.

Pravilnik kojim su uređene specijalizacije i uže specijalizacije zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika donet na osnovu zakona kojim se uređuje zdravstvena zaštita primenjivaće se do donošenja akta iz člana 33. stav 4. ovog zakona.

Član 97.

Propisi kojima se uređuju profesionalne kvalifikacije obuhvaćene automatskim priznavanjem treba da se usklade sa odredbama ovog zakona do početka primene ovog zakona.

Vlada će Popis iz člana 87. stav 1. ovog zakona doneti do početka primene ovog zakona.

Nadležna ministarstva će do početka primene ovog zakona popisati nadležna tela za priznavanje profesionalnih kvalifikacija u svom resoru.

Ministar nadležan za poslove obrazovanja će, u saradnji sa ministrom nadležnim za poslove rada popisati način izdavanja EU potvrde i utvrditi popis nadležnih tela za izdavanje EU potvrda, najkasnije do početka primene ovog zakona.

Ministar nadležan za poslove obrazovanja odrediće lica koja će obavljati poslove nacionalnog koordinatora najkasnije do početka primene ovog zakona.

Ministar nadležan za poslove obrazovanja način izdavanja EPK i utvrditi popis nadležnih tela za njeno izdavanje najkasnije do početka primene ovog zakona.

Član 98.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija je u odredbi člana 97. tač. 10. i 17. Ustava Republike Srbije prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, sistem u oblastima zdravstva, obrazovanja, kulture, sporta, sistem javnih službi, kao i druge odnose od interesa za Republiku Srbiju, u skladu sa Ustavom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U okviru procesa pristupanja Evropskoj uniji i Poglavlja 3 koje se odnosi na poslovno nastanjivanje i slobodu pružanja usluga, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja zaduženo je za Potpoglavlje 4, odnosno za implementaciju Direktive **2005/36/EZ (CELEX 32005L0036)** i Direktive **2013/55/EU**, koje se odnose na međusobno priznavanje profesionalnih kvalifikacija između državljana zemalja članica EU, **uključujući i mere koje olakšavaju ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje i slobodu pružanja usluga.**

Republika Srbija se obavezala da u periodu pre pristupanja Evropskoj uniji donese Zakon o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija koji će imati odloženo dejstvo, odnosno, primenjivaće se od momenta pristupanja EU, za šta je neophodno i stvaranje administrativnih pretpostavki za njegovu primenu.

Unošenjem ovog zakona u domaće zakonodavstvo biće implementirane Direktiva 2005/36/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 7. septembra 2005. godine o priznavanju profesionalnih kvalifikacija i Direktiva 2013/55/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 20. novembra 2013. godine o izmeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju profesionalnih kvalifikacija i Uredbe EU br. 1024/2012 o administrativnoj saradnji putem Informacionog sistema unutrašnjeg tržišta („Uredba IMI“).

Radi obezbeđivanja administrativne podrške za implementaciju propisa EU u ovom delu, za početak je nadležno Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja.

U smislu navedenog, pripremljen je Nacrt zakona o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

I. OPŠTE ODREDBE

Članom 1. Predloga zakona o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija (u daljem tekstu: Predlog zakona) uređuje se predmet Predloga zakona, a to su minimalni uslovi osposobljavanja u Republici Srbiji za pristup i obavljanje profesija kod kojih je predviđeno automatsko priznavanje, i to: doktora medicine, doktora medicine specijaliste, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, medicinskih sestara opšte nege, babica, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekta, kao i sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija u Republici Srbiji radi ostvarivanja prava na poslovno nastanjenje, slobodu pružanja usluga na privremenoj i povremenoj osnovi u Republici Srbiji na osnovu profesionalnih kvalifikacija i postupak priznavanja kvalifikacija.

Članom 2. Predloga zakona propisano je da visokoškolske ustanove koje imaju akreditovane studijske programe za sticanje obrazovanja za profesije doktor medicine, doktor medicine specijalista, doktor dentalne medicine, doktor dentalne medicine specijalista, magistar farmacije, doktor veterinarske medicine i arhitekta treba da usklade studijske programe sa minimalnim uslovima osposobljavanja iz Direktive pre ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju.

Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja za profesije medicinska sestra opšte nege i babica treba da uskladi planove i programe nastave i učenja sa minimalnim uslovima osposobljavanja iz Direktive pre ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju.

Članom 3. Predloga zakona definiše se da se Zakon primenjuje na državljane država potpisnica EEP-a (evropskog ekonomskog prostora) koji su profesionalne kvalifikacije stekli u državi potpisnici EEP-a, a u Republici Srbiji žele da obavljaju regulisanu profesiju, kao lica zaposlena kod poslodavca ili lica koja samostalno obavljaju delatnost, uključujući i slobodne profesije. Zakon se odnosi i na državljane trećih država, osim odredaba koje se odnose na automatsko priznavanje profesionalnih kvalifikacija, na odgovarajući način se primenjuje i na priznavanje profesionalnih kvalifikacija državljanima država potpisnica EEP-a i trećih država koji su kvalifikacije stekli van država potpisnica EEP-a, osim odredaba koje se odnose na poslovno nastanjenje, priznavanje profesionalnog iskustva i odredaba o automatskom priznavanju kvalifikacija. Istim članom Zakona propisano je na koga se on ne primenjuje, odnosno da se ne primenjuje na pomorce, na kvalifikacije lica koja obavljaju uslužne ili posredničke poslove pri čemu ne dolaze u kontakt sa opasnim hemikalijama, kao i na javne beležnike, ne primenjuju se na javne beležnike koji se imenuju u skladu sa posebnim propisima, državne službenike i službenike u organima autonomne pokrajine i jedinicama lokalne samouprave.

Članom 4. Predloga zakona definiše se značenje pojmova koji se koriste u ovom zakonu, kao što su pojam države potpisnice EEP-a, matične države, treće države, profesionalne kvalifikacije, profesionalni naziv, zajednički okvir osposobljavanja, automatsko priznavanje kvalifikacija, evropska profesionalna kartica, celoživotno učenje i td.

II. PRUŽANJE USLUGA NA PRIVREMENOJ I POVREMENOJ OSNOVI NA OSNOVU PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA

Član 5. Predloga zakona definiše uslove pod kojima fizičko lice u Republici Srbiji može da pruža usluge na privremenoj i povremenoj osnovi obavljanjem regulisane profesije, kao i razloge vezane za profesionalnu kvalifikaciju zbog kojih nadležno telo ne može da ograniči licu pružanje usluga na privremenoj i povremenoj osnovi.

Članom 6. Predloga zakona propisano je oslobađanje lica od ispunjenja određenih zahteva u svrhu pružanje usluga koje moraju ispuniti lica sa poslovnim nastanjenjem u Republici Srbiji.

Član 7. Predloga zakona propisuje izjavu lica i dokumentaciju koju podnosi kada prvi put želi da pruža usluge obavljanjem regulisane profesije u Republici Srbiji, kojom ono obaveštava nadležno telo da će pružati određene usluge.

Član 8. Predloga zakona definiše EU potvrdu, koja se izdaje pravnom ili fizičkom licu sa poslovnim nastanjenjem u Republici Srbiji koje želi da pruža usluge, kome se izdaje, šta se njom dokazuje i ko propisuje sadržaj i izgled EU potvrde.

Član 9. Predloga zakona uređuje profesionalni naziv pod kojim lice obavlja uslugu.

Članom 10. Predloga zakona reguliše se pravo provere profesionalne kvalifikacije lica kod prvog pružanja usluga, ako se radi o profesijama koje mogu uticati na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga, kao i da je provera moguća samo kada je svrha provere opravdana i to u meri u kojoj osigurava da ne dođe do narušavanja zdravlja ili sigurnosti primaoca usluga i kada provera ne prekoračuje svrhu pružanja usluga. Takođe, istim članom je propisano da nadležno telo utvrđuje obavezu provere profesionalnih kvalifikacija ako se poređenjem utvrdi postojanje velikih razlika između profesionalnih kvalifikacija lica i profesionalnih kvalifikacija koje su preduslov za pristup i obavljanje profesije u Republici Srbiji. Propisano je pravo žalbe nadležnom ministarstvu protiv rešenja nadležnog tela, te da protiv rešenja ministarstva nema prava žalbe, već se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Srbije.

Članom 11. Predloga zakona propisano je kada lice gubi mogućnost pružanja usluge obavljanjem regulisane profesije u Republici Srbiji i pravo da bude privremeno registrovano.

Članom 12. Predloga zakona propisani su uslovi i podaci koji se mogu tražiti od lica radi vršenja usluga u Republici Srbiji pod profesionalnim nazivom države članice poslovnog nastanjenja, odnosno pod profesionalnim kvalifikacijama lica.

III. PRIZNAVANJE PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA U CILJU OSTVARIVANJA PRAVA NA POSLOVNO NASTANJENJE

Članom 13. Predloga zakona uređuje se opšti sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija koji se primenjuje u slučajevima kada se ne može primeniti sistem priznavanja profesionalnog iskustva, odnosno sistem automatskog priznavanja kvalifikacija i u slučajevima kada lice ne ispunjava uslove utvrđene u ova dva sistema priznavanja kvalifikacija.

Članom 14. Predloga zakona regulisane su profesionalne kvalifikacije su svrstane po nivoima u A, B, V, G i D nivo i dokazuju se određenim ispravama propisanim ovim članom Zakona, kao i koji dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji su potrebni licu da bi mu nadležno telo priznalo isti nivo profesionalne kvalifikacije propisan prethodnim članom Zakona.

Članom 15. Predloga zakona propisani su jednaki nivoi profesionalnih kvalifikacija..

Članom 16. Predloga zakona propisano je na koga se primenjuju opšti uslovi priznavanja kvalifikacija.

Članom 17. Predloga zakona propisani su izuzeci od opšteg i automatskog sistema priznavanja.

Čl. 18. i 19. Predloga zakona propisan je postupak za priznavanje profesionalnih kvalifikacija koji sprovede tela čija nadležnost je utvrđena posebnim propisima

Član 20. Predloga zakona reguliše pitanje mišljenja nadležnih tela, koje je dužno da donese rešenje o zahtevu kandidata i rok u kome je nadležno telo dužno da donese rešenje.

Čl. 21 – 24. Predloga zakona propisane su dopunske mere u postupku priznavanja profesionalnih kvalifikacija, i to dopunska mera - period prilagođavanja koji traje do tri godine i dopunska mera - provera osposobljenosti. Dopunske mere se

određuju kada nadležno telo poređenjem dokumentacije o profesionalnim kvalifikacijama kandidata sa profesionalnim kvalifikacijama koje su u Republici Srbiji propisane kao uslov za obavljanje regulisane profesije proceni da kvalifikacije kandidata ne odgovaraju, odnosno da postoje bitne razlike. Propisano je donošenje privremenog rešenja kojim se kandidatu određuje dopunska mera na osnovu izbora samog kandidata, sadržaj privremenog rešenja, te da nadležno telo propisuje detaljna pravila kojima uređuje dopunske mere. Takođe je propisano kada kandidat nema pravo izbora dopunske mere, pravo žalbe protiv privremenog rešenja i pravo na upravni spor, pravo kandidata na dostupnost informacija o toku postupka, pravo uvida u dokumentaciju, taksa koju kandidat plaća, obaveza poznavanje jezika na kome se obavlja regulisana profesija, provera znanja jezika posle izdavanja EPK (evropske profesionalne kartice). Regulisano je mišljenje nadležnih tela –nadležno telo jedužno da donese rešenje o zahtevu kandidata i da ga dostavi kandidatu najkasnije u roku od 3. meseca od dana prijema potpunog zahteva. Protiv privremenog rešenja nadležnog tela kandidat ima pravo žalbe nadležnom ministarstvu. Protiv privremenog rešenja nadležnog ministarstva kandidat nema pravo žalbe, ali može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Srbije.

Čl. 25 – 28. Predloga zakona reguliše se priznavanje profesionalnog iskustva: priznavanje prethodnog bavljenja određenom delatnošću, pravo da se zahteva dodatno osposobljavanje ili provera osposobljenosti, uslovi za priznavanje profesionalnog iskustva, odnosno prethodnog bavljenja delatnošću prema popisu delatnosti I, II, III iz priloga IV Direktive.

IV. AUTOMATSKO PRIZNAVANJE PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA ZA OBAVLJANJE REGULISANIH PROFESIJA

Čl. 29 – 63. Predloga zakona propisuju se zajedničke odredbe vezane za automatsko priznavanje profesionalnih kvalifikacija, automatsko priznavanje profesionalnih kvalifikacija za obavljanje pojedinih profesija na osnovu minimalnih uslova osposobljavanja, i to za profesiju doktora medicine, doktora medicine specijaliste, doktora opšte medicine specijaliste, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, farmaceuta, medicinske sestre opšte nege, babice, doktora veterinarske medicine i arhitekta. Uslovi za svaku od navedenih profesija koje se automatski priznaju su u potpunosti preuzeti iz Direktive, bez mogućnosti odstupanja od propisanih uslova. Takođe je propisan i zajednički okvir osposobljavanja, odnosno da stručna organizacija, nadležno telo ili koordinator u čijem je delokrugu određena regulisana profesija mogu predložiti zajednički okvir osposobljavanja koji ispunjava uslove koje utvrđuje Evropska komisija, kao i da Republika Srbija nije obavezna da primeni zajednički okvir osposobljavanja na svom području, pod određenim propisanim uslovima. Zajednička provera osposobljenosti takođe se propisuje kao mogućnost, te nepostojanje obaveze Republike Srbije da primeni takvu proveru osposobljenosti, pod određenim, ovde propisanim uslovima.

V. STEČENA PRAVA

Čl. 64 – 73. Predloga zakona sadrže odredbe o stečenim pravima za određene profesije, koja su nastala kao rezultat pregovaranja pojedinih država koje su postale članice EU, te su ista uneta u sastav Direktive i kao takva su opštepriznata u državama članicama. Ova su prava preuzeta bez mogućnosti bilo kakve izmene, a odnose se na regulisane profesije doktora medicine specijaliste, doktora opšte medicine specijaliste, stečena prava specifična za doktora dentalne medicine, doktora veterinarske medicine, medicinsku sestru opšte nege i za babicu.

Republika Srbija nije bila u prilici da pregovara o stečenim pravima na svom području za pojedine regulisane profesije, jer je to deo procedure koji se sprovodi u

momentu ulaska u EU, tako da se u ovoj glavi Zakona ne nalaze stečena prava Republike Srbije.

VI. DETALJNA PRAVILA ZA OBAVLJANJE REGULISANIH PROFESIJA

ČI. 74 – 78. Predloga zakona propisana je obaveza poznavanja srpskog jezika, korišćenje profesionalnih i akademskih naziva, pripravnički staž.

Propisano je korišćenje profesionalnih naziva za regulisane profesije, te da će u Republici Srbiji lica ovlašćena za obavljanje regulisane profesije koristiti profesionalni naziv koji se za tu regulisanu profesiju koristi u Republici Srbiji (i odgovarajuće skraćenice), da ako je regulisana profesija uređena opštim aktom strukovne organizacije ili nadležnog tela-organizacije, nosilac profesionalne kvalifikacije može da koristi profesionalni naziv koji dodeljuje ta strukovna organizacija, nadležno telo ili organizacija i da Republika Srbija ne može da rezerviše korišćenje profesionalnih naziva za nosioce profesionalne kvalifikacije ako o strukovnoj organizaciji, nadležnom telu ili organizaciji nije obavestila Evropsku komisiju i države potpisnice EEP-a. Takođe, ovim odredbama je propisano da nosilac profesionalne kvalifikacije ima pravo na korišćenje profesionalnog i akademskog naziva i stepena i odgovarajuće skraćenice koje je stekao u državi potpisnici EEP-a, kao i da se pripravnički staž obavljen u državi potpisnici EEP-a pri razmatranju zahteva za priznavanje profesionalne kvalifikacije priznaje, ako je u skladu sa smernicama za organizaciju i priznavanje tog staža, koje propisuje nadležno telo.

VII. EVROPSKA PROFESIONALNA KARTICA (EPK)

ČI. 79. do 81. Predloga zakona propisano je EPK izdaju nadležna tela Republike Srbije na zahtev nosioca profesionalne kvalifikacije u profesijama za koje je uvedena, a pri čemu se obezbeđuje da nosilac EPK ostvaruje sva prava koja su mu dodeljena ovom glavom zakona. Nadležna tela za EPK su nadležne strukovne organizacije ili druga tela ili organizacije koje su posebnim propisima ovlašćene za izdavanje EPK ili organ državne uprave ili druga služba u čijoj je nadležnosti regulisana profesija.

Nosilac EPK je lice kome je izdata EPK. Izdavanje EPK dobrovoljno je za nosioca profesionalne kvalifikacije u profesiji za koju je uvedena EPK, odnosno nosilac profesionalne kvalifikacije može se po sopstvenom izboru prijaviti za takvu karticu ili se mogu primeniti postupci priznavanja profesionalnih kvalifikacija. Ministar nadležan za poslove obrazovanja, podzakonskim aktom propisaće način izdavanja i utvrditi popis nadležnih tela.

Ako nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da pruža usluge privremeno i povremeno u drugoj državi potpisnici EEP-a, a reč je o profesiji koja ne utiče na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga, i koja nije pod automatskim sistemom priznavanja, nadležno telo za EPK izdaće EPK, u kom slučaju EPK predstavlja izjavu. Kada nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da se poslovno nastani u drugoj državi potpisnici EEP-a u, odnosno da privremeno i povremeno pruža usluge u profesiji koja utiče na javno zdravlje i sigurnost primaoca, nadležno telo za EPK preduzeće sve pripremne radnje povezane sa pojedinačnim dosijeom IMI sistema podnosioca zahteva definisanim u IMI sistemu. Kada nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da se poslovno nastani u Republici Srbiji, odnosno da privremeno i povremeno pruža usluge u profesiji koja utiče na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga nadležno telo za EPK izdaće EPK nosiocu profesionalne kvalifikacije. U tom slučaju EPK ne pruža automatski pravo na obavljanje profesije

ako postoje zahtevi za registraciju ili ostali nadzorni postupci koji su u Republici Srbiji uspostavljeni pre uvođenja EPK za tu profesiju.

VIII. INFORMISANJE I SARADNJA

Či. 82 – 90. Predloga zakona propisuju da Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja određuje iz reda zaposlenih, državnog službenika koja će obavljati poslove nacionalnog koordinatora koji se bavi pitanjima informisanja, nadležnosti koordinatora, centar za podršku koji pruža potrebne informacije građanima i istim centrima drugih država potpisnica EEP-a o nacionalnom zakonodavstvu, pravima koja proističu iz ovog zakona, o regulisanim profesijama i pristupanju tim profesijama, kao i o dostavljanju obaveštenja Evropskoj komisiji o rezultatima pružene pomoći i o EPK i pristupu izdavanju EPK.

Takođe, propisuje se šta sadrži baza podataka Centra za podršku, da podaci o kandidatu mogu da se upotrebe samo u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka, kao i nadležna tela za savetovanje u vezi sa priznavanjem profesionalnih kvalifikacija, jedinstvenu kontakt tačku za usluge u Republici Srbiji i podatke kojima ona raspolaže. Propisana je i saradnja Centra za podršku sa kontakt tačkama i nadležnim telima drugih država potpisnica EEP-a, da Vlada donosi popis regulisanih profesija u Republici Srbiji (popis 1, 2. i 3.), da nadležno telo putem IMI sistema obaveštava Evropsku komisiju o zakonima i drugim propisima u vezi sa izdavanjem dokaza o profesionalnim kvalifikacijama u profesijama obuhvaćenim automatskim sistemom priznavanja, o javnoj ispravi koja se izdaje nosiocu profesionalne kvalifikacije u Republici Srbiji. Takođe, daju se informacije o zabrani ili ograničenju obavljanja određenih profesija, kao i isteku zabrane ili ograničenja, o popisu regulisanih profesija sa popisom delatnosti obuhvaćenih profesijom i programa osposobljavanja, kao i o promenama popisa.

IX. PRIZNAVANJE PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA STEČENIH U TREĆIM DRŽAVAMA

Či. 91 – 93. Predloga zakona propisuje se da se profesionalne kvalifikacije stečene u trećim državama priznaju po opštem sistemu priznavanja iz ovog zakon, a ne primenjuju odredbe o automatskom priznavanju profesionalnih kvalifikacija, da se postupak za priznavanje posebno propisuje kao i dodatni uslovi za priznavanje, te ko može tražiti priznavanje profesionalne kvalifikacije, kada je moguć pristup profesiji pod jednakim uslovima kao za državljane Republike Srbije. Propisani su i procedura za priznavanje koja predviđa pribavljanje mišljenja odgovarajućih obrazovnih ustanova (visokoškolskih ustanova i srednjih škola), dopunske mere i izbor dopunske mere, vrednovanje prethodno stečenih kompetencija u slučaju nemogućnosti dostavljanja potrebne dokumentacije.

X. NADZOR

Članom 94. Predloga zakona propisano je da nadzor nad primenom ovog zakon vrši nadležno ministarstvo u skladu sa posebnim zakonom.

HI. PRENOŠENJE DIREKTIVA

Članom 95. Predloga zakona propisano je da se ovim zakonom prenose u pravni poredak Republike Srbije: Direktiva 2005/36/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 7. septembra 2005. godine o priznavanju profesionalnih kvalifikacija (tekst značajan za EEP, „Službeni list EU”, L 255, od 30.9.2005.) i Direktiva 2013/55/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 20. novembra 2013. godine o izmeni Direktive

2005/36/EZ o priznavanju profesionalnih kvalifikacija i Uredbe EU br. 1024/2012 o administrativnoj saradnji putem Informacionog sistema unutrašnjeg tržišta („Uredba IMI“) (tekst značajan za EEP, „Službeni list EU“, L 354, od 28.12.2013.) koje važe za evropski ekonomski prostor.

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Čl. 96 – 98. U ovim odredbama sadržan je i deo o ukidanju pojedinih zakona i drugih propisa Republike Srbije koji se odnose na dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine specijalistu i mere u vezi sa određenim stečenim pravima.

Propisano je da Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“, a primenjuje se od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

XIII. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.

ANALIZA EFEKATA ZAKONA O REGULISANIM PROFESIJAMA I PRIZNAVANJU PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA

1) Koji su problemi koje zakon treba da reši?

U procesu pripreme Republike Srbije za ulazak u članstvo u Evropskoj uniji, u okviru pregovaračkog Poglavlja 3- Sloboda pružanja usluga, sadržano je Potpoglavlje 4, koje se bavi priznavanjem profesionalnih kvalifikacija, u okviru koga Republika Srbija ima obavezu da u svoj pravni sistem implementira dve direktive EU: Direktivu 2005/36/EZ o priznavanju profesionalnih kvalifikacija i Direktivu 2013/55/EU o izmeni navedene direktive o priznavanju profesionalnih kvalifikacija, kao i Uredbu EU br. 1024/2012 o administrativnoj saradnji putem Informacionog sistema unutrašnjeg tržišta (Uredba „IMI“) Nacionalnim planom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije predviđeno je da do ulaska u Evropsku uniju Republika usvoji Zakon o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija, kojim će se na celovit način urediti oblast regulisanih profesijama i priznavanja profesionalnih kvalifikacija

Implementacija direktiva izvršiće se Zakonom koji ima odloženu primenu, (od momenta ulaska u EU), izuzimajući nekoliko odredaba koje će se primenjivati od dana stupanja na snagu Zakona, a koje imaju za cilj da pripreme uslove za primenu Zakona od momenta ulaska u članstvo u EU, odnosno da se obezbedi potrebna administrativna struktura za sprovođenje Zakona i uključivanje u Informacioni sistem unutrašnjeg tržišta („IMI“ sistem).

Ovim zakonom biće uređeni minimalni uslovi osposobljavanja u Republici Srbiji za pristup i obavljanje regulisanih profesija (automatsko priznavanje), priznavanje profesionalnih kvalifikacija, uključujući i sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija

za obavljanje regulisanih profesija u Republici Srbiji u cilju ostvarivanja prava na poslovno nastanjenje, slobodu pružanja usluga na privremenoj i povremenoj osnovi.

U vezi sa tim Zakonom se rešava problem stvaranja uslova u Republici Srbiji za ostvarivanje slobode pružanja usluga i poslovnog nastanjenja, odnosno za slobodno kretanje rade snage između država članica EU.

U periodu do donošenja tog zakona, postojala je potreba za donošenjem opšteg propisa kojim će biti utvrđeni uslovi i postupak utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje profesija od posebnog značaja za Republiku, a koje su, već uređene ili će biti uređene zakonom ili drugim propisom, osim ukoliko je zakonom kojim se uređuje profesiju od posebnog interesa propisano drugačije.

Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, broj 99/14) izvršeno je usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa Zakonom o ratifikaciji Konvencije o priznavanju kvalifikacija iz oblasti visokog obrazovanja u evropskom regionu („Službeni list SCG – Međunarodni ugovori”, broj 7/03).

Navedenim izmenama Zakona o visokom obrazovanju, propisan je postupak priznavanja strane visokoškolske isprave radi zapošljavanja, koji sprovodi ENIC/NARIC centar, organizaciona jedinica ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja. U tom postupku strani studijski programi vrednuju se s obzirom na: vrstu i nivo postignutih znanja i veština; sistem obrazovanja u zemlji u kojoj je visokoškolska isprava stečena; uslove upisa; kompetencija stečenih završetkom studijskog programa; prava koja iz strane visokoškolske isprave proističu u zemlji u kojoj je stečena i drugih relevantnih činjenica, a bez razmatranja formalnih obeležja i strukture studijskog programa.

Rešenjem o priznavanju strane visokoškolske isprave, utvrđuje se naučna, umetnička, odnosno stručna oblast u okviru koje je studijski program ostvaren, nivo i vrsta stečenog visokog obrazovanja i imenovanom licu se omogućava opšti pristup tržištu rada u Republici. Rešenje o priznavanju strane visokoškolske isprave ne oslobađa njegovog imaoца ispunjavanja posebnih uslova za obavljanje određenih profesija od posebnog interesa za Republiku, propisanih zakonom i drugim propisima.

Pored toga iako se završavanjem studijskih programa iz određene naučne, stručne odnosno umetničke oblasti stiče isti stručni, odnosno akademski naziv kako u zemlju, tako i u inostranstvu, ti studijski programi se mogu u određenoj meri razlikovati u pogledu sadržine i u pogledu kompetencija koje se završavanjem studijskih programa stiču.

Za obavljanje profesija koje su uređene posebnim propisima i čije je obavljanje od posebnog interesa za Republiku, neophodno je obezbediti da stečene kompetencije u celini i posebno u delu koji se odnosi na poznavanje pravnog sistema i odgovarajućih propisa nacionalnog karaktera, budu na odgovarajućem nivou i odgovarajućeg sadržaja.

U tom smislu, a posebno imajući u vidu da se u postupku priznavanja strane visokoškolske isprave radi zapošljavanja od imaoца te isprave ne može tražiti da polaže dodatne ispite kojim se mogu nadoknaditi nedostajuće kompetencije, donošenjem Zakona o profesijama od posebnog interesa za Republiku Srbiju i uslovima za njihovo obavljanje uredio se odgovarajući postupak za proveru ispunjenosti uslova za obavljanje određenih profesija od posebnog značaja za Republiku i za naknadno sticanje potrebnih kompetencija, za pristup obavljanju tih profesija.

Radi provere ispunjenosti uslova za obavljanje profesije od značaja za Republiku za lica koja su stekla obrazovanje u inostranstvu, odnosno u Republici

Srbiji, takođe je bilo potrebno standardizovati minimalne kompetencije koje su neophodne za obavljanje određene profesije od značaja za Republiku.

Propisivanjem minimalnih kompetencija za obavljanje određene profesije, postupka i uspostavljanja nadležnih tela za proveru ispunjenosti tih kompetencija, obezbedilo se da lice koje pristupa obavljanju profesije od posebnog interesa za Republiku, ima potrebne kompetencije za kvalitetno obavljanje te profesije.

Takođe, licima koja tokom obrazovanja nisu stekla minimum potrebnih kompetencija, ukoliko razlika u stečenim kompetencijama nije značajna, omogućeno je da polaganjem odgovarajućih ispita ili realizovanjem odgovarajuće stručne prakse, steknu uslov za pristup polaganju stručnog ispita za obavljanje određene profesije.

Uspostavljanjem nadležnih tela i propisivanjem uslova za obavljanje određenih profesija otvarorile su se nove mogućnosti u smislu pristupa radne snage tim profesijama.

Radi obezbeđivanja svega napred navedenog, usvojen je Zakon o profesijama od posebnog interesa za Republiku Srbiju i uslovima za njihovo obavljanje kao opšti propis na osnovu kog će se propisivati uslovi i postupak utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje profesija od posebnog značaja za Republiku. Usvajanje zakona o profesijama od posebnog interesa za Republiku Srbiju i uslovima za njihovo obavljanje kojim se propisuju napred izneta rešenja, predstavlja i prvi je korak u susret donošenju Zakona o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija.

2) Koji su željeni ciljevi donošenja zakona?

Cilj donošenja Zakona je omogućavanje slobodnog kretanja radne snage u okviru država članica EU, odnosno slobode pružanja usluga, kao i priprema Republike Srbije za prijem u članstvo u EU, i to uređivanjem procedura i samog priznavanja profesionalnih kvalifikacija kroz automatsko priznavanje (gde su od strane EU predviđeni minimalni uslovi koji moraju biti ispunjeni da bi se obavljala regulisana profesija – doktora medicine, doktora medicine specijaliste, doktora dentalne medicine, doktora veterinarske medicine, arhitekta, magistra farmacije, medicinske sestre opšte nege i babice), kroz opšti sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija, priznavanje profesionalnog iskustva i priznavanje stečenih prava (lica koja već obavljaju određenu regulisanu profesiju).

Kako do sada ova oblast nije bila uređena propisima Republike Srbije, a u procesu pridruživanja EU ista mora biti uređena, neophodno je donošenje ovog zakona.

3) Da li su razmatrane mogućnosti za rešavanje problema bez donošenja akta?

Donošenje Zakona o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija je obaveza Republike Srbije, jer se tim zakonom unose u pravni sistem dve direktive Evropske unije, a njima se reguliše priznavanje profesionalnih kvalifikacija radi obavljanja regulisanih profesija. Ukoliko ne bi bio donet zakon kojim se dve direktive implementiraju u naš pravni sistem, Direktiva 2005/36/EZ i Direktiva 2013/55/EU morale bi biti neposredno primenjene u Republici Srbiji, što je manje povoljno i što bi stvaralo poteškoće oko njihove primene. S toga se odlučilo za opciju donošenja zakona koji će u sebi sadržati sve odredbe navedenih direktiva i koji će omogućiti lakšu i praktičniju primenu direktiva, jezikom i formom koja je prilagođena

korisnicima u Republici Srbiji. To znači da je moguće ili doneti zakon ili neposredno primenjivati navedene direktive, a odluka da to bude zakon ima opravdanje u olakšanoj primeni propisa EU.

4) Zašto je donošenje akta najbolji način za rešavanje problema?

Izrada Zakona je, sa stanovišta praktičnosti i lakše primene propisa EU, odnosno dveju navedenih direktiva, najbolje rešenje za one koji su upućeni na primenu direktiva o priznavanju profesionalnih kvalifikacija, tj. za domaće državljane koji odlaze u druge države članice EU u kojima će obavljati regulisane profesije (ili će se poslovno nastaniti ili privremeno ili povremeno obavljati regulisanu profesiju), a i za državljane drugih država članica EU kojima će se priznavati profesionalna kvalifikacija u cilju obavljanja regulisanih profesija u Republici Srbiji. Ovo s toga što je Zakon sveobuhvatan, odnosno sadrži sve odredbe iz direktiva na jednom mestu.

5) Na koga i kako će najverovatnije uticati rešenja u zakonu?

Zakonom se reguliše oblast priznavanja profesionalnih kvalifikacija i regulisanih profesija i posebno je značajna za lica koja obavljaju profesije u okviru automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija (doktor medicine, doktor medicine specijalista, doktor dentalne medicine, magistar farmacije, doktor veterinarske medicine, arhitekta, medicinska sestra opšte nege i babica), a i za obavljanje svih drugih regulisanih profesija (za koje je unutrašnjim propisima određeno koji su uslovi za njihovo obavljanje u državi članici EU- obrazovanje, staž, licenca i td.).

Takođe, pod određenim zakonom propisanim uslovima, ovaj zakon se odnosi i na državljane trećih država koje nisu članice EU, a koji mogu obavljati regulisane profesije u Republici Srbiji. Ovim zakonom će se i takvim licima omogućiti da, iako su stekli obrazovanje van država članica EU, obavljaju regulisanu profesiju, s tim što se takvim licima ne može automatski priznati profesionalna kvalifikacija, već se na njih primenjuje opšti sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija.

6) Kakve troškove će primena zakona izazvati građanima i privredi, a naročito malim i srednjim preduzećima?

S obzirom na to da se ovim zakonom uređuje priznavanje profesionalnih kvalifikacija i regulisane profesije, Zakon neće prouzrokovati troškove preduzećima-privrednim društvima, već u izvesnoj meri fizičkim licima koja traže priznavanje profesionalne kvalifikacije, ili izdavanje evropske profesionalne kartice, odnosno koja ulaze u proceduru za ostvarivanje svojih prava po ovom zakonu. Za dobijanje potrebnih informacija za ostvarivanje prava na priznavanje profesionalnih kvalifikacija, nisu predviđene administrativne takse. Nacrtom Zakona o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija u članu 20. propisano je da je nadležno telo dužno je da donese rešenje o zahtevu kandidata i da ga dostavi kandidatu najkasnije u roku od 3 meseca od dana prijema potpunog zahteva.

Stručno priznavanje u Hrvatskoj (u nadležnosti Agencije za nauku i visoko obrazovanje, odnosno njene hrvatske ENIC/NARIC kancelarije) je zapravo zvanična dozvola za ulazak na hrvatsko tržište rada i obavljanje određenog zanimanja, pogotovo ako je za potrebe rada u određenim regulisanim profesijama. Najčešće, u svrhu „opšteg“ ulaska na tržište rada u Hrvatskoj, stručno priznavanje od strane hrvatske ENIC/NARIC kancelarije završava se pravnosnažnom odlukom

(„rešenjem“), koja uključuje formalnu autorizaciju stranih visokoškolskih kvalifikacija bez preciznih detalja o proceni ishoda učenja koje je osoba stekla tokom obrazovanja. U skladu sa važećim propisima u Hrvatskoj, odluka o priznavanju ne daje pravo na korišćenje hrvatskih stručnih i naučnih zvanja ili akademskog nivoa, već formalno potvrđuje vrednost strane obrazovne kvalifikacije u cilju opšteg pristupa tržištu rada u Hrvatskoj. Ako zapošljavanje u određenoj struci zahteva ispunjenje određenih uslova (npr. kod regulisanih profesija, kao što su medicina, advokatura, itd.), oni su regulisani od strane nadležnog organa za svaku profesiju.

Administrativna taksa za stručno priznavanje koje se okončava odlukom je 400 KN (četiri stotine kuna) ili 65 €

7) Da li su pozitivne posledice donošenja zakona takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti?

Zakonom treba da se omogući sloboda kretanja radne snage i pružanje usluga u evropskom ekonomskom okviru, koje će za posledicu imati mogućnost zaposlenja u bilo kojoj državi članici EU, ali i mogućnost za priliv potrebne radne snage iz drugih država članica EU, čime će se omogućiti razmena rada i usluga, prisutnost na stranim tržištima rada, međusobno dopunjavanje u smislu zadovoljavanja potreba za određenom radnom snagom između država članica EU, što su efekti koji u svakom smislu opravdavaju eventualne troškove koji nastanu primenom ovog zakona (oko formiranja jedinstvene kontakt tačke za usluge, nacionalnog koordinатора, administrativne strukture koja se mora obezbediti pre ulaska u članstvo u EU i oko uključivanja Republike Srbije u „IMI“ sistem).

8) Da li se zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata i tržišna konkurencija?

Ovaj zakon ne utiče direktno na stvaranje novih privrednih subjekata, ali ima uticaja na stvaranje tržišne konkurencije, ulaskom strane radne snage (pružaoci usluga) na domaće tržište.

Ovim zakonom se stvara mogućnost otvaranja tržišta rada, mobilnost pojedinca na tržištu rada, ograničenja u funkciji zaštite krajnjeg korisnika usluga, potrošača, kao i zaštita javnog dobra kvaliteta usluge. Koristi od otvaranja tržišta će se ogledati kroz olakšan pristup profesiji, povećavaju ponudu usluga uz pristupačne cene, dovode do povećanja konkurentnosti, i mogućnosti zapošljavanja većeg broja stručnjaka, a pojedincu olakšanim pristupom profesiji se omogućava da iskoristi prednosti jedinstvenog tržišta EU.

9) Da li su sve zainteresovane strane imale prilike da se izjasne o zakonu?

Odbor za javne službe Vlade Republike Srbije je na sednici od 14. januara 2016. godine, na osnovu člana 41. stav 3. Poslovnika Vlade („Službeni glasnik RS”, br. 61/06 – prečišćen tekst, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13 i 76/14), na predlog Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, doneo je Zaključak i odredio Program javne rasprave o Nacrtu zakona o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija 05 broj: 011-198/2016 od 14. januara 2016. godine.

Javna rasprava je sprovedena u periodu od 20. januara 2016. godine do 10. februara 2016. godine, a tekst Nacrta zakona bio je postavljen na internet stranici Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i na portalu e-uprave. Takođe je bila otvorena generička imejl adresa (javnarasprava@mpn.gov.rs) na koju je pristigao manji broj sugestija i predloga.

U pripremi Nacrta zakona učestvovala je Radna grupa koju su činili predstavnici Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, Ministarstva finansija, Ministarstva rudarstva i energetike, Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Ministarstva omladine i sporta, Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine, Ministarstva pravde, Ministarstva kulture, Ministarstva zdravlja, Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija i Ministarstva privrede.

Za učestvovanje u javnoj raspravi bili su pozvani predstavnici Univerziteta u Beogradu, Nišu, Kragujevcu i Novom Sadu, sa fakultetima, predstavnici srednjih škola iz oblasti medicine i socijalne zaštite, Regionalne privredne komore, mala i srednja preduzeća, kompanije i druga zainteresovana pravna i fizička lica, kao i predstavnici lokalne samouprave.

Primedbe na tekst Nacrta zakona i predlozi za njegovu dopunu dostavljani su putem e-pošte, kako je naznačeno u Programu javne rasprave ali i putem pošte. Naime, svim učesnicima javne rasprave je omogućeno da se i pismeno izjasne o predlogu Nacrta i daju komentar.

U javnoj raspravi su učestvovali: prof. dr Goran Jovanović sa Građevinsko-arhitektonskog fakulteta u Nišu, prof. dr Aleksandar Keković sa Građevinsko-arhitektonskog fakulteta u Nišu, prof. dr Zoran Bojanić sa Medicinskog fakulteta u Nišu, prof. dr Zoran Nikolić prorektor Univerziteta u Nišu, prof. dr Nebojša Arsenijević rektor univerziteta u Kragujevcu, prof. dr Ivan Kolarić sa Filološko-umetničkog fakulteta u Kragujevcu, prof. dr Radomir Tomić sa Filološko-umetničkog fakulteta u Kragujevcu, prof. dr Nada Kovačević, prorektor Univerziteta u Beogradu, prof. dr Sima Avramović dekan Pravnog fakulteta u Beogradu, prof. dr Aleksandar Jovanović sa Učiteljskog fakulteta u Beogradu, Farmaceutski fakultet Univerziteta u Beogradu (primedbe u pisanoj formi upućene Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja), Farmaceutska komora Srbije (pismeni predlog Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja da se formira radna grupa za rad na ovom zakonu), Konferencija dekana pravnih fakulteta čiji je osnivač Republika Srbija (dostavila je Zaključak), prof. dr Biljana Srdić Galić - prodekan za akreditaciju i kontrolu kvaliteta Medicinskog fakulteta u Novom Sadu, rektor Univerziteta u Novom Sadu - dr Dušan Nikolić, prof. dr Ivan Jerković sa Filozofskog fakulteta u Novom Sadu - Odsek za psihologiju, Ružica Perović iz Udruženja fizioterapeuta Srbije, Bojan Toholj sa Veterinarskog fakulteta u Novom Sadu, Relja Aleksić iz Lekarske komore Srbije, Ljubica Spasojević Kostić sa Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu, odnosno iz Veterinarske komore Srbije, Dragana Simić iz Medicinske škole u Novom Sadu.

Radna grupa u užem sastavu (predstavnici Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, predstavnik Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja i predstavnik Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija) koja je neposredno radila na Nacrtu zakona o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija, analizirala je sve primedbe, predloge i sugestije učesnika u javnoj raspravi. Prihvaćene su primedbe vezane za magistra farmacije, i to na član 33. st. 1., 3. i 4. Nacrta zakona, koje se odnose na upotrebu određenih medicinskih termina, odnosno predloge da se umesto postojećih koriste adekvatniji medicinski termini i nazivi određenih predmeta koji se izučavaju u farmaciji.

Što se tiče primedaba i predloga koje je u pisanoj formi dostavila Konferencija dekana pravnih fakulteta čiji je osnivač Republika Srbija, istim se predlaže odlaganje rada ENIK/NARIK centra (pri Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja) u pogledu vrednovanja stranih studijskih programa pravnih fakulteta u cilju zapošljavanja, i to do donošenja Zakona o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija, a predlažu se i izmene i dopune Nacrta zakona i to: u članu 3. stav 7. ; članu 7. stav 3.; članu 10. stav 4.; članu 20. stav 4; članu 61. stav 2., članu 62. stav 1., kao i promene u članu 10. st. 3., 5., 6. i 11., članu 16. stav 1.,

članu 19. st. 1. i 13., te dodavanje novih stavova posle stava 13. i promene u članu 47. stav 2. Nacrta zakona.

U vezi sa Zaključkom Konferencije dekana pravnih fakulteta može se konstatovati da se istim, između ostalog, predlaže da se Zakonom o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija obuhvati i profesija javnog beležnika koja, inače, Direktivom 2005/36/EZ nije regulisana (na ovu profesiju primenjuju se druge direktive). Takođe, predlaže se da se „pravnička“ profesija obuhvati Zakonom u okviru sistema automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija, što je nemoguće, iz razloga što je propisima EU predviđeno samo sedam (plus dve) profesija sa automatskim priznavanjem i nacionalnim propisima isto se ne može menjati, odnosno, sadržaj Direktive usvaja se takav kakav je. Isti problem uočava se i kod predloga da se interveniše na pojedinim rešenjima datim u tekstu Direktive koja se putem ovog zakona unosi u domaći pravni sistem, te se tako kod dopunskih mera u postupku za priznavanje profesionalnih kvalifikacija predlaže dodatna mera – polaganje dopunskih ispita, što takođe nije moguće, iz istih razloga – nemogućnosti da se sadržaj Direktive koja je osnov nacrta Zakona o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija, koriguje, menja ili prilagođava sopstvenim zahtevima.

Iz tih razloga predlozi i primedbe iz Zaključka Konferencije dekana pravnih fakulteta čiji je osnivač Republika Srbija nisu mogli biti uvaženi, a predlog vezan za način rada i ovlašćenja ENIK/NARIK centra mogao bi biti realizovan kroz poseban zakon.

Treba napomenuti da je usmeni predlog prof.dr Sime Avramovića sa Pravnog fakulteta u Beogradu, da se pojedini članovi Zakona podele u više članova, prihvaćen.

10) Koje će se mere tokom primene zakona preduzeti da bi se postiglo ono što se zakonom predviđa?

Donošenje Zakona prati obimna regulativa, odnosno donošenje novih zakona i podzakonskih akata koji treba da omoguće njegovo sprovođenje, kao i izmene i dopune postojećih. Ovi zakoni i podzakonski akti iz različitih su oblasti i obuhvataju zdravstvo, obrazovanje, građevinu, privredu, trgovinu i turizam, poljoprivredu, pravdu, kulturu, sport i druge oblasti zavisno od profesija koje zakonom budu obuhvaćene kao regulisane (a koje će biti na listi u prilogu Zakona, sa tabelarno prikazanim uslovima za obavljanje svake od regulisanih profesija). Njih će doneti ministarstva nadležna za prosvetu i nauku, zdravlje, poljoprivredu, građevinu, privredu, pravdu, finansije, trgovinu i turizam i mnoga druga (nisu obuhvaćena ministarstva za spoljne poslove, odbranu i unutrašnje poslove).

Zakon će sprovoditi resorna ministarstva, u okviru postojećih i novih kapaciteta. Zasada deo poslova vezanih za priznavanje profesionalnih kvalifikacija preuzima ENIK/NARIK centar – posebna jedinica osnovana u okviru Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, ali će se uskoro uključiti i Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija sa jedinstvenom kontakt tačkom za usluge.

Nacrtom zakona o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija predviđeno je da ustanove visokog obrazovanja koje imaju akreditovane studijske programe za sticanje obrazovanja za profesije doktor medicine, doktor medicine specijalista, doktor dentalne medicine, doktor dentalne medicine

specijalista, magistar farmacije, doktor veterinarske medicine i arhitekta treba da usklade studijske programe sa minimalnim uslovima osposobljavanja iz Direktive pre ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju.

Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja za profesije medicinska sestra opšte nege i babica treba da uskladi nastavne planove i programe sa minimalnim uslovima osposobljavanja iz Direktive pre ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju.

Republika Srbija ukiće svoje zakone i druge propise koji se odnose na dodeljivanje dokaza o formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine specijalistu iz tač. 5.1.2. i 5.1.3. Priloga V. Direktive, i usvojiće mere koje se odnose na stečena prava koja pripadaju njenim državljanima i priznati državljanima drugih država potpisnica EEP-a pravo da iskoriste te mere ako su dokazi o formalnoj kvalifikaciji izdati pre datuma kad je Republika Srbija prestala da izdaje takve dokaze za specijalizaciju o kojoj je reč.

Datumi stavljanja van snage tih propisa navode se u Prilogu V. Direktive.

Propisi kojima se uređuju profesionalne kvalifikacije obuhvaćene automatskim priznavanjem treba da se usklade sa odredbama Nacrta zakona o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija pre ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju.

Vlada Republike Srbije doneće Popis regulisanih profesija doneti u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Nadležna ministarstva će do ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju propisati nadležna tela za priznavanje profesionalnih kvalifikacija u svom resoru.

Ministar nadležan za poslove obrazovanja će, u saradnji sa ministrom nadležnim za poslove rada propisati sadržaj i izgled EU potvrde i utvrditi popis nadležnih tela za izdavanje EU potvrda, najkasnije do ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju. Ministar nadležan za poslove obrazovanja odrediće lica koja će obavljati poslove nacionalnog koordinatora najkasnije do ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju. Ministar nadležan za poslove obrazovanja propisaće sadržaj EPK, postupak izdavanja EPK i utvrditi popis nadležnih tela za njeno izdavanje najkasnije do ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju.

Nacrt zakona propisuje nacionalnog koordinatora koji se bavi pitanjima informisanja, nadležnosti kordinatora, centar za podršku koji pruža potrebne informacije građanima i istim centrima drugih država potpisnica EEP-a o nacionalnom zakonodavstvu, pravima koja proističu iz ovog zakona, o regulisanim profesijama i pristupanju tim profesijama, kao i o dostavljanju obaveštenja Evropskoj komisiji o rezultatima pružene pomoći i o EPK i pristupu izdavanju EPK.

Takođe, propisuje se šta sadrži baza podataka Centra za podršku, da podaci o kandidatu mogu da se upotrebe samo u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka, kao i nadležna tela za savetovanje u vezi sa priznavanjem profesionalnih kvalifikacija, jedinstvenu kontakt tačku za usluge u Republici Srbiji i podatke kojima ona raspolaže. Propisana je i saradnja Centra za podršku sa kontakt tačkama i nadležnim telima drugih država potpisnica EEP-a, da Vlada Republike Srbije donosi popis regulisanih profesija u Republici Srbiji (popis 1, 2. i 3.), da nadležno telo putem IMI sistema obaveštava Evropsku komisiju o zakonima i drugim propisima u vezi sa izdavanjem dokaza o profesionalnim kvalifikacijama u profesijama obuhvaćenim automatskim sistemom priznavanja, o javnoj ispravi koja se izdaje nosiocu profesionalne kvalifikacije u Republici Srbiji. Takođe, daju se informacije o zabrani ili ograničenju obavljanja određenih profesija, kao i isteku zabrane ili ograničenja, o popisu regulisanih profesija sa popisom delatnosti obuhvaćenih profesijom i programa osposobljavanja, kao i o promenama popisa.

I Z J A V A
O USKLAĐENOSTI PREDLOGA ZAKONA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Predlagač: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

2. Naziv propisa:

Predlog zakona o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno sa odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa: Sporazum, Naslov VIII Politike saradnje, Član 112. Saradnja u oblasti istraživanja i tehnološkog razvoja

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma: Opšti rok utvrđen članom 72. Sporazuma

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma: Potpuno

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma: -

d) Veza sa Nacionalnim programom za integraciju Republike Srbije u Evropsku uniju: Ovaj propis nije predviđen Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije

a) odredbe primarnih izvora prava EU i usklađenost sa njima: Direktiva o uslugama 2006/123/EZ Evropskog Parlamenta i Veća, Direktiva o priznavanju profesionalnih kvalifikacija 2005/36/EZ Evropskog parlamenta i Saveta i Direktiva o priznavanju profesionalnih kvalifikacija 2013/55/EU Evropskog parlamenta i Saveta – Predlog zakona je potpuno usklađen sa navedenom odredbom.

b) odredbe sekundarnih izvora prava EU:

Ne postoje sekundarni izvori prava EU sa kojima je potrebno uskladiti predlog.

v) ostali izvori prava EU:

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanjuu okviru Naslova VIII- Politike saradnje; član 112. Saradnja u oblasti istraživanja i tehnološkog razvoja;
 Predlog potpuno usklađen sa navedenom odredbom SSP-a.

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost: -

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije:

Kraj 2020. godine je krajnji rok za usklađivanje.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba konstatovati tu činjenicu.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?
Direktiva o uslugama i Direktiva o priznavanju kvalifikacija 2013/55/EU su prevedene.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?
Predlog zakona o regulisanim profesijama je preveden na engleski jezik.

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti:
U izradi Nacrta zakona učestvovao je konsultant koji se starao o obezbeđivanju usklađenosti Zakona sa propisima EU –Direktivama 2005/36/EZ i 2013/55/EU i koji potvrđuje da je Zakon usaglašen sa propisima EU.

1. Naziv propisa Evropske unije : Direktiva 2005/36/EK Evropskog parlamenta i Saveta od 7 septembra 2005 godine o priznavanju profesionalnih kvalifikacija	2. "CELEX" oznaka EU propisa 32013L0055
3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa: Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	4. Datum izrade tabele: 26.01.2017
5. Naziv (nacarta, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije: Nacrt zakona o regulisanim profesijama i priznavanju profesionalnih kvalifikacija	6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA: 3.3.4. Međusobno priznavanje profesionalnih kvalifikacija
7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU:	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa Republike Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost (Potpuno usklađeno-PU, delimično usklađeno-DU, neusklađeno-NU, neprenosivo-NP	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti
1.1	OPŠTE ODREDBE Svrha Ova Direktiva utvrđuje pravila na osnovu kojih Država članica koja pristupi ili teži regulisanoj profesiji na svojoj teritoriji posedovanja određenih profesionalnih kvalifikacija (u daljem	1.1	GENERAL PROVISIONS <i>Subject of the Law</i> Ovim zakonom se uređuju minimalni uslovi osposobljavanja u Republici Srbiji za pristup i obavljanje profesija doktora medicine, doktora medicine specijaliste, doktora	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	tekstu: Država članica poslovnog nastanjenja) obavezuje se da prizna profesionalne kvalifikacije stečene u jednoj ili više drugih Država članica (u daljem tekstu: matična Država članica) što omogućava nosiocu navedenih kvalifikacija da traži istu kvalifikaciju tamo, radi pristupa i obavljanja te profesije.		dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, medicinskih sestara opšte nege, babica, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine, arhitekata, kao i priznavanje profesionalnih kvalifikacija, uključujući i sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija u Republici Srbiji u cilju ostvarivanja prava na poslovno nastanjenje, slobodu pružanja usluga na privremenoj i povremenoj osnovi u Republici Srbiji na osnovu profesionalnih kvalifikacija, kao i postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija.			
1.2.	Ova Direktiva takođe utvrđuje pravila koja se odnose na delimičan pristup regulisanoj profesiji i priznavanju profesionalnog pripravnčkog staža obezbeđenog u drugoj državi članici.	1.3.	Ovim zakonom se utvrđuju uslovi za delimičan pristup regulisanoj profesiji u Republici Srbiji, kao i priznavanje pripravnčkog staža obavljenog izvan svoje matične države, odnosno u državi potpisnici (u daljem tekstu: „država potpisnica EEP-a“).	PU		
2.1	Područje primjene Obim Ova Direktiva se primenjuje na sve državljanje Države članice koji žele da obavljaju regulisanu profesiju u Državi članici, uključujući i one koje pripadaju slobodnim profesijama, pored onih u kojima su obezbedili svoje profesionalne kvalifikacije, bilo na osnovu samo-zapošljavanja ili zapošljavanja. Ova Direktiva se takođe primenjuje na sve državljanje države članice koji su tražili profesionalno stažiranje izvan matične države članice.	3.1 3.2 3.3	Ovaj zakon se primenjuje na državljane država potpisnica EEP-a koji su stekli profesionalne kvalifikacije u državi potpisnici EEP-a, a koji u Republici Srbiji žele da obavljaju određenu regulisanu profesiju, kao lica zaposlena kod poslodavca ili lica koja samostalno obavljaju delatnost, uključujući i slobodne profesije. Ovaj zakon se primenjuje i na državljane trećih država koji su stekli profesionalne kvalifikacije u državi potpisnici EEP-a, osim odredaba o automatskom priznavanju profesionalnih kvalifikacija ovog zakona. Ovaj zakon se primenjuje na odgovarajući način i na priznavanje profesionalnih kvalifikacija državljanima država potpisnica EEP-a i trećih država koji su stekli	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			profesionalne kvalifikacije van država potpisnica EEP-a, osim odredaba o priznavanju profesionalnih kvalifikacija radi ostvarivanja prava na poslovno nastanjenje, odredaba o priznavanju profesionalnog iskustva i odredaba o automatskom priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija.			
2.2.	Svaka država članica može dozvoliti državljanima države članice koji poseduju dokaz da profesionalne kvalifikacije nisu stekli u državi članici da obezbede regulisanu profesiju u okviru značenja člana 3(1)(a) na njenoj teritoriji u skladu sa njenim pravilima. U slučaju profesija obuhvaćenih Naslovom III, poglavlja III, ovo inicijalno priznavanje je dužno da poštuje minimalne uslove usavršavanja utvrđene u tom poglavlju.	3.4	U slučaju iz stava 3. ovog člana, dokazi o formalnoj kvalifikaciji za obavljanje regulisanih profesija, stečeni van države potpisnice EEP-a, moraju zadovoljavati minimalne uslove osposobljavanja propisane u glavi IV. ovog zakona.	PU		
2.3.	Tamo gde se za datu regulisanu profesiju drugi specifični aranžmani, u neposrednoj vezi sa priznavanjem profesionalnih kvalifikacija, utvrđuju posebnim instrumentom Običajnog prava, korespondirajuće odredbe ove Direktive se ne primenjuju.			NP		
2.4.	Ova Direktiva se ne primenjuje na notare koji se postavljaju zvaničnim vladinim aktom.	3.7	Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na javne beležnike koji se imenuju u skladu sa posebnim propisima i na državne službenike.	PU		
3.1.	Definicije Za potrebe ove Direktive, sledeće definicije se primenjuju: (a) 'regulisana profesija': profesionalna delatnost ili skup profesionalnih delatnosti kod kojih je pristup i obavljanje, ili jedan od načina obavljanja predmet, neposredno ili posredno, posredstvom zakonodavnih, regulatornih ili administrativnih odredaba o posedovanju	4.4.	- <i>regulisana profesija</i> – profesionalna delatnost ili skup profesionalnih delatnosti kod kojih je pristup i obavljanje, odnosno način obavljanja delatnosti na osnovu zakonskih, podzakonskih ili drugih akata donetih na osnovu zakonskih ovlašćenja, neposredno ili posredno uslovljen posedovanjem određenih	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>određenih profesionalnih kvalifikacija; posebno po pitanju korišćenja profesionalnog zvanja ograničenog zakonodavnim, regulatornim ili administrativnim odredbama o nosiocima date profesionalne kvalifikacije konstituišu način obavljanja. Tamo gde se ne primenjuje prva rečenica ove definicije, profesija koja se navodi u stavu 2 smatra se regulisanom profesijom;</p> <p>(b) 'profesionalne kvalifikacije': kvalifikacije potvrđene dokazima o formalnim kvalifikacijama, potvrda o osposobljenosti koja se navodi u članu 11, tački (a) (i) i/ili profesionalnom iskustvu;</p> <p>(c) 'dokaz o formalnim kvalifikacijama': diplome, svedočanstva i drugi dokaz koji izdaje organ u državi članici imenovan shodno zakonskim i regulatornim ili administrativnim odredbama iste Države članice i koji potvrđuje uspešan završetak profesionalnog usavršavanja stečenog uglavnom u Zajednici. Tamo gde se ne primenjuje prva rečenica ove definicije, dokaz o formalnim kvalifikacijama koji se navodi u stavu 3 smatraće se dokazom o formalnim kvalifikacijama;</p> <p>(d) 'nadležni organ': svaki organ ili telo posebno ovlašćeno od strane Države članice za izdavanje ili preuzimanje diploma o usavršavanju i drugih dokumenata ili informacija i primanje prijave, i donošenje odluka koje se pominju u ovoj Direktivi;</p>	<p>4.5.</p> <p>4.6.</p> <p>4.21.</p>	<p>profesionalnih kvalifikacija, kao i profesionalna delatnost ili skup profesionalnih delatnosti kojima se bave članovi stručnih organizacija sa profesionalnim nazivom;</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>profesionalna kvalifikacija</i> – obuhvata završeno formalno obrazovanje i dodatno stručno osposobljavanje i usavršavanje koje se obavlja tokom ili nakon završetka formalnog obrazovanja, a dokazuje se diplomom ili drugom javnom ispravom koju je izdala nadležna obrazovna ustanova; ispunjavanje uslova opšteg sistema priznavanja iz člana 14. ovog zakona, a dokazuje se potvrdom o osposobljenosti ili profesionalnim iskustvom, na osnovu koga je nosilac profesionalne kvalifikacije stekao pravo obavljanja određene regulisane profesije u državi potpisnici EEP-a; - <i>formalna kvalifikacija</i> – diploma, svedočanstvo i druga javna isprava koju je izdalo nadležno telo države potpisnice EEP-a kojima se potvrđuje uspešno završeno formalno obrazovanje koje je stečeno u državi potpisnici EEP-a; - <i>nadležno telo</i> – telo nadležno za sprovođenje postupka i utvrđivanje uslova za priznavanje profesionalnih kvalifikacija, izdavanje rešenja o priznavanju profesionalnih kvalifikacija, davanje 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>(e) 'regulisano obrazovanje i osposobljavanje' – svako osposobljavanje koje je izričito usmereno na obavljanje date profesije, a koje obuhvata jedan ili više programa koji su, tamo gde je primereno, dopunjeni odgovarajućim stručnim osposobljavanjem ili vežbama ili stručnom praksom.</p> <p>Struktura i nivo stručnog osposobljavanja, vežbi ili stručne prakse biće uređeni zakonima, propisima ili administrativnim odredbama Države članice zainteresovane ili praćene ili odobrene od strane organa određenog za tu svrhu;</p> <p>(f) profesionalno iskustvo – stvarno obavljanje profesije sa punim ili nepunim radnim vremenom u državi potpisnici EEP-a, u skladu sa propisima;</p> <p>(g) period prilagođavanja – obavljanje regulisane profesije u državi potpisnici EEP-a koja je domaćin pod nadzorom kvalifikovanog člana te profesije, koje može biti praćeno daljim stručnim osposobljavanjem i usavršavanjem. Ovaj period nadzora podleže ocenjivanju; detaljna pravila kojima se uređuje period prilagođavanja i ocenjivanje kao i status migranta pod nadzorom utvrđuje nadležno telo u državi potpisnici EEP-a koja je mesto nastanjenja;</p> <p>Status u u državi potpisnici EEP-a koja je mesto nastanjenja lica koje prolazi kroz period</p>	<p>4.11.</p> <p>4.8.</p> <p>4.10.</p> <p>83.1.</p>	<p>informacija o postupku i uslovima priznavanja profesionalnih kvalifikacija i za preduzimanje ostalih radnji u skladu sa ovim zakonom, a to su: nadležne strukovne organizacije ili druga tela ili organizacije koje su posebnim propisima ovlašćene za sprovođenje postupka i utvrđivanje uslova za priznavanje profesionalnih kvalifikacija, odnosno ministarstva u čijem su delokrugu određene regulisane profesije;</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>regulisano obrazovanje i osposobljavanje</i> – svako obrazovanje i osposobljavanje koje je izričito usmereno na obavljanje određene regulisane profesije, a koje obuhvata jedan ili više programa koji su, tamo gde je primereno, dopunjeni odgovarajućim stručnim osposobljavanjem ili vežbama ili stručnom praksom; struktura i nivo stručnog osposobljavanja, vežbi ili stručne prakse biće uređeni drugim propisom; - <i>profesionalno iskustvo</i> – stvarno obavljanje profesije sa punim ili nepunim radnim vremenom u državi potpisnici EEP-a, u skladu sa propisima; - <i>period prilagođavanja</i> – obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji pod nadzorom, koje može biti praćeno stručnim osposobljavanjem i usavršavanjem i podleže ocenjivanju; detaljna pravila 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>obavljanja profesije pod nadzorom, posebno po pitanju prava na nastanjenje kao i obaveza, socijalnih prava i koristi, naknada troškova i nagrađivanja, dužni su da utvrde nadležni organi u istoj državi članici u skladu sa važećim zakonom Zajednice;</p> <p>(h) ‘provera osposobljenosti’– provera stručnog znanja, veština, sposobnosti i stavova kandidata koju sprovode nadležna tela države potpisnice EEP-a koja je mesto nastanjenja radi procene osposobljenosti kandidata za obavljanje regulisane profesije u državi članici; za potrebe provere osposobljenosti nadležno telo utvrđuje predmete koji nisu obuhvaćeni diplomom ili drugim kandidatovim dokazima o formalnoj kvalifikaciji, predmete koji podležu proveru osposobljenosti, a bitni su za obavljanje koja je mesto nastanjenja.</p> <p>Provera osposobljenosti mora uzeti u obzir činjenicu da je kandidat nosilac profesionalne kvalifikacije u matičnoj državi potpisnici EEP-a ili državi potpisnici EEP-a odakle kandidat dolazi.</p> <p>Provera je dužna obuhvatiti predmete koji se biraju sa liste, znanje koje je bitno za obavljanje</p>	<p>4.14.</p> <p>22.3</p>	<p>kojima se uređuje period prilagođavanja i ocenjivanje kao i status kandidata za vreme perioda prilagođavanja utvrđuje nadležno telo uzimajući u obzir činjenicu da je kandidat nosilac formalne kvalifikacije u državi potpisnici EEP-a;</p> <p>Centar za podršku koji je dužan da građanima i centrima za podršku ostalih država potpisnica EEP-a pruža potrebne informacije o priznavanju stručnih kvalifikacija u skladu sa ovim zakonom, kao što su informacije o nacionalnom zakonodavstvu kojim se uređuju regulisane profesije i bavljenje tim profesijama, uključujući i socijalno zakonodavstvo i po potrebi etička pravila, u skladu sa ovim zakonom je ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja.</p> <p>- <i>provera osposobljenosti za obavljanje regulisane profesije</i> – provera stručnog znanja, veština, sposobnosti i stavova kandidata koju sprovode nadležna tela Republike Srbije radi procene osposobljenosti kandidata za obavljanje regulisane profesije; za potrebe provere osposobljenosti nadležno telo utvrđuje predmete koji nisu obuhvaćeni kandidatovim dokazima o formalnoj kvalifikaciji, predmete koji podležu proveru osposobljenosti, a bitni su za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji, što se utvrđuje poređenjem obrazovanja i</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>date profesije u državi članici domaćina. Provera takođe može obuhvatiti zanje o profesionalnim pravilima koja se primenjuju na date aktivnosti u državi potpisnici EEP-a koja je mesto nastanjenja.</p> <p>Nadležni organi u datoj državi potpisnici EEP-a su dužni da utvrde detaljnu primenu provere osposobljenosti i statusa kandidata koji želi da se pripremi za proveru osposobljenosti u datoj državi članici, u državi potpisnici EEP-a koja je domaćin;</p> <p>(i) 'upravnik preduzeća': svako lice koje u preduzeću na stručnom planu obavlja delatnost: (i) kao upravnik preduzeća ili upravnik filijale preduzeća; ili (ii) zamenik vlasnika preduzeća objekta ili upravnik objekta gde to radno mesto podrazumeva odgovornost koja je jednaka odgovornosti vlasnika ili upravnika koji se zamenjuje; ili (iii) na upravničkom radnom mestu sa dužnostima komercijalne i/ili tehničke prirode i</p>	<p>22.4</p> <p>22.5</p> <p>4.20.</p>	<p>osposobljavanja koje se zahteva za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji i onog koje se zahteva u drugoj državi potpisnici EEP-a; detaljna pravila kojima se uređuje provera osposobljenosti u profesiji i status kandidata za vreme pripreme za proveru, utvrđuje nadležno telo uzimajući u obzir činjenicu da je kandidat nosilac profesionalne kvalifikacije u državi potpisnici EEP-a;</p> <p>Provera osposobljenosti iz stava 2. ovog člana utvrđuje se upoređivanjem obrazovanja, odnosno osposobljavanja koje je za obavljanje regulisane profesije propisano u Republici Srbiji i onog koje se zahteva u državi potpisnici EEP-a u kojoj je kandidat stekao svoje kvalifikacije, odnosno iz koje dolazi. Provera osposobljenosti može obuhvatati obrazovne sadržaje koji su neophodni za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji i poznavanje pravila struke, gde je to primereno.</p> <p>U slučaju da kandidat ne zadovolji na ispitu provere osposobljenosti iz stava 2. ovog člana, može podneti zahtev za ponavljanje provere osposobljenosti u roku od 15 dana od dana od kada nije zadovoljio na proveri osposobljenosti. Ako kandidat ni u ponovljenom roku ne zadovolji na proveri osposobljenosti, nadležno telo će rešenjem odbiti zahtev za priznavanje profesionalne kvalifikacije.</p> <p>Detaljna pravila kojima se uređuju dopunske mere iz člana 21. stav 1. i visina</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>odgovornošću za jedno ili više odeljenja objekta.</p> <p>(j) 'pripravnički staž': ne dovodeći u pitanje član 46(4), period profesionalne prakse koja se sprovodi pod nadzorom mentora, ukoliko je to uslov za pristup regulisanoj profesiji, koja se može obavljati bilo tokom formalnog obrazovanja ili po isteku formalnog obrazovanja posle kojeg se dobija diploma;</p> <p>(k) 'evropska profesionalna kartica – elektronska potvrda kojom se dokazuje da je nosilac profesionalne kvalifikacije ispunio sve uslove za pružanje usluga u državi potpisnici EEP-a na privremenoj i povremenoj osnovi ili priznavanje profesionalnih kvalifikacija za poslovno nastanjenje u državi potpisnici EEP-a;</p> <p>(l) 'celoživotno učenje' – opšte obrazovanje, stručno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje, neformalno obrazovanje i neformalno učenje koje se odvija tokom života, čija je svrha sticanje i unapređivanje znanja, veština, sposobnosti i stavova, koje može uključiti i profesionalnu etiku;</p> <p>(m) 'pretežni razlozi opšteg interesa' – razlozi koji se kao takvi priznaju u sudskoj praksi Suda pravde EU.</p> <p>(n) 'evropski sistem prenosa bodova u visokom obrazovanju (ESPB)' – sistem bodovanja za visoko obrazovanje koji se koristi u evropskom prostoru visokog obrazovanja;</p>	<p>4.9.</p> <p>4.22.</p> <p>4.23.</p> <p>4.26.</p> <p>4.25.</p>	<p>naknade troškova sprovođenja dopunske mere, utvrđuju se podzakonskim aktom nadležnog tela, uzimajući u obzir činjenicu da je kandidat nosilac profesionalne kvalifikacije u matičnoj državi potpisnici EEP-a.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>lice koje samostalno obavlja delatnost</i> – lice koje samo snosi rizik poslovnog uspeha ili neuspeha, radi van odnosa podređenosti, koje je za obavljanje delatnosti neposredno, lično i u potpunosti plaćeno; - - - - <i>pripravnički staž</i> – period koji se obavlja pod nadzorom mentora ako predstavlja uslov za pristup regulisanoj profesiji, a koji se može obavljati ili tokom formalnog obrazovanja ili posle završetka formalnog obrazovanja; - <i>evropska profesionalna kartica</i> – elektronska potvrda u okviru sistema kojom se dokazuje da je nosilac profesionalne kvalifikacije ispunio sve uslove za pružanje usluga u Republici Srbiji na privremenoj i povremenoj osnovi ili priznavanje profesionalnih kvalifikacija za poslovno nastanjenje u Republici Srbiji (u daljem tekstu: „EPK“); 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<ul style="list-style-type: none"> - <i>celoživotno učenje</i> – opšte obrazovanje, stručno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje, neformalno obrazovanje i informalno učenje koje se odvija tokom života, čija je svrha sticanje i unapređivanje znanja, veština, sposobnosti i stavova, uključujući i profesionalnu etiku; - <i>pretežni razlozi opšteg interesa</i> – razlozi koji se kao takvi priznaju u sudskoj praksi Suda pravde EU. - <i>evropski sistem prenosa bodova u visokom obrazovanju (ESPB)</i> – sistem bodovanja za visoko obrazovanje koji se koristi u evropskom prostoru visokog obrazovanja; 			
3.2.	<p>Profesija koju obavljaju članovi udruženja ili organizacije nabrojani u Aneksu I smatraće se regulisanom profesijom.</p> <p>Cilj udruženja ili organizacija navedenih u prvoj alineji je, poglavito, da promoviše i održava visok standard u određenoj profesionalnoj obli posebnoj formi od strane države potpisnice EEP-a i svojim članovima pružaju dokaz o formalnim kvalifikacijama, obezbeđuju poštovanje propisanih pravila profesionalnog ponašanja svojih članova, i prenose na njih pravo korišćenja zvanja ili oznake sa slovima ili da koriste status koji odgovara datim formalnim kvalifikacijama.</p> <p>Svaki put kada država potpisnica EEP-a</p>	52.	<p><i>Uslovi za priznavanje profesionalnih kvalifikacija u delatnosti zdravstva priznate od države potpisnice EEP</i></p> <p>Odredbe koje propisuju minimalne uslove osposobljavanja za profesije u delatnosti zdravstva na odgovarajući način će se uzimati u obzir prilikom vrednovanja kvalifikacije u opštem sistemu priznavanja profesionalnih kvalifikacija.</p> <p>U slučaju kada je druga država potpisnica EEP-a državljaninu države potpisnice EEP-a već priznala kvalifikaciju stečenu van teritorija EEP-a, Republika Srbija će priznati navedenu odluku druge države potpisnice EEP-a uz ispunjenje uslova stvarnog i zakonitog obavljanja profesionalne</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>dodeljuje priznanje udruženju ili organizaciji navedeno u prvoj alineji, dužna je da o tome obavesti Komisiju. Komisija je dužna da ispita da li to udruženje ili organizacija alineji. U cilju propisnog razmatranja regulatornog razvoja u državama potpisnicama EEP-a, Komisija se ovlašćuje da usvoji delegirana akta u skladu sa članom 57c u cilju ažuriranja Aneksa I gde su ispunjeni uslovi propisani u drugoj alineji.</p> <p>Kada uslovi propisani u drugoj alineji nisu ispunjeni, Komisija je dužna da usvoji akt o implementaciji u cilju odbacivanja zahtevano ažuriranje Aneksa I.</p>		<p>delatnosti u zdravstvu na teritoriji EU najmanje tri uzastopne godine unutar poslednjih pet godina.</p>			
3.3.	<p>Dokazi o formalnim kvalifikacijama koje izdaje treća zemlja smatraće se dokazom o formalnim kvalifikacijama ukoliko nosilac ima najmanje tri godine profesionalnog iskustva u datoj profesiji na teritoriji države članice poslovnog nastanjenja koja je priznala dokaz o formalnim kvalifikacijama u skladu sa članom 2(2), overenim od strane države članice.</p>	52.	<p><i>Uslovi za priznavanje profesionalnih kvalifikacija u delatnosti zdravstva priznate od države potpisnice EEP</i></p> <p>Odredbe koje propisuju minimalne uslove osposobljavanja za profesije u delatnosti zdravstva na odgovarajući način će se uzimati u obzir prilikom vrednovanja kvalifikacije u opštem sistemu priznavanja profesionalnih kvalifikacija.</p> <p>U slučaju kada je druga država potpisnica EEP-a državljaninu države potpisnice EEP-a već priznala kvalifikaciju stečenu van teritorija EEP-a, Republika Srbija će priznati navedenu odluku druge države potpisnice EEP-a uz ispunjenje uslova stvarnog i zakonitog obavljanja profesionalne delatnosti u zdravstvu na teritoriji EU najmanje tri uzastopne godine unutar poslednjih pet godina.</p>			
4.1.	<p>Efekti priznavanja</p> <p>Priznavanje profesionalnih kvalifikacija od strane države članice poslovnog nastanjenja omogućiće korisnicima da obezbede pristup</p>	16.1.	<p><i>Uslovi priznavanja</i></p> <p>Ako su pristup regulisanoj profesiji ili bavljenje tom profesijom u Republici Srbiji uslovljeni određenim profesionalnim</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>istoj profesiji za koju su kvalifikovani, u državi članici poslovnog nastanjenja kao u matičnoj državi članici i da je obavljaju u državi članici poslovnog nastanjenja pod istim uslovima kao njeni državljani.</p>		<p>kvalifikacijama, nadležno telo će dozvoliti pristup toj profesiji i bavljenje tom profesijom pod istim uslovima koji su propisani za domaće državljane, kandidatu koji je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stekao profesionalnu kvalifikaciju u nekoj od država potpisnica EEP-a i ima potvrdu o osposobljenosti ili dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji traži ta država članica za pristup ili obavljanje regulisane profesije; ili - obavljao tu profesiju sa punim ili nepunim radnim vremenom u ukupnom trajanju od najmanje jedne godine u poslednjih deset godina u državi potpisnici EEP-a u kojoj ta profesija nije regulisana, pod uslovom da poseduje jednu ili više potvrda o osposobljenosti ili dokaza o formalnoj kvalifikaciji iz člana 13. ovog zakona, koje je izdalo nadležno telo države potpisnice EEP-a u kojoj ta profesija nije regulisana. 			
4.2.	<p>Za potrebe ove Direktive, profesija koju kandidat želi da obavlja u u državi članici poslovnog nastanjenja je isti kao posao za koji je kvalifikovan u svojoj matičnoj državi članici ukoliko su obuhvaćene delatnosti uporedive.</p>	16.1	<p><i>Uslovi priznavanja</i></p> <p>Ako su pristup regulisanoj profesiji ili bavljenje tom profesijom u Republici Srbiji uslovljeni određenim profesionalnim kvalifikacijama, nadležno telo će dozvoliti pristup toj profesiji i bavljenje tom profesijom pod istim uslovima koji su propisani za domaće državljane, kandidatu koji je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stekao profesionalnu kvalifikaciju u nekoj od država potpisnica EEP-a i ima potvrdu o osposobljenosti ili dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji traži ta država članica za pristup ili obavljanje 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>regulisane profesije; ili obavljao tu profesiju sa punim ili nepunim radnim vremenom u ukupnom trajanju od najmanje jedne godine u poslednjih deset godina u državi potpisnici EEP-a u kojoj ta profesija nije regulisana, pod uslovom da poseduje jednu ili više potvrda o osposobljenosti dokaza o formalnoj kvalifikaciji iz člana 13. ovog zakona, koje je izdalo nadležno telo države potpisnice EEP-a u kojoj ta profesija nije regulisana.</p>			
4.3.	<p>Derogacijom od stava 1, delimičan pristup profesiji u državi članici poslovnog nastanjenja se dozvoljava pod uslovima utvrđenim u članu 4f.</p>	76.	<p><i>Delimičan pristup</i> Nadležno telo na zahtev nosioca profesionalne kvalifikacije može odobriti, u svakom pojedinačnom slučaju, delimičan pristup određenoj profesionalnoj delatnosti na području Republike Srbije, pod uslovom da su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da je nosilac profesionalne kvalifikacije potpuno kvalifikovan za obavljanje profesionalne delatnosti u matičnoj državi članici za koju traži delimičan pristup u Republici Srbiji; - da su razlike između profesionalne delatnosti koja se obavlja u matičnoj državi članici i regulisane profesije u Republici Srbiji toliko velike da bi primena dopunskih mera iz člana 21. ovog zakona značila da se od kandidata zahteva da završi celokupan program obrazovanja i osposobljavanja potreban u Republici Srbiji kako bi imao pristup celokupnoj regulisanoj profesiji u Republici Srbiji i - da se profesionalna delatnost objektivno može razdvojiti od ostalih 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			delatnosti koje pripadaju regulisanoj profesiji u Republici Srbiji, pri čemu nadležno telo uzima u obzir činjenicu da li se može profesionalna delatnost obavljati samostalno u matičnoj državi članici. Nadležno telo može odbiti zahtev za delimičan pristup ako postoje opravdani razlozi koje je kao takve prepoznala sudska praksa pod uslovom da se na taj način može postići svrha ovog zakona.			
4a.1	Evropska profesionalna kartica 1. Države članice su dužne da izdaju nosiocima profesionalne kvalifikacije evropsku profesionalnu karticu na njihov zahtev i pod uslovom da je Komisija usvojila relevantna akta o implementaciji navedena u stavu 7.	79.1	EPK izdaju nadležna tela Republike Srbije na zahtev nosioca profesionalne kvalifikacije u profesijama za koje je uvedena, a pri čemu se obezbeđuje da nosilac EPK ostvaruje sva prava koja su mu dodeljena ovom glavom zakona.	DU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4a.2	Kada se Evropska profesionalna kartica uvodi za posebnu profesiju putem relevantnih implementirajućih akata usvojenih shodno stavu 7, dati nosilac profesionalne kvalifikacije može se opredeliti da koristi takvu Karticu ili da iskoristi postupke navedene u naslovima II i III.	79.4	Izdavanje EPK dobrovoljno je za nosioca profesionalne kvalifikacije u profesiji za koju je uvedena EPK, odnosno nosilac profesionalne kvalifikacije može se po sopstvenom izboru prijaviti za takvu karticu ili se mogu primeniti postupci priznavanja profesionalnih kvalifikacija u skladu sa gl. III. i IV. ovog zakona.	DU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4a.3	Države članice su dužne da se postaraju da nosilac Evropske profesionalne kartice koristi sva prava koja se dodeljuju na osnovu članova 4b do 4e.			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4a.4	Kada nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da pruža usluge iz naslova II pored onih obuhvaćenih članom 7(4), nadležni organ države članice poslovnog nastanjenja je dužan da izda Evropsku profesionalnu karticu u skladu sa članovima 4b i 4c. Evropska profesionalna kartica konstituiše, gde je to primenljivo, deklaraciju iz člana 7.	80. 1.	Ako nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da pruža usluge privremeno i povremeno u skladu sa glavom II. ovog zakona u drugoj državi potpisnici EEP-a, a reč je o profesiji koja ne utiče na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga u skladu sa ovim zakonom, i koja nije pod automatskim sistemom priznavanja u skladu sa glavom IV.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			ovog zakona, nadležno telo za EPK izdaće EPK, u kom slučaju EPK predstavlja izjavu iz čl. 7. i 8. ovog zakona.			
4a.5	<p>Kada nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da se zaposli u drugoj državi članici iz poglavlja I do III a naslova III ili da obezbedi usluge iz člana 7(4), nadležni organ države članice poslovnog nastanjenja je dužan da preduzme sve pripremne mere po pitanju ličnog dosijea kandidata kreiranog unutar IMI sistema (IMI sistema) (IMI dosijea) kako se propisuje u članovima 4b i 4d. Nadležni organ države članice poslovnog nastanjenja je dužan da izda Evropsku profesionalnu karticu u skladu sa članovima 4b i 4d.</p> <p>Za potrebe poslovnog nastanjenja, izdavanje Evropske profesionalne kartice ne obezbeđuje automatsko pravo obavljanja određenom profesijom ukoliko postoje zahtevi za registraciju ili druge procedure kontrole koji su se već primenjivali u državi članici poslovnog nastanjenja pre uvođenja Evropske profesionalne kartice za datu profesiju.</p>	81.	<p>Kada nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da se poslovno nastani u Republici Srbiji u skladu sa gl. III. i IV. ovog zakona, odnosno da privremeno i povremeno pruža usluge u profesiji koja utiče na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga u skladu sa ovim zakonom, nadležno telo za EPK izdaće EPK nosiocu profesionalne kvalifikacije.</p> <p>EPK iz stava 1. ovog člana ne pruža automatski pravo na obavljanje profesije ako postoje zahtevi za registraciju ili ostali nadzorni postupci koji su u Republici Srbiji uspostavljeni pre uvođenja EPK za tu profesiju.</p>	PU		
4a.6	<p>Države članice su dužne da odrede nadležne organe za rešavanje IMI dosijea i izdavanje Evropskih profesionalnih kartica. Navedeni organi su dužni da obezbede nepristrasnu, objektivnu obradu prijave za Evropske profesionalne kartice. Centri za pomoć navedeni u članu 57b takođe mogu delovati u svojstvu nadležnog organa. Države članice su dužne da osiguraju da nadležni organi i Centri za pomoć, informišu građane, uključujući buduće kandidate, o funkcionisanju i dodatoj vrednosti Evropske profesionalne kartice za profesije za koje postoji.</p>	80.2	<p>Kada nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da se poslovno nastani u drugoj državi potpisnici EEP-a u skladu sa gl. III. i IV. ovog zakona, odnosno da privremeno i povremeno pruža usluge u profesiji koja utiče na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga u skladu sa ovim zakonom, nadležno telo za EPK preduzeće sve pripremne radnje povezane sa pojedinačnim dosijeom IMI sistema podnosioca zahteva definisanim u IMI sistemu.</p>	DU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
4a.7	<p>Komisija je dužna da, pomoću implementirajućih akata, usvoji potrebne mere za obezbeđenje jednoobrazne primene odredaba o Evropskim profesionalnim karticama za one profesije koje ispunjavaju uslove utvrđene u drugoj alineji ovog stava, uključujući mere koje se odnose na format Evropske profesionalne kartice, obradu pismenih prijava, prevoda koji kandidat mora da obezbedi uz svaku prijavu za Evropsku profesionalnu karticu, detalje vezane za potrebna dokumenta shodno članu 7(2) ili Aneksu VII za prezentiranje kompletne prijave i postupaka za realizaciju i obradu plaćanja za Evropsku profesionalnu karticu, uzimajući u obzir pojedinosti date profesije. Komisija je takođe dužna da specificira, posredstvom implementirajućih akata, kako, kada i za koja dokumenta nadležni organi mogu zahtevati overene kopije u skladu sa drugom alinejom člana 4b(3), članova 4d(2) i 4d(3) za datu profesiju.</p> <p>Uvođenje Evropske profesionalne kartice za određenu profesiju usvajanjem relevantnih implementirajućih akata navedenih u prvoj alineji podleže svim sledećim uslovima:</p> <p>(a) postoji dovoljan interes izražen od strane relevantnih akcionara;</p> <p>(c) profesija ili obrazovanje i usavršavanje usmereno na obavljanje profesije regulisano je u značajnom broju država članica.</p> <p>Navedena implementirajuća akta biće usvojena u skladu sa procedurom provere koja ce navodi u članu 58(2).</p>			NP		
4a.8	Svi troškovi koje kandidati mogu snositi vezano za administrativne procedure oko izdavanja Evropske profesionalne kartice moraju biti	85.2(2)	- popis profesija za koje je dostupna EPK, njeno funkcionisanje, uključujući sve povezane naknade	DU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	razumni, srazmerno troškovima koji važe u matičnim državama članicama i državama članicama poslovnog nastanjenja i ne mogu delovati destimulirajuće na apliciranje za izdavanje Evropske profesionalne kartice.		koje nosioci profesionalnih kvalifikacija treba da plate i popis nadležnih tela za izdavanje EPK,			
4b.1	<p>Apliciranje za Evropsku profesionalnu karticu i kreiranje IMI dosijea</p> <p>Matična država članica dužna je da obezbedi nosiocu profesionalne kvalifikacije da aplicira za Evropsku profesionalnu karticu putem internet alata, što će omogućiti Komisija, koji automatski kreira IMI dosije za određenog kandidata. Kada matična država članica takođe omogućava pisane prijave, ona će realizovati sve potrebne aranžmane za kreiranje IMI dosijea, sve informacije koje treba dostaviti kandidatu i izdavanje Evropske profesionalne kartice.</p>			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4b.2	Uz aplikacije treba da se prilože potrebna dokumenta za implementirajuća akta koja treba usvojiti shodno članu 4a(7).			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4b.3	<p>U roku nedelju dana od prijema prijave, nadležni organ matične države članice dužan je da potvrdi prijem prijave i obavesti kandidata o bilo kom nedostajućem dokumentu.</p> <p>Tamo gde je to primenjivo, nadležni organ matične države članice dužan je da izda sva potrebna važeća svedočanstva u skladu sa ovom Direktivom. Nadležni organ matične države članice dužan je da verifikuje da li je kandidat pravno prijavljen u matičnoj državi članici i da li su sva potrebna dokumenta koja su izdata u u matičnoj državi članici važeća i autentična. U slučaju opravdanih sumnji, nadležni organ matične države članice dužan je da konsultuje relevantno telo i može zahtevati od kandidata</p>			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	overene kopije dokumenta. U slučaju naknadnih prijava podnetih od istog kandidata, nadležni organi matične države članice i države članice poslovnog nastanjenja ne moraju tražiti ponovno podnošenje dokumenta koja su već obuhvaćena u IMI dosijeima i koja su još uvek važeća.					
4b.4	Komisija može, pomoću implementirajućih akata, da usvoji tehničke specifikacije, potrebne mere za obezbeđenje integriteta, poverljivosti i tačnosti informacija sadržanih u Evropskoj profesionalnoj kartici i IMI dosijeima, i uslova i postupaka za izdavanje Evropske profesionalne kartice njenom nosiocu, uključujući mogućnost njenog preuzimanja putem interneta ili dostavljanja ažuriranih podataka za e IMI dosije. Ista implementirajuća akta se usvajaju u skladu sa ispitivanjem postupka navedenog u članu 58(2).			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4c.1	<p>Evropska profesionalna kartica za privremeno ili povremeno pružanje usluge pored onih obuhvaćenih članom 7(4)</p> <p>Nadležni organ matične države članice dužan je da verifikuje prijavu i dopunska dokumenta u IMI dosijeima i izdaju Evropsku profesionalnu karticu za privremeno i povremeno pružanje usluga pored onih obuhvaćenih članom 7(4) u roku od tri nedelje. Navedeni vremenski period počinje po prijemu nedostajućih dokumenata navedenih u prvoj alineji člana 4b(3) ili, ukoliko nisu nikakva tražena druga dokumenta, po isteku perioda od jedne nedelje kako je navedeno u alineji. Nakon toga dužan je da odmah prenese Evropsku profesionalnu karticu na nadležni organ svake date matične države članice i dužan je da shodno tome informiše kandidata. u država članica poslovnog nastanjenja ne mora da</p>			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	zahteva dalje deklaracije iz člana 7 za sledećih 18 meseci.					
4c.2	Odluka nadležnog organa matične države članice, ili izostanak odluke u periodu od tri nedelje kako se navodi u stavu 1, podleže žalbi po nacionalnom zakonu.			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4c.3	Ako nosilac Evropske profesionalne kartice želi da pruži usluge u državama članicama pored onih koji su inicijalno spomenuti u prijavi navedenoj u stavu 1 takav nosilac može aplicirati za takvo proširenje. Ako nosilac želi i dalje da pruža usluge posle perioda od 18 meseci prema stavu 1, takav nosilac je dužan da o tome obavesti nadležni organ. U svakom slučaju, takav nosilac je takođe dužan da obezbedi sve informacije o materijalnim promenama u situaciji navedenoj u IMI dosijeima koje može zahtevati nadležni organ matične države članice u skladu sa implementirajućim aktima koje treba usvojiti shodno članu 4a(7). Nadležni organ matične države članice dužan je da prenese ažuriranu Evropsku profesionalnu karticu na date države članice poslovnog nastanjenja.			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4c.4	Evropska profesionalna kartica važiće na celoj teritoriji datih država članica poslovnog IMI dosijeima.			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4.d.1	Evropska profesionalna kartica za osnivanje i privremeno i povremeno pružanje usluga iz člana 7(4) Nadležni organ matične države članice dužan je da u roku od mesec dana, verifikuje autentičnost i valjanost potpornih dokumenata u IMI dosijeima za potrebe izdavanja Evropske profesionalne kartice za osnivanje ili za privremeni i povremeno pružanje usluga iz			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	člana 7(4). Taj vremenski period počinje po prijemu nedostajućih dokumenata koji se navode u prvoj alineji člana 4b(3) ili, ukoliko se ne zahtevaju druga dokumenta, po isteku perioda od jedne nedelje kako se navodi u toj alineji. Dužan je da posle toga odmah prenese prijavu nadležnom organu države članice poslovnog. Matična država članica dužna je da obavesti kandidata o statusu prijave u isto vreme kada prenosi prijavu državi članici poslovnog nastanjenja.					
4.d.2	U slučajevima pomenutim u članovima 16, 21, 49a aNUd 49b, država članica poslovnog nastanjenja dužna je da odluči da li da izda Evropsku profesionalnu karticu iz stava 1 u roku od mesec dana nakon prijave prenete od strane matične države članice. U slučaju opravdanih sumnji, država članica poslovnog nastanjenja može zahtevati dodatne informacije od, ili uključenje overene kopije dokumenta od matične države članice, koju će potonja obezbediti najkasnije posle dve nedelje od podnošenja zahteva. U skladu sa drugom alinejom stava 5, važi period od mesec dana, uprkos bilo kakvom sličnom zahtevu.			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4.d.3	U slučajevima koji se navode u članovima 7(4) i 14, država članica poslovnog nastanjenja je dužna da odluči da li će izdati Evropsku profesionalnu karticu ili da podvrgne nosioca profesionalne kvalifikacije kompenzacionim merama u roku od dva meseca po prijemu aplikacije prenete od strane matične države članice. U slučaju opravdanih sumnji, država članica poslovnog nastanjenja može zahtevati dodatne informacije od, ili uključenje overene kopije dokumenta od matične države članice, koju će potonja obezbediti najkasnije posle dve			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	nedenje od podnošenja zahteva. U skladu sa drugom alinejom stava 5, važi period od dva meseca, uprkos bilo kakvog zahteva					
4.d.4	U slučaju da država članica poslovnog nastanjenja ne primi potrebnu informaciju koju može zahtevati u skladu sa ovom Direktivom za donošenje odluke o izdavanju Evropske profesionalne kartice bilo od matične države članice ili kandidata, ona može odbiti da da izda karticu. Takvo odbijanje smatraće se opravdanim.			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4.d.5	Kada država članica poslovnog nastanjenja ne uspe da donese odluku u granicama datim u stavovima 2 i 3 ovog člana ili ne uspe da organizuje proveru osposobljenosti u skladu sa članom 7(4), Evropska profesionalna kartica smatraće se izdatom i biće automatski poslata posredstvom IMI, nosiocu profesionalne kvalifikacije. Država članica poslovnog nastanjenja imaće mogućnost da produži za dve nedelje rokove date u stavovima 2 i 3 za automatskom izdavanju Evropske profesionalne kartice. Dužna je da objasni razloga za produženje i da obavesti kandidata o tome. Takvo produženje može se ponoviti samo jednom kada je to strogo neophodno, posebno za iz razloga vezano za javno zdravlje ili bezbednost primalaca znanja.			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4.d.6	Mere preduzete od strane matične države članice u skladu sa stavom 1 obavezno će zameniti sve prijate za priznavanjem profesionalnih kvalifikacija iz nacionalnog zakona države članice poslovnog nastanjenja.			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4.d.7	Odluke matične države članice i države članice poslovnog nastanjenja usvojene u stavovima 1 do 5 ili odsustvo odluke matične države članice			NU	Biće transponovano	IV kvartal

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	smatraće predmetom žalbe po nacionalnom zakonu datih država članica.				podzakonskim aktima	2018
4.e.1	<p>Obrada i pristup podacima vezano za evropsku profesionalnu karticu</p> <p>Bez prava korišćenja na sudu pod pretpostavkom nevinosti, nadležni organi matične države članice i država članica poslovnog nastanjenja dužni su da blagovremeno ažuriraju odgovarajući IMI dosije sa informacijama po pitanju disciplinarnih mera ili krivičnih sankcija koje se odnose na zabranu ili restrikciju i koje imaju posledice vezano za obavljanje delatnosti od strane nosioca Evropske profesionalne kartice u skladu sa ovom Direktivom. Na taj način se poštuju pravila o zaštiti ličnih podataka propisana Direktivom 95/46/EC Evropskog parlamenta i Saveta od 24.oktobra 1995. o zaštiti fizičkih lica po pitanju obrade ličnih podataka i slobodi kretanja takvih podataka (1) i Direktivom 2002/58/EC Evropskog parlamenta i Saveta od 12. jula 2002. po pitanju obrade ličnih podataka i zaštite privatnosti u sektoru elektronske komunikacije (Direktiva o privatnosti i elektronskoj komunikaciji) (2). Takvo ažuriranje će uključivati brisanje informacija koje više nisu potrebne. Nosilac Evropske profesionalne kartice kao i nadležni organi koji imaju pristup odgovarajućem IMI dosijeu mora biti odmah obavešten o svakom ažuriranju. Takva obaveza ne podleže sudskom postupku vezano za obaveze obaveštavanja od strane država članica iz člana 56a.</p>	80.	<p>Ako nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da pruža usluge privremeno i povremeno u skladu sa glavom II. ovog zakona u drugoj državi potpisnici EEP-a, a reč je o profesiji koja ne utiče na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga u skladu sa ovim zakonom, i koja nije pod automatskim sistemom priznavanja u skladu sa glavom IV. ovog zakona, nadležno telo za EPK izdaće EPK, u kom slučaju EPK predstavlja izjavu iz čl. 7. i 8. ovog zakona.</p> <p>Kada nosilac profesionalne kvalifikacije namerava da se poslovno nastani u drugoj državi potpisnici EEP-a u skladu sa gl. III. i IV. ovog zakona, odnosno da privremeno i povremeno pruža usluge u profesiji koja utiče na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga u skladu sa ovim zakonom, nadležno telo za EPK preduzeće sve pripremne radnje povezane sa pojedinačnim dosijeom IMI sistema podnosioca zahteva definisanim u IMI sistemu.</p>	DU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4.e.2	Sadržaj ažuriranih informacija koje se navode u stavu 1 moraju biti ograničene na sledeće: (a) identite profesionalca;			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	(b) profesionalca na kojeg se odnosi; (c) informacije o nacionalnom organu ili sudu koji je doneo odluku o restrikciji ili zabrani; (d) obimu restrikcije ili zabrane; i (e) periodu primene restrikcije ili zabrane					
4.e.3	Pristup informacijama iz IMI dosijea mora biti ograničen na nadležne organe matične države članice i države članica poslovnog nastanjenja, u skladu sa Direktivom 95/46/EC. Nadležni organi su dužni da obaveste nosioca Evropske profesionalne kartice o sadržini IMI dosije na zahtev nosioca.			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4.e.4	Informacije obuhvaćene Evropskom profesionalnom karticom moraju biti ograničene na informacije koje su neophodne za utvrđivanje prava njenog nosioca na obavljanje profesije za koju je izdata, naime nosiočevo ime, prezime, datum i mesto rođenja, profesiju, formalne kvalifikacije, i primenjiv režim, uključene nadležne organe, broj kartice, podatke o osiguranju i reference vezano za validan dokaz identiteta. Informacije koje se odnose na stečeno lično iskustvo, ili donete mere kompenzacije, od strane nosioca Evropske profesionalne kartice, moraju biti obuhvaćene u IMI dosijeju.			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4.e.5	Lični podaci obuhvaćeni u IMI dosijeju mogu se obrađivati koliko god bude potrebno uz svrhu procedure priznavanja kao takve i kao dokaz priznavanja ili prenosa deklaracije koja se traži u članu 7. Države članice su dužne da osiguraju da nosilac Evropske profesionalne kartice ima pravo da u svako vreme zatraži ispravku netačnih ili nepotpunih podataka, brisanje ili blokadu navedenog IMI dosijea. Nosilac Evropske profesionalne kartice mora biti			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>obavešten o svom pravu u vreme kada je Evropska profesionalna kartica izdata, i mora se podsetiti o tome svake naredne dve godine. Podsetnik mora biti automatski slat putem IMI-a tamo gde je inicijalna prijava za Evropsku profesionalnu karticu dostavljena elektronski.</p> <p>U slučaju zahteva za brisanjem IMI dosijea vezanog za Evropsku profesionalnu karticu izdatu za potrebe osnivanja ili privremenog i povremenog pružanja usluga iz člana 7(4), nadležni organi navedene države članice dužni su da izdaju nosiocu profesionalnih kvalifikacija dokaz koji dokazuje priznavanje njegovih profesionalnih kvalifikacija.</p>					
4.e.6	<p>Vežano za obradu of ličnih podataka u Evropskoj profesionalnoj kartici iNU the i svim IMI dosijeima, relevantni nadležni organi države članice sa mestom poslovnog nastanjenja smatraće se kontrolorima u značenju iz tačke (d) člana 2 Direktive 95/46/EC. Vežano za njihove obaveze iz stavova 1 do 4 ovog člana i obrade obuhvaćenih, Komisija će se smatrati kontrolorom u značenju iz tačke (d) člana 2 Regulative o (EC) br. 45/2001 Evropskog parlamenta i Saveta donete 18.decembra 2000.godine o zaštiti fizičkih lica po pitanju obrade ličnih podataka od strane institucija i tela Zajednice i slobodnom kretanju takvih podataka (1).</p>			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018
4.e.7	<p>Bez prava na pokretanje sudskog spora vežano za stav 3, države članice poslovnog nastanjenja dužne su da obezbede da poslodavci, korisniici, pacijenti, javni organi i druge zainteresovane strane mogu da verifikuju autentičnost i valjanost Evropske profesionalne kartice koju im prezentuje nosilac kartice.</p>			NU	Biće transponovano podzakonskim aktima	IV kvartal 2018

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	Komisija je dužna da, posredstvom implementirajućih akata, utvrdi pravila vezano za pristup IMI dosijeu, i tehnička sredstva i postupka za verifikaciju pomenutu u prvoj alineji. Ta implementirajuća akta usvojiće se u skladu sa postupkom provere navedenim u članu 58(2).					
4.f.1	<p>Delimičan pristup</p> <p>1. Nadležan organ države članice poslovnog nastanjenja dužan je da omogući delimičan pristup, od slučaja do slučaja, za profesionalnu delatnost na svojoj teritoriji samo kada su ispunjeni svi sledeći uslovi: (a) profesionalac je potpuno kvalifikovan da u državi članici poslovnog nastanjenja obavlja profesionalnu delatnost za koju se u državi članici poslovnog nastanjenja traži delimičan pristup;</p> <p>(b) razlike između zakonito obavljene profesionalne delatnosti u matičnoj državi članici i regulisanoj profesiji u državi članici poslovnog nastanjenja kao takvoj su toliko velike da bi primena kompenzacionih mera značila da se od kandidata zahteva u potpunosti ostvaren program obrazovanja i usavršavanja koji se traži u državi članici poslovnog nastanjenja kako bi imao pristup potpuno regulisanoj profesiji u državi članici poslovnog nastanjenja;</p> <p>(c) profesionalna delatnost se može objektivno razdvojiti od drugih delatnosti koje se svrtavaju u regulisanu profesiju u državi članici poslovnog nastanjenja.</p> <p>Za potrebe tačke (c), nadležni organ će uzeti u obzir sa li se profesionalna delatnost može obavljati samostalno u matičnoj državi članici.</p>	76.1.	<p><i>Delimičan pristup</i></p> <p>Nadležno telo na zahtev nosioca profesionalne kvalifikacije može odobriti, u svakom pojedinačnom slučaju, delimičan pristup određenoj profesionalnoj delatnosti na području Republike Srbije, pod uslovom da su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da je nosilac profesionalne kvalifikacije potpuno kvalifikovan za obavljanje profesionalne delatnosti u matičnoj državi članici za koju traži delimičan pristup u Republici Srbiji; - da su razlike između profesionalne delatnosti koja se obavlja u matičnoj državi članici i regulisane profesije u Republici Srbiji toliko velike da bi primena dopunskih mera iz člana 21. ovog zakona značila da se od kandidata zahteva da završi celokupan program obrazovanja i osposobljavanja potreban u Republici Srbiji kako bi imao pristup celokupnoj regulisanoj profesiji u Republici Srbiji i - da se profesionalna delatnost objektivno može razdvojiti od ostalih delatnosti koje pripadaju regulisanoj profesiji u Republici Srbiji, pri čemu nadležno telo uzima u obzir činjenicu da li se može profesionalna delatnost obavljati samostalno u matičnoj državi članici. 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
4.f.2	Delimičan pristup se može odbiti ukoliko je takvo odbijanje opravdano prevashodnim razlozima od opšteg interesa, koji su pogodni za ostvarenje željenih ciljeva, i ne prevazilazi ono što je potrebno za postizanje tog cilja.	76.2	Nadležno telo može odbiti zahtev za delimičan pristup ako postoje opravdani razlozi koje je kao takve prepoznala sudska praksa pod uslovom da se na taj način može postići svrha ovog zakona.	PU		
4.f.3	Prijave za potrebe poslovnog nastanjenja u drugoj državi članici moraju biti pregledane u skladu sa članovima I i IV naslova III.	77.3	Zahtevi za potrebe poslovnog nastanjenja u Republici Srbiji razmatraće se u skladu sa glavom III. ovog zakona.	PU		
4.f.4	Prijave za potrebe pružanja privremenih i povremenih usluga u državi članici poslovnog nastanjenja vezano za profesionalne delatnosti sa implikacijama na javno zdravlje ili bezbednost biće pregledane u skladu sa naslovom II.	77.4	Odredbe ovog zakona koje regulišu delimičan pristup ne primenjuju se na nosioce profesionalnih kvalifikacija čije se profesionalne kvalifikacije automatski priznaju u skladu sa glavom IV. ovog zakona.	PU		
4.f.5	Derogacijom od šeste alineje člana 7(4) i člana 52(1), profesionalna delatnost se mora obavljati pod profesionalnim naslovom matične države članice kada delimičan pristup bude omogućen. Država članica sa mestom poslovnog nastanjenja može zahtevati korišćenje profesionalnog zvanja na jezicima države članice sa mestom poslovnog nastanjenja. Profesionalci koji imaju korist od delimičnog pristupa obavezuju se da jasno navedu primaocima usluge obim svojih profesionalnih delatnosti..	77.1	Izuzetno od člana 10. stav 11. i člana 75. ovog zakona, nakon što je nosiocu profesionalne kvalifikacije odobren delimičan pristup profesiji u Republici Srbiji, profesionalna delatnost obavlja se u skladu sa profesionalnim nazivom matične države članice, pri čemu nadležno telo može zahtevati da se taj profesionalni naziv upotrebljava na srpskom jeziku.	PU		
4.f.6	Ovaj član se se ne može odnositi na profesionalce koji imaju koristi od automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija iz poglavlja s II, III i III a naslova III.	77.5	Zahtevi za potrebe pružanja privremenih i povremenih usluga u Republici Srbiji u vezi sa profesionalnim delatnostima koje utiču na javno zdravlje ili sigurnost razmatraće se u skladu sa glavom II. ovog zakona.	PU		
5.1.	NASLOV II SLOBODNO PRUŽANJE USLUGA Princip slobodnog pružanja usluga 1. Bez prava na pokretanje sudske spora po pitanju određenih odredaba na zakon Zajednice, kao i po pitanju članova 6 i 7 ove Direktive,		II. PRUŽANJE USLUGA NA PRIVREMENOJ I POVREMENOJ OSNOVI NA OSNOVU PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA <i>Uslovi</i> Fizičko lice koje u Republici Srbiji	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>države članice moraju se obavezati da neće ograničiti, iz bilo kog razloga koji se odnosi na profesionalne kvalifikacije, slobodno pružanje usluga u drugoj državi članici:</p> <p>(a) ukoliko je pružalac usluga pravno zakonito nastanjen u državi članici u cilju obavljanja iste profesije tamo (u daljem tekstu: država članica mesta nastanjenja), i</p> <p>(b) kada se pružalac usluga kreće, ukoliko je obavljao datu profesiju u jednoj ili nekoliko država potpisnice EEP-a najmanje jednu godinu u toku poslednjih 10 godina koje prethode pružanje usluga, u slučaju da profesija ili usavršavanje za ovu profesiju nisu regulisani u državi članici sa mestom poslovnog nastanjenja. Uslov od jedne godine prakse u profesiji ne stoji ukoliko je obavljanje profesije ili školovanje i usavršavanje za profesiju regulisano.</p>	<p>5.1.</p> <p>5.1.1.</p> <p>5.1.2.</p> <p>5.1.3</p>	<p>želi da pruža usluge na privremenoj i povremenoj osnovi obavljanjem određene regulisane profesije, bilo kao lice zaposleno kod poslodavca ili lice koje samostalno obavlja delatnost, može da pruža takve usluge obavljanjem regulisane profesije ako je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - steklo profesionalnu kvalifikaciju u državi potpisnici EEP-a ili u trećoj državi pod uslovom da je ta država već priznala takvu kvalifikaciju; - poslovno nastanjeno u državi potpisnici EEP-a, prema propisima za obavljanje iste regulisane profesije u toj državi; - u državi poslovnog nastanjenja obavljalo istu regulisanu profesiju najmanje jednu godinu u toku poslednjih 10 godina koje su prethodile pružanju usluga, u slučaju da ni ta profesija ni osposobljavanje za tu profesiju nisu regulisani u državi poslovnog nastanjenja; uslov od godinu dana obavljanja profesije neće se primenjivati ako je obavljanje profesije ili obrazovanje i osposobljavanje za tu profesiju regulisano. 			
5.2.	<p>Odredbe ovog zvanja samo važe kada pružalac usluga prelazi na teritoriju druge države potpisnice EEP-a kako bi obavljao, privremeno i povremeno, profesiju navedenu u stavu 1.</p> <p>Privremena i povremena priroda obavljanja usluga procenjivaće se od slučaja do slučaja, posebno u pogledu njihovog trajanja, njihove učestanosti i kontinuiteta.</p>	4.18	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pružanje usluga na privremenoj i povremenoj osnovi</i> - pružanje usluga kome ne prethodi postupak priznavanja profesionalne kvalifikacije uz uslov poslovnog nastanjenja u drugoj državi potpisnici EEP-a, a koje se procenjuje za svaki pojedinačni slučaj, uzimajući u obzir njegovo 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			trajanje, učestalost, redovnost i stalnost;			
5.3.	Kada se pružalac usluga kreće, dužan je da poštuje profesionalna statutarne i administrativna pravila profesionalca, koja su neposredno povezana sa profesionalnim kvalifikacijama, kao što je definisanje profesije, korišćenje zvanja i veoma nesavesno obavljanje profesionalnog rada što je u neposrednoj vezi sa zaštitom i bezbednošću potrošača, kao i sa disciplinarnim odredbama koje se primenjuju u drugoj državi potpisnici EEP-a sa na profesionalce koji obavljaju istu profesiju u datoj državi članici.	5.2. 5.3.	U skladu sa odredbama ove glave nadležno telo ne može ni iz jednog razloga vezanog za profesionalne kvalifikacije da ograniči lice iz stava 1. ovog člana u pružanju usluga u Republici Srbiji: <ul style="list-style-type: none"> - ako je lice poslovno nastanjeno u državi potpisnici EEP-a u cilju obavljanja određene profesije prema propisima za obavljanje iste profesije u toj državi (u daljem tekstu: „država članica poslovnog nastanjenja“); - ako se lice u državi članici poslovnog nastanjenja bavilo određenom profesijom najmanje jednu godinu u toku poslednjih 10 godina, u slučaju da ta profesija u državi članici poslovnog nastanjenja nije regulisana. Lica iz st. 1. i 2. ovog člana podležu posebnim propisima kojima se utvrđuju profesionalne kvalifikacije za obavljanje regulisanih profesija.	PU		
6.	Exemptio Član 5(1), država članica sa mestom poslovnog nastanjenja dužna je da oslobodi pružaocce usluga u drugoj državi članici od zahteva koje nameće profesionalcima zaposlenim na svojoj teritoriji u pogledu: (a) ovlašćenja od, registracije kod ili članstva u profesionalnoj organizaciji ili telu. U cilju lakše prijave disciplinarnih odredaba na snazi na svojoj teritoriji u skladu sa članom 5(3), država članica može obezbediti ili automatsku	6.1. 6.1.1.	Lica iz člana 5. stav 2. ovog zakona nadležno telo će osloboditi zahteva koje moraju ispunjavati lica sa poslovnim nastanjenjem u Republici Srbiji, i to: <ul style="list-style-type: none"> - odobrenja, registracije, odnosno članstva u strukovnoj organizaciji; 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>privremenu registraciju sa ili za pro forma članstvo takve registracije ili članstva takve profesionalne organizacije ili tela, pod uslovom da takva registracija ili članstvo ne odlaže niti komplikuje na bilo koji način pružanje usluga i ne povlači nikakve dodatne troškove za pružaoca usluga. Kopiju izjave i, tamo gde je to primenjivo, obnove pomenute u članu, 7(1), praćeno, za profesije koje imaju implikacije na javno zdravlje i bezbednost iz člana 7(4) ili koje imaju korist od automatskog priznanja iz naslova III, poglavlja III, kopijom dokumenata pomenutih u članu 7(2) dužno je da pošalje nadležan organ relevantnoj profesionalnoj organizaciji ili telu, što automatski predstavlja privremenu registraciju ili pro forma članstvo za tu svrhu;</p> <p>(b) registracija kod javnog tela za socijalno osiguranje za svrhu podmirivanja računa kod osiguravača vezano za delatnosti koje se obavljaju u korist osiguranih lica.</p> <p>Međutim, pružalac usluga je dužan da unapred obavesti ili, u slučaju hitnosti, naknadno, telo navedeno u tački (b) o uslugama koje je pružio.</p>	<p>6.2.</p> <p>6.1.2.</p> <p>6.3.</p>	<p>Strukovne organizacije ili druga nadležna tela ili organizacije mogu predvideti privremenu registraciju, pod uslovom da registracija ili članstvo u strukovnoj organizaciji ni na koji način ne odlažu, odnosno ne čine težim pružanje usluga i ne zahtevaju nikakve dodatne troškove za lica iz člana 5. stav 2. ovog zakona.</p> <ul style="list-style-type: none"> - registracije pri organizaciji nadležnoj za socijalno osiguranje u cilju podmirivanja dugovanja osiguravaču, u vezi sa aktivnostima preduzetim u korist osiguranih lica. <p>U cilju podmirivanja dugovanja osiguravaču u vezi sa aktivnostima preduzetim u korist osiguranih lica, lice organizaciji iz stava 1. alineja 2. ovog člana šalje obaveštenje unapred ili naknadno u slučaju hitnosti.</p>			
7.1.	<p>Izjava koju treba sačiniti unapred, ukoliko se pružalac usluga preseli</p> <p>Države članice mogu zahtevati da, kada se pružalac usluga najpre preseli iz jedne države članice u drugu u cilju pružanja usluga, on ima obavezu da informiše nadležan organ u državi članici poslovnog nastanjenja pisanom izjavom</p>	<p>7.1.</p> <p>7.2.</p>	<p>Lice koje želi da pruža usluge obavljanjem regulisane profesije u Republici Srbiji dužno je da pre početka prvog pružanja usluge o tome obavesti nadležno telo ili Jedinственu elektronsku kontakt tačku iz člana 85. ovog zakona izjavom u pisanom obliku.</p> <p>Izjava iz stava 1. ovog člana uključuje lične podatke i podatke o</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>koju će sačiniti unapred uključujući detalje o bilo kakvom pokriću osiguranja ili drugim vidovima lične ili kolektivne zaštite u pogledu profesionalne obaveze. Takva izjava mora se obnavljati jednom godišnje ukoliko pružalac usluga namerava da pruži privremene i povremene usluge u datoj državi članici u navedenoj godini. Pružalac usluga može na bilo koji način dostaviti izjavu.</p>		<p>pojednostima svakog osiguranja ili bilo kog drugog sredstva lične ili kolektivne zaštite s obzirom na profesionalnu odgovornost i podnosi se za svaku godinu u kojoj lice namerava da privremeno ili povremeno pruža usluge u Republici Srbiji.</p>			
7.2.	<p>Štaviše, za prvo pružanje usluga ili ukoliko postoji materijalna promena situacije potkrepljena dokumentima, države članice mogu zahtevati da se uz izjavu prilože sledeća dokumenta:</p> <p>(a) dokaz nacionalnosti pružaoca usluga;</p> <p>(b) potvrdu da je nosilac zakonito nastanjen u državi članici u cilju obavljanja navedenih delatnosti i da mu nije zabranjen rad, čak ni privremeno, u trenutku dostave potvrde;</p> <p>(c) dokaz o profesionalnim kvalifikacijama;</p> <p>(d) za slučajeve navedene u tački (b) člana 5(1), svaki vid dokaza da je pružalac usluga obavljao datu delatnost najmanje godinu dana u toku prethodnih 10 godina;</p> <p>(e) za profesije u sektoru bezbednosti, u sektoru zdravstva i profesija koje se odnose na obrazovanje maloletnika, uključujući staranje o deci i obrazovanje u ranom dečjem uzrastu, tamo gde to država članica zahteva za sopstvene državljane, potvrdu koja potvrđuje odsustvo privremenih ili konačnih suspenzija od obavljanja profesije ili odsustvo od krivičnih presuda;</p> <p>(f) za profesije koje imaju implikacije na bezbednost pacijenata, izjava kandidata o</p>	7.3.	<p>Uz izjavu iz stava 2. ovog člana, lice je dužno da priloži sledeća dokumenta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokaz o državljanstvu; - potvrdu kojom se dokazuje da je lice poslovno nastanjeno u državi članici poslovnog nastanjenja za bavljenje profesijom, odnosno delatnostima o kojima je reč i da u trenutku izdavanja potvrde nema, čak ni privremeno, zabranu obavljanja profesije, odnosno delatnosti; - dokaz o formalnim kvalifikacijama; - bilo koji dokaz da je lice obavljalo profesiju o kojoj je reč najmanje godinu dana tokom poslednjih deset godina, u slučaju da profesija, stručno obrazovanje i osposobljavanje za tu profesiju nisu regulisani u državi članici poslovnog nastanjenja; - dokaz o nekažnjavanju, odnosno dokaz da nije bilo privremenog ili trajnog oduzimanja prava na obavljanje profesije, u slučajevima profesija iz sigurnosnog sektora, zdravstvenog sektora i za profesije povezane s obrazovanjem 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>njegovom poznavanju jezika neophodno za obavljanje profesije u drugoj državi članici mestu poslovnog nastanjenja;</p> <p>(g) za profesije koje obuhvataju delatnosti navedene u članu 16 i koje su bile obavštene od strane države članice u skladu sa članom 59(2), uverenje vezano za prirodu i trajanje delatnosti izdato od strane nadležnog organa ili tela the države članice gde je pružalac usluga nastanjen.</p>		<p>maloletnih lica, uključujući i brigu o deci i predškolsko vaspitanje i obrazovanje, kada to Republika Srbija traži za svoje državljane;</p> <ul style="list-style-type: none"> - odgovarajući dokaz da osoba poseduje potreban nivo znanja srpskog jezika za potrebe obavljanja profesije u Republici Srbiji, u slučaju profesija koje mogu imati posledice na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga u skladu sa članom 10. ovog zakona; - potvrdu o prirodi i trajanju delatnosti izdatu od nadležnog tela države članice poslovnog nastanjenja za profesije koje su obuhvaćene automatskim sistemom priznavanja na osnovu prethodnog profesionalnog iskustva iz člana 25. ovog zakona i koje su na popisu regulisanih profesija za koje je potrebna prethodna provera osposobljenosti u skladu sa članom 85. ovog zakona. 			
7.2a.	<p>Dostavljanje potrebne izjave od strane pružaoca usluga u skladu sa stavom 1 daje tom pružaocu usluga pravo na pristup uslužnoj delatnosti ili na obavljanje date delatnosti na celoj teritoriji date države članice. Država članica može zahtevati dodatne informacije navedene u stavu 2 vezano za profesionalne kvalifikacije pružaoca usluga ako:</p> <p>(a) je profesija regulisana na drugi način u delovima teritorije iste države članice;</p> <p>(b) je takva regulacija primenjiva takođe na sve državljane date države članice;</p>	7.4 7.5 7.6	<p>Lice iz stava 1. ovog člana dužno je da prijavi nadležnom telu svaku promenu okolnosti iz stava 3. ovog člana, a na osnovu koje mu je omogućeno da pruža usluge obavljanjem regulisane profesije u Republici Srbiji.</p> <p>Podnošenjem izjave iz stava 2. ovog člana, lice dobija pravo pristupa profesiji, odnosno pružanja usluga na području Republike Srbije. Na zahtev nadležnog tela, lice iz stava 1. ovog člana dužno je, ukoliko postoje opravdani razlozi, osim dokumenata iz st. 2. i 3. ovog člana, da dostavi i druga dokumenta, ako se takvi dokumenti zahtevaju i od državljana</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	(c) su razlike u takvoj regulaciji opravdani prevashodnim razlozima od opšteg interesa vezano za javno zdravlje ili bezbednost primalaca usluga; i (d) ako država članica nema drugih mogućnosti za pribavljanje takvih informacija.	7.7	Republike Srbije i nije moguće pribaviti ih na drugi način. Na osnovu izjave iz stava 2. ovog člana, nadležno telo može odobriti privremenu registraciju licu iz stava 1. ovog člana, a postupak privremene registracije ne može uticati na početak pružanja usluga niti na bilo koji način ograničiti pružanje usluga u Republici Srbiji i ne može imati za posledicu dodatne troškove za to lice.			
7.3.	Usluga se mora pružiti pod profesionalnim nazivom države članice mesta poslovnog nastanjenja, ukoliko takav naziv postoji u datoj državi članici za profesionalnu delatnost u pitanju. Takav naziv se mora navesti na zvaničnom jeziku ili na jednom od zvaničnih jezika države članice mesta poslovnog nastanjenja na odgovarajući način kako bi se izbegla zabuna oko profesionalnog naziva druge države članice mesta nastanjenja. Kada ne postoji takav profesionalan naziv u državi članici nastanjenja, pružalac usluga je dužan da navede svoje formalne kvalifikacije na zvaničnom jeziku ili jednom od zvaničnih jezika date države članice. Na osnovu izuzeća, usluga će biti pružena pod profesionalnim nazivom države članice sa mestom nastanjenja za slučajeve koji se navode u naslovu III poglavlja III.	9.1. 9.2. 9.3. 9.4	<i>Profesionalni naziv pružaoca usluga</i> Usluga se obavlja pod profesionalnim nazivom koji postoji u propisima države članice poslovnog nastanjenja, ako takav naziv postoji u toj državi za profesiju o kojoj je reč. Profesionalni naziv se navodi na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika države članice poslovnog nastanjenja tako da se izbegne moguća zamena s profesionalnim nazivom koji postoji u propisima Republike Srbije. U slučaju da u državi članici poslovnog nastanjenja ne postoji profesionalni naziv, lice je dužno da navede naziv koji je steklo nakon završetka formalnog obrazovanja, na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika države potpisnice EEP-a. U slučajevima obavljanja regulisanih profesija iz glave IV. ovog zakona, usluga se obavlja pod profesionalnim nazivom koji postoji u propisima Republike Srbije.	PU		
7.4.	Za prvo pružanje usluga, u slučaju regulisanih profesija koje imaju implikacije po javno zdravlje ili bezbednost a koje nemaju korist od	10.1.	<i>Provera profesionalnih kvalifikacija</i> U slučaju profesija koje mogu uticati na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga, a ne radi	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>automatskog priznavanja iz poglavlja poglavlja II, III ili III a, naslova III, nadležni organ države članice domaćina može proveriti profesionalne kvalifikacije pružaoca usluga pre prvog pružanja usluga. Takva prethodna provera moguća je samo kada je svrha provere izbegavanje ozbiljne štete po zdravlje ili bezbednost primaoca usluge zbog nedostatka profesionalne kvalifikacije pružaoca usluga i kada provera ne ide dalje od onog što je potrebno u tu svrhu.</p> <p>Najkasnije mesec dana po prijemu izjave i prpratnih dokumenata, pomenutih u stavovima 1 i 2, nadležni organ je dužan da obavesti pružaoca o svojoj odluci:</p> <p>(a) da ne proverava njegove profesionalne kvalifikacije;</p> <p>(b) posle provere njegovih profesionalnih kvalifikacija:</p> <p>(i) da zatraži od pružaoca usluga da prođe kroz proveru osposobnosti; ili</p> <p>(ii) da omogući pružanje usluga.</p> <p>Kada postoji teškoća koja bi imala za posledicu kašnjenje donošenja odluke iz druge alineje, nadležni organ je dužan da obavesti nadležni organ o razlogu kašnjenja u istom roku. Problem će se rešiti u roku od mesec dana posle datog obaveštenja a odluka privesti kraju u roku od dva meseca posle odluke o problemu.</p> <p>Kada postoji značajna razlika između profesionalnih kvalifikacija pružaoca usluga i usavršavanja potrebnog u državi članici domaćinu, u toj meri da je ta razlika štetna po javno zdravlje i bezbednost primaoca usluga i da se ne može nadoknaditi profesionalnim iskustvom ili znanjem, veštinama i</p>	<p>10.2.</p> <p>10.3.</p> <p>10.4.</p>	<p>se o obavljanju delatnosti navedenih u Prilogu IV. Direktive kad lice ispunjava uslove iz čl. 25., 26., 27. i 28. ovog zakona, niti o profesijama iz člana 29. ovog zakona, nadležno telo može proveriti profesionalne kvalifikacije lica pre prvog pružanja usluga.</p> <p>Prethodna provera iz stava 1. ovog člana moguća je samo kada je svrha provere opravdana i u onoj meri u kojoj se osigurava da zbog neodgovarajućih profesionalnih kvalifikacija lica ne dođe do ozbiljnog narušavanja zdravlja ili sigurnosti primaoca usluga, kao i kada ta provera ne prekoračuje svrhu pružanja usluga.</p> <p>Nadležno telo će u roku od mesec dana od prijema EU potvrde i dokumenata iz člana 7., doneti rešenje kojim će lice osloboditi provere profesionalne kvalifikacije ili uputiti u postupak provere profesionalne kvalifikacije.</p> <p>Nadležno telo će utvrditi licu obavezu provere profesionalnih kvalifikacija iz stava 2. ovog člana, ako se posle završenog postupka provere profesionalne kvalifikacije utvrdi da postoji značajna razlika između profesionalnih kvalifikacija lica i profesionalnih kvalifikacija koje su preduslov za pristup i obavljanje profesije u Republici Srbiji i da je ta razlika takva da je štetna za javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga i da se ne može nadoknaditi postojećim znanjima, veštinama i kompetencijama i profesionalnim iskustvom lica.</p> <p>Kod profesija koje mogu imati uticaja na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga, nadležno telo koje, u postupku provere iz stava 1. ovog člana, utvrdi da postoji značajna razlika između profesionalnih kvalifikacija</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>kompetentnošću pružaoca usluga stečenih celoživotnim učenjem formalno vrednovanim u tom cilju od strane relevantnog tela, država članica domaćin je dužna da pruži istom pružaocu usluga priliku da pokaže, putem provere osposobljenosti, kako se navodi u tački (b) druge alineje, da je stekao znanje, veštine ili kompetentnost koji su nedostajali. Država članica domaćin dužna je da donese odluku na osnovu da li da dozvoli pružanje usluga. U svakom slučaju, mora biti moguće pružati uslugu u roku od meseca dana po donošenju odluke u skladu sa drugim alinejom.</p> <p>U odsustvu reakcije nadležnog organa u roku navedenom u drugoj i trećoj alineji, usluga se može pružiti.</p> <p>U slučajevima kada su profesionalne kvalifikacije verifikovane u ovom stavu, usluga se mora obezbediti pod profesionalnim nazivom države članice domaćina.</p>	<p>10.5.</p> <p>10.6</p> <p>10.7.</p> <p>10.8.</p> <p>10.9.</p>	<p>lica koje su preduslov za pristup i obavljanje profesije u Republici Srbiji i da to prouzrokuje štetu za javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga, dužno je da omogući licu da pokaže da je stekao znanja, veštine i kompetencije koje nedostaju.</p> <p>Nadležno telo dužno je da licu pruži mogućnost iz stava 5. ovog člana u roku od mesec dana od dana donošenja rešenja iz stava 3. ovog člana.</p> <p>U slučaju da nadležno telo ne postupi u rokovima iz st. 3. i 6. ovog člana, lice može da pruža uslugu u Republici Srbiji.</p> <p>Protiv rešenja nadležnog tela lice ima pravo žalbe nadležnom ministarstvu. Protiv rešenja nadležnog ministarstva lice nema pravo žalbe, ali može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Srbije.</p> <p>U slučaju da nadležno telo prizna profesionalnu kvalifikaciju za obavljanje regulisane profesije koja može imati posledice po javno zdravlje i sigurnost, lice pruža uslugu pod profesionalnim nazivom koji se koristi u Republici Srbiji.</p>			
8.1.	<p>Administrativna saradnja</p> <p>Nadležni organi države članice domaćina mogu zatražiti od nadležnih organa države članice nastanjenja, u slučaju opravdanih sumnji, da pruže bilo koje informacije relevantne za zakonitost nastanjenja i dobro ponašanje pružaoca usluga, kao i odsustvo disciplinarnih ili krivičnih sankcija profesionalne prirode. U slučaju da nadležni organi države članice domaćina odluče da provere profesionalne kvalifikacije pružaoca usluga, mogu zatražiti od</p>	<p>86.1</p> <p>86.2</p>	<p>Centar za podršku i nadležna tela saraduju sa kontakt tačkama i nadležnim telima država potpisnica EEP-a.</p> <p>Saradnja iz stava 1. ovog člana podrazumeva međusobnu saradnju, razmenu informacija i podataka putem IMI sistema o disciplinskim merama ili kaznenim sankcijama stručne prirode preduzetim protiv nosilaca profesionalnih kvalifikacija i o bilo kakvim drugim teškim i posebnim okolnostima koje bi mogle uticati na</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>nadležnih organa države članice nastanjenja informacije o kursevima usavršavanja pružaoca usluga u meri koja je potrebna za procenu bitnih razlika koje mogu biti štetne po javno zdravlje ili bezbednost. Nadležni organi države članice nastanjenja dužni su da pruže tu informaciju u skladu sa članom 56. U slučaju nereguliranih profesija u matičnoj državi članici, centri za podršku koji se spominju u članu 57b mogu takođe pružiti takve informacije.</p>		<p>obavljanje delatnosti, kao i dostavljanje svih informacija o profesionalnim kvalifikacijama, poslovnom nastanjenju i o drugim bitnim okolnostima u svrhu obavljanja reguliranih profesija u Republici Srbiji.</p>			
8.2.	<p>Nadležni organi su dužni da razmene sve informacije potrebne za žalbe od strane primaoca usluga protiv pružaoca usluge kako bi se obavljala na ispravan način. Primaoci moraju biti obavješteni o ishodu žalbe.</p>	20.1	<p>Nadležno telo dužno je da donese rešenje o zahtevu kandidata i da ga dostavi kandidatu najkasnije u roku od 3 meseca od dana prijema potpunog zahteva.</p>	PU		
9.	<p>Informacije koje se daju primaocima usluge U slučajevima gde se usluga pruža pod profesionalnim nazivom države članice države članice nastanjenja ili u ime formalne kvalifikacije pružaoca usluge, pored drugih zahteva koji se odnose na informacije sadržane u zakonu Zajednice, nadležni organi države članice domaćina mogu zahtevati od pružaoca usluge da pruži primaocu usluge bilo koje ili sve sledeće informacije:</p> <p>(a) ako je pružalac usluge registrovan u privrednom sudu ili sličnom javnom registru, registar u kome je registrovan, njegov registarski broj, ili ista sredstva identifikacije sadržana u tom registru;</p> <p>(b) ako delatnost podleže postupku izdavanja dozvole u državi članici nastanjenja, naziv i adresu nadzornog organa;</p> <p>(c) bilo koje profesionalno udruženje ili slično telo kod koga je pružalac usluge prijavljen;</p>	12.	<p><i>Podaci koji se daju primaocima usluga</i> U slučaju kad se usluga u Republici Srbiji pruža na osnovu profesionalnog naziva države članice poslovnog nastanjenja, odnosno na osnovu formalnih kvalifikacija lica, nadležno telo može da traži da lice podnese primaocu usluga bilo koji ili sve sledeće podatke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ako je lice registrovano u sudskom ili drugom javnom registru, naziv registra u kome je registrovan, njegov matični broj ili sredstva identifikacije iste snage, sadržana u tom registru, - ako delatnost podleže odobrenju u državi članici poslovnog nastanjenja, naziv i adresu nadležnog nadzornog tela, 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>(d) profesionalni naziv, ili kad takav naziv ne postoji, formalna kvalifikacija pružaoca usluge i države članice u kojoj je stekao istu;</p> <p>(e) ako pružalac usluge obavlja delatnost koja podleže PDV-u, identifikacioni broj PDV-a koji se navodi u članu 22(1) šeste Direktive Saveta 77/388/EEC od 17. maja, 1977.godine o usklađivanju zakona država članica u vezi poreza na promet – Opšti sistem poreza na dodatu vrednost: jedinstvena baza za procenu (1);</p> <p>(f) pojedivosti o osiguranju ili drugom sredstvu lične ili kolektivne zaštite, koje se odnose na profesionalnu odgovornost.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - naziv bilo koje strukovne organizacije, drugog nadležnog tela ili organizacije kod koje je lice registrovano, - profesionalni naziv, ili kad takav naziv ne postoji, formalne kvalifikacije lica i državu potpisnicu EEP-a u kojoj ih je stekao, - ukoliko lice obavlja delatnost koja podleže porezu na dodatu vrednost (PDV), identifikacioni broj u skladu sa posebnim propisom, - pojedivosti o osiguranju ili drugom sredstvu lične ili kolektivne zaštite, koje se odnose na profesionalnu odgovornost. 			
10.	<p>NASLOV III SLOBODA NASTANJENJA POGLAVLJE I Opšti sistem priznavanja dokaza o usavršavanju Scope</p> <p>Ovo poglavlje primenjuje se na sve u profesije koje novog naslova i u sledećim slučajevima kada kandidat, iz određenih i izuzetnih razloga, ne ispunjava uslove utvrđene u datim poglavljima:</p> <p>(a) za delatnosti navedene u Prilogu IV, kada migrant ne ispunjava uslove utvrđene u</p>		<p><i>Izuzeci od opšteg i automatskog sistema priznavanja</i> Član 17.</p> <p>Opšti sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija odnosi se na sve profesije koje nisu obuhvaćene priznavanjem profesionalnog iskustva, niti automatskim priznavanjem kvalifikacija, i na slučajeve kada kandidat ne ispunjava uslove za priznavanje profesionalnog iskustva i automatsko priznavanje kvalifikacija, i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na delatnosti navedene u Prilogu IV. Direktive kad kandidat ne ispunjava uslove za priznavanje 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>članovima 17, 18 i 19;</p> <ul style="list-style-type: none"> - (b) na doktore sa osnovnim usavršavanjem, specijalizovane doktore, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, veterinarske hirurge, babice, farmaceute i arhitekte kada migrantne ispunjava uslove o uspešnom i zakonitom obavljanju profesionalnog rada navedenom u članovima 23, 27, 33, 37, 39, 43 i 49; (c) na arhitekte, kada migrant ima dokaz o formalnim kvalifikacijama koje nisu nevedene u Prilogu V, tački 5.7; (d) ne dovodeći u pitanje članove 21(1), 23 i 27, za doktore, medicinske sestre, doktore dentalne medicine, veterinarske hirurge, babice, farmaceute i arhitekte koji imaju dokaz o formalnim kvalifikacijama za specijalizaciju i koji su morali proći osposobljavanje za dodelu naziva ◀ navedenih u Prilogu V, tačkama 5.1.1, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 i 5.7.1, isključivo u svrhu priznavanja odgovarajuće specijalnosti; (e) na medicinske sestre opšte nege i specijalizovane medicinske sestre koje imaju dokaz o formalnim kvalifikacijama za specijalizaciju i koje su morale proći osposobljavanje za dodelu naziva navedenih u Prilogu V, tačka 5.22, kada migrant traži priznavanje u drugoj zemlji članici gde odgovarajuće profesionalne delatnosti obavljaju specijalizovane medicinske sestre bez osposobljenosti za delatnost medicinske sestre opšte nege; - (f) na specijalizovane medicinske sestre bez osposobljenosti 	17.	<p>profesionalnog iskustva,</p> <ul style="list-style-type: none"> - na doktore medicine, doktore medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije i arhitekte, kada kandidat ne ispunjava uslove za priznavanje profesionalnog iskustva, - na arhitekte, kada kandidat poseduje dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji nije naveden u Prilogu V. Direktive, o priznavanju profesionalne kvalifikacije arhitekta na osnovu minimalnih uslova obrazovanja, - na doktore medicine, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije i arhitekte koji imaju dokaz o formalnoj kvalifikaciji specijalista, koji moraju proći osposobljavanje za dodelu naziva doktor medicine, medicinska sestra opšte nege, doktor dentalne medicine, doktor veterinarske medicine, arhitekta i magistar farmacije, ne dovodeći u pitanje automatsko priznavanje kvalifikacija i stečena prava, a isključivo u svrhu priznavanja odgovarajuće specijalizacije, - na medicinske sestre opšte nege i specijalizovane medicinske 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>za delatnost medicinske sestre opšte nege, kada migrant traži priznavanje u drugoj državi članici u kojoj odgovarajuće profesionalne delatnosti obavljaju medicinske sestre opšte nege, specijalizovane medicinske sestre bez osposobljenosti za delatnost medicinske sestre opšte nege ili specijalizovane medicinske sestre koje poseduju dokaz o formalnim kvalifikacijama za specijalizaciju, a koje su morale proći osposobljavanje za dodelu naziva navedenih u Prilogu V, tačka 5.22;</p> <p>(g) na migrante koji ispunjavaju uslove utvrđene u članu 3(3).</p>		<p>sestre koje imaju dokaz o formalnoj kvalifikaciji za specijalizaciju određene grane, a koje moraju proći osposobljavanje da bi dobile naziv medicinska sestra opšte nege kada traže priznavanje u drugoj državi potpisnici EEP-a, u kojoj odgovarajuće profesionalne delatnosti obavlja specijalizovana medicinska sestra bez osposobljenosti za delatnost medicinske sestre opšte nege,</p> <ul style="list-style-type: none"> - na specijalizovane medicinske sestre bez osposobljenosti za delatnost medicinske sestre opšte nege, kada traže priznavanje u drugoj državi potpisnici EEP-a u kojoj odgovarajuće profesionalne delatnosti obavljaju medicinske sestre opšte nege, specijalizovane medicinske sestre bez osposobljenosti za delatnost medicinske sestre opšte nege ili specijalizovane medicinske sestre koje poseduju dokaz o formalnoj kvalifikaciji za specijalizaciju, a koje moraju proći osposobljavanje za dodelu naziva medicinska sestra opšte nege, - na kandidate koji ispunjavaju uslove navedene u članu 16. stav 2. ovog zakona. <p>Postupak za priznavanje profesionalnih kvalifikacija po opštem i automatskom sistemu</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		18.	<p style="text-align: center;">priznavanja</p> <p>Postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija sprovode tela čija je nadležnost utvrđena posebnim propisima.</p> <p>Uslovi za priznavanje profesionalnih kvalifikacija za obavljanje određene regulisane profesije u svrhu poslovnog nastanjenja, kao i detaljnija pravila za slobodno pružanje usluga na privremenoj ili povremenoj osnovi na osnovu profesionalnih kvalifikacija, propisuju se posebnim zakonom ili podzakonskim aktom nadležnog ministarstva ili opštim aktima tela ovlašćenih zakonom.</p> <p>Stav 1. ovog člana ne odnosi se na regulisane profesije iz glave IV. ovog zakona kod kojih se profesionalne kvalifikacije priznaju prema načelu automatskog priznavanja kvalifikacija.</p> <p>Dodatni uslovi za priznavanje profesionalnih kvalifikacija i način ispunjavanja tih uslova za državljane iz člana 3. stav 3. ovog zakona, mogu se regulisati posebnim zakonom ili podzakonskim aktom nadležnih ministarstava, odnosno opštim aktima zakonom ovlašćenih tela.</p> <p>U okviru sprovođenja postupka iz člana 18. stav 1., nadležna tela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - primaju zahteve za priznavanje profesionalnih kvalifikacija, vode postupak i izdaju rešenja, - određuju osobu zaduženu za popunjavanje baze podataka podacima iz svog delokruga, - obaveštavaju zainteresovana 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>lica o uslovima za priznavanje profesionalnih kvalifikacija,</p> <ul style="list-style-type: none"> - jedanput godišnje dostavljaju izveštaj o sprovođenju ovog zakona i statistički prikaz donetih rešenja nacionalnom koordinatoru iz člana 87. ovog zakona, - obavljaju i druge poslove utvrđene posebnim propisima. 			
11.	<p>Nivoi kvalifikacija U skladu sa članovima 13 i 14(6), profesionalne kvalifikacije se dele na sledeće nivoe:</p> <p>(a) potvrdu osposobljenosti koju je izdalo nadležno telo u matičnoj državi članici određenoj shodno zakonskim propisima, regulatornim ili administrativnim odredbama date države članice na osnovu:</p> <p>(i) bilo završenog programa stručnog osposobljavanja koji nije deo obrazovanja kojim se stiče svedočanstvo ili diploma iz nivoa B, V, G i D ovog člana ili posebnog ispita bez prethodnog osposobljavanja ili radnog iskustva stečenog tokom obavljanja profesije s punim radnim vremenom u državi članici tokom tri uzastopne godine ili istog trajanja sa skraćenim radnim vremenom tokom prethodnih 10 godina, ili</p> <p>(ii) završenog opšteg osnovnog ili srednjeg obrazovanja, koje potvrđuje da je lice steklo opšta znanja;</p> <p>(b) uverenje koje potvrđuje uspešan završetak srednjeg obrazovanja,</p> <p>(i) ili opšte, posle kojeg slede studije ili stručno osposobljavanje, osim onog navedenog u</p>	14.	<p><i>Nivoi profesionalnih kvalifikacija</i></p> <p>Profesionalne kvalifikacije razvrstavaju se na nivoe A, B, V, G i D, a dokazuju se sledećim ispravama:</p> <p>Nivo A – potvrđuje se dokazom o formalnoj kvalifikaciji, odnosno potvrdom o osposobljenosti koju je izdalo nadležno telo u matičnoj državi potpisnici EEP-a, na osnovu:</p> <p>1) završenog programa stručnog osposobljavanja koji nije deo obrazovanja kojim se stiče svedočanstvo ili diploma iz nivoa B, V, G i D ovog člana; posebnog ispita bez prethodnog osposobljavanja; radnog iskustva stečenog tokom obavljanja profesije s punim radnim vremenom u državi potpisnici EEP-a tokom tri uzastopne godine ili istog trajanja sa skraćenim radnim vremenom (povremeno) tokom prethodnih 10 godina, ili</p> <p>2) završenog opšteg osnovnog ili srednjeg obrazovanja, koje potvrđuje da je lice steklo opšta znanja;</p> <p>Nivo B – dokazuje se diplomom, svedočanstvom, odnosno uverenjem kojim se potvrđuje da je lice završilo srednje obrazovanje:</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>nivou V i/ili pripravnička ili stručna praksa koja se zahteva uz to obrazovanje,</p> <p>(ii) ili tehničko ili stručno, posle kojeg, kada je to potrebno, sledi nastavak studija ili stručno osposobljavanje kao što je navedeno u nivou A tačka 1), i/ili pripravnička ili stručna praksa potrebna za to obrazovanje, odnosno osposobljavanje;</p> <p>(c) diploma potvrđuje uspešno završen program obrazovanja</p> <p>(i) posle srednjoškolskog, različit od onog navedenog u nivoima G i D, u trajanju od najmanje jedne godine ili u odgovarajućem trajanju povremeno, s tim da je jedan od uslova kao opšte pravilo uspešno završen program srednjeg obrazovanja koji omogućava upis na program visokog obrazovanja ili završen istovetan program srednjeg obrazovanja, kao i stručno osposobljavanje koje može biti uslov za taj program nakon završetka srednjeg obrazovanja, ili</p> <p>(ii) regulisanog programa obrazovanja i osposobljavanja ili, u slučaju regulisanih profesija, stručnog osposobljavanja s posebnom strukturom, kojim se stiču kompetencije iznad nivoa B iz tačke 2), i koje je jednako nivou programa stručnog osposobljavanja iz tačke 1) tog nivoa, ako takvo obrazovanje ili osposobljavanje pruža uporediv stručni standard i ako se njime priprema lice za uporediv stepen odgovornosti i funkcija, pod uslovom da je uz diplomu priložena potvrda koju je izdala matična država članica;</p> <p>(d) Nivo G – dokazuje se diplomom koja potvrđuje uspešno završeno obrazovanje posle srednjoškolskog u trajanju od najmanje tri</p>		<p>1) opšte, posle kojeg slede studije ili stručno osposobljavanje, osim onog navedenog u nivou V i/ili pripravnička ili stručna praksa koja se zahteva uz to obrazovanje,</p> <p>2) tehničko ili stručno, posle kojeg, kada je to potrebno, sledi nastavak studija ili stručno osposobljavanje kao što je navedeno u nivou A tačka 1), i/ili pripravnička ili stručna praksa potrebna za to obrazovanje, odnosno osposobljavanje;</p> <p>Nivo V – dokazuje se diplomom koja potvrđuje:</p> <p>1) uspešno završen program obrazovanja posle srednjoškolskog, različit od onog navedenog u nivoima G i D, u trajanju od najmanje jedne godine ili u odgovarajućem trajanju povremeno, s tim da je jedan od uslova kao opšte pravilo uspešno završen program srednjeg obrazovanja koji omogućava upis na program visokog obrazovanja ili završen istovetan program srednjeg obrazovanja, kao i stručno osposobljavanje koje može biti uslov za taj program nakon završetka srednjeg obrazovanja, ili</p> <p>2) programa obrazovanja i osposobljavanja ili, u slučaju regulisanih profesija, stručnog osposobljavanja s posebnom strukturom, kojim se stiču kompetencije iznad nivoa B iz tačke 2), i koje je jednako nivou programa stručnog osposobljavanja iz tačke 1) tog nivoa, ako takvo obrazovanje ili osposobljavanje pruža uporediv stručni standard i ako se njime priprema lice za uporediv stepen odgovornosti i funkcija, pod uslovom da je uz diplomu</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>i najviše četiri godine, ili istog trajanja kad se odvija povremeno, koje može biti izraženo ESPB bodovima, stečenim na univerzitetu, drugoj visokoškolskoj ili nekoj drugoj ustanovi na istom nivou, i kada je potrebno, uspešan završetak stručnog osposobljavanja koje je obavezno uz takvo obrazovanje;</p> <p>(e) Nivo D – dokazuje se diplomom kojom se potvrđuje da je lice uspešno završilo najmanje četvorogodišnje studije posle srednjeg obrazovanja ili istog trajanja kada se odvija povremeno, koje može biti izraženo ESPB bodovima, stečenom na univerzitetu ili visokoškolskoj ustanovi ili nekoj drugoj ustanovi istog nivoa i, kada je to potrebno, uspešan završetak stručnog osposobljavanja koje je obavezno uz takvo obrazovanje.</p>		<p>priložena potvrda koju je izdala matična država potpisnica EEP-a;</p> <p>Nivo G – dokazuje se diplomom koja potvrđuje uspešno završeno obrazovanje posle srednjoškolskog u trajanju od najmanje tri i najviše četiri godine, ili istog trajanja kad se odvija povremeno, koje može biti izraženo ESPB bodovima, stečenim na univerzitetu, drugoj visokoškolskoj ili nekoj drugoj ustanovi na istom nivou, i kada je potrebno, uspešan završetak stručnog osposobljavanja koje je obavezno uz takvo obrazovanje;</p> <p>Nivo D – dokazuje se diplomom kojom se potvrđuje da je lice uspešno završilo najmanje četvorogodišnje studije posle srednjeg obrazovanja ili istog trajanja kada se odvija povremeno, koje može biti izraženo ESPB bodovima, stečenom na univerzitetu ili visokoškolskoj ustanovi ili nekoj drugoj ustanovi istog nivoa i, kada je to potrebno, uspešan završetak stručnog osposobljavanja koje je obavezno uz takvo obrazovanje.</p> <p>Nadležno telo na zahtev kandidata ili nadležnog tela države potpisnice EEP-a potvrđuje nivo profesionalne kvalifikacije na osnovu dokaza iz ovog člana.</p>			
12.	<p>Svaki dokaz o formalnim kvalifikacijama ili skup dokaza o formalnom obrazovanju izdat od strane nadležnog organa u državi članici, kojim se potvrđuje da je uspešno završio program osposobljavanja i usavršavanja, koji je sastavni deo obrazovnog programa, odnosno van njega, na području države potpisnice EEP-a i koji je priznat u toj državi potpisnici EEP-a kao jednak nivo i koji na kandidata prenosi ista prava pristupa ili obavljanja profesije odnosno</p>	15.	<p><i>Jednaki nivo profesionalnih kvalifikacija</i></p> <p>Nadležno telo priznaće isti nivo profesionalne kvalifikacije iz člana 14. ovog zakona, ako kandidat dostavi dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji na osnovu kojeg u državi potpisnici EEP-a ostvaruje pravo pristupa profesiji i obavljanju profesije, odnosno priprema ga za obavljanje profesije, i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koji je izdalo nadležno telo države potpisnice EEP-a i 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>priprema ga za obavljanje profesije, smatraće se dokazom o formalnim kvalifikacijama iz člana 14, uključujući i dati nivo.</p> <p>Svaka profesionalna kvalifikacija koja, iako ne ispunjava zahteve sadržane u zakonodavnim, regulatornim ili administrativnim odredbama na snazi u matičnoj državi članici za pristup profesiji ili obavljanje profesije, prenosi na kandidata stečena prava na osnovu ovih odredaba, smatraće se takođe takvim dokazom o formalnim kvalifikacijama pod istim uslovima utvrđenim u prvoj alineji. Ovo se naročito primenjuje ako matična država članica podigne nivo usavršavanja koji je potreban za pristup profesiji i njeno obavljanje, i ako je pojedinac prošao kroz program prethodnog usavršavanja, koje ne ispunjava zahteve novih kvalifikacija, on ima koristi od stečenih prava na osnovu nacionalnih zakonodavnih, regulatornih ili administrativnih odredaba; u tom slučaju prethodno usavršavanje se razmatra od strane države članice domaćina, u svrhu primene člana 13, kao odgovarajući za nivo novog programa usavršavanja.</p>		<p>- kojim se potvrđuje da je uspešno završio program osposobljavanja i usavršavanja, koji je sastavni deo obrazovnog programa, odnosno van njega, na području države potpisnice EEP-a i koji je priznat u toj državi potpisnici EEP-a kao jednak nivo.</p> <p>Izuzetno od stava 1. ovog člana nadležno telo priznaće isti nivo profesionalne kvalifikacije i u slučaju da ta kvalifikacija ne ispunjava uslove sadržane u propisima koji su na snazi u matičnoj državi potpisnici EEP-a, ali se tim propisima države potpisnice EEP-a kandidatu garantuju stečena prava za bavljanje i mogućnost bavljenja profesijom.</p> <p>Stav 2. ovog člana primenjuje se i u slučaju kada matična država potpisnica EEP-a povisi nivo potreban za pristup profesiji i bavljenje tom profesijom, i ako kandidat koristi stečena prava posle završetka osposobljavanja koje ne zadovoljava uslove novog nivoa, na osnovu propisa koji su na snazi u matičnoj državi potpisnici EEP-a.</p> <p>U slučaju iz stava 3. ovog člana, nadležno telo priznaće prethodno osposobljavanje kao da odgovara nivou novog osposobljavanja.</p>			
13.1.	<p>Uslovi za priznavanje</p> <p>Ako je pristup regulisanoj profesiji ili obavljanje regulisane profesije u državi članici domaćinu zavisna od posedovanja specifičnih profesionalnih kvalifikacija, nadležni organ iste države članice dužan je da dozvoli kandidatima pristup profesiji i obavljanje profesije, pod istim</p>	16.1.	<p><i>Uslovi priznavanja</i></p> <p>Ako su pristup regulisanoj profesiji ili bavljenje tom profesijom u Republici Srbiji uslovljeni određenim profesionalnim kvalifikacijama, nadležno telo će dozvoliti pristup toj profesiji i bavljenje tom profesijom pod istim uslovima koji su propisani za domaće državljane, kandidatu koji je:</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>uslovima koji se primenjuju na njihove državljane, ukoliko poseduju potvrdu osposobljenosti ili dokaz o formalnim kvalifikacijama iz člana 11, koju zahteva druga država članica, da bi stekli pristup profesiji i obavljali tu profesiju na njenoj teritoriji.</p> <p>Nadležan organ u državi članici, imenovan u skladu sa zakonima, propisima ili administrativnim odredbama date države članice dužan je da izda potvrde osposobljenosti ili dokaz o formalnim kvalifikacijama.</p>	16.1.a)	<p>- stekao profesionalnu kvalifikaciju u nekoj od država potpisnica EEP-a i ima potvrdu o osposobljenosti ili dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji traži ta država članica za pristup ili obavljanje regulisane profesije; ili</p>			
13.2.	<p>Pristup profesiji i obavljanje profesije opisane u stavu 1 biće zagarantovan kandidatima koji su obavljali datu profesiju sa punim radnim vremenom u ukupnom trajanju od jedne godine ili u jednakom ukupnom trajanju sa nepunim radnim vremenom u poslednjih 10 godina u drugoj državi članici u kojoj ta profesija nije regulisana, i koja poseduje jednu ili više potvrda o osposobljenosti ili dokaza o formalnim kvalifikacijama koje je izdala druga država članica u kojoj ta profesija nije regulisana.</p> <p>Potvrde o osposobljenosti i dokaz o formalnim kvalifikacijama moraju ispunjavati sledeće uslove:</p> <p>(a) da ih izdaje nadležan organ u državi članici, određen u skladu sa zakonima, propisima ili administrativnim odredbama države članice;</p> <p>(b) da potvrđuju da je kandidat pripremljen za obavljanje te profesije.</p> <p>Nadležno telo ne mora zahtevati jednogodišnje profesionalno iskustvo iz prve alineje, ako dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji kandidat poseduje potvrđuje regulisano obrazovanje i</p>	<p>16.1.b)</p> <p>16.2.</p> <p>16.2.a)</p> <p>16.2.b)</p>	<p>- obavljao tu profesiju sa punim ili nepunim radnim vremenom u ukupnom trajanju od najmanje jedne godine u poslednjih deset godina u državi potpisnici EEP-a u kojoj ta profesija nije regulisana, pod uslovom da poseduje jednu ili više potvrda o osposobljenosti ili dokaza o formalnoj kvalifikaciji iz člana 13. ovog zakona, koje je izdalo nadležno telo države potpisnice EEP-a u kojoj ta profesija nije regulisana.</p> <p>Potvrda o osposobljenosti ili dokaz o formalnoj kvalifikaciji moraju ispunjavati sledeće:</p> <p>- da ih izdaju nadležna tela države potpisnice EEP-a,</p> <p>- da potvrđuju da je kandidat pripremljen za obavljanje te profesije.</p> <p>Nadležno telo ne može zahtevati jednogodišnje profesionalno iskustvo iz stava 1. alineja 2. ovog člana, ako dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji kandidat poseduje potvrđuje regulisano obrazovanje i</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	osposobljavanje.	16.3	osposobljavanje u matičnoj državi potpisnici EEP-a koja je izdala dokaz.			
13.3	Država članica domaćin dužna je da prihvati nivo potvrđen u članu 11 od strane matične države članice, kao i uverenje kojim matična država članica potvrđuje da je regulisano obrazovanje i osposobljavanje ili stručno osposobljavanje uz posebnu strukturu navedenu u tački (c)(ii) člana 11 jednako nivou koji je obezbeđen u tački (c)(i) člana 11.	16.5.	Nadležno telo ne može zahtevati jednogodišnje profesionalno iskustvo iz stava 1. ovog člana, ako dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji kandidat poseduje potvrđuje regulisano obrazovanje i osposobljavanje na nivou profesionalnih kvalifikacija iz člana 14. ovog zakona.	PU		
13.4	Odstupanjem od stavova 1 i 2 ovog člana i člana 14, nadležni organ države članice domaćina može nosiocima osposobljenosti grupisane pod tačkom (a) člana 11 odbiti pristup i obavljanje profesije kada je nacionalna profesionalna kvalifikacija potrebna za obavljanje profesije na njenoj teritoriji svrstana pod tačkom (e) člana 11.	16.6.	Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana i člana 17. ovog zakona, nadležno telo može odbiti pristup i obavljanje profesije na području Republike Srbije kandidatu koji poseduje potvrdu o osposobljenosti iz člana 14. ovog zakona, u slučaju da se za pristup i obavljanje te profesije u Republici Srbiji zahteva profesionalna kvalifikacija navedena u članu 14. za nivo D ovog zakona.	PU		
14.1	<p>Kompenzacijske mere</p> <p>Član 13. ne sprečava države članice da zahtevaju od podnosioca prijave da završi period prilagođavanja do tri godine ili da izvrši proveru osposobljenosti ako:</p> <p>(a) osposobljavanje koje je prošao obuhvata bitno različite sadržaje od onih koje obuhvata dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji je propisan u državi domaćinu;</p> <p>(b) regulisana profesija u državi domaćinu sadrži jednu ili više aktivnosti regulisane profesije koje</p>	<p>21.1.</p> <p>21.2.</p>	<p>Nadležno telo može u postupku priznavanja profesionalne kvalifikacije od kandidata koji ispunjava uslove iz člana 16. ovog zakona da zatraži sprovođenje jedne od dopunskih mera, i to:</p> <p>1) period prilagođavanja do tri godine ili</p> <p>2) proveru osposobljenosti.</p> <p>Sprovođenje dopunske mere iz stava 1. ovog člana, nadležno telo može da zatraži od kandidata ako:</p> <p>1) osposobljavanje koje je prošao obuhvata bitno različite sadržaje od onih koje obuhvata dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji je propisan u Republici Srbiji ili</p> <p>2) regulisana profesija u Republici</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	ne postoje u toj profesiji u matičnoj državi kandidata, a osposobljavanje koje se traži u državi domaćinu obuhvata bitno različite sadržaje od sadržaja koje obuhvata potvrda o osposobljenosti ili dokaz o formalnoj kvalifikaciji.		Srbiji sadrži jednu ili više aktivnosti koje ne postoje u toj profesiji u matičnoj državi kandidata, a osposobljavanje koje se traži u Republici Srbiji obuhvata bitno različite sadržaje od sadržaja koje obuhvata potvrda o osposobljenosti ili dokaz o formalnoj kvalifikaciji.			
14.2.	<p>Kada država članica domaćin koristi mogućnost da ponudi ocije iz paragrafa 1, može ponuditi podnosiocu zahteva izbor između perioda prilagođavanja ili provere.</p> <p>Kada država članica, ceneći datu profesiju proceni da je potrebno derogirati ono što je propisano prethodnim podparagrafom, čime se daje podnosiocu zahteva mogućnost izbora između perioda prilagođavanja ili provere, unapred će obavestiti drugu državu članicu i Komisiju i obezbediti dovoljno opravdanje za derogaciju.</p> <p>Kada Komisija utvrdi da derogacija iz drugog podparagrafa nije odgovarajuća ili nije u skladu sa pravom Unije, usvojiće akt implementacije, u roku od tri meseca od prijema svih neophodnih informacija, zatražiće od odgovarajuće države članice da se uzdrži od predviđenih mera. U odsustvu blagovremenog odgovora Komije, primeniće se derogiranje.</p>	21.3	<p>Nadležno telo upoređuje dokumentaciju o profesionalnim kvalifikacijama kandidata sa profesionalnim kvalifikacijama koje su u Republici Srbiji propisane kao uslov za obavljanje određene regulisane profesije. Ako na osnovu tog poređenja nadležno telo oceni da kvalifikacije kandidata ne odgovaraju, odnosno da postoje bitne razlike između profesionalnih kvalifikacija kandidata i profesionalnih kvalifikacija koje su propisane za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji, zaključkom poziva kandidata da se u roku od 30 dana pismeno izjasni o izboru jedne od dopunskih mera iz stava 1. ovog člana.</p> <p>Nadležno telo donosi privremeno rešenje kojim se kandidatu utvrđuje dopunska mera iz stava 1. ovog člana, a na osnovu izbora kandidata iz stava 3. ovog člana, u roku od 60 dana od dana izjašnjenja kandidata o izboru dopunske mere.</p>	PU		
14.3.	Izuzetno od načela prema kojem podnosilac ima pravo izbora, kako je određeno u stavu 2. za profesije čije obavljanje zahteva određeno poznavanje nacionalnog prava i kod kojih je pružanje saveta i/ili pomoći u vezi s nacionalnim pravom bitan i stalan aspekt profesionalne delatnosti, država članica domaćin može	23.1	<p>Izuzetno, kandidat nema pravo izbora dopunske mere i nadležno telo određuje privremenim rešenjem dopunsku meru u slučaju:</p> <p>1) kad obavljanje profesije zahteva precizno poznavanje pravnog sistema i pozitivnih propisa Republike Srbije i kada je</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>propisati period prilagođavanja ili proveru osposobljenosti.</p> <p>To se takođe primenjuje i na slučajeve navedene u članu 10. tačkama (b) i (c), članu 10. tački (d) koja se odnosi na doktore medicine i doktore dentalne medicine, u članu 10. tački (f) kad migrant traži priznavanje u drugoj državi članici u kojoj odgovarajuće profesionalne delatnosti obavljaju medicinske sestre za opštu zdravstvenu negu ili specijalizovane medicinske sestre koje imaju dokaz o formalnoj osposobljenosti za specijaliste koji su završili osposobljavanje na osnovu kojeg se dobija profesionalni naziv naveden u Prilogu V. tački 5.2.2. i članu 10. tački (g).</p> <p>U slučajevima obuhvaćenim članom 10. tačkom (a), država članica domaćin može zahtevati period prilagođavanja ili proveru osposobljenosti ako migrant namerava da obavlja profesionalne delatnosti kao samozaposlena osoba ili direktor privrednog društva, koje zahtevaju poznavanje i primenu posebnih nacionalnih propisa koji su na snazi, pod uslovom da nadležna tela države članice domaćina zahtevaju poznavanje i primenu tih propisa za pristup tim aktivnostima i od svojih državljana.</p> <p>Izuzetno od načela prema kojem podnosilac ima pravo izbora, kako je određeno u stavu 2., država članica domaćin može propisati ili period prilagođavanja ili proveru osposobljenosti u slučaju:</p> <p>(a) da nosilac profesionalne kvalifikacije iz tačke (a) Člana 11., koji je podneo zahtev za priznavanje profesionalne kvalifikacije gde se traži nacionalna profesionalna kvalifikacija pod tačkom (c) Člana 11; ili</p>	23.2.	<p>savetovanje i/ili pomoć u vezi sa poznavanjem pravnog sistema i pozitivnih propisa Republike Srbije stalni i bitni sadržaj obavljanja regulisane profesije,</p> <p>2) kada kandidat poseduje kvalifikaciju na nivou iz člana 14. za nivo A ovog zakona, a za obavljanje navedene profesije u Republici Srbiji se zahteva kvalifikacija na nivou V iz člana 14. ovog zakona ili</p> <p>3) kada kandidat poseduje kvalifikaciju na nivou B iz člana 14. ovog zakona, a za obavljanje navedene profesije u Republici Srbiji se zahteva kvalifikacija na nivou G ili D iz člana 14. ovog zakona.</p> <p>Nadležno telo može privremenim rešenjem odrediti sprovođenje obe dopunske mere iz člana 21. stav 1. i kandidat nema pravo izbora dopunske mere u slučaju kada poseduje kvalifikaciju na nivou A iz člana 14. ovog zakona, a za obavljanje profesije u Republici Srbiji se zahteva kvalifikacija na nivou G iz člana 14. ovog zakona.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>(b) da nosilac profesionalne kvalifikacije iz tačke (b) Člana 11., koji je podneo zahtev za priznavanje profesionalne kvalifikacije gde se traži nacionalna profesionalna kvalifikacija pod tačkama (d) ili (e) Člana 11.</p> <p>U slučaju nosioca profesionalnih kvalifikacija iz tačke (a) Člana 11 koji je podneo zahtev za priznavanje profesionalne kvalifikacije gde se traži nacionalna profesionalna kvalifikacija pod tačkom (d) Člana 11, država članica domaćin može zahtevati i period prilagođavanja i proveru osposobljenosti.</p>	23.3.	<p>Privremenim rešenjem detaljno će se obrazložiti zašto je određena konkretna dopunska mera i sadržaće informacije o potrebnom nivou profesionalne kvalifikacije za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji i o nivou profesionalne kvalifikacije koju poseduje kandidat prema članu 14. ovog zakona, kao i pojedinosti o bitno različitom sadržaju zbog kojih je dopunska mera određena i razloge zašto se te razlike ne mogu nadoknaditi kompetencijama stečenim u matičnoj državi potpisnici EEP-a.</p>			
14.4.	<p>Za potrebe primene stavova 1. i 5., „bitno različita građa” znači građu čije je poznavanje bitno za bavljanje profesijom i s obzirom na koju se osposobljavanje koje je migrant završio bitno razlikuje u pogledu trajanja i sadržaja od onog koje zahteva država članica domaćin.</p>	21.6	<p>Bitno različit sadržaj iz stava 2. ovog člana podrazumeva sadržaj osposobljavanja, odnosno stečene kompetencije koje su ključne za obavljanje profesije, a osposobljavanje kandidata je bitno različito u pogledu trajanja ili sadržaja u odnosu na zahteve propisane u Republici Srbiji.</p>	PU		
14.5.	<p>Stav 1. primenjuje se poštujući načelo proporcionalnosti. Ako država članica domaćin namerava da zahteva od podnosioca da obavi period prilagođavanja, odnosno da položi proveru osposobljenosti, ona najpre mora da utvrdi da li su znanje, veštine i kompetencije koje je podnosilac stekao tokom svog stručnog iskustva ili tokom celoživotnog učenja i koje je zvanično potvrdilo nadležno telo u bilo kojoj državi članici, ili u nekoj trećoj zemlji, takve prirode da u celosti ili delimično obuhvataju bitne razlike navedene u stavu 4.</p>	21.5	<p>U slučaju iz stava 4. ovog člana, prilikom određivanja dopunske mere nadležno telo dužno je da poštuje načelo proporcionalnosti i da utvrdi da li su kompetencije koje je kandidat stekao u državi potpisnici EEP-a ili trećoj državi tokom svog profesionalnog iskustva ili u okviru celoživotnog obrazovanja, takve prirode da u potpunosti ili delimično obuhvataju bitno različit sadržaj naveden u stavu 6. ovog člana.</p>	PU		
14.6.	<p>Odluka kojom se zahteva period prilagođavanja ili provera osposobljenosti biće opravdana. Posebno, podnosiocu će biti pružene sledeće</p>	23.3	<p>Privremenim rešenjem detaljno će se obrazložiti zašto je određena konkretna dopunska mera i sadržaće informacije o</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>informacije:</p> <p>(A) nivo stručne spreme potrebne za državu članicu domaćina i nivo stručne spreme koju ima podnosilac u skladu sa klasifikacijom izloženom u članu 11; i</p> <p>(B) značajne razlike iz stava 4. i razloge zbog kojih te razlike ne mogu biti kompenzovane znanjima, veštinama i kompetencijama stečenim tokom profesionalnog iskustva ili kroz doživotno učenje, i u tom cilju formalno potvrđene od strane nadležnog organa.</p>		<p>potrebnom nivou profesionalne kvalifikacije za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji i o nivou profesionalne kvalifikacije koju poseduje kandidat prema članu 14. ovog zakona, kao i pojedinosti o bitno različitom sadržaju zbog kojih je dopunska mera određena i razloge zašto se te razlike ne mogu nadoknaditi kompetencijama stečenim u matičnoj državi potpisnici EEP-a.</p>			
14.7.	<p>Države članice će osigurati da podnosilac ima mogućnost provere osposobljenosti iz stava 1. najkasnije šest meseci nakon početne odluke kojom se zahteva provera osposobljenosti podnosioca zahteva.</p>	22.2.	<p>Ukoliko je kandidat izabrao dopunsku meru člana 21. stav 1. tačke 2), nadležno telo dužno je da u privremenom rešenju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utvrdi rok za proveru osposobljenosti (sprovođenje praktičnog i/ili teorijskog dela) kojim se kandidatu omogućava prva provera osposobljenosti u okviru šest meseci od dana donošenja privremenog rešenja, - odredi popis obrazovnih sadržaja koji podležu proveru osposobljenosti, a nisu obuhvaćeni kandidatovim dokazima o formalnoj kvalifikaciji, ali su bitni za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji. 	PU		
15.	deleted					
16.	<p>Zahtevi koji se odnose na priznavanje stručnog iskustva</p> <p>Ako u državi članici pristup jednoj od delatnosti</p>	25.	<p>Priznavanje profesionalnog iskustva</p> <p>U slučaju kada je kod određenih delatnosti za priznavanje određene</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>navedenih u Prilogu IV ili obavljanje te delatnosti zavisi od opšteg, poslovnog ili stručnog znanja i sposobnosti, ta će država članica priznati prethodno obavljanje delatnosti u drugoj državi članici kao dovoljan dokaz tog znanja i sposobnosti. Ta je delatnost morala da bude obavljena u skladu s članovima 17., 18. i 19.</p>		<p>profesionalne kvalifikacije dovoljno profesionalno iskustvo koje pokazuje opšte i/ili stručno znanje i veštine, nadležno telo može kandidatu priznati prethodno bavljenje tom delatnošću u drugoj državi potpisnici EEP-a kao dovoljan dokaz o osposobljenosti.</p> <p>Ako se utvrde bitne razlike u ostvarenim ishodima učenja i pripadajućim znanjima, veštinama i kompetencijama kandidata koje je stekao u matičnoj državi potpisnici EEP-a, uključujući i opšte i/ili stručno znanje i veštine, odnosno profesionalno iskustvo, nadležna tela mogu da zatraže dodatno osposobljavanje ili proveru osposobljenosti.</p> <p>U slučaju delatnosti iz Priloga IV. Direktive kada kandidat ne ispunjava uslove iz čl. 25., 26., 27. i 28. ovog zakona, njegove profesionalne kvalifikacije podležu postupku priznavanja po opštem sistemu.</p>			
17.1.	<p>Delatnosti navedene u spisku I Priloga IV</p> <p>1. U slučaju delatnosti iz popisa I. u Prilogu IV., tu delatnost je korisnik morao prethodno da obavlja:</p> <p>(a) šest uzastopnih godina kao samozaposlena osoba ili kao odgovorno lice u privrednom društvu; ili</p> <p>(b) tri uzastopne godine kao samozaposlena osoba ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, kad korisnik dokaže da je završio osposobljavanje u trajanju od najmanje tri godine za delatnost o kojoj je reč, što dokazuje javnom ispravom koju je priznala država članica ili koju je nadležno stručno telo ocenilo potpuno valjanom; ili</p> <p>(c) četiri uzastopne godine kao samozaposlena</p>	26.1.	<p><i>Delatnosti za koje se priznaje profesionalno iskustvo</i></p> <p>U slučaju delatnosti navedenih u popisu V. Priloga IV. Direktive, nadležno telo priznaće prethodno bavljenje tom delatnošću u drugoj državi potpisnici EEP-a kao dokaz osposobljenosti, ako se kandidat tom delatnošću prethodno bavio:</p> <ul style="list-style-type: none"> - šest uzastopnih godina samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, - tri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, kad kandidat dokaže da je 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>osoba ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, kad korisnik može dokazati da je za delatnost o kojoj je reč prethodno završio osposobljavanje od najmanje dve godine, što dokazuje javnom ispravom koju je priznala država članica ili koju je nadležno stručno telo ocenilo potpuno valjanom; ili</p> <p>(d) tri uzastopne godine kao samozaposlena osoba, kad korisnik može dokazati da je obavljao delatnost o kojoj je reč kao samozaposlena osoba najmanje pet godina; ili</p> <p>(e) pet uzastopnih godina na rukovodećem položaju od kojih je najmanje tri godine obavljao tehničke dužnosti i bio odgovoran za najmanje jedan odjel u poduzeću, kad korisnik može dokazati da je za delatnost o kojoj je reč prethodno završio osposobljavanje od najmanje tri godine, što dokazuje javnom ispravom koju je priznala država članica ili koju je nadležno stručno telo ocenilo potpuno valjanom.</p>		<p>prošao osposobljavanje u trajanju od najmanje tri godine za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo,</p> <ul style="list-style-type: none"> - četiri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, kad kandidat dokaže da je prošao osposobljavanje u trajanju od najmanje dve godine za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo, - tri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni), kad kandidat dokaže da se bavio delatnošću o kojoj je reč samostalno (kao samozaposleni) tokom najmanje pet godina, ili - pet uzastopnih godina na izvršnim funkcijama od kojih je najmanje tri godine bio angažovan za tehničke poslove i odgovornosti najmanje jednog dela privrednog društva, kad kandidat dokaže da je za delatnost o kojoj je reč prethodno prošao osposobljavanje od najmanje tri godine, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo. 			
17.2.	. U slučaju (a) i (d) obavljanje delatnosti nije smelo da se završi pre više od deset godina od	26.2.	U slučajevima iz stava 1. al. 1. i 4. ovog člana bavljenje delatnošću nije se smelo završiti pre	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	dana kad je osoba o kojoj je reč podnela potpun zahtev nadležnom telu iz člana 56.		više od deset godina računajući od datuma kad je kandidat podneo potpun zahtev nadležnom telu.			
17.3.	Stav 1. tačka (e) ne primenjuje se na delatnosti iz prethodne grupe 855, frizerske salone, iz nomenklature ISIC.	26.3.	Stav 1. alineja 5. ovog člana ne odnosi se na registrovanje frizerske delatnosti po Međunarodnom standardu klasifikacije delatnosti („ISIC“).	PU		
18.1.	<p>Delatnosti navedene u spisku II Priloga IV</p> <p>1. U slučaju delatnosti iz spiska II. Priloga IV., tu delatnost je korisnik morao prethodno da obavlja:</p> <p>(a) pet uzastopnih godina kao samozaposlena osoba ili kao odgovorno lice u privrednom društvu; ili</p> <p>(b) tri uzastopne godine kao samozaposlena osoba ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, ako korisnik dokaže da je za delatnost o kojoj je reč prethodno završio osposobljavanje od najmanje tri godine, što dokazuje javnom ispravom koju je priznala država članica ili koju je nadležno stručno telo ocenilo kao potpuno valjanu; ili</p> <p>(c) četiri uzastopne godine kao samozaposlena osoba ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, kad korisnik može dokazati da je za delatnost o kojoj je reč prethodno završio osposobljavanje od najmanje dve godine, što dokazuje javnom ispravom koju je priznala država članica ili koju je nadležno stručno telo ocenilo kao potpuno valjanu; ili</p> <p>(d) tri uzastopne godine kao samozaposlena osoba, ako korisnik može dokazati da je najmanje pet godina samostalno obavljao delatnost o kojoj je reč; ili</p>	27.1	<p>U slučaju delatnosti navedenih u popisu II. Priloga IV. Direktive, nadležno telo priznaće prethodno bavljenje tom delatnošću u drugoj državi potpisnici EEP-a kao dokaz osposobljenosti ako se kandidat tom delatnošću prethodno bavio:</p> <p>1) pet uzastopnih godina samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu,</p> <p>2) tri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, ako kandidat dokaže da je za delatnost o kojoj je reč prethodno prošao osposobljavanje od najmanje tri godine, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo,</p> <p>3) četiri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, kad kandidat dokaže da je za delatnost o kojoj je reč prethodno završio osposobljavanje od najmanje dve godine, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo,</p> <p>4) tri uzastopne godine samostalno</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	(e) pet uzastopnih godina kao zaposlena osoba, ako korisnik može dokazati da je prethodno završio osposobljavanje u trajanju od najmanje tri godine za delatnost o kojoj je reč, što dokazuje javnom ispravom koju je priznala država članica ili koju je nadležno stručno telo ocenilo kao potpuno valjanu, ili (f) šest uzastopnih godina kao zaposlena osoba, ako korisnik može dokazati da je prethodno završio osposobljavanje u trajanju od najmanje dve godine za delatnost o kojoj je reč, što dokazuje javnom ispravom koju je priznala država članica ili koju je nadležno stručno telo ocenilo kao potpuno valjanu.		(kao samozaposleni), ako kandidat dokaže da se bavio delatnošću o kojoj je reč samostalno (kao samozaposleni) tokom najmanje pet godina, 5) pet uzastopnih godina samostalno (kao samozaposleni), ako kandidat dokaže da je prethodno prošao osposobljavanje u trajanju od najmanje tri godine za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo ili 6) šest uzastopnih godina samostalno (kao samozaposleni), ako kandidat dokaže da je prethodno prošao osposobljavanje u trajanju od najmanje dve godine za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo.			
18.2.	U slučajevima (a) i (d) delatnost nije smela da se završi više od deset godina pre dana kad je osoba o kojoj je reč podnela potpun zahtev nadležnom telu iz člana 56.	27.2	U slučajevima iz stava 1. tač. 1) i 4) ovoga člana bavljenje delatnošću nije smelo da se završi pre više od deset godina računajući od datuma kad je kandidat podneo potpun zahtev nadležnom telu.	PU		
19.1.	Delatnosti navedene u spisku III. Priloga IV. U slučaju delatnosti iz spiska III. Priloga IV., tu delatnost je korisnik morao prethodno da obavlja: (a) tri uzastopne godine kao samozaposlena osoba ili kao odgovorno lice u privrednom društvu; ili (b) dve uzastopne godine kao samozaposlena osoba ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, ako korisnik može da dokaže da je prethodno završio osposobljavanje za delatnost o kojoj je reč, što dokazuje javnom ispravom koju je priznala država članica ili koju je nadležno	28.1.	U slučaju delatnosti iz popisa III. Priloga IV. Direktive, nadležno telo priznaće prethodno bavljenje tom delatnošću u drugoj državi članici kao dokaz osposobljenosti za obavljanje takve delatnosti, ako se kandidat tom delatnošću prethodno bavio: 1) tri uzastopne godine samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, 2) dve uzastopne godine, samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, ako kandidat dokaže da je prethodno prošao osposobljavanje za	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>stručno telo ocenilo kao potpuno valjanu; ili (c) dve uzastopne godine kao samozaposlena osoba ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, ako korisnik može da dokaže da je obavljao delatnost o kojoj je reč kao zaposlenje najmanje tri godine; ili (d) tri uzastopne godine kao zaposlena osoba, ako korisnik može da dokaže da je prethodno završio osposobljavanje za delatnost o kojoj je reč, što dokazuje javnom ispravom koju je priznala država članica ili koju je nadležno stručno telo ocenilo kao potpuno valjanu.</p>		<p>delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo, 3) dve uzastopne godine, samostalno (kao samozaposleni) ili kao odgovorno lice u privrednom društvu, ako kandidat dokaže da se bavio delatnošću o kojoj je reč samostalno najmanje tri godine ili 4) tri uzastopne godine, na osnovu zaposlenja, ako kandidat dokaže da je prethodno prošao osposobljavanje za delatnost o kojoj je reč, što potvrđuje javnom ispravom koju je priznala država potpisnica EEP-a ili čiju je punu valjanost ocenilo nadležno telo.</p>			
19.2.	U slučajevima (a) i (c) delatnost nije smela da se završi više od deset godina pre dana kad je osoba o kojoj je reč podnela potpun zahtev nadležnom telu iz člana 56.	28.2.	U slučajevima iz stava 1. tač. 1) i 3) ovog člana bavljenje delatnošću nije smelo da se završi pre više od deset godina računajući od datuma kad je kandidat podneo potpun zahtev nadležnom telu.	PU		
20.	Izmena spiska delatnosti iz Priloga IV Komisija je ovlašćena da usvoji delegirane akte u skladu sa članom 57c koji se odnose na usklađivanje sa spiskom aktivnosti navedenih u Aneksu IV koje su predmet priznavanja profesionalnog iskustva u skladu sa članom 16., sa ciljem da se ažuriraju ili razjasne aktivnosti navedene u Aneksu IV, naročito u cilju daljeg određivanja njihovog obima, kao i da se uzmu u obzir najnovija dostignuća u oblasti nomenklatura zasnovanih na aktivnostima, tako da to ne podrazumeva bilo kakav sužavanje obima aktivnosti koje se odnose na individualne kategorije i da nema promena aktivnosti između			NP		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	postojećih lista I, II i III Aneksa IV.					
21.1.	<p><i>POGLAVLJE III</i> <i>Priznavanje na osnovu usklađivanja minimalnih uslova osposobljavanja</i> Odeljak 1 Opšte odredbe Načelo automatskog priznavanja Svaka država članica priznaje dokaze o formalnoj osposobljenosti za doktore medicine, koji omogućuju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine s osnovnom osposobljenošću i doktora medicine specijalista, kao i dokaze o formalnoj osposobljenosti za medicinske sestre za opštu zdravstvenu negu, doktore dentalne medicine, specijaliste dentalne medicine, veterinare, farmaceute i arhitekte, navedene u tačkama 5.1.1., 5.1.2., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.6.2. i 5.7.1. Priloga V., koji zadovoljavaju minimalne uslove osposobljavanja iz Člana 24., 25., 31., 34., 35., 38., 44. i 46. te u svrhu pristupa profesionalnim delatnostima i njihovom obavljanju priznaje tim dokazima na svom državnom području jednaku valjanost kao i dokazima o formalnoj osposobljenosti koje sama izdaje.</p> <p>Takve dokaze o formalnoj osposobljenosti moraju izdati nadležna tela država članica i treba im priložiti, gde je to primereno, dokumente navedene u tačkama 5.1.1., 5.1.2., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.6.2. i 5.7.1. Priloga V.</p>	29.1.	<p>IV. AUTOMATSKO PRIZNAVANJE PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA</p> <p><i>Zajedničke odredbe</i> Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekte koje su izdale države potpisnice EEP-a, iz Priloga V. Direktive (za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekte) imaju jednaku vrednost kao dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji koji su izdati u Republici Srbiji, i priznaju se po načelu automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija.</p> <p>Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine, arhitekte, imaju istu vrednost ako su ih izdala nadležna tela koja izdaju dokaze o profesionalnoj kvalifikaciji države potpisnice EEP-a, i ako su im priloženi, kada je potrebno, dokumenti</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>Odredbe prvog i drugog podstava ne utiču na stečena prava iz člana 23., 27., 33., 37., 39. i 49.</p>	<p>29.2.</p> <p>29.5.</p>	<p>navedeni u tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.2.1., 5.2.2., 5.3.1., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.1., 5.4.2., 5.6.1., 5.6.2., 5.7.1. i 5.7.2. iz Priloga V. Direktive.</p> <p>Odredbe stava 1. ovog člana nemaju uticaja na odredbe o stečenim pravima iz ovog zakona.</p>			
21.2.	<p>Svaka država članica, u svrhu obavljanja Opšte medicinske prakse u okviru svog nacionalnog sistema a socijalnog osiguranja, priznaje dokaze o formalnoj osposobljenosti iz tačke 5.1.4. Priloga V., koje su države članice izdale državljanima drugih država članica u skladu s minimalnim uslovima osposobljavanja koji su utvrđeni članom 28.</p> <p>Odredbe prethodnog podstava ne utiču na stečena prava iz člana 30.</p>	<p>29.1</p> <p>29.5</p> <p>29.6</p>	<p>Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekte koje su izdale države potpisnice EEP-a, iz Priloga V. Direktive (za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekte) imaju jednaku vrednost kao dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji koji su izdati u Republici Srbiji, i priznaju se po načelu automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija.</p> <p>Odredbe stava 1. ovog člana nemaju uticaja na odredbe o stečenim pravima iz ovog zakona.</p> <p>Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji doktora medicine, koje su države potpisnice EEP-a izdale državljanima drugih država potpisnica EEP-a, iste su vrednosti kao dokazi o</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			profesionalnoj kvalifikaciji doktora medicine specijaliste radi pristupa delatnosti primarne zdravstvene zaštite u Republici Srbiji, priznaju se po načelu automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija i ne utiču na stečena prava doktora medicine.			
21.3.	Svaka država članica priznaje dokaze o formalnoj osposobljenosti za babice navedene u tački 5.5.2. Priloga V., koje su države članice dodelile državljanima drugih država članica, a koji zadovoljavaju minimalne uslove osposobljavanja iz člana 40. i zadovoljavaju kriterijume koji su utvrđeni članom 41., te u svrhu pristupa profesionalnim delatnostima i njihovog obavljanja, priznaje tim dokazima na svom državnom području jednaku valjanost kao i dokazima o formalnoj osposobljenosti koje sama izdaje. Ova odredba ne utiče na stečena prava iz člana 23. i 43.	29.7.	Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji babice, iz tačke 5.5.2. Priloga V. Direktive, biće automatski priznati ukoliko su ispunjeni uslovi propisani članom 41. stav 1. Direktive.	PU		
21.4.	U pogledu rada apoteka koje ne podležu teritorijalnim ograničenjima, Države članice nisu dužne da priznaju valjanost dokaza o formalnoj osposobljenosti iz tačke 5.6.2. Priloga V. za osnivanje novih javnih apoteka. Država članica može, putem odstupanja, odlučiti da ne prizna dejstvo dokazu o formalnim kvalifikacijama iz tačke 5.6.2 Priloga V, za osnivanje novih javnih apoteka. Za potrebe ovog stava, novim se apotekama smatraju i apoteke koje su otvorene manje od tri godine. To odstupanje ne može da se primeni u odnosu magistra farmacije čiji su formalne kvalifikacije već priznate od strane nadležnih organa države članice domaćina za druge svrhe i koji su efektivno i zakonito bili angažovani u profesionalnim delatnostima magistra farmacije	43.	Republika Srbija priznaje dokaz nadležnog tela države poptisnice EEP-a da je to lice zaposleno na poslovima magistra farmacije tokom perioda potrebnog za sticanje profesionalnog iskustva neophodnog za pristup profesiji magistra farmacije. Dokaz iz stava 1. ovog člana praćen je dokazom o profesionalnoj kvalifikaciji za magistra farmacije. Nadležno telo ne mora nosiocu profesionalne kvalifikacije priznati dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji magistra farmacije u svrhu osnivanja nove apoteke ako je vodio apoteku manje od tri godine. Izuzetno od st. 1 i 2. ovog člana, nadležno telo može priznati dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji magistra farmacije	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	najmanje tri uzastopne godine u toj državi članici.		ako je nadležno telo druge države potpisnice EEP-a već priznalo dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji magistra farmacije u druge svrhe, pod uslovom da je magistar farmacije državljanin države potpisnice EEP-a stvarno i zakonito obavljao apotekarsku delatnost najmanje tri uzastopne godine u toj državi članici.			
21.5.	Dokaz o formalnoj osposobljenosti za arhitekta iz tačke 5.7.1. Priloga V., koji se automatski priznaje u skladu sa stavom 1., dokazuje završen program osposobljavanja koji nije započeo pre referentne akademske godine iz tog Priloga.	29.8.	Načelo automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija primenjuje se na dokaze o profesionalnoj kvalifikaciji izdate u državama potpisnicama EEP-a za arhitekta iz tačke 5.7.1. Priloga V. Direktive, kojima se dokazuje završeno osposobljavanje započeto najranije tokom referentne akademske godine iz tačke 5.7.1. Priloga V. Direktive.	PU		
21.6.	Svaka država članica za obavljanje i pristup profesionalnoj delatnosti doktora medicine, medicinskih sestara za opštu zdravstvenu negu, doktora dentalne medicine, veterinaru, babica i farmaceuta, traži posedovanje dokaza o formalnoj osposobljenosti iz tačaka 5.1.1., 5.1.2., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V., koji potvrđuju da je osoba tokom svojeg osposobljavanja, gdje je to primereno, stekla znanja i veštine iz člana 24. stava 3., člana 31. stava 6. i 7., člana 34. stava 3., člana 38. stava 3., člana 40. stava 3. i člana 44. stava 3. Kako bi se uzeo u obzir opšte priznati naučni i tehnički napredak, Komisija je ovlašćena da usvoji delegirane akte u skladu sa članom 57c da ažurira znanja i veština iz člana 24 (3), 31 (6), 34 (3), 38 (3), 40 (3), 44 (3) i 46 (4) što se odražava na evoluciju prava Unije i direktno utiče na određenu profesiju.	29.9.	Načelo automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija u Republici Srbiji primenjuje se isključivo radi pristupa profesionalnim delatnostima i njihovom obavljanju od strane doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, babice, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine koji poseduju javnu ispravu koja dokazuje profesionalnu kvalifikaciju iz tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. ili 5.6.2. Priloga V. Direktive, odnosno koja potvrđuje da je osoba tokom svog osposobljavanja, kada je to potrebno, stekla potrebna znanja, veštine i kompetencije.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>Takvo ažuriranje ni u jednoj državi članici ne smije imati za posledicu izmene njenih postojećih zakonskih načela u vezi sa strukturom profesije koja se odnosi na osposobljavanje i uslove pristupa za fizičke osobe.</p> <p>Takve ispravke ne povlače izmenu postojećih bitnih zakonskih principa u Državama članicama u pogledu strukture profesija kao što su obuka i uslovi u pogledu pristupa fizičkih lica. Takve ispravke će uvažavati odgovornost Država članica za organizaciju obrazovnog sistema, kao što je navedeno u članu 165 (1) Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.</p>					
21.a.1	<p>Procedura obaveštavanja</p> <p>Svaka država članica će obavestiti Komisiju o zakonima, propisima i administrativnim odredbama koje usvaja u vezi sa izdavanjem dokaza o formalnim kvalifikacijama u profesijama koje pokriva ova glava.</p> <p>U slučaju dokaza formalnih kvalifikacija iz tačke 8, obaveštenje u skladu sa prvim podstavom, treba uputiti na druge Države članice.</p>	88.1 88.2	<p>Nadležno telo putem IMI sistema obaveštava Evropsku komisiju o zakonima i drugim propisima u vezi sa izdavanjem dokaza o profesionalnim kvalifikacijama u profesijama obuhvaćenim automatskim sistemom priznavanja na osnovu usklađivanja minimalnih uslova osposobljavanja.</p> <p>Nadležno telo putem IMI sistema obaveštava druge države potpisnice EEP-a o javnoj ispravi koja se izdaje nosiocu profesionalnih kvalifikacija u Republici Srbiji, a kojom se dokazuje profesionalna kvalifikacija iz područja regulisane profesije arhitekta.</p>	PU		
21.a.2.	Obaveštenje iz stava 1. sadrži podatke o trajanju i sadržaju programa obuke.	88.3	Obaveštenje iz st. 1. i 2. ovog člana sadrži informacije o trajanju i sadržaju programa osposobljavanja, kao i druge bitne informacije u svrhu ažuriranja Priloga V. Direktive.	PU		
21.a.3.	Obaveštenje iz stava 1. ovog člana biće preneto putem IMI sistema.	88.1 88.2	Nadležno telo obaveštava Evropsku komisiju o preduzetim aktivnostima u području promovisanja stalnog profesionalnog razvoja. Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			putem IMI sistema obaveštava Evropsku komisiju i druge države potpisnice EEP-a o pravnoj regulativi koja se odnosi na slučajeve delimičnih izuzeća od delova programa specijalističkog osposobljavanja doktora medicine iz Priloga V. tačke 5.1.3. Direktive.			
21.a.4.	Da bi se uzeo u obzir zakonodavni i administrativni razvoj u Državama članicama, i pod uslovom da su zakoni, propisi i administrativne odredbe navedene u skladu sa stavom 1. ovog člana prema uslovima propisanim u ovom poglavlju, Komisija će biti ovlašćena da usvoji delegirane akte u skladu sa članom 57c za promenu tačke 5.1.1 do 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 i 5.7. 1 Aneksa V, u vezi sa ažuriranjem zvanja usvojenih od strane Država članica kao dokaze o formalnim kvalifikacijama i, gde je to moguće, telo koje izdaje dokaze o formalnim kvalifikacijama, sertifikat koji ga prati i odgovarajući stručno zvanje.			NP		
21.a.5.	Kada zakonske, regulatorne i administrativne odredbe prijavljene u skladu sa stavom 1. nisu u skladu sa uslovima utvrđenim u ovom poglavlju, Komisija aktom o implementaciji odbija traženu dopunu tačaka 5.1.1 do 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 ili 5.7.1 Aneksa V.			NP		
22.	Zajedničke odredbe o osposobljavanju Što se tiče osposobljavanja iz člana 24., 25., 28., 31., 34., 35., 38., 40., 44. i 46.: (a) države članice mogu odobriti vanredno osposobljavanje pod uslovima koje utvrde nadležna tela; ta tela osiguravaju da sveukupno trajanje, nivo i kvalitet takvog osposobljavanja	29.12	Nosioci profesionalnih kvalifikacija imaju pravo i obavezu da se stručno usavršavaju, kontinuirano prate razvoj struke i nauke i stiču nova znanja, veštine i kompetencije. Stalni profesionalni razvoj obuhvata tehnički, naučni, regulatorni i etički razvoj i nosioce profesionalnih kvalifikacija	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>nisu manjo od redovnog osposobljavanja u punoj nastavnoj satnici;</p> <p>(b) države članice će, u skladu s postupcima koji su specifični za svaku državu članicu, osigurati neprekidno obrazovanje i osposobljavanje osobama koje su završile svoje studije i čije su profesionalne kvalifikacije pokrivene Poglavljem III ove Glave, kako bi ostale u toku sa strukovnim kretanjima u meri koja im je potrebna za održavanje sigurne i efikasne prakse. Države članice će obavestiti Komisiju o preduzetim merama saglasno tački (b) prvog stava do 18. januara 2016.</p>	<p>82.2.(7)</p> <p>88.5.</p>	<p>treba motivisati da učestvuju u celoživotnom učenju relevantnom za njihovu profesiju.</p> <ul style="list-style-type: none"> - razmenjuje informacije i najbolju praksu između država potpisnica EEP-a u području trajnog profesionalnog razvoja u regulisanim profesijama u skladu sa ovim zakonom, <p>Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja putem IMI sistema obaveštava Evropsku komisiju i druge države potpisnice EEP-a o pravnoj regulativi koja se odnosi na slučajeve delimičnih izuzeća od delova programa specijalističkog osposobljavanja doktora medicine iz Priloga V. tačke 5.1.3. Direktive.</p>			
23.1.	<p>Stečena prava</p> <p>Ne dovodeći u pitanje stečena prava specifična za određene profesije, u slučaju kada dokazi o formalnoj osposobljenosti za doktore medicine, koji omogućuju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine s osnovnom osposobljenošću i doktora medicine specijalista, kao i dokazi o formalnoj osposobljenosti za medicinske sestre za opštu zdravstvenu negu, doktore dentalne medicine, specijaliste dentalne medicine, veterinare, babice i farmaceute koje posjeduju državljani država članica, ne zadovoljavaju sve uslove osposobljavanja iz člana 24., 25., 31., 34., 35., 38., 40. i 44., svaka država članica priznaje kao dovoljne dokaze o formalnoj osposobljenosti koje su izdale te države članice, ako oni potvrđuju uspešno završeno osposobljavanje koje je započelo pre referentnog datuma iz tačaka 5.1.1., 5.1.2., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V., te ako je uz njih priložena potvrda u kojoj se</p>	64.1.	<p>Ne dovodeći u pitanje stečena prava specifična za određene profesije, u slučaju kada dokazi o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, koji omogućuju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine i doktora medicine specijaliste, kao i dokazi o formalnoj kvalifikaciji za medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktor dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice i magistre farmacije koje poseduju državljani država potpisnica EEP-a, ne zadovoljavaju sve uslove osposobljavanja iz čl. 24., 25., 31., 34., 35., 38., 40. i 44. Direktive, svaka država potpisnica EEP-a priznaje kao dovoljne dokaze o formalnoj kvalifikaciji koje su izdale te države potpisnice EEP-a, ako oni potvrđuju uspešno završeno osposobljavanje koje je započeto pre referentnog datuma iz tačaka 5.1.1., 5.1.2., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive, i ako je uz</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	navodi da su osobe kojima je izdata stvarno i zakonito obavljale delatnost o kojoj je reč najmanje tri godine za redom, u okviru pet godina pre njenog izdavanja.		njih priložena potvrda u kojoj se navodi da su lica kojima je izdata stvarno i zakonito obavljala delatnost o kojoj je reč najmanje tri godine uzastopno, u okviru pet godina pre njenog izdavanja.			
23.2.	<p>Iste odredbe odnose se i na dokaze o formalnoj osposobljenosti za doktore medicine, koji omogućuju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine s osnovnom osposobljenošću i doktora medicine specijaliste, kao i na dokaze o formalnoj osposobljenosti za medicinske sestre za opštu zdravstvenu negu, doktore dentalne medicine, specijaliste dentalne medicine, veterinare, babice i farmaceute, stečene na državnom području nekadašnje Demokratske Republike Nemačke, a koji ne zadovoljavaju sve minimalne zahteve za osposobljavanje iz člana 24., 25., 31., 34., 35., 38., 40. i 44., ako ti dokazi potvrđuju uspešno završeno osposobljavanje koje je započelo pre:</p> <p>(a) 3. oktobra 1990. za doktore medicine s osnovnom osposobljenošću, medicinske sestre za opštu zdravstvenu negu, doktore dentalne medicine s osnovnom osposobljenošću, specijaliste dentalne medicine, veterinare, babice i farmaceute; i</p> <p>(b) 3. aprila 1992. za doktore medicine specijaliste.</p> <p>Dokazi o formalnoj osposobljenosti iz prvog podstava daju nosiocu pravo obavljanja profesionalne delatnosti na čitavom državnom području Nemačke pod istim uslovima kao i dokazi o formalnoj osposobljenosti iz tačke 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2. Priloga V., koje su izdala nadležna nemačka tela.</p>	64.3.	<p>Odredbe iz stava 1. ovog člana odnose se i na dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, koji omogućavaju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine i doktore medicine specijaliste, kao i na dokaze o formalnoj kvalifikaciji za medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice i magistre farmacije, stečene na državnom području nekadašnje Demokratske Republike Nemačke, a koji ne zadovoljavaju minimalne uslove osposobljavanja iz člana 24., 25., 31., 34., 35., 38., 40. i 44. Direktive, ako ti dokazi potvrđuju uspešno završeno osposobljavanje koje je započeto pre:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3. oktobra 1990. za doktora medicine, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice i magistre farmacije; i - 3. aprila 1992. za doktore medicine specijaliste. <p>Dokazi o formalnoj kvalifikaciji iz stava 3. alineja 1. ovog člana zakona daju nosiocu pravo obavljanja profesionalne delatnosti na celom državnom području Savezne Republike Nemačke pod istim uslovima kao i dokazi o formalnoj</p>	PU		
		64.4.				

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			kvalifikaciji iz tač. 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2. Priloga V. Direktive, koje su izdala nadležna tela u Nemačkoj.			
23.3.	<p>Ne dovodeći u pitanje odredbe člana 37. stava 1., svaka država članica priznaje dokaze o formalnoj osposobljenosti za doktore medicine, koji omogućuju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine s osnovnom osposobljenošću i doktora medicine specijalista, kao i dokaze o formalnoj osposobljenosti za medicinske sestre za opštu zdravstvenu negu, veterinare, babice, farmaceute i arhitekta, koje je državljanima država članica izdala nekadašnja Čehoslovačka, ili za koje je osposobljavanje, za Češku Republiku i Slovačku, započelo pre 1. januara 1993., kada tela bilo koje od dve spomenute države članice potvrde da su ti dokazi o formalnoj osposobljenosti na njihovom državnom području jednake pravne valjanosti kao i dokazi o formalnoj osposobljenosti koje izdaju one same te, za arhitekta, kao dokazi o formalnoj osposobljenosti predviđeni za te države članice u tački 6. Priloga VI., u vezi s pristupom profesionalnim delatnostima i njihovim obavljanjem, za doktore medicine s osnovnom osposobljenošću, doktore medicine specijaliste, medicinske sestre za opštu zdravstvenu negu, veterinare, babice, farmaceute u odnosu na delatnosti iz člana 45. stava 2. i arhitekta u odnosu na delatnosti iz člana 48.</p> <p>Uz takvu potvrdu treba priložiti i potvrdu koju su izdala ta ista tela, a u kojoj se navodi da su te osobe stvarno i zakonito obavljale delatnost o kojoj je reč na njihovom državnom području</p>	64.5.	<p>Ne dovodeći u pitanje odredbe koji se odnose na doktore dentalne medicine, svaka država članica priznaje dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, koji omogućavaju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine i doktora medicine specijaliste, kao i dokaze o formalnoj kvalifikaciji za medicinske sestre opšte nege, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije i arhitekta, koje je državljanima država potpisnica EEP-a izdala nekadašnja Čehoslovačka, ili za koje je osposobljavanje, za Češku Republiku i Slovačku, počelo pre 1. januara 1993., kada tela bilo koje od dve pomenute države potpisnice EEP-a potvrde da su ti dokazi o formalnoj kvalifikaciji na njihovom državnom području jednake pravne valjanosti kao i dokazi o formalnoj kvalifikaciji koje izdaju one same i, za arhitekta, kao dokazi o formalnoj kvalifikaciji predviđeni za te države članice u tački 6. Priloga VI. Direktive, u vezi sa pristupom profesionalnim delatnostima i njihovim obavljanjem, za doktore medicine, doktore medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije u odnosu na delatnosti iz člana 45. stav 2. i arhitekta u odnosu na delatnosti iz člana 48. Direktive. Uz takvu potvrdu treba priložiti i potvrdu koju su izdala ta ista tela, a u kojoj se navodi da su ta lica stvarno i zakonito obavljala delatnost o</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	najmanje tri godine za redom, u okviru pet godina pre dana njenog izdavanja.		kojoj je reč na njihovom državnom području najmanje tri godine uzastopno, u okviru pet godina pre dana njenog izdavanja.			
23.4.	<p>Svaka država članica priznaje dokaze o formalnoj osposobljenosti za doktore medicine, koji omogućuju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine s osnovnom osposobljenošću i doktora medicine specijaliste, kao i dokaze o formalnoj osposobljenosti za medicinske sestre za opštu zdravstvenu negu, doktore dentalne medicine, specijaliste dentalne medicine, veterinare, babice, farmaceute i arhitekta, koje je državljanima država članica izdao nekadašnji Sovjetski Savez, ili čije je osposobljavanje počelo</p> <p>(a) za Estoniju, pre 20. avgusta 1991.; (b) za Letoniju, pre 21. avgusta 1991.; (c) za Litvaniju, pre 11. marta 1990., kada tela bilo koje od triju spomenutih država članica potvrde da su ti dokazi na njihovom državnom području jednake pravne valjanosti kao i dokazi o formalnoj osposobljenosti koje izdaju one same te, za arhitekta, kao dokazi o formalnoj osposobljenosti predviđeni za te države članice u tački 6. Priloga VI., u vezi s pristupom profesionalnim delatnostima i njihovim obavljanjem, za doktore medicine s osnovnom osposobljenošću, doktore medicine specijaliste, medicinske sestre za opštu zdravstvenu negu, doktore dentalne medicine, specijaliste dentalne medicine, veterinare, babice, farmaceute u odnosu na delatnosti iz člana 45. stava 2. i arhitekta u odnosu na delatnosti iz člana 48.</p> <p>Uz takvu potvrdu treba priložiti i potvrdu koju su izdala ta ista tela, a u kojoj se navodi da su te</p>	64.6.	<p>Nadležno telo priznaje dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, koji omogućavaju pristup profesionalnim delatnostima doktore medicine, doktore medicine specijaliste, kao i dokaze o formalnoj kvalifikaciji za medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije i arhitekta, koje je državljanima država potpisnica EEP-a izdao nekadašnji Sovjetski Savez, ili čije je osposobljavanje započeto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za Estoniju, pre 20. avgusta 1991.; - za Letoniju, pre 21. avgusta 1991.; - za Litvaniju, pre 11. marta 1990., <p>kada tela bilo koje od tri pomenute države potpisnice EEP-a potvrde da su ti dokazi na njihovom državnom području iste pravne valjanosti kao i dokazi o formalnoj kvalifikaciji koje izdaju one same i, za arhitekta, kao dokazi o formalnoj kvalifikaciji predviđeni za te države članice u tački 6. Priloga VI. Direktive, u vezi sa pristupom profesionalnim delatnostima i njihovim obavljanjem, za doktore medicine, doktore medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice, magistre farmacije u odnosu na delatnosti iz člana 45.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>osobe stvarno i zakonito obavljale delatnost o kojoj je reč na njihovom državnom području najmanje tri godine za redom, unutar pet godina pre dana njenog izdavanja.</p> <p>Što se tiče dokaza o formalnoj kvalifikaciji za doktore veterinarske medicine koje je izdao nekadašnji Sovjetski Savez ili za koje je osposobljavanje započeto, za Estoniju, pre 20. avgusta 1991., uz potvrdu iz prethodnog stava treba priložiti i potvrdu koju su izdale vlasti u Estoniji, a u kojoj se navodi da su te osobe stvarno i zakonito obavljale delatnost o kojoj je reč na njihovom državnom području najmanje pet godina uzastopno, u okviru sedam godina pre dana njenog izdavanja.</p>	64.7.	<p>stav 2. i arhitekta u odnosu na delatnosti iz člana 48. Direktive. Uz takvu potvrdu treba priložiti i potvrdu koju su izdala ta ista tela, a u kojoj se navodi da su ta lica stvarno i zakonito obavljala delatnost o kojoj je reč na njihovom državnom području najmanje tri godine uzastopno, u okviru pet godina pre dana njenog izdavanja.</p> <p>Što se tiče dokaza o formalnoj kvalifikaciji za doktore veterinarske medicine koje je izdao nekadašnji Sovjetski Savez ili za koje je osposobljavanje započeto, za Estoniju, pre 20. avgusta 1991., uz potvrdu iz prethodnog stava treba priložiti i potvrdu koju su izdale vlasti u Estoniji, a u kojoj se navodi da su te osobe stvarno i zakonito obavljale delatnost o kojoj je reč na njihovom državnom području najmanje pet godina uzastopno, u okviru sedam godina pre dana njenog izdavanja.</p>			
23.5.	<p>Ne dovodeći u pitanje član 43.b Direktive, svaka Država članca priznajeće dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine čime se omogućava pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine i doktora medicine specijaliste, za medicinsku sestru opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijalistu, doktora veterinarske medicine, babicu, magistra farmacije i arhitektu, koje poseduju državljani Država članica i koje je izdala bivša Jugoslavija, odnosno čije je osposobljavanje započeto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za Sloveniju pre 25. juna 1991., i - za Hrvatsku pre 8. oktobra 1991. <p>ako tela pomenutih država potvrde da takvi</p>	64.8	<p>Ne dovodeći u pitanje član 43.b Direktive, nadležno telo priznaje dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine čime se omogućava pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine i doktora medicine specijaliste, za medicinsku sestru opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijalistu, doktora veterinarske medicine, babicu, magistra farmacije i arhitektu, koje poseduju državljani država potpisnica EEP-a i koje je izdala bivša Jugoslavija, odnosno čije je osposobljavanje započeto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za Sloveniju pre 25. juna 1991., i - za Hrvatsku pre 8. oktobra 1991. 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	dokazi imaju istu pravnu valjanost u okviru njihovog državnog područja kao i dokazi koje one izdaju i kao i, u slučaju arhitekata, dokazi o formalnoj kvalifikaciji navedeni za te države u Prilogu VI. tačka 6. Direktive u pogledu pristupa profesionalnim delatnostima doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, doktora veterinarske medicine, babice, magistra farmacije u odnosu na delatnosti iz člana 45. stav 2. i arhitekate u odnosu na delatnosti iz člana 48. Direktive, kao i u pogledu obavljanja tih delatnosti. Uz takvu potvrdu treba priložiti i potvrdu koju su izdala ta ista tela, u kojoj se navodi da su ta lica stvarno i zakonito obavljala delatnosti o kojoj je reč na njihovom državnom području najmanje tri uzastopne godine, u okviru pet godina pre dana njenog izdavanja.		ako tela pomenutih država potvrde da takvi dokazi imaju istu pravnu valjanost u okviru njihovog državnog područja kao i dokazi koje one izdaju i kao i, u slučaju arhitekata, dokazi o formalnoj kvalifikaciji navedeni za te države u Prilogu VI. tačka 6. Direktive u pogledu pristupa profesionalnim delatnostima doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, doktora veterinarske medicine, babice, magistra farmacije u odnosu na delatnosti iz člana 45. stav 2. i arhitekate u odnosu na delatnosti iz člana 48. Direktive, kao i u pogledu obavljanja tih delatnosti. Uz takvu potvrdu treba priložiti i potvrdu koju su izdala ta ista tela, u kojoj se navodi da su ta lica stvarno i zakonito obavljala delatnosti o kojoj je reč na njihovom državnom području najmanje tri uzastopne godine, u okviru pet godina pre dana njenog izdavanja.			
23.6.	Državljanima država članica čiji dokazi o formalnoj osposobljenosti za doktore medicine, medicinske sestre za opštu zdravstvenu negu, doktore dentalne medicine, veterinare, babice i farmaceute nisu u skladu sa nazivima koji su dodeljeni tim državama članicama u tačkama 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V., svaka država članica priznaje kao dovoljan dokaz, dokaze o formalnoj osposobljenosti koje su izdale te države članice i uz koje su priložene potvrde koje su izdale nadležne vlasti ili tela. U potvrdi iz prvog podstava navodi se da dokaz o formalnoj osposobljenosti potvrđuje uspešno završeno osposobljavanje u skladu s članovima 24., 25., 28., 31., 34., 35., 38., 40. i 44., a država	64.9 64.10.	Državljanima država potpisnica EEP-a čiji dokazi o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktore veterinarske medicine, babice i magistra farmacije nisu u skladu sa nazivima koji su dodeljeni tim državama potpisnicama EEP-a u tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive, priznaje se kao dovoljan dokaz, dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji je izdala ta država i uz koji su priložene potvrde koje su izdala nadležna tela. U potvrdi iz prethodnog podstava navodi se da dokaz o formalnoj kvalifikaciji potvrđuje uspešno završeno osposobljavanje u skladu sa	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	članica koja ga je izdala smatra ga jednakim kvalifikacijama čiji su nazivi navedeni u tačkama 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V.		čl. 24., 25., 28., 31., 34., 35., 38., 40. i 44. Direktive, a država potpisnica EEP-a koja ga je izdala smatra ga jednakim kvalifikacijama čiji su nazivi navedeni u tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive.			
23.a.1.	<p>Posebne okolnosti</p> <p>Kao odstupanje od ove Direktive, Bugarska može ovlastiti nosioce kvalifikacije „feldšer“ (feldsher) koja je u Bugarskoj dodeljivana do 31. decembra 1999. godine, čiji nosioci obavljaju profesiju/profesionalnu delatnost u skladu sa bugarskim nacionalnim sistemom socijalnog osiguranja na dan 1. januar 2000., mogu da nastave sa obavljanjem profesije iako delovi njihove aktivnosti prema ovoj Direktivi ulaze u okvir profesije doktora medicine, odnosno medicinskih sestara opšte nege.</p>	65.	<p>Posebne okolnosti</p> <p>Za kvalifikaciju „feldšer“ (feldšer), dodeljenu u Bugarskoj pre 31. decembra 1999., čiji nosioci obavljaju profesiju/profesionalnu delatnost u skladu sa bugarskim nacionalnim sistemom socijalnog osiguranja na dan 1. januar 2000., mogu da nastave sa obavljanjem profesije iako delovi njihove aktivnosti ulaze u okvir profesije doktora medicine, odnosno medicinskih sestara opšte nege. Nosioci bugarske kvalifikacije „feldšer“ (feldšer) ne mogu da stiču priznanje profesije kao doktori medicine i medicinske sestre opšte nege.</p>	PU		
23.a.2.	Nosioci bugarske kvalifikacije „feldšer“ (feldsher) iz stava 1 nemaju pravo da u drugim državama članicama stiču priznanje profesije kao doktori medicine i medicinske sestre opšte nege.	65.	Nosioci bugarske kvalifikacije „feldšer“ (feldšer) ne mogu da stiču priznanje profesije kao doktori medicine i medicinske sestre opšte nege.	PU		
24.1.	<p>Odeljak 2</p> <p>Doktori medicine</p> <p>Osnovno medicinsko osposobljavanje</p> <p>Za pristupanje osnovnom medicinskom osposobljavanju zahteva se posedovanje diplome ili javne isprave koja omogućava pristup tim studijama na univerzitetima.</p>	31.1.	<p><i>Doktor medicine</i></p> <p>Član 31.</p> <p>Osposobljavanje doktora medicine zahteva posedovanje javne isprave o završenom obrazovanju koje omogućava pristup univerzitetskim studijama medicine u Republici Srbiji ili u drugoj državi potpisnici EEP-a.</p>	PU		
24.2.	Osnovno medicinsko osposobljavanje obuhvata ukupno najmanje pet godina studija koji može biti iskazan u ESPB bodovima i i sadrži	31.2.	Osposobljavanje doktora medicine obuhvata završetak univerzitetskih studija medicine u trajanju od najmanje pet godina koji može biti	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>najmanje 5.500 sati teoretskog i praktičnog osposobljavanja koje se odvija na univerzitetu ili pod njegovim nadzorom.</p> <p>Za osobe koje su studije započele pre 1. januara 1972., program osposobljavanja iz prvog podstava može obuhvatati šestomesečno praktično osposobljavanje u punoj nastavnoj satnici na univerzitetskom nivou pod nadzorom nadležnih tela.</p>	66.2	<p>iskazan u ESPB bodovima i sadrži najmanje 5.500 sati teorijskog i praktičnog obrazovanja na univerzitetu ili pod nadzorom univerziteta. Za nosioce profesionalne kvalifikacije koji su započeli studije pre 1. januara 1972., program osposobljavanja iz člana 33. ovog zakona može obuhvatati šestomesečno praktično osposobljavanje u punoj satnici na nivou visokog obrazovanja pod nadzorom nadležnih tela.</p>			
24.3.	<p>Osnovno medicinsko osposobljavanje osigurava da je osoba stekla sledeća znanja i veštine:</p> <p>(a) odgovarajuće poznavanje nauke na kojima se temelji medicina i dobro razumevanje naučnih metoda, uključujući i načela merenja bioloških funkcija, ocenjivanja naučno utvrđenih činjenica i analize podataka;</p> <p>(b) odgovarajuće razumevanje strukture, funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih osoba, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čoveka i njegovog fizičkog i društvenog okruženja;</p> <p>(c) odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i postupaka, koje joj daje celovitu sliku o mentalnim i telesnim bolestima, o medicini sa stanovišta profilakse, dijagnoze i terapije, i o ljudskoj reprodukciji;</p> <p>(d) odgovarajuće kliničko iskustvo u bolnicama pod odgovarajućim nadzorom.</p>	32.	<p>Osposobljavanjem doktora medicine potvrđuje se da je lice steklo sledeća znanja i veštine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odgovarajuće poznavanje nauke na kome se zasniva medicina i dobro razumevanje naučnih metoda, uključujući načela bioloških funkcija, ocenjivanje naučno utvrđenih činjenica i analizu podataka; - dobro razumevanje građe, funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih lica, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čoveka i njegovog fizičkog i društvenog okruženja; - odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i postupaka koje daje celovitu sliku o duševnim i telesnim bolestima, o medicini sa stanovišta prevencije, dijagnoze i terapije i o ljudskom razmnožavanju, i - odgovarajuće kliničko iskustvo u bolničkim zdravstvenim ustanovama pod odgovarajućim nadzorom. 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
25.1.	Specijalističko medicinsko usavršavanje Za pristupanje specijalističkom medicinskom usavršavanju zahteva se da je završene i potvrđene osnovne studije medicine, kao deo programa osposobljavanja iz člana 24.(2), tokom kojih je polaznik stekao odgovarajuće znanje iz osnovne medicine.	33.1.	Specijalističko osposobljavanje doktora medicine zahteva posedovanje javne isprave o završenim univerzitetskim studijama medicine iz člana 31. ovog zakona i ispunjavanje minimalnih uslova specijalističkog osposobljavanja.	PU		
25.2.	Specijalističko medicinsko usavršavanje obuhvata teoretsko i praktično usavršavanje na univerzitetu ili u kliničkoj bolnici ili, prema potrebi, u zdravstvenoj ustanovi koju su u tu svrhu ovlastile nadležne vlasti ili tela. Države članice osiguravaju da minimalno trajanje specijalističkih medicinskih studija usavršavanja iz tačke 5.1.3. Priloga V. nisu kraće od trajanja predviđenog u toj tački. Usavršavanje se odvija pod nadzorom nadležnih vlasti ili tela. Ono uključuje lično učešće doktora medicine specijalizanta u delatnostima i odgovornostima koje proizlaze iz tih usluga	33.2	Specijalističko osposobljavanje doktora medicine obuhvata teorijsku i praktičnu obuku na univerzitetu ili u ustanovi ovlašćenoj od ministra nadležnog za poslove zdravlja. Republika Srbija će obezbediti da specijalističko osposobljavanje ne traje manje od minimalnog predviđenog u Prilogu V. tačke 5.1.3. Osposobljavanje će se sprovoditi pod nadzorom nadležnih organa ili tela, a obuhvata lično učešće specijalizanta u aktivnostima i odgovornostima predviđenim programom specijalizacije.	PU		
25.3.	Usavršavanje se sprovodi u punoj satnici u posebnim ustanovama koje priznaju nadležne vlasti. Ono obuhvata učestvovanje u svim medicinskim delatnostima odeljenja na kojem se usavršavanje odvija, uključujući dežurstva, tako da specijalizant posvećuje sve svoje profesionalne delatnosti svom praktičnom i teoretskom usavršavanju tokom cele radne nedelje i čitave godine, u skladu s uslovima koje su utvrdila nadležna tela. Shodno tome, na tim se radnim mestima dobija odgovarajuća naknada za rad.	33.3	Specijalističko osposobljavanje obavlja se u punoj satnici i punom obimu u ustanovi ovlašćenoj od ministra nadležnog za poslove zdravlja. Teorijski deo programa obavlja se u punoj satnici i punom obimu na univerzitetu. Specijalističko osposobljavanje uključuje i dežurstva specijalizanta u delu programa koji je predmet specijalizacije i u obavezi je da obavlja sve aktivnosti predviđene programom.	PU		
25.3.a	Države članice mogu u nacionalnom zakonodavstvu da propišu delimično izuzeće od delova programa specijalističkog osposobljavanja doktora medicine iz Priloga V.		Ministar nadležan za poslove zdravlja aktom iz stava 4. ovog člana može propisati delimično izuzeće od delova programa specijalističkog osposobljavanja	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	tačke 5.1.3. Direktive koje se primenjuje za svaki slučaj posebno, ako je navedeni deo programa specijalističkog osposobljavanja već obavljen u okviru drugog programa specijalističkog osposobljavanja iz Priloga V. tačke 5.1.3. Direktive i ako je doktor medicine specijalista stekao specijalističku kvalifikaciju u državi članici. Države članice će osigurati da odobreno izuzeće ne iznosi više od polovine najkraćeg trajanja datog specijalističkog osposobljavanja. Svaka država članica će obavestiti Komisiju i ostale države članice	33.5 33.6	doktora medicine iz Priloga V. tačke 5.1.3. Direktive. Izuzeće se primenjuje za svaki slučaj posebno, ako je navedeni deo programa specijalističkog osposobljavanja već obavljen u okviru drugog programa specijalističkog osposobljavanja iz Priloga V. tačke 5.1.3. Direktive i ako je doktor medicine specijalista stekao specijalističku kvalifikaciju u skladu s programom upisanim u Prilogu V. tačke 5.1.3. Direktive u Republici Srbiji ili u jednoj od država potpisnica EEP-a. Izuzeće iz stava 5. ovog člana može se odobriti za najviše polovinu minimalnog trajanja programa specijalističkog osposobljavanja doktora medicine.			
25.4.	Države članice za izdavanje dokaza o specijalističkom medicinskom usavršavanju zahtevaju posedovanje dokaza o osnovnom medicinskom osposobljavanju iz tačke 5.1.1. Priloga V.	29.10	Nadležno telo Republike Srbije izdaće potvrdu doktoru medicine, doktoru medicine specijalisti, medicinskoj sestri opšte nege, babici, doktoru dentalne medicine, magistru farmacije koji poseduju javnu ispravu koja dokazuje formalnu kvalifikaciju iz tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive, kojom se potvrđuje da je lice tokom svog osposobljavanja, kada je to potrebno, steklo potrebna znanja, veštine i kompetencije propisane ovim zakonom.	PU		
25.5.	Komisija je ovlašćena da usvoji delegirane akte u skladu sa članom 57c o prilagođavanju minimalnih perioda obuke iz tačke 5.1.3 Aneksa V naučnom i tehničkom napretku.			NP		
26.	Tipovi specijalističkog medicinskog osposobljavanja Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji za doktora medicine specijaliste, iz člana 21. koje su izdale	29.1	<i>Zajedničke odredbe</i> Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege,	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>nadležne vlasti ili tela Priloga V. Direktive, tačka 5.1.2. za dato specijalističko osposobljavanje, odgovaraju nazivima u upotrebi u različitim državama članicama iz Priloga.</p> <p>Da bi se uzele u obzir promene u nacionalnom zakonodavstvu i imajući u vidu i ažuriranje ove Direktive, Komisija je ovlašćena da usvoji delegirane akte u skladu sa članom 57c u vezi sa uključivanjem novih medicinskih specijalnosti zajedničkih za najmanje dve petine država članica iz tačke 5.1.3 Aneksa V.</p>	29.2	<p>doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekta koje su izdale države potpisnice EEP-a, iz Priloga V. Direktive (za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekta) imaju jednaku vrednost kao dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji koji su izdati u Republici Srbiji, i priznaju se po načelu automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija.</p> <p>Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine, arhitekta, imaju istu vrednost ako su ih izdala nadležna tela koja izdaju dokaze o profesionalnoj kvalifikaciji države potpisnice EEP-a, i ako su im priloženi, kada je potrebno, dokumenti navedeni u tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.2.1., 5.2.2., 5.3.1., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.1., 5.4.2., 5.6.1., 5.6.2., 5.7.1. i 5.7.2. iz Priloga V. Direktive.</p>			
27.1.	<p>Stečena prava specifična za doktora medicine specijaliste</p> <p>Država članica domaćin može od doktora medicine specijaliste, čije je skraćeno specijalističko medicinsko osposobljavanje bilo uređeno zakonskim regulatornim i administrativnim propisima koji su na snazi od 20. juna 1975., a koji su započeli svoje</p>	66.1.	<p>Stečena prava specifična za doktora medicine specijaliste</p> <p>Nadležno telo može od doktora medicine specijaliste, čije je specijalističko medicinsko osposobljavanje bilo uređeno zakonskim i drugim propisima koji su na snazi od 20. juna 1975., a koji su započeli svoje specijalističko osposobljavanje najkasnije do 31. decembra</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	specijalističko osposobljavanje najkasnije do 31. decembra 1983., zahtevati da svojim dokazima o formalnoj kvalifikaciji prilože potvrdu u kojoj je navedeno da su oni stvarno i zakonito obavljali odgovarajuće delatnosti najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina koje su prethodile izdavanju te potvrde.	66.2.	1983., zahtevati da svojim dokazima o formalnoj kvalifikaciji prilože potvrdu u kojoj je navedeno da su oni stvarno i zakonito obavljali odgovarajuće delatnosti najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina koje su prethodile izdavanju te potvrde. Za nosioce profesionalne kvalifikacije koji su započeli studije pre 1. januara 1972., program osposobljavanja iz člana 33. ovog zakona može obuhvatati šestomesečno praktično osposobljavanje u punoj satnici na nivou visokog obrazovanja pod nadzorom nadležnih tela.			
27.2.	Svaka država članica priznaje kvalifikaciju doktora medicine specijaliste koja je u Španiji dodeljena doktorima medicine koji su završili svoje specijalističko osposobljavanje pre 1. januara 1995., čak i kad to osposobljavanje ne zadovoljava minimalne uslove osposobljavanja predviđene članom 25. Direktive, ako je dokazu o toj kvalifikaciji priložena potvrda, koju je izdalo nadležno telo u Španiji i koja potvrđuje da je to lice položilo ispit iz posebnog specijalističkog osposobljavanja koje je izvedeno u skladu sa vanrednim merama u vezi sa priznavanjem, utvrđenim Uredbom Kraljevine Španije 1497/99., kako bi se proverilo da li je nivo znanja i veština takvog lica uporediv sa znanjem i veštinama doktora medicine koji poseduju dokaz o kvalifikaciji za doktora medicine specijalistu, koji je za Španiju utvrđen u tač. 5.1.2. i 5.1.3. Priloga V. Direktive.	66.3.	Republika Srbija priznaje kvalifikaciju doktora medicine specijaliste koja je u Španiji dodeljena doktorima medicine koji su završili svoje specijalističko osposobljavanje pre 1. januara 1995., čak i kad to osposobljavanje ne zadovoljava minimalne uslove osposobljavanja predviđene članom 25. Direktive, ako je dokazu o toj kvalifikaciji priložena potvrda, koju je izdalo nadležno telo u Španiji i koja potvrđuje da je to lice položilo ispit iz posebnog specijalističkog osposobljavanja koje je izvedeno u skladu sa vanrednim merama u vezi sa priznavanjem, utvrđenim Uredbom Kraljevine Španije 1497/99., kako bi se proverilo da li je nivo znanja i veština takvog lica uporediv sa znanjem i veštinama doktora medicine koji poseduju dokaz o kvalifikaciji za doktora medicine specijalistu, koji je za Španiju utvrđen u tač. 5.1.2. i 5.1.3. Priloga V. Direktive.	PU		
27.2a	Države članice priznaje kvalifikaciju doktora medicine specijaliste navedenu u Prilogu V. tač.	66.4.	Nadležno telo priznaje kvalifikaciju doktora medicine specijaliste navedenu u Prilogu V.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	5.1.2. i 5.1.3. Direktive koja je u Italiji dodeljena doktorima medicine koji su započeli svoje specijalističko osposobljavanje posle 31. decembra 1983. i pre 1. januara 1991., iako to osposobljavanje ne zadovoljava sve uslove osposobljavanja predviđene u članu 25. ovog zakona, ako je dokazu o toj kvalifikaciji priložena potvrda koju je izdalo nadležno telo u Italiji i koja potvrđuje da je taj doktor medicine u Italiji stvarno i zakonito obavljao delatnost doktora medicine specijaliste u istom specijalističkom području o kojem je reč najmanje sedam godina uzastopno u periodu od deset godina pre njenog izdavanja.		tač. 5.1.2. i 5.1.3. Direktive koja je u Italiji dodeljena doktorima medicine koji su započeli svoje specijalističko osposobljavanje posle 31. decembra 1983. i pre 1. januara 1991., iako to osposobljavanje ne zadovoljava sve uslove osposobljavanja predviđene u članu 33. ovog zakona, ako je dokazu o toj kvalifikaciji priložena potvrda koju je izdalo nadležno telo u Italiji i koja potvrđuje da je taj doktor medicine u Italiji stvarno i zakonito obavljao delatnost doktora medicine specijaliste u istom specijalističkom području o kojem je reč najmanje sedam godina uzastopno u periodu od deset godina pre njenog izdavanja.			
27.3.	Svaka država članica koja je ukinula svoje zakone i druge propise koji se odnose na dodeljivanje dokaza o formalnoj osposobljenosti za doktora medicine specijaliste iz tačaka 5.1.2. i 5.1.3. Priloga V. i koja je usvojila mere koje se odnose na stečena prava koja pripadaju njenim državljanima, priznaje državlja nima drugih država članica pravo da iskoriste te mere ako su ti dokazi o formalnoj osposobljenosti izdati pre datuma kad je država članica domaćin prestala da izdaje takve dokaze za specijalizaciju o kojoj je reč. Datumi stavljanja izvan snage tih propisa navedeni su u tački 5.1.3. Priloga V.			NP		
28.1.	Posebno usavršavanje iz Opšte medicine Za pristupanje posebnom usavršavanju iz Opšte medicine zahteva se da su završene i potvrđene osnovne studije medicine, kao deo programa osposobljavanja iz člana 24.(2), tokom kojih je polaznik stekao odgovarajuće znanje iz osnovne	34.1.	<i>Doktor opšte medicine - specijalista</i> Specijalističko osposobljavanje iz opšte medicine zahteva posedovanje dokaza o završenim univerzitetskim studijama medicine iz člana 31. ovog zakona tokom kojih je lice steklo potrebna znanja i veštine za obavljanje profesije doktora medicine.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	medicine.					
28.2.	<p>Posebno usavršavanje iz Opšte medicine, na temelju kojeg se dodeljuju dokazi o formalnoj osposobljenosti koji su izdati pre 1. januara 2006., traje najmanje dve godine u punoj nastavnoj satnici. Ako je dokaz o formalnoj osposobljenosti izdat nakon tog dana, osposobljavanje traje najmanje tri godine u punoj nastavnoj satnici. Ako program usavršavanje iz člana 24. obuhvata praktično usavršavanje koje se odvija u ovlašćenoj bolnici s odgovarajućom opremom i uslugama Opšte medicine ili u sklopu ovlašćene ambulante Opšte medicine ili ovlašćenog doma zdravlja u kojemu doktori medicine pružaju primarnu zdravstvenu zaštitu, trajanje tog praktičnog usavršavanja može se, do najviše godinu dana, uključiti u period iz prvog podstava za potvrde o osposobljenosti koje su izdate 1. januara 2006. ili nakon tog dana. Mogućnost koja je predviđena u drugom podstavu dostupna je samo onim državama članicama u kojima je posle 1. januara 2001. posebno usavršavanje iz Opšte medicine trajalo dve godine.</p>	34.2.1.	<p>Specijalizacija opšte medicine obuhvata program ostvaren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u trajanju od najmanje tri godine sa punim radnim vremenom, 	PU		
28.3.	<p>Posebno usavršavanje iz Opšte medicine odvija se u punoj nastavnoj satnici, pod nadzorom nadležnih vlasti ili tela. Više je praktične nego teoretske prirode.</p> <p>Praktično usavršavanje odvija se, s jedne strane, u periodu od najmanje šest meseci u ovlašćenoj bolnici s odgovarajućom opremom i uslugama i, s druge strane, u periodu od najmanje šest meseci u sklopu ovlašćene ambulante Opšte medicine ili ovlašćenog doma zdravlja u kojem doktori medicine pružaju primarnu zdravstvenu zaštitu.</p>	34.2.2. 34.2.3. 34.2.4. 34.2.5.	<ul style="list-style-type: none"> - pod nadzorom tela nadležnih za specijalizaciju u Republici Srbiji, - manjim delom teorijskim, a većim delom praktičnim osposobljavanjem, - najmanje šest meseci u ovlašćenoj bolničkoj zdravstvenoj ustanovi sa odgovarajućom opremom i uslugama, 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>Praktično usavršavanje odvija se u saradnji s drugim zdravstvenim ustanovama ili strukturama koje se bave opštom medicinom. Međutim, ne dovodeći u pitanje minimalne periode navedene u drugom podstavu, praktično usavršavanje može se odvijati tokom perioda od najviše šest meseci u drugim ovlašćenim ustanovama ili zdravstvenim strukturama koje se bave opštom medicinom.</p> <p>Usavršavanje zahteva da polaznik lično učestvuje u profesionalnim delatnostima i odgovornostima osoba s kojima radi.</p>	<p>34.2.6.</p> <p>34.2.7.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - najmanje šest meseci u ovlašćenoj ordinaciji opšte medicine ili ovlašćenoj zdravstvenoj ustanovi u kojoj se pruža primarna zdravstvena zaštita, - ličnim učestvovanjem u profesionalnim aktivnostima i odgovornostima lica sa kojima radi tokom specijalizacije, - u saradnji sa drugim telima čiji se rad odnosi na stručna pitanja opšte medicine. 			
28.4.	<p>Kao uslov za izdavanje dokaza o formalnoj osposobljenosti iz Opšte medicine, države članice zahtevaju posedovanje dokaza o formalnoj osposobljenosti iz osnovne medicinske osposobljenosti iz tačke 5.1.1. Priloga V.</p>	34.1	<p>Specijalističko osposobljavanje iz opšte medicine zahteva posedovanje dokaza o završenim univerzitetskim studijama medicine iz člana 31. ovog zakona tokom kojih je lice steklo potrebna znanja i veštine za obavljanje profesije doktora medicine.</p>	PU		
28.5.	<p>Države članice mogu izdati dokaze o formalnoj osposobljenosti iz tačke 5.1.4. Priloga V. doktoru medicine koji nije završio usavršavanje predviđeno ovim članom, ali je završio drugačije, dodatno usavršavanje, koje potvrđuju dokazi o formalnoj osposobljenosti koje su izdala nadležna tela u državi članici. Međutim, ona ne smeju da dodjeljuju dokaze o formalnoj osposobljenosti osim ako se tim dokazima potvrđuje znanje koje je po kvalitetu na istom nivou kao znanje stečeno osposobljavanjem koje je predviđeno ovim članom.</p> <p>Države članice, između ostalog, određuju opseg u kojem dodatno usavršavanje i stručno iskustvo koje je podnosilac već stekao mogu zameniti usavršavanje predviđeno ovim članom.</p>	64.1	<p>Ne dovodeći u pitanje stečena prava specifična za određene profesije, u slučaju kada dokazi o formalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, koji omogućuju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine i doktora medicine specijaliste, kao i dokazi o formalnoj kvalifikaciji za medicinske sestre opšte nege, doktore dentalne medicine, doktor dentalne medicine specijaliste, doktore veterinarske medicine, babice i magistre farmacije koje poseduju državljani država potpisnica EEP-a, ne zadovoljavaju sve uslove osposobljavanja iz čl. 24., 25., 31., 34., 35., 38., 40. i 44. Direktive, svaka država potpisnica EEP-a priznaje kao dovoljne dokaze o formalnoj kvalifikaciji koje su izdale te države potpisnice EEP-a, ako oni potvrđuju</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>Države članice mogu izdati dokaze o formalnoj osposobljenosti iz tačke 5.1.4. Priloga V. samo ako je podnosilac stekao najmanje šestomesečno iskustvo iz Opšte medicine u ambulanti Opšte medicine ili u domu zdravlja u kojem doktori medicine pružaju primarnu zdravstvenu zaštitu onih vrsta koje su navedene u stavu 3.</p>	<p>64.2</p> <p>34.2.4</p>	<p>uspešno završeno osposobljavanje koje je započeto pre referentnog datuma iz tačaka 5.1.1., 5.1.2., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive, i ako je uz njih priložena potvrda u kojoj se navodi da su lica kojima je izdata stvarno i zakonito obavljala delatnost o kojoj je reč najmanje tri godine uzastopno, u okviru pet godina pre njenog izdavanja.</p> <p>U slučaju kada dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji za doktore medicine, doktore medicine specijaliste, doktore dentalne medicine, doktore dentalne medicine specijaliste, magistre farmacije, medicinske sestre opšte nege babice, ne zadovoljavaju sve uslove minimalnog osposobljavanja iz čl. 31.-35., 37., 38., 39., 41., 42., 44., 46., 47., 48., 50., 51., 53., 55., 57.-60. ovog zakona, nadležno telo priznaje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji kojim se potvrđuje završeno osposobljavanje u Republici Srbiji koje je započeto pre referentnog datuma iz tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive i izdaće potvrdu u kojoj se navodi da je nosilac profesionalne kvalifikacije stvarno i zakonito obavljao određenu zdravstvenu delatnost i/ili profesionalnu aktivnost na području Republike Srbije najmanje tri godine uzastopno, u okviru pet godina pre izdavanja potvrde.</p> <p>- najmanje šest meseci u ovlašćenoj bolničkoj zdravstvenoj ustanovi sa odgovarajućom opremom i uslugama,</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		34.2.5	- najmanje šest meseci u ovlašćenoj ordinaciji opšte medicine ili ovlašćenoj zdravstvenoj ustanovi u kojoj se pruža primarna zdravstvena zaštita,			
29.	Obavljanje profesije doktora opšte medicine Svaka država članica, u skladu s odredbama koje se odnose na stečena prava, za obavljanje delatnosti doktora medicine Opšte medicine u okviru svog nacionalnog sistema socijalnog osiguranja zahteva posedovanje dokaza o formalnoj osposobljenosti iz tačke 5.1.4. Priloga V. Države članice mogu od ovog uslova izuzeti osobe koje su trenutačno uključene u posebno usavršavanje iz Opšte medicine.	67.1	Nadležno telo, u svrhu obavljanja delatnosti opšte medicine priznaje stečeno pravo doktoru medicine državljaninu države potpisnice EEP-a koji je stvarno i zakonito obavljao delatnost opšte medicine do dana pristupanja te države Evropskoj uniji u skladu s odredbama člana 29. ili člana 64. stava 1. ovog zakona bez dokaza iz tačke 5.1.4. Priloga V. Direktive, ako je priložen dokaz koji izdaje nadležno telo te države.	PU		
30.1.	Stečena prava specifična za doktora opšte medicine Svaka država članica određuje stečena prava. Međutim, ona kao stečeno pravo mora priznati pravo obavljanja delatnosti doktora Opšte medicine u okviru svog nacionalnog sistema socijalnog osiguranja, bez dokaza o formalnoj osposobljenosti iz tačke 5.1.4. Priloga V., svim doktorima medicine koji na referentni datum naveden u toj tački imaju to pravo na osnovu odredbi koje vrede za profesiju doktora medicine i omogućavaju pristup profesionalnim delatnostima doktora medicine s osnovnom osposobljenošću, te koji na taj datum imaju poslovni boravak na njenom državnom području, u skladu s odredbama člana 21. ili člana 23. Nadležne vlasti svake države članice na zahtev izdaju potvrdu o pravu na obavljanje delatnosti doktora opšte medicine u okviru njihovih nacionalnih sistema socijalnog osiguranja, bez	67.1. 67.2.	Stečena prava specifična za doktora opšte medicine specijalistu Član 67. Nadležno telo, u svrhu obavljanja delatnosti opšte medicine priznaje stečeno pravo doktoru medicine državljaninu države potpisnice EEP-a koji je stvarno i zakonito obavljao delatnost opšte medicine do dana pristupanja te države Evropskoj uniji u skladu s odredbama člana 29. ili člana 64. stava 1. ovog zakona bez dokaza iz tačke 5.1.4. Priloga V. Direktive, ako je priložen dokaz koji izdaje nadležno telo te države. Dokaz iz stava 1. ovog člana potvrđuje sledeće: - da je nosilac profesionalne kvalifikacije završio univerzitetske studije medicine,	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	dokaza iz tačke 5.1.4. Priloga V., doktorima medicine koji imaju stečena prava u skladu s prvim podstavom.		<ul style="list-style-type: none"> - da je stvarno i zakonito radio u delatnosti opšte medicine u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe i - da je imao poslovno nastanjenje u državi potpisnici EEP-a do datuma pristupanja te države Evropskoj uniji. 			
30.2.	Svaka država članica priznaje potvrde iz drugog podstava stava 1., koje su države članice izdale državljanima drugih država članica i takvim potvrdama priznaje jednaku valjanost na svom državnom području kao dokazu o formalnoj osposobljenosti koje ona izdaje, a kojima dozvoljava obavljanje delatnosti doktora opšte medicine u okviru svog nacionalnog sistema socijalnog osiguranja.	67.3. 67.4.	<p>Nadležno telo, u svrhu obavljanja delatnosti opšte medicine, priznaje stečeno pravo doktoru medicine koji ima pravo obavljanja delatnosti doktora opšte medicine specijaliste u okviru sistema zdravstvene zaštite Republike Srbije na dan pristupanja Evropskoj uniji i to na osnovu važećeg odobrenja za samostalan rad izdatog od Lekarske komore Srbije u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita, a koji sa delatnošću opšte medicine ima poslovno nastanjenje u Republici Srbiji na dan pristupanja Evropskoj uniji.</p> <p>Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja izdaće dokaz iz stava 3. ovog člana ako je podnosilac zatraži, a kojom će se potvrditi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da je završio univerzitetske studije medicine, - da je stvarno i zakonito radio u delatnosti opšte medicine u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe, i - da je imao poslovno nastanjenje u Republici Srbiji sve do dana pristupanja Evropskoj uniji. 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
31.1.	<p>Odeljak 3 Medicinska sestra opšte nege Osposobljavanje medicinskih sestara za opštu zdravstvenu negu</p> <p>1. Pristup osposobljavanju za medicinsku sestru opšte nege zahteva jedno od sledećeg:</p> <p>(a) završeno opšte obrazovanje u trajanju od 12 godina, potvrđeno diplomom, javnom ispravom ili drugim dokazima koje su izdale nadležne vlasti ili tela u državi članici, ili javnom ispravom kojom se potvrđuje uspeh na ispitu jednakog stepena, za pristupanje univerzitetu ili ustanovi višeg obrazovanja stepena koji je priznat kao jednak; ili</p> <p>(b) završeno desetogodišnje opšte obrazovanje, potvrđeno diplomom, javnom ispravom ili drugim dokazima koje su izdale nadležne vlasti ili tela u državi članici, ili javnom ispravom kojom se potvrđuje uspeh na ispitu, jednakog stepena, za pristupanje stručnoj školi ili stručnom programu osposobljavanja za medicinske sestre.</p>	44.1.	<p><i>Medicinska sestra opšte nege</i></p> <p>Pristup osposobljavanju za medicinsku sestru opšte nege zahteva posedovanje jednog od sledećih dokaza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokaz o završenom opštem obrazovanju u trajanju od najmanje 12 godina u Republici Srbiji ili u državi potpisnici EEP-a, koji izdaje nadležna obrazovna ustanova, a kojim se omogućava pristup univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja; - dokaz o završenom opštem obrazovanju u trajanju od najmanje deset godina u Republici Srbiji ili državi potpisnici EEP-a, koji izdaje nadležna obrazovna ustanova, a kojim se omogućava pristup stručnoj školi za medicinske sestre opšte nege 	PU		
31.2.	<p>Osposobljavanje medicinskih sestara za opštu zdravstvenu negu odvija se u punoj nastavnoj satnici i uključuje najmanje program opisan u tački 5.2.1. Priloga V.</p> <p>Komisija je ovlašćena da usvoji delegirane akte u skladu s članom 57.c koji se odnosi na izmene spiska navedenog u tački 5.2.1. Priloga V., radi njegovog usklađivanja sa naučnim i tehničkim napretkom.</p> <p>Ažuriranje iz drugog podstava ni u jednoj državi članici ne sme imati za posledicu izmene njenih postojećih zakonskih načela u vezi sa strukturom</p>	45.1 45.2	<p>Obrazovni program za medicinske sestre opšte nege sadrži najmanje sledeće predmete:</p> <p>1) Teorijsko obrazovanje koje se sastoji od zdravstvene nege: priroda i etika struke, opšta načela zdravlja i nege, načela nege, a u odnosu na: opštu i specijalističku medicinu, opštu i specijalističku hirurgiju, negu dece i pedijatriju, negu porodilja, mentalno zdravlje i psihijatriju, brigu o starima i gerijatriju.</p> <p>Osnovni predmeti: Anatomija i fiziologija, Patologija, Bakteriologija, Virologija i Parazitologija, Biofizika, Biohemija i</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>profesije koja se odnosi na osposobljavanje i uslove pristupa za fizičke osobe. Takve izmene i ažuriranja će poštovati odgovornost zemlje članice za organizaciju obrazovnih sistema kao što je navedeno u članu 165(1) TFEU.</p>	<p>45.3</p> <p>45.4</p>	<p>radiologija, Dijetetika, Higijena (preventivna medicina, zdravstveno obrazovanje), Farmakologija.</p> <p>Društveni predmeti: Sociologija, Psihologija, Načela administracije, Načela poučavanja, Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo, Pravni aspekti nege.</p> <p>2) Kliničko obrazovanje koje se sastoji od zdravstvene nege u odnosu na: opštu i specijalističku medicinu, opštu i specijalističku hirurgiju, negu dece i pedijatriju, negu porodilje, mentalno zdravlje i psihijatriju, brigu o starima i gerijatriju, negu u kući.</p> <p>Jedan ili više predmeta iz stava 1. ovog člana mogu se poučavati kao deo drugih disciplina ili u vezi s njima. Teorijsko obrazovanje vrednuje se i koordinira s kliničkim obrazovanjem tako da se znanja i veštine navedene u programu iz stava 1. ovog člana mogu usvojiti na odgovarajući način.</p>			
31.3.	<p>Osposobljavanje medicinskih sestara za opštu zdravstvenu negu obuhvata najmanje tri godine studija koje može biti iskazano u odgovarajućim ESPB bodovima i sadrži najmanje 4.600 sati teoretskog i kliničkog osposobljavanja, pri čemu trajanje teoretskog osposobljavanja predstavlja najmanje jednu trećinu, a trajanje kliničkog osposobljavanja najmanje jednu polovinu minimalnog trajanja osposobljavanja. Države članice mogu priznati delimična izuzeća osobama koje su deo svog osposobljavanja stekle na programima studija koji su najmanje jednakog stepena.</p> <p>Države članice osiguravaju da su institucije koje pružaju osposobljavanje medicinskih sestara</p>	<p>44.2.</p> <p>44.3.</p>	<p>Osposobljavanje za medicinsku sestru opšte nege sastoji se od najmanje 4.600 sati teorijskog i kliničkog osposobljavanja u punoj satnici tokom najmanje tri godine stručnog obrazovanja ili strukovnih studija, a koje može biti iskazano u odgovarajućim ESPB bodovima.</p> <p>Trajanje teorijskog osposobljavanja iz stava 2. ovog člana predstavlja najmanje jednu trećinu, a trajanje kliničkog osposobljavanja najmanje jednu polovinu minimalnog trajanja osposobljavanja i uključuje najmanje program iz člana 45. ovog zakona.</p> <p>Nadležno telo može priznati delimično izuzeće od stručnog obrazovanja ili strukovnih studija iz stava 2. ovog člana, ako</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	odgovorne za usklađivanje teoretskog i kliničkog osposobljavanja tokom celokupnog studijskog programa.	44.4.	je nosilac profesionalne kvalifikacije deo svog osposobljavanja stekao na programu obrazovanja ili studijama jednakog stepena u Republici Srbiji ili državi potpisnici EEP-a.			
31.4.	Teoretsko osposobljavanje je onaj deo osposobljavanja za medicinsku sestru u kojem polaznice obuke za medicinsku sestru stiču stručno znanje, veštine i kompetencije koje su potrebne prema stavu 6. i 7. Osposobljavanje pružaju nastavnici zdravstvene nege i druge nadležne osobe, na univerzitetima i visokoškolskim ustanovama koje su priznate kao istog stepena, ili u školama za medicinske sestre ili kroz programe stručnog osposobljavanja medicinskih sestara.	44.5.	Teorijsko osposobljavanje je deo obrazovanja za medicinske sestre opšte nege tokom kojeg lica stiču stručno znanje i veštine potrebne u skladu sa članom 47. ovog zakona. Osposobljavanje sprovode nastavnici zdravstvene nege i drugi kvalifikovani nastavnici medicinskog usmerenja na univerzitetima ili visokim strukovnim školama.	PU		
31.5.	Kliničko osposobljavanje je deo obrazovanja za medicinske sestre opšte nege tokom kojeg lica uče, u timu i u neposrednom kontaktu sa zdravim i bolesnim pojedincima i/ili zajednicom, organizuju pružanje i procenu potrebne sveobuhvatne zdravstvene nege na osnovu stečenih kompetencija. Lica koja se obrazuju uče kako da rade u timu, vode tim i organizuju zdravstvenu negu, što uključuje njihovo osposobljavanje za organizovanje obuke o zdravstvenoj zaštiti za pojedinca, malu grupu unutar zdravstvene ustanove ili zajednice. Ovo osposobljavanje se obavlja u bolničkim i drugim zdravstvenim ustanovama i u zajednici, pod odgovornošću nastavnika zdravstvene nege, u saradnji sa drugim kvalifikovanim medicinskim sestrama opšte nege, odnosno uz njihovu pomoć. Ostali zdravstveni radnici mogu učestvovati u nastavnom procesu.	44.6.	Kliničko osposobljavanje je deo obrazovanja za medicinske sestre opšte nege tokom kojeg lica uče, u timu i u neposrednom kontaktu sa zdravim i bolesnim pojedincima i/ili zajednicom, organizuju pružanje i procenu potrebne sveobuhvatne zdravstvene nege na osnovu stečenih kompetencija. Lica koja se obrazuju uče kako da rade u timu, vode tim i organizuju zdravstvenu negu, što uključuje njihovo osposobljavanje za organizovanje obuke o zdravstvenoj zaštiti za pojedinca, malu grupu unutar zdravstvene ustanove ili zajednice. Kliničko osposobljavanje se obavlja u bolničkim i drugim zdravstvenim ustanovama i u zajednici, pod odgovornošću nastavnika zdravstvene nege, u saradnji sa drugim kvalifikovanim medicinskim sestrama opšte nege, odnosno uz njihovu pomoć. Ostali zdravstveni radnici mogu učestvovati u	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>Obučene sestre će učestvovati u radu određenog odeljenja u onoj meri u kojoj su osposobljene njihovom obukom.</p>	44.7.	<p>nastavnom procesu.</p> <p>Stručne škole za medicinske sestre opšte nege, univerziteti i visoke strukovne škole koje obrazuju medicinske sestre opšte nege odgovorni su za koordinaciju teorijske i kliničke nastave tokom celog obrazovnog programa.</p>			
31.6.	<p>Osposobljavanje medicinske sestre opšte nege pruža potvrdu da je lice steklo sledeća znanja i veštine:</p> <p>(a) sveobuhvatno poznavanje nauke na kome se zasniva opšta nega, uključujući i dovoljno razumevanje građe, fizioloških funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih osoba, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čoveka i njegovog fizičkog i socijalnog okruženja;</p> <p>(b) odgovarajuće poznavanje prirode i etike profesije i opštih načela zdravlja i opšte nege;</p> <p>(c) odgovarajuće kliničko iskustvo stečeno u bolničkim zdravstvenim ustanovama, u drugim zdravstvenim institucijama i u zajednici, pod nadzorom nastavnika zdravstvene nege u saradnji sa drugim kvalifikovanim medicinskim sestrama opšte nege, u ustanovama u kojima je broj kvalifikovanih zdravstvenih radnika primeren zdravstvenoj nezi pacijenata;</p> <p>(d) sposobnost učešća u praktičnom obrazovanju zdravstvenog osoblja i iskustvo u radu s njim;</p> <p>(e) iskustvo u radu sa članovima ostalih profesija u zdravstvenoj delatnosti.</p>	46.	<p>Osposobljavanjem medicinske sestre opšte nege lice stiče sledeća znanja i veštine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odgovarajuće poznavanje nauke na kome se zasniva opšta nega, uključujući i dovoljno razumevanje građe, fizioloških funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih osoba, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čoveka i njegovog fizičkog i socijalnog okruženja, - odgovarajuće poznavanje prirode i etike profesije i opštih načela zdravlja i opšte nege, - odgovarajuće kliničko iskustvo stečeno u bolničkim zdravstvenim ustanovama, u drugim zdravstvenim institucijama i u zajednici, pod nadzorom nastavnika zdravstvene nege u saradnji sa drugim kvalifikovanim medicinskim sestrama opšte nege, na mestima gde su broj kvalifikovanih zdravstvenih radnika i oprema primereni zdravstvenoj nezi pacijenata, - sposobnost učešća u praktičnom obrazovanju zdravstvenog osoblja i iskustvo u radu s njim, - iskustvo u radu sa 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			članovima ostalih profesija u zdravstvenoj delatnosti.			
31.7.	<p>Formalne kvalifikacije medicinske sestre opšte nege pružaju dokaz da medicinska sestra može da primeni najmanje sledeće kompetencije, bez obzira da li se osposobljavanje vršilo na univerzitetima, višim obrazovnim ustanovama na nivou koji se priznaje kao istovetan ili u stručnim školama, ili kroz stručne programe osposobljavanja za medicinske sestre:</p> <p>(a) kompetenciju za samostalno postavljanje dijagnoze potrebne zdravstvene nege koristeći važeće teorijsko i kliničko znanje i planiranje, organizovanje i pružanje zdravstvene nege za vreme lečenja pacijenata na osnovu znanja i veština stečenih u skladu sa tačkama (a), (b) i (c) stava 6, radi poboljšanja stručnog rada;</p> <p>(b) kompetenciju za efikasni timski rad sa drugim učesnicima u zdravstvu, uključujući učestvovanje u stručnom usavršavanju radnika na osnovu znanja i veština stečenih u skladu sa tačkama (d) i (e) stava 6;</p> <p>(c) kompetenciju za usmeravanje pojedinaca, porodica i grupa na zdrav način života i brigu o sebi na osnovu znanja i veština stečenih u skladu sa tačkama (a) i (b) stava 6;</p> <p>(d) kompetenciju za samostalno pokretanje neodložnih mera za spašavanje života i sprovođenje mera u kriznim i opasnim situacijama;</p> <p>(e)kompetenciju za samostalno davanje saveta, uputstava i podrške osobama kojima je potrebna briga i njihovim bližnjima;</p> <p>(f)kompetenciju za samostalno obezbeđivanje kvaliteta i vrednovanje zdravstvene nege;</p> <p>(g)kompetenciju za sveobuhvatnu stručnu</p>	47.	<p>Osposobljavanjem medicinske sestre opšte nege, završetkom univerziteta, visoke strukovne škole ili stručne škole, medicinska sestra opšte nege mora da bude u stanju da primeni sledeće kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostalno postavljanje dijagnoze potrebne zdravstvene nege koristeći važeće teorijsko i kliničko znanje i planiranje, organizovanje i pružanje zdravstvene nege za vreme lečenja pacijenata na osnovu stečenih znanja i veština u skladu sa ovim članom radi poboljšanja stručnog rada, - efikasni timski rad sa drugim učesnicima u zdravstvu, uključujući učestvovanje u stručnom usavršavanju radnika na osnovu stečenih znanja i veština u skladu sa ovim članom, - usmeravanje pojedinaca, porodica i grupa na zdrav način života i brigu o sebi na osnovu stečenih znanja i veština u skladu sa ovim članom, - samostalno pokretanje neodložnih mera za spašavanje života i sprovođenje mera u kriznim i opasnim situacijama, - samostalno davanje saveta, uputstava i podrške osobama kojima je potrebna briga i njihovim bližnjima, - samostalno obezbeđivanje 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>komunikaciju i saradnju sa stručnjacima drugih profesija u zdravstvenoj delatnosti;</p> <p>(h) kompetenciju za analizu kvaliteta nege radi poboljšanja sopstvene stručne prakse kao medicinske sestre opšte nege.</p>		<p>kvaliteta i vrednovanje zdravstvene nege,</p> <ul style="list-style-type: none"> - sveobuhvatna stručna komunikacija i saradnja sa stručnjacima drugih profesija u zdravstvenoj delatnosti i - analiza kvaliteta nege radi poboljšanja sopstvene stručne prakse kao medicinske sestre opšte nege. 			
32.	<p>Obavljanje profesionalne delatnosti medicinske sestre opšte nege</p> <p>Za potrebe ove Direktive, delatnosti medicinskih sestara za opštu zdravstvenu negu su delatnosti koje se obavljaju profesionalno, a koje su navedene u tački 5.2.2. Priloga V</p>	29.1 29.2	<p>Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekta koje su izdale države potpisnice EEP-a, iz Priloga V. Direktive (za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekta) imaju jednaku vrednost kao dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji koji su izdati u Republici Srbiji, i priznaju se po načelu automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija.</p> <p>Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine, arhitekta, imaju istu vrednost ako su ih izdala nadležna tela koja izdaju dokaze o profesionalnoj kvalifikaciji države potpisnice EEP-a, i ako su im priloženi, kada je potrebno, dokumenti</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			navedeni u tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.2.1., 5.2.2., 5.3.1., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.1., 5.4.2., 5.6.1., 5.6.2., 5.7.1. i 5.7.2. iz Priloga V. Direktiv			
33.1.	<p>Stečena prava specifična za medicinsku sestru opšte nege</p> <p>Kad se opšta pravila o stečenim pravima primenjuju na medicinske sestre opšte nege, delatnosti iz člana 23. ovog zakona morale su uključivati preuzimanje pune odgovornosti za planiranje, organizovanje i sprovođenje zdravstvene nege koja se pruža pacijentu.</p>	70.1.	<p>Stečena prava specifična za medicinsku sestru opšte nege</p> <p>Kad se opšta pravila o stečenim pravima primenjuju na medicinske sestre opšte nege, delatnosti iz člana 64. ovog zakona morale su uključivati preuzimanje pune odgovornosti za planiranje, organizovanje i sprovođenje zdravstvene nege koja se pruža pacijentu.</p>	PU		
33.2.	IZBRISANO					
33.3	<p>Države članice priznaju dokaze o formalnoj kvalifikaciji iz zdravstvene nege koji su:</p> <p>(a) bili dodeljeni u Poljskoj onim medicinskim sestrama koje su pre 1. maja 2004. završile osposobljavanje koje nije zadovoljavalo minimalne uslove osposobljavanja navedene u članu 31. Direktive; i</p> <p>(b) potvrđeni diplomom „diplomirani” dobijenom na osnovu posebnog programa osposobljavanja sadržanog u:</p> <p>(i) članu 11. Zakona od 20. Aprila 2004. o izmeni Zakona o profesijama medicinske sestre i babice i o nekim drugim pravnim aktima („Službeni list Republike Poljske“ iz 2004., br.92, pos. 885 te iz 2007., br.176, pos. 1237) i Uredbi ministra zdravlja od 11. maja 2004. o detaljnim uslovima sprovođenja studija za medicinske sestre i babice, koje imaju svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su medicinske gimnazije ili stručnih medicinskih škola za</p>	70.2.	<p>Republika Srbija priznaje dokaze o formalnoj kvalifikaciji iz zdravstvene nege koji su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bili dodeljeni u Poljskoj onim medicinskim sestrama koje su pre 1. maja 2004. završile osposobljavanje koje nije zadovoljavalo minimalne uslove osposobljavanja navedene u članu 31. Direktive; i - potvrđeni diplomom „diplomirani” dobijenom na osnovu posebnog programa osposobljavanja sadržanog u: <p>1. članu 11. Zakona od 20. Aprila 2004. o izmeni Zakona o profesijama medicinske sestre i babice i o nekim drugim pravnim aktima („Službeni list Republike Poljske“ iz 2004., br.92, pos. 885 te iz 2007., br.176, pos. 1237) i Uredbi ministra zdravlja od 11. maja 2004. o detaljnim uslovima sprovođenja</p>	PU		
		70.2.1.				

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske“ iz 2004., br.110, pos. 1170 i iz 2010., br.65, pos. 420); ili</p> <p>(ii) članu 52.3 tački 2. Zakona od 15. jula 2011. o profesijama medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske“ iz 2011., br.174, pos. 1039) i Uredbi ministra zdravlja od 14. juna 2012. o detaljnim uslovima sprovođenja visokog obrazovanja za medicinske sestre i babice, koje imaju svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su srednje medicinske škole ili osposobljavanja posle srednje škole za profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske“ iz 2012., pos. 770), za potrebe provere da li je stepen znanja i sposobnosti dotične medicinske sestre uporediv sa znanjem i sposobnostima medicinskih sestara koje imaju kvalifikacije koje su za Poljsku navedene u Prilogu V. tački 5.2.2. Direktive.</p>	70.2.2.	<p>studija za medicinske sestre i babice, koje imaju svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su medicinske gimnazije ili stručnih medicinskih škola za profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske“ iz 2004., br.110, pos. 1170 i iz 2010., br.65, pos. 420); ili</p> <p>2. članu 52.3 tački 2. Zakona od 15. jula 2011. o profesijama medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske“ iz 2011., br.174, pos. 1039) i Uredbi ministra zdravlja od 14. juna 2012. o detaljnim uslovima sprovođenja visokog obrazovanja za medicinske sestre i babice, koje imaju svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su srednje medicinske škole ili osposobljavanja posle srednje škole za profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske“ iz 2012., pos. 770), za potrebe provere da li je stepen znanja i sposobnosti dotične medicinske sestre uporediv sa znanjem i sposobnostima medicinskih sestara koje imaju kvalifikacije koje su za Poljsku navedene u Prilogu V. tački 5.2.2. Direktive.</p>			
33.a	<p>U pogledu kvalifikacija medicinskih sestara opšte nege stečenih u Rumuniji primenjuju se samo sledeće odredbe o stečenim pravima:</p> <p>Državljanima država članica koji su osposobljavanje za medicinsku sestru opšte nege stekli u Rumuniji i čije osposobljavanje ne zadovoljava minimalne uslove osposobljavanja navedene u članu 31. Direktive, nadležno telo</p>	71.1.	<p>U pogledu kvalifikacija medicinskih sestara opšte nege stečenih u Rumuniji primenjuju se samo sledeće odredbe o stečenim pravima: Državljanima država potpisnica EEP-a koji su osposobljavanje za medicinsku sestru opšte nege stekli u Rumuniji i čije osposobljavanje ne zadovoljava minimalne uslove osposobljavanja navedene u članu 31. Direktive, nadležno telo priznaje sledeće</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>priznaje sledeće dokaze o formalnoj kvalifikaciji za medicinsku sestru opšte nege kao dovoljan dokaz, pod uslovom da je tom dokazu priložena potvrda u kojoj je navedeno da su nosioci kvalifikacije stvarno i zakonito obavljali tu delatnost u Rumuniji uključujući preuzimanje pune odgovornosti za planiranje, organizovanje i sprovođenje zdravstvene nege pacijenata tokom perioda od najmanje tri uzastopne godine u okviru pet godina pre datuma izdavanja potvrde:</p> <p>(a) „Certificat de competențe profesionale de asistent medical generalist“ uz obrazovanje posle srednje škole u „școală postliceală“, kojim se potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 1. januara 2007.;</p> <p>(b) „Diplomă de absolvire de asistent medical generalist“ uz skraćene studije visokog obrazovanja, kojom se potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 1. oktobra 2003.;</p> <p>(c) „Diplomă de absolvire de asistent medical generalist“ uz redovne studije visokog obrazovanja, kojom se potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 1. oktobra 2003.</p>	71.2.	<p>dokaze o formalnoj kvalifikaciji za medicinsku sestru opšte nege kao dovoljan dokaz, pod uslovom da je tom dokazu priložena potvrda u kojoj je navedeno da su nosioci kvalifikacije stvarno i zakonito obavljali tu delatnost u Rumuniji uključujući preuzimanje pune odgovornosti za planiranje, organizovanje i sprovođenje zdravstvene nege pacijenata tokom perioda od najmanje tri uzastopne godine u okviru pet godina pre datuma izdavanja potvrde:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Certificat de competențe profesionale de asistent medical generalist“ uz obrazovanje posle srednje škole u „școală postliceală“, kojim se potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 1. januara 2007.; 2. „Diplomă de absolvire de asistent medical generalist“ uz skraćene studije visokog obrazovanja, kojom se potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 1. oktobra 2003.; 3. „Diplomă de absolvire de asistent medical generalist“ uz redovne studije visokog obrazovanja, kojom se potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 1. oktobra 2003. 			
34.1.	<p>Odeljak 4 Doktor dentalne medicine Osnovno osposobljavanje doktora dentalne medicine</p> <p>Za pristupanje osnovnom osposobljavanju doktora dentalne medicine zahteva se posedovanje diplome ili potvrde koja omogućava pristup tim studijama na univerzitetima ili visokoškolskim ustanovama, kojima je priznat jednak stepen u državi članici.</p>	35.1.	<p><i>Doktor dentalne medicine</i></p> <p>Pristup osposobljavanju doktora dentalne medicine zahteva posedovanje javne isprave o završenom obrazovanju koje omogućava pristup na univerzitetske studije dentalne medicine u Republici Srbiji ili u drugoj državi potpisnici EEP-a.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
34.2.	<p>Osnovno osposobljavanje doktora dentalne medicine obuhvata završetak univerzitetskih studija dentalne medicine, u trajanju od najmanje pet godina, koje može biti iskazano odgovarajućim ESPB bodovima i sadrži najmanje 5.000 sati teorijskog i praktičnog obrazovanja. Program obuhvata najmanje predmete iz tačke 5.3.1 Priloga V, koji se izvodi na univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja pod nadzorom univerziteta koja obezbeđuje obrazovanje priznatog jednakog stepena ili koja je pod nadzorom univerziteta.</p> <p>Komisija je ovlašćena da usvoji delegirane akte u skladu s članom 57.c koji se odnosi na izmene spiska navedenog u tački 5.3.1. Priloga V., radi njegovog usklađivanja sa naučnim i tehničkim napretkom.</p> <p>Ažuriranje iz drugog podstava ni u jednoj državi članici ne sme imati za posledicu izmene njenih postojećih zakonskih načela u vezi sa strukturom profesije koja se odnosi na osposobljavanje i uslove pristupa za fizičke osobe. Takve izmene i ažuriranja će poštovati odgovornost zemlje članice za organizaciju obrazovnih sistema kao što je navedeno u članu 165(1) TFEU.</p>	35.2.	<p>Oposobljavanje doktora dentalne medicine obuhvata završetak univerzitetskih studija dentalne medicine, u trajanju od najmanje pet godina, koje može biti iskazano odgovarajućim ESPB bodovima i sadrži najmanje 5.000 sati teorijskog i praktičnog obrazovanja. Program obuhvata najmanje predmete iz člana 30. ovog zakona, koji se izvodi na univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja pod nadzorom univerziteta koja obezbeđuje obrazovanje priznatog jednakog stepena ili koja je pod nadzorom univerziteta.</p>	PU		
34.3.	<p>Osnovno osposobljavanje doktora dentalne medicine mora osigurati da je osoba stekla sledeća znanja i veštine:</p> <p>(a) primereno poznavanje nauke na kojoj se temelji dentalna medicina i dobro razumevanje naučnih metoda, uključujući načela merenja bioloških funkcija, procenu naučno utvrđenih činjenica i analizu podataka;</p> <p>(b) primereno poznavanje građe, fiziologije i</p>	37.1	<p>Osposobljavanjem doktora dentalne medicine lice stiče sledeća znanja i veštine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odgovarajuće poznavanje nauke na kome se zasniva dentalna medicina i dobro razumevanje naučnih metoda, uključujući načela bioloških funkcija, ocenjivanje naučno utvrđenih činjenica i analizu podataka, 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>ponašanja zdrave i bolesne osobe, kao i uticaja prirodnog i društvenog okruženja na zdravstveno stanje čoveka, ako ti činioci utiču na dentalnu medicinu;</p> <p>(c) primereno poznavanje strukture i funkcije zuba, usne šupljine, čeljusti i povezanih tkiva, zdravih i bolesnih, i njihove povezanosti s opštim zdravstvenim stanjem i fizičkom i socijalnom dobrobiti pacijenta;</p> <p>(d) primereno poznavanje kliničkih disciplina i metoda koje daju doktorima dentalne medicine jasnu sliku o anomalijama, ozledama i bolestima zubi, usne šupljine, čeljusti i povezanih tkiva, i o preventivi, dijagnostici i terapijskoj dentalnoj medicini;</p> <p>(e) odgovarajuće kliničko iskustvo pod primerenim nadzorom.</p> <p>Ovo osposobljavanje mora doktoru dentalne medicine osigurati veštine potrebne za obavljanje svih aktivnosti koje uključuju prevenciju, dijagnostiku i lečenje anomalija i bolesti zuba, usne šupljine, čeljusti i povezanih tkiva.</p>	37.2.	<ul style="list-style-type: none"> - odgovarajuće poznavanje građe, fiziologije i ponašanja zdrave i bolesne osobe, kao i uticaja prirodnog i društvenog okruženja na zdravstveno stanje čoveka u meri u kojoj ti činioci utiču na dentalnu medicinu, - dobro razumevanje građe, funkcija zuba, usne duplje, vilica i povezanih tkiva, kako zdravih tako i bolesnih i njihovog odnosa s opštim zdravstvenim stanjem i fizičkom i socijalnom dobrobiti pacijenta, - odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i metoda koje daje doktorima dentalne medicine jasnu sliku o anomalijama, povredama i bolestima zuba, usne duplje, vilica i povezanih tkiva, o preventivi, dijagnostici i terapijskoj dentalnoj medicini, - odgovarajuće iskustvo pod odgovarajućim nadzorom. <p>Doktor dentalne medicine kvalifikovan je za aktivnosti koje uključuju prevenciju, dijagnostiku i lečenje anomalija i bolesti zuba, usne duplje i povezanih tkiva.</p>			
35.1.	<p>Specijalističko usavršavanje doktora dentalne medicine</p> <p>Za pristup specijalističkom usavršavanju doktora dentalne medicine zahteva se završene i potvrđene osnovne studije dentalne medicine u okviru osposobljavanja iz člana 34. ili</p>	38.1	<p><i>Doktor dentalne medicine - specijalista</i></p> <p>Specijalističko osposobljavanje doktora dentalne medicine zahteva posedovanje dokaza o završenim univerzitetskim studijama za doktora dentalne medicine iz čl. 35., 36. i 37. ovog zakona i ispunjavanje minimalnih uslova specijalističkog osposobljavanja.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	posedovanje dokumenata iz Člana 23. i 37					
35.2.	<p>Specijalističko usavršavanje doktora dentalne medicine obuhvata teoretske i praktične studije u univerzitetском centru, zdravstvenom nastavnom i istraživačkom centru, ili prema potrebi, u zdravstvenoj ustanovi koju su u tu svrhu odobrile nadležne službe ili tela.</p> <p>Redovni specijalistički programi dentalne medicine traju minimalno tri godine, a izvode se pod nadzorom nadležnih službi ili tela. Takvo usavršavanje uključuje lično učestvovanje doktora dentalne medicine koji je na specijalizaciji u aktivnosti i odgovornostima dotične ustanove.</p>	38.2.	<p>Specijalističko osposobljavanje doktora dentalne medicine sastoji se od teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje se sprovodi u ustanovi ovlašćenoj od ministarstva nadležnog za poslove zdravlja. Programi specijalističkog osposobljavanja doktora dentalne medicine traju minimalno tri godine i sprovode se u punoj satnici i punom obimu pod nadzorom ministarstva nadležnog za poslove zdravlja. Specijalizant učestvuje u aktivnostima i odgovornostima predviđenim programom specijalizacije.</p>	PU		
35.3.	Države članice za izdavanje dokaza o specijalističkom usavršavanju doktora dentalne medicine zahtevaju posedovanje dokaza o osnovnom osposobljavanju doktora dentalne medicine iz tačke 5.3.2. Priloga V.	38.1	<p>Specijalističko osposobljavanje doktora dentalne medicine zahteva posedovanje dokaza o završenim univerzitetским studijama za doktora dentalne medicine iz čl. 35., 36. i 37. ovog zakona i ispunjavanje minimalnih uslova specijalističkog osposobljavanja.</p>	PU		
35.4.	Komisija je ovlašćena da usvoji delegirane akte u skladu s članom 57.c koji se odnose na izmene trajanja minimalnog perioda osposobljavanja navedenog u stavu 2., radi njegovog usklađivanja sa naučnim i tehničkim napretkom.			NP		
35.5.	Da bi se uzele u obzir promene u nacionalnom zakonodavstvu i imajući u vidu i ažuriranje ove Direktive, Komisija je ovlašćena da usvoji			NP		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	delegirane akte u skladu sa članom 57c u vezi sa uključivanjem novih stomatoloških specijalnosti zajedničkih za najmanje dve petine država članica iz tačke 5.3.3 Aneksa V.					
36.1.	<p>Zahtev za profesionalne aktivnosti stomatologa</p> <p>Za potrebe ove direktive, profesionalne aktivnosti doktora dentalne medicine su aktivnosti iz stava 3. i obaljavaju se pod stručnim kvalifikacijama navedenim u Aneksu V , tačka 5.3.2.</p>	29.1	Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekta koje su izdale države potpisnice EEP-a, iz Priloga V. Direktive (za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekta) imaju jednaku vrednost kao dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji koji su izdati u Republici Srbiji, i priznaju se po načelu automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija.	PU		
36.2.	Profesija doktora dentalne medicine treba da se zasniva na obuci za doktora dentalne medicine iz člana 34. i predstavlja određenu profesiju koja se razlikuje od drugih opštih ili specijalizovanih zdravstvenih profesija. Za profesiju doktora dentalne medicine se traže dokazi o formalnim kvalifikacijama navedenim u Aneksu V, tačka 5.3.2. Imajući takvih dokaza o formalnim kvalifikacijama treba da se tretiraju na isti način kao i oni na koje se odnose čl. 23 ili 37.	29.2	Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine, arhitekta, imaju istu vrednost ako su ih izdala nadležna tela koja izdaju dokaze o profesionalnoj kvalifikaciji države potpisnice EEP-a, i ako su im priloženi, kada je potrebno, dokumenti navedeni u tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.2.1., 5.2.2., 5.3.1., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.1., 5.4.2., 5.6.1., 5.6.2., 5.7.1. i 5.7.2. iz Priloga V. Direktive.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
36.3.	Države članice obezbediće da doktori dentalne medicine generalno mogu da dobiju pristup i nastave aktivnosti prevencije, dijagnostike i lečenja anomalija i oboljenja zuba, usta, vilica i okolnih tkiva, uzimajući u obzir regulatorne odredbe i pravila profesionalne etike na referentne datume koji su navedeni u Aneksu V, tačka 5.3.2.	37.2	Doktor dentalne medicine kvalifikovan je za aktivnosti koje uključuju prevenciju, dijagnostiku i lečenje anomalija i bolesti zuba, usne duplje i povezanih tkiva.	PU		
37.1.	<p>Stečena prava specifična za doktora dentalne medicine</p> <p>Svaka Država članica, u svrhu obavljanja profesionalne delatnosti doktora dentalne medicine, u okviru kvalifikacija koje su navedene u tački 5.3.2. Priloga V. Direktive, priznaje dokaz o formalnoj kvalifikaciji za doktora izdat u Italiji, Španiji, Austriji, Češkoj, Slovačkoj i Rumuniji, licima koja počinju medicinsko obrazovanje na ili pre referentnog datuma koji je naveden u tom prilogu za određenu Državu članicu, ako mu je priložena potvrda koju su izdala nadležna tela te Države članice.</p> <p>Potvrdom se mora dokazati da su ispunjena sledeća dva uslova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da određena lica u toj Državi članici stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljaju delatnosti iz člana 36. Direktive, najmanje tri uzastopne godine, tokom pet godina pre izdavanja takve potvrde; - da ta lica imaju pravo da obavljaju navedene delatnosti pod istim uslovima kao i lica koja poseduju dokaze o formalnoj kvalifikaciji navedene za tu Državnu članicu u 	<p>68.1.</p> <p>Stečena prava specifična za doktora dentalne medicine</p> <p>Nadležno telu, u svrhu obavljanja profesionalne delatnosti doktora dentalne medicine, u okviru kvalifikacija koje su navedene u tački 5.3.2. Priloga V. Direktive, priznaje dokaz o formalnoj kvalifikaciji za doktora izdat u Italiji, Španiji, Austriji, Češkoj, Slovačkoj i Rumuniji, licima koja počinju medicinsko obrazovanje na ili pre referentnog datuma koji je naveden u tom prilogu za određenu državu potpisnicu EEP-a, ako mu je priložena potvrda koju su izdala nadležna tela te države potpisnice EEP-a.</p> <p>Potvrdom se mora dokazati da su ispunjena sledeća dva uslova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da određena lica u toj državi potpisnici EEP-a stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljaju delatnosti iz člana 36. Direktive, najmanje tri uzastopne godine, tokom pet godina pre izdavanja takve potvrde; - da ta lica imaju pravo da obavljaju navedene delatnosti pod istim uslovima kao i lica koja 	68.2.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>Prilogu V. Direktive.</p> <p>Lica koja su uspešno završila najmanje trogodišnje studije, za koje nadležna tela u određenoj Državni članici potvrđuju da su istovetna osposobljavanju iz člana 34. Direktive, izuzimaju se od trogodišnjeg praktičnog radnog iskustva iz stava 2. alineja 1. ovog člana.</p> <p>Dokazima o formalnoj kvalifikaciji koji su izdati u bivšoj Čehoslovačkoj pod uslovima iz stava 2. ovog člana priznaju se jednaki nivoi kvalifikacije kao dokazima o formalnoj kvalifikaciji izdatim u Češkoj i Slovačkoj.</p>	68.3.	<p>poseduju dokaze o formalnoj kvalifikaciji navedene za tu državu potpisnicu EEP-a u Prilogu V. Direktive.</p> <p>Lica koja su uspešno završila najmanje trogodišnje studije, za koje nadležna tela u određenoj državi potpisnici EEP-a potvrđuju da su istovetna osposobljavanju iz člana 34. Direktive, izuzimaju se od trogodišnjeg praktičnog radnog iskustva iz stava 2. alineja 1. ovog člana.</p> <p>Dokazima o formalnoj kvalifikaciji koji su izdati u bivšoj Čehoslovačkoj pod uslovima iz stava 2. ovog člana priznaju se jednaki nivoi kvalifikacije kao dokazima o formalnoj kvalifikaciji izdatim u Češkoj i Slovačkoj.</p>			
37.2.	<p>Svaka Država članica priznaje dokaz o formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine izdat u Italiji licima koja su počela univerzitetsko medicinsko osposobljavanje posle 28. januara 1980. i najkasnije 31. decembra 1984., ako im je priložena potvrda koju su izdala nadležna tela u Italiji.</p> <p>Potvrdom se dokazuje da su ispunjena sledeća tri uslova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da su određena lica položila odgovarajući ispit za proveru kompetentnosti koji sprovode nadležna tela u Italiji, kako bi se utvrdilo da ta lica poseduju nivo znanja i veština uporedivih sa onim koje imaju lica koja poseduju dokaze o formalnim kvalifikacijama navedene za Italiju u tački 5.3.2 Priloga V. Direktive; - da su ta lica u Italiji stvarno, 	68.5.	<p>Nadležno telo priznaje dokaz o formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine izdat u Italiji licima koja su počela univerzitetsko medicinsko osposobljavanje posle 28. januara 1980. i najkasnije 31. decembra 1984., ako im je priložena potvrda koju su izdala nadležna tela u Italiji.</p> <p>Potvrdom se dokazuje da su ispunjena sledeća tri uslova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da su određena lica položila odgovarajući ispit za proveru kompetentnosti koji sprovode nadležna tela u Italiji, kako bi se utvrdilo da ta lica poseduju nivo znanja i veština uporedivih sa onim koje imaju lica koja poseduju dokaze o formalnim kvalifikacijama navedene za Italiju u tački 5.3.2 Priloga V. Direktive; 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>zakonito i kao glavnu delatnost obavljale delatnosti iz člana 36. Direktive najmanje tri uzastopne godine, tokom pet godina pre izdavanja takve potvrde;</p> <p>- da ta lica imaju pravo da obavljaju ili da stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljaju delatnosti iz člana 36. Direktive, pod istim uslovima kao lica koja poseduju dokaze o formalnim kvalifikacijama navedenim za Italiju iz Priloga V. Direktive.</p> <p>Lica koja su uspešno završila najmanje trogodišnje studije u Italiji za koje nadležna tela potvrđuju da su istovetna osposobljavanju iz člana 34. Direktive, izuzimaju se od polaganja ispita za proveru kompetentnosti iz ovog člana. Prema licima koja su počela univerzitetsko medicinsko osposobljavanje posle 31. decembra 1984. postupa se jednako kao i prema gore navedenim licima, ako su navedene trogodišnje studije počele pre 31. decembra 1994.</p>	68.7.	<p>- da su ta lica u Italiji stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljale delatnosti iz člana 36. Direktive najmanje tri uzastopne godine, tokom pet godina pre izdavanja takve potvrde;</p> <p>- da ta lica imaju pravo da obavljaju ili da stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljaju delatnosti iz člana 36. Direktive, pod istim uslovima kao lica koja poseduju dokaze o formalnim kvalifikacijama navedenim za Italiju iz Priloga V. Direktive.</p> <p>Lica koja su uspešno završila najmanje trogodišnje studije u Italiji za koje nadležna tela potvrđuju da su istovetna osposobljavanju iz člana 34. Direktive, izuzimaju se od polaganja ispita za proveru kompetentnosti iz ovog člana. Prema licima koja su počela univerzitetsko medicinsko osposobljavanje posle 31. decembra 1984. postupa se jednako kao i prema gore navedenim licima, ako su navedene trogodišnje studije počele pre 31. decembra 1994.</p>			
37.3.	Što se tiče dokaza o formalnim kvalifikacijama doktora dentalne medicine, Države članice priznaju takve dokaze u skladu sa članom 21. u slučajevima u kojima je podnosiocu zahteva počela obuka na dan ili pre 18. januara 2016. godine.	68.10.	Dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktore dentalne medicine nadležno telo Republike Srbije priznaje u skladu sa članom 29. ovog zakona u slučajevima u kojima su podnosioci zahteva započeli svoje osposobljavanje u državi potpisnici EEP-a 18. januara 2016. ili pre tog datuma.	PU		
37.4.	Svaka Država članica priznaje dokaz o	68.8.	Republika Srbija priznaje dokaz o formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine izdat u	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>formalnoj kvalifikaciji za doktora medicine izdat u Španiji licima koja su počela univerzitetsko medicinsko osposobljavanje posle 1. januara 1986. i pre 31. decembra 1997. ako je priložena potvrda koju su izdala nadležna tela u Španiji.</p> <p>Potvrdom se dokazuje da su ispunjeni sledeći uslovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da su određena lica uspešno završila najmanje trogodišnje studije, a nadležna tela u Španiji su potvrdila njihovu istovetnost sa osposobljavanjem iz člana 34. Direktive; - da su određena lica u Španiji stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljala delatnosti iz člana 36. Direktive najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina pre izdavanja takve potvrde; - da ta lica imaju pravo da obavljaju ili da stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljaju delatnosti iz člana 36. Direktive, pod istim uslovima kao lica koja poseduju dokaze o formalnim kvalifikacijama navedenim za Španiju iz Priloga V. Direktive. 	68.9.	<p>Španiji licima koja su počela univerzitetsko medicinsko osposobljavanje posle 1. januara 1986. i pre 31. decembra 1997. ako je priložena potvrda koju su izdala nadležna tela u Španiji.</p> <p>Potvrdom se dokazuje da su ispunjeni sledeći uslovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da su određena lica uspešno završila najmanje trogodišnje studije, a nadležna tela u Španiji su potvrdila njihovu istovetnost sa osposobljavanjem iz člana 34. Direktive; - da su određena lica u Španiji stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljala delatnosti iz člana 36. Direktive najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina pre izdavanja takve potvrde; - da ta lica imaju pravo da obavljaju ili da stvarno, zakonito i kao glavnu delatnost obavljaju delatnosti iz člana 36. Direktive, pod istim uslovima kao lica koja poseduju dokaze o formalnim kvalifikacijama navedenim za Španiju iz Priloga V. Direktive. 			
38.1.	<p>Odeljak 5 Doktor veterinarske medicine Osposobljavanje za doktora veterinarske medicine</p> <p>Osposobljavanje za doktora veterinarske medicine obuhvata ukupno najmanje pet godina redovnih teorijskih i praktičnih studija, koje mogu biti iskazane u odgovarajućim ESPB bodovima, na univerzitetu ili ustanovi visokog obrazovanja koje pruža osposobljavanje za koje</p>	53.2	<p><i>Doktor veterinarske medicine</i></p> <p>Osposobljavanje za doktora veterinarske medicine obuhvata ukupno najmanje pet godina redovnih teorijskih i praktičnih studija, koje mogu biti iskazane u odgovarajućim ESPB bodovima, na univerzitetu ili ustanovi visokog obrazovanja koje pruža osposobljavanje za koje je priznat jednak stepen ili koje je pod nadzorom univerziteta.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>je priznat jednak stepen ili koje je pod nadzorom univerziteta, uključuje najmanje program opisan u tački 5.4.1 Priloga V.</p> <p>Komisija je ovlašćena da usvoji delegirane akte u skladu s članom 57.c koji se odnosi na izmene spiska navedenog u tački 5.4.1. Priloga V., radi njegovog usklađivanja sa naučnim i tehničkim napretkom.</p> <p>Ažuriranje iz drugog podstava ni u jednoj državi članici ne sme imati za posledicu izmene njenih postojećih zakonskih načela u vezi sa strukturom profesije koja se odnosi na osposobljavanje i uslove pristupa za fizičke osobe. Takve izmene i ažuriranja će poštovati odgovornost zemlje članice za organizaciju obrazovnih sistema kao što je navedeno u članu 165(1) TFEU.</p>	54.	<p>Studijski program za doktora veterinarske medicine sadrži najmanje sledeće predmete: Osnovni predmeti: Fizika, Hemija, Biologija životinja, Biologija biljaka, Biomatematika.</p> <p>Specifični predmeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osnovne nauke: Anatomija (uključujući histologiju i embriologiju), Fiziologija, Biohemija, Genetika, Farmakologija, Farmacija, Toksikologija, Mikrobiologija, Imunologija, Epidemiologija, Profesionalna etika. - Kliničke nauke: Opstreticija, Patologija (uključujući anatomske patologije), Parazitologija, Klinička medicina i hirurgija (uključujući anesteziologiju), Klinička predavanja o različitim domaćim životinjama, peradi i drugim životinjskim vrstama, Preventivna medicina, Radiologija, Reprodukcijski poremećaji i reprodukcija, Veterinarsko javno zdravstvo, Veterinarsko zakonodavstvo i forenzična medicina, Terapeutika, Propedeutika. - Proizvodnja životinja: Proizvodnja životinja, Prehrana životinja, Agronomija, Ruralna ekonomija, Uzgoj životinja, Veterinarska higijena, Etologija i zaštita životinja. - Higijena hrane: Inspekcija nadzor i kontrola životinjske hrane ili hrane životinjskog porekla, Higijena 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			i tehnologija hrane, Praksa (uključujući praksu na mestima gde se obavljaju klanje i prerada prehrambenih proizvoda)			
38.2.	Pristup osposobljavanju za doktora veterinarske medicine zahteva posedovanje javne isprave koja omogućava upis na odgovarajuće studije na univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja kojoj država članica priznaje kao jednak stepen u svrhu takvih studija.	53.1.	<i>Doktor veterinarske medicine</i> Pristup osposobljavanju za doktora veterinarske medicine zahteva posedovanje javne isprave koja omogućava upis na odgovarajuće studije na univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja kojima se priznaje jednak stepen u svrhu takvih studija u Republici Srbiji ili u drugoj državi potpisnici EEP-a.	PU		
38.3.	Osposobljavanjem doktora veterinarske medicine osigurava se da je osoba stekla sledeća znanja i veštine: (a) primereno poznavanje nauke na kojoj se zasniva delatnost doktora veterinarske medicine i propisa Evropske unije koji se odnose na te delatnosti; (b) primereno poznavanje građe organizma, ponašanja i fizioloških potreba životinja i kompetencije potrebne za njihovo gajenje, hranjenje, dobrobit, reprodukciju i higijenu uopšte ; (c) kliničke, epidemiološke i analitičke kompetencije potrebne za prevenciju, dijagnostiku i lečenje bolesti životinja, uključujući anesteziju, aseptične operacije i bezbolnu smrt, bilo pojedinačno ili u grupama, uključujući posebno poznavanje bolesti prenosivih na ljude; (d) primereno poznavanje, veštine i kompetencije u oblasti preventivne medicine, uključujući one koje se odnose na zahteve i sertifikovanje; (e) primereno poznavanje higijene i tehnologije	55.1.	Osposobljavanjem za doktora veterinarske medicine stiču se sledeća znanja i veštine: - primereno poznavanje nauke na kojoj se zasniva delatnost doktora veterinarske medicine i propisa Evropske unije koji se odnose na te delatnosti; - primereno poznavanje građe organizma, ponašanja i fizioloških potreba životinja i kompetencije potrebne za njihov gajenje, hranjenje, dobrobit, reprodukciju i higijenu uopšte; - kliničke, epidemiološke i analitičke kompetencije potrebne za prevenciju, dijagnostiku i lečenje bolesti životinja, uključujući anesteziju, aseptične operacije i bezbolnu smrt, bilo pojedinačno ili u grupama, uključujući posebno poznavanje bolesti prenosivih na ljude; - primereno poznavanje preventivne medicine, uključujući	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>za proizvodnju, izradu i stavljanje na tržište hrane za životinje ili hrane životinjskog porekla, namenjene ishrani ljudi, uključujući kompetencije potrebne za razumevanje i objašnjavanje dobre prakse u tom području;</p> <p>(f) znanja i veštine i kompetencije potrebne za odgovornu i razumnu upotrebu veterinarskih lekova radi lečenja životinja i obezbeđivanje sigurnosti prehrambenog lanca i zaštite okoline.</p>		<p>one koje se odnose na zahteve i sertifikovanje;</p> <ul style="list-style-type: none"> - primereno poznavanje higijene i tehnologije za proizvodnju, izradu i stavljanje na tržište hrane za životinje ili hrane životinjskog porekla, namenjene ishrani ljudi, uključujući kompetencije potrebne za razumevanje i objašnjavanje dobre prakse u tom području i - primerena znanja i veštine potrebne za odgovornu i razumnu upotrebu veterinarskih lekova radi lečenja životinja i obezbeđivanje sigurnosti prehrambenog lanca i zaštite okoline. 			
39.	<p>Stečena prava specifična za doktora veterinarske medicine</p> <p>Ne dovodeći u pitanje član 23. stav 4. ovog zakona, u odnosu na državljane država članica, čije je dokaze o formalnoj kvalifikaciji doktora veterinarske hirurgije izdala Estonija, ili čije je osposobljavanje počelo u Estoniji pre 1. maja 2004., nadležno telo priznaje takve dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktora veterinarske medicine, ako je priložena potvrda koja navodi da su ta lica stvarno i zakonito obavljala navedene delatnosti u Estoniji najmanje pet uzastopnih godina tokom sedam godina pre izdavanja potvrde.</p>	69.	<p>Stečena prava specifična za doktora veterinarske medicine</p> <p>Ne dovodeći u pitanje član 64. stav 7. ovog zakona, u odnosu na državljane država potpisnica EEP-a, čije je dokaze o formalnoj kvalifikaciji izdala Estonija, ili čije je osposobljavanje počelo u Estoniji pre 1. maja 2004., nadležno telo priznaje takve dokaze o formalnoj kvalifikaciji za doktora veterinarske medicine, ako je priložena potvrda koja navodi da su ta lica stvarno i zakonito obavljala delatnosti doktora veterinarske medicine u Estoniji najmanje pet uzastopnih godina tokom sedam godina pre izdavanja potvrde.</p>	PU		
40.1.	<p>Odeljak 6 Babice</p>	48.2	<p><i>Babice</i> Osposobljavanje babice minimalno obuhvata</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>Osposobljavanje babica Osposobljavanje babica obuhvata ukupno najmanje:</p> <p>(a) posebno osposobljavanje u punoj nastavnoj satnici za babice, koje obuhvata najmanje trogodišnje teoretsko i praktično osposobljavanje (smer I.) uključujući najmanje program opisan u tački 5.5.1. Priloga V.; ili</p> <p>(b) posebno osposobljavanje u punoj nastavnoj satnici za babice u trajanju od 18 meseci (smer II.), koje uključuje najmanje program studija opisan u tački 5.5.1. Priloga V., koji nije u skladu s istovetnim osposobljavanjem medicinskih sestara za opštu zdravstvenu negu.</p> <p>Države članice moraju osigurati da su ustanove koje provode osposobljavanje babica, odgovorne za usklađivanje teorijskog i praktičnog osposobljavanja tokom celokupnog studijskog programa</p> <p>Komisija je ovlašćena da usvoji delegirane akte u skladu s članom 57.c koji se odnosi na izmene spiska navedenog u tački 5.5.1. Priloga V., radi njegovog usklađivanja sa naučnim i tehničkim napretkom.</p> <p>Ažuriranje iz drugog podstava ni u jednoj državi članici ne sme imati za posledicu izmene njenih postojećih zakonskih načela u vezi sa strukturom profesije koja se odnosi na osposobljavanje i uslove pristupa za fizičke osobe. Takve izmene i ažuriranja će poštovati odgovornost zemlje članice za organizaciju obrazovnih sistema kao što je navedeno u članu 165(1) TFEU.</p>		završene najmanje tri godine teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje može biti iskazano odgovarajućim ESPB bodovima i koje obuhvata najmanje 4.600 sati teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje se odvija u okviru studija u punoj satnici. Kliničko osposobljavanje traje najmanje jednu trećinu programa.			
40.2.	Za pristupanje osposobljavanju za babice mora biti ispunjen jedan od sledećih uslova: (a) završenih najmanje 12 godina opšteg obrazovanja ili posedovanje svedočanstva koje	48.1.	<p style="text-align: center;"><i>Babice</i></p> Pristup osposobljavanju babice zahteva posedovanje dokaza o završenom opštem obrazovanju u trajanju od najmanje 12 godina	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>potvrđuje uspeh na ispitu istog nivoa, za pristupanje babičkoj za smer I;</p> <p>(b) posedovanje dokaza o formalnoj osposobljenosti za medicinsku sestru za opštu zdravstvenu negu, navedenih za smer II. u tački 5.2.2. Priloga V.</p>	<p>29.10</p> <p>29.11</p>	<p>koje omogućava pristup univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja u Republici Srbiji ili drugoj državi potpisnici EEP-a.</p> <p>Nadležno telo Republike Srbije izdaće potvrdu doktoru medicine, doktoru medicine specijalisti, medicinskoj sestri opšte nege, babici, doktoru dentalne medicine, magistru farmacije koji poseduju javnu ispravu koja dokazuje formalnu kvalifikaciju iz tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.5.2. i 5.6.2. Priloga V. Direktive, kojom se potvrđuje da je lice tokom svog osposobljavanja, kada je to potrebno, steklo potrebna znanja, veštine i kompetencije propisane ovim zakonom.</p> <p>Ukoliko dođe do izmena potrebnih znanja, veština i kompetencija predviđenih odredbama o minimalnom osposobljavanju za profesionalne delatnosti iz stava 9. ovog člana, Republika Srbija omogućice blagovremeno priznavanje takvih kvalifikacija na svom području u skladu s načelom automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija.</p>			
40.3.	<p>Osposobljavanje babica mora osigurati da je ta osoba stekla sledeća znanja i veštine:</p> <p>(a) temeljno poznavanje nauke na kojoj se zasnivaju poslovi babice, konkretno babištva, opstetricije i ginekologije;</p> <p>(b) odgovarajuće poznavanje etike profesije i zakonodavstva, relevantno za obavljanje profesije;</p> <p>(c) odgovarajuće poznavanje opšte medicine (bioloških funkcija, anatomije i fiziologije), i</p>	50.	<p>Osposobljavanjem babica stiče sledeća znanja i veštine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odgovarajuće poznavanje nauke na kojoj se zasnivaju poslovi babice, - odgovarajuće poznavanje etike profesije i zakonodavstva, - temeljno poznavanje bioloških funkcija, anatomije i fiziologije, opstetricije i 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>farmakologije u oblasti opstetricije i neonatologije, poznavanje odnosa stanja između zdravlja i fizičkog i socijalnog okruženja čoveka i njegovog ponašanja,</p> <p>(d)odgovarajuće kliničko iskustvo u ovlašćenim ustanovama koje omogućava babici da nezavisno i na svoju odgovornost, u meri u kojoj je to neophodno , isključujući patološke situacije, da pruža prenatalnu negu, da vodi porođaj u njegove posledice u odobrenim ustanovama, i da nadzire porođaj i rođenje, postnatalnu negu i vrši oživljavanje novorođenčeta dok čeka doktora medicine;</p> <p>(e)odgovarajuće razumevanje obrazovanja zdravstvenih radnika i iskustvo u radu s njima.</p>		<p>neonatologije, odnosa stanja između zdravlja i fizičkog i socijalnog okruženja čoveka i njegovog ponašanja,</p> <ul style="list-style-type: none"> - odgovarajuće kliničko iskustvo u ovlašćenim ustanovama pod nadzorom osoba osposobljenih za opstetriciju, - odgovarajuće razumevanje obrazovanja zdravstvenih radnika i iskustvo u radu s njima. 			
41.1.	<p>Postupci za priznavanje dokaza o formalnoj osposobljenosti za babice</p> <p>Dokazi o formalnoj osposobljenosti za babice iz tačke 5.5.2. Priloga V. automatski se priznaju u skladu s članom 21., ako ispunjavaju bar jedan od sledećih kriterijuma:</p> <p>(a) osposobljavanje u punoj nastavnoj satnici za babice u trajanju od najmanje 3 godine koje može biti iskazano odgovarajućim ESPB bodovima i koje obuhvata najmanje 4.600 sati, pod uslovom da osoba ima dokaz o formalnoj osposobljenosti za medicinsku sestru za opštu zdravstvenu negu, iz tačke 5.2.2. Priloga V.;</p> <p>(b) osposobljavanje u punoj nastavnoj satnici za babice u trajanju od najmanje 2 godine koje može biti iskazano odgovarajućim ESPB bodovima i koje obuhvata najmanje 3.600 sati,</p>	29.7 48.2.	<p>Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji babice, iz tačke 5.5.2. Priloga V. Direktive, biće automatski priznati ukoliko su ispunjeni uslovi propisani članom 41. stav 1. Direktive.</p> <p>Osposobljavanje babice minimalno obuhvata završene najmanje tri godine teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje može biti iskazano odgovarajućim ESPB bodovima i koje obuhvata najmanje 4.600 sati teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje se odvija u okviru studija u punoj satnici. Kliničko osposobljavanje traje najmanje jednu trećinu programa.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>pod uslovom da osoba ima dokaz o formalnoj osposobljenosti za medicinsku sestru za opštu zdravstvenu negu, iz tačke 5.2.2. Priloga V.;</p> <p>(c) osposobljavanje u punoj nastavnoj satnici za babice u trajanju od najmanje 18 meseci koje može biti iskazano odgovarajućim ESPB bodovima i koje obuhvata najmanje 3.000 sati, pod uslovom da osoba ima dokaz o formalnoj osposobljenosti za medicinsku sestru za opštu zdravstvenu negu, iz tačke 5.2.2. Priloga V., nakon čega sledi jednogodišnja stručna praksa za koju je izdata potvrda, u skladu sa stavom 2.</p>					
41.2.	<p>Potvrdu iz stava 1. izdaju nadležne vlasti u matičnoj državi članici. Ona potvrđuje da je osoba nakon pribavljanja dokaza o formalnoj osposobljenosti za babicu tokom odgovarajućeg perioda na zadovoljavajući način obavljala sve delatnosti babice u bolnici ili zdravstvenoj ustanovi koja je odobrena za tu svrhu.</p>	48.3.	<p>Stručne i visoke strukovne škole koje osposobljavaju babice odgovorne su za koordinaciju kliničke nastave tokom celog obrazovnog programa.</p>	PU		
42.1.	<p>Obavljanje profesionalne delatnosti babice</p> <p>Odredbe ovog odeljka primenjuju se na delatnost babica kako je odredila svaka država članica ne dovodeći u pitanje stav 2. i koje se obavljaju pod profesionalnim nazivima navedenim u tački 5.5.2. Priloga V.</p>	49.1	<p>Obrazovni program za babice sadrži najmanje sledeće predmete:</p> <p>1) Teorijska i praktična nastava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opšti predmeti: Osnovna anatomija i fiziologija, Osnovna patologija, Osnovna bakteriologija, Virologija i parazitologija, Osnovna biofizika, Biohemija i radiologija, Pedijatrija s posebnim naglaskom na novorođenčadi, Higijena, Zdravstveno vaspitanje, Preventivna medicina, Rano dijagnostikovanje bolesti, Prehrana i dijetetika s posebnim naglaskom na žene, novorođenčad i bebe. Osnovna 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>sociologija i sociomedicinska problematika, Osnovna farmakologija, Psihologija, Principi i metode poučavanja, Zdravstveno i socijalno zakonodavstvo i organizacija zdravstva, Profesionalna etika i profesionalno zakonodavstvo, Polno obrazovanje i planiranje porodice, Zakonska zaštita majke i deteta.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Predmeti specifični za delatnosti babice: Anatomija i fiziologija, Embriologija i razvoj fetusa, Trudnoća, Porođaj i puerperij, Ginekološka i opstetrijska patologija, Priprema za porođaj i roditeljstvo uključujući psihološke aspekte, Pripreme za porođaj (uključujući poznavanje i upotrebu tehničke opreme u opstetriciji), Analgezija, Anestezija i oživljavanje, Fiziologija i patologija novorođenčeta, nega i nadzor novorođenčeta, Psihološki i socijalni činioci. <p>2) Praktično i kliničko osposobljavanje, koje se mora sprovesti pod odgovarajućim nadzorom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - savetovanje trudnica, uključujući najmanje 100 predporođajnih pregleda, - nadzor i nega najmanje 40 trudnica, - izvođenje najmanje 40 porođaja, a ako se ovaj broj ne može postići zbog malog broja porodilja, može se smanjiti na minimalno 30 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>porodaja, uz uslov asistiranja kod dodatnih 20 porodaja,</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivno učešće kod karličnog porodaja, ako to nije moguće zbog nedostatka karličnih porodaja praksa se može sprovesti u simuliranoj situaciji, - izvođenje epiziotomije i uvod u šivenje rana uključuje teorijsku nastavu i kliničku praksu; praksa šivenja rana uključuje šivenje rane posle epiziotomije i jednostavne perinealne laceracije i može se obaviti u simuliranoj situaciji, - nadzor i briga za 40 žena kod kojih postoji rizik povezan sa trudnoćom ili trudovima ili sa postporodajnim periodom, - nadzor i nega (uključujući pregled) najmanje 100 žena posle porodaja i zdrave novorođenčadi, - posmatranje i nega novorođene dece koja zahtevaju posebnu negu, uključujući nedonoščad, prenošenu novorođenčad, novorođenčad koja imaju premalu telesnu težinu ili koja su bolesna, - zdravstvena nega kod patoloških stanja na području ginekologije i opstetricije, - uvod u zdravstvenu negu na području medicine i hirurgije uključuje teorijsku nastavu i kliničku praksu. <p>Teorijsko i praktično osposobljavanje se mora uravnotežiti i koordinirati sa</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		49.2 49.3	<p>kliničkim osposobljavanjem na takav način da se stečena znanja i iskustva mogu usvojiti na odgovarajući način.</p> <p>Kliničko osposobljavanje ostvaruje se radom u bolničkim odeljenjima ili drugim zdravstvenim ustanovama, koji je odobrilo nadležno telo. Deo ove prakse, mora biti učestvovanje u aktivnostima odeljenja u meri u kojoj te aktivnosti doprinose osposobljavanju učenjem o odgovornostima povezanim sa delatnošću babica.</p>			
42.2.	<p>Države članice osiguravaju da je bobicama omogućen pristup i obavljanje najmanje sledećih delatnosti:</p> <p>(a) primereno informisanje i savetovanje u vezi s planiranjem porodice;</p> <p>(b) dijagnostikovanje trudnoće i praćenje normalnog toka trudnoće, vršenje pregleda za praćenje razvoja normalnog toka trudnoće;</p> <p>(c) savetovanje ili upućivanje na pregled potreban za najraniju moguću dijagnozu rizičnih trudnoća;</p> <p>(d) izvođenje programa za pripremu roditelja i potpuna priprema za porođaj, uključujući savete o higijeni i prehrani;</p> <p>(e) briga i pomoć majci tokom porođaja i praćenje stanja fetusa u materici, odgovarajućim kliničkim metodama i tehničkim sredstvima;</p> <p>(f) vođenje spontanih porođaja po potrebi uključujući epiziotomiju i, u hitnim slučajevima, karličnog porođaja;</p> <p>(g) prepoznavanje znakova koji upozoravaju na nepravilnost kod majke ili deteta, koji traže upućivanje na doktora medicine specijaliste, preduzimanje hitnih mera u odsustvu doktora medicine specijaliste, posebno ručno</p>	51.	<p>Osposobljavanje babice omogućava primenu sledećih kompetencija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - primereno informisanje i savetovanje u vezi s planiranjem porodice, - dijagnostikovanje trudnoće i praćenje normalnog toka trudnoće, vršenje pregleda za praćenje razvoja normalnog toka trudnoće, - savetovanje ili upućivanje na pregled potreban za najraniju moguću dijagnozu rizičnih trudnoća, - izvođenje programa za pripremu roditelja i potpuna priprema za porođaj, uključujući savete o higijeni i prehrani, - briga i pomoć majci tokom porođaja i praćenje stanja fetusa u materici, odgovarajućim kliničkim metodama i tehničkim sredstvima, - vođenje spontanih porođaja po potrebi uključujući epiziotomiju i, u hitnim slučajevima, karličnog porođaja, - prepoznavanje znakova koji 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>odstranjenje placente koje je praćeno ručnim pregledom materice;</p> <p>(h) pregled i nega novorođenčeta uz preduzimanje svih inicijativa u slučaju potrebe i izvođenje hitnog oživljavanja;</p> <p>(i) nega majke i praćenje njenog napretka u razdoblju posle porođaja i davanje svih potrebnih saveta majci o nezi deteta radi omogućavanja optimalnog napretka deteta;</p> <p>(j) obavljanje lećenja koje propiše doktor medicine;</p> <p>(k) priprema potrebnih pisanih izveštaja.</p>		<p>upozoravaju na nepravilnost kod majke ili deteta, koji traže upućivanje na doktora medicine specijaliste, preduzimanje hitnih mera u odsustvu doktora medicine specijaliste, posebno ručno odstranjenje placente koje je praćeno ručnim pregledom materice,</p> <ul style="list-style-type: none"> - pregled i nega novorođenčeta uz preduzimanje svih inicijativa u slučaju potrebe i izvođenje hitnog oživljavanja, - nega majke i praćenje njenog napretka u razdoblju posle porođaja i davanje svih potrebnih saveta majci o nezi deteta radi omogućavanja optimalnog napretka deteta, - obavljanje lećenja koje propiše doktor medicine specijalista ginekologije i opstetricije, - priprema potrebnih pisanih izveštaja. 			
43.1.	<p style="text-align: center;">Stećena prava specifićna za babice</p> <p>1. U slučaju državljana država članica ĉiji dokazi o formalnoj kvalifikaciji za babice ispunjavaju sve minimalne uslove osposobljavanja iz člana 40. Direktive, iako u skladu sa članom 41. Direktive nisu priznati ako im nije priložena potvrda o stručnoj praksi iz člana 41. stav 2. Direktive, svaka država članica priznaje kao dovoljan dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji su izdale države članice pre referentnog datuma navedenog u taćki 5.5.2. Priloga V. Direktive, i</p>	72.1.	<p style="text-align: center;">Stećena prava specifićna za babicu</p> <p>Državljanima države potpisnice EEP-a ĉiji dokazi o formalnoj kvalifikaciji za babice ispunjavaju sve minimalne uslove osposobljavanja iz člana 40. Direktive, iako u skladu sa članom 41. Direktive nisu priznati ako im nije priložena potvrda o stručnoj praksi iz člana 41. stav 2. Direktive, nadležno telo priznaje kao dovoljan dokaz o formalnoj kvalifikaciji koji su izdale države potpisnice EEP-a pre referentnog datuma navedenog u taćki 5.5.2. Priloga V. Direktive, i uz koji je</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	uz koji je priložena potvrda koja navodi da su nosioci kvalifikacija stvarno i zakonito obavljali te delatnosti najmanje dve uzastopne godine tokom pet godina pre izdavanja potvrde.		priložena potvrda koja navodi da su nosioci kvalifikacija stvarno i zakonito obavljali te delatnosti najmanje dve uzastopne godine tokom pet godina pre izdavanja potvrde.			
43.1a.	U vezi sa dokazima o formalnoj kvalifikaciji za babice, države članice priznaju te kvalifikacije u slučajevima u kojima je nosilac kvalifikacije započeo svoje osposobljavanje pre 18. januara 2016., a uslov za pristup tom osposobljavanju je bio deset godina opšteg obrazovanja ili istovetni stepen za smer I. iz Priloga V.5. Direktive, ili završeno osposobljavanje za medicinsku sestru opšte nege potvrđeno dokazom o formalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.2.2. Direktive pre započinjanja smera II. iz Priloga V.5. Direktive osposobljavanja za babice.	72.2.	U vezi sa dokazima o formalnoj kvalifikaciji za babice, nadležno telo priznaje te kvalifikacije u slučajevima u kojima je nosilac kvalifikacije započeo svoje osposobljavanje pre 18. januara 2016., a uslov za pristup tom osposobljavanju je bio deset godina opšteg obrazovanja ili istovetni stepen za tip I. iz Priloga V.5. Direktive, ili završeno osposobljavanje za medicinsku sestru opšte nege potvrđeno dokazom o formalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.2.2. Direktive pre započinjanja tipa II. iz Priloga V.5. Direktive osposobljavanja za babice.	PU		
43.2.	Uslovi utvrđeni u stavu 1. ovog člana primenjuju se na državljane država članica čiji dokaz o formalnoj kvalifikaciji za babicu potvrđuje uspešno završeno osposobljavanje na državnom području bivše Demokratske Republike Nemačke i zadovoljavanje svih minimalnih uslova osposobljavanja iz člana 40. Direktive, ali gde se dokaz o formalnoj kvalifikaciji u smislu člana 41. Direktive priznaje ako mu nije priložena potvrda o profesionalnom iskustvu iz člana 41. stav 2. Direktive, koja potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 3. oktobra 1990	72.3.	Uslovi utvrđeni u stavu 1. ovog člana primenjuju se na nosioce kvalifikacija država potpisnica EEP-a čiji dokaz o formalnoj kvalifikaciji za babicu potvrđuje uspešno završeno osposobljavanje na državnom području bivše Demokratske Republike Nemačke i zadovoljavanje svih minimalnih uslova osposobljavanja iz člana 40. Direktive, ali gde se dokaz o formalnoj kvalifikaciji u smislu člana 41. Direktive ne priznaje ako mu nije priložena potvrda o profesionalnom iskustvu iz člana 41. stav 2. Direktive, koja potvrđuje da je osposobljavanje započeto pre 3. oktobra 1990.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
43.3	Izbrisano					
43.4.	<p>Države članice priznaju dokaze o formalnoj kvalifikaciji za babice koji su:</p> <p>(a) bili dodeljeni u Poljskoj onim bobicama koje su pre 1. maja 2004. završile osposobljavanje koje nije zadovoljavalo minimalne uslove osposobljavanja navedene u članu 40. Direktive, i</p> <p>(b) potvrđeni diplomom „diplomirani” dobijenom na osnovu posebnog programa osposobljavanja sadržanog u:</p> <p>1. članu 11. Zakona od 20. aprila 2004. o izmeni Zakona o profesijama medicinske sestre i babice i o nekim drugim pravnim aktima („Službeni list Republike Poljske“ iz 2004., br.92, pos. 885 i iz 2007., br.176, pos. 1237) i Uredbi ministra zdravlja od 11. maja 2004. o detaljnim uslovima sprovođenja studija za medicinske sestre i babice, koje imaju svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su medicinske gimnazije ili stručnih medicinskih škola za profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske“ iz 2004., br.110, pos. 1170 i iz 2010., br.65, pos. 420); ili</p> <p>2. članu 53.3 tački 3. Zakona od 15. jula 2011. o profesijama medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske“ iz 2011., br.174, pos. 1039) i Uredbi ministra zdravlja od 14. juna 2012. o detaljnim uslovima sprovođenja visokog obrazovanja za medicinske sestre i babice, koje imaju svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su srednje medicinske škole ili osposobljavanja</p>	72.4.	<p>Države članice priznaju dokaze o formalnoj kvalifikaciji za babice koji su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bili dodeljeni u Poljskoj onim bobicama koje su pre 1. maja 2004. završile osposobljavanje koje nije zadovoljavalo minimalne uslove osposobljavanja navedene u članu 40. Direktive, i - potvrđeni diplomom „diplomirani” dobijenom na osnovu posebnog programa osposobljavanja sadržanog u: <p>1. članu 11. Zakona od 20. aprila 2004. o izmeni Zakona o profesijama medicinske sestre i babice i o nekim drugim pravnim aktima („Službeni list Republike Poljske“ iz 2004., br.92, pos. 885 i iz 2007., br.176, pos. 1237) i Uredbi ministra zdravlja od 11. maja 2004. o detaljnim uslovima sprovođenja studija za medicinske sestre i babice, koje imaju svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su medicinske gimnazije ili stručnih medicinskih škola za profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske“ iz 2004., br.110, pos. 1170 i iz 2010., br.65, pos. 420); ili</p> <p>2. članu 53.3 tački 3. Zakona od 15. jula 2011. o profesijama medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske“ iz 2011., br.174, pos. 1039) i Uredbi ministra zdravlja od 14. juna 2012. o detaljnim uslovima sprovođenja visokog obrazovanja za</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	posle srednje škole za profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske“ iz 2012., pos. 770), za potrebe provjere da li je stepen znanja i sposobnosti dotične babice uporediv sa znanjem i sposobnostima babica koje imaju kvalifikacije koje su za Poljsku navedene u Prilogu V. tački 5.2.2. Direktive.		medicinske sestre i babice, koje imaju svedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su srednje medicinske škole ili osposobljavanja posle srednje škole za profesije medicinske sestre i babice („Službeni list Republike Poljske“ iz 2012., pos. 770), za potrebe provjere da li je stepen znanja i sposobnosti dotične babice uporediv sa znanjem i sposobnostima babica koje imaju kvalifikacije koje su za Poljsku navedene u Prilogu V. tački 5.2.2. Direktive.			
43.a	<p>U pogledu rumunskih dokaza o formalnoj osposobljenosti za babicu, primjenjuju se samo sledeće odredbe u vezi sa stečenim pravima:</p> <p>U slučaju državljana država članica čiji dokazi o formalnoj kvalifikaciji za babicu (asistent medical obstricā-ginecologie/medicinsku sestru na ginekologiji i opstetriciji) dodeljeni u Rumuniji pre dana pristupanja i koje ne zadovoljavaju minimalne uslove osposobljavanja utvrđene u članu 40. Direktive, države članice priznaju navedene dokaze o formalnoj kvalifikaciji kao dovoljan dokaz u svrhu sprovođenja delatnosti babice, ako je priložena potvrda kojom se dokazuje da su ti državljani država članica stvarno i zakonito obavljali delatnosti medicinskih sestara opšte nege u Rumuniji, najmanje pet uzastopnih godina tokom razdoblja od sedam godina pre izdavanja potvrde.</p>	72.5.	<p>U slučaju državljana država potpisnica EEP-a čiji dokazi o formalnoj kvalifikaciji za babicu („asistent medical obstricā-ginecologie“ / medicinsku sestru na ginekologiji i opstetriciji) dodeljeni u Rumuniji pre dana pristupanja i koje ne zadovoljavaju minimalne uslove osposobljavanja utvrđene u članu 40. Direktive, nadležno telo priznaje navedene dokaze o formalnoj kvalifikaciji kao dovoljan dokaz u svrhu sprovođenja delatnosti babice, ako je priložena potvrda kojom se dokazuje da su ti nosioci kvalifikacija stvarno i zakonito obavljali delatnosti medicinskih sestara opšte nege u Rumuniji, najmanje pet uzastopnih godina tokom razdoblja od sedam godina pre izdavanja potvrde.</p>	PU		
43.b	Stečena prava kod babica ne primenjuju se na sledeće kvalifikacije stečene u Hrvatskoj pre 1. jula 2013.: viša medicinska sestra ginekološko-	72.6.	Stečena prava kod babica ne primenjuju se na sledeće kvalifikacije stečene u Hrvatskoj pre 1. jula 2013.: viša medicinska sestra ginekološko-opstetričkog smera,	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	opstetričkog smera, medicinska sestra ginekološko-opstetričkog smera, viša medicinska sestra babičkog smera, medicinska sestra babičkog smera, ginekološko-opstetrička babica i babica.		medicinska sestra ginekološko-opstetričkog smera, viša medicinska sestra babičkog smera, medicinska sestra babičkog smera, ginekološko-opstetrička babica i babica.			
44.1.	<p>Odeljak 7 Magistar farmacije Oposobljavanje magistra farmacije</p> <p>Za pristupanje programu oposobljavanja magistra farmacije zahteva se posedovanje diplome ili javne isprave koja u državi članici omogućuje pristup tom studiju na univerzitetu ili visokoškolskoj ustanovi kojoj se priznaje istovetni stepen.</p>	39.1.	<p><i>Magistar farmacije</i></p> <p>Pristup oposobljavanju magistra farmacije zahteva posedovanje javne isprave o završenom obrazovanju koje omogućava pristup na univerzitetske studije farmacije u Republici Srbiji ili u drugoj državi potpisnici EEP-a.</p>	PU		
44.2.	<p>Dokaz o formalnoj osposobljenosti za magistra farmacije potvrđuje oposobljavanje u trajanju od najmanje pet godina koje može biti iskazano u odgovarajućim ESPB bodovima, koje uključuje najmanje:</p> <p>(a) četiri godine redovnog teorijskog i praktičnog oposobljavanja u punoj nastavnoj satnici na univerzitetu ili na visokoškolskoj ustanovi kojoj se priznaje istovetni stepen ili koja je pod nadzorom univerziteta;</p> <p>(b) šest meseci pripravničkog staža u javnoj apoteci ili u bolnici pod nadzorom farmaceutskog odeljenja te bolnice.</p> <p>Takvo osposobljavanje obuhvata najmanje program naveden u tački 5.6.1. Priloga V. Komisija je ovlašćena da izmeni sadržaj naveden u tački 5.6.1. Priloga V. u skladu s postupkom iz člana 57.c u svrhu prilagođavanja naučnom i tehničkom napretku, uključujući i razvoj</p>	39.2.	<p>Osposobljavanje magistra farmacije obuhvata završavanje univerzitetskih studija farmacije u trajanju od najmanje pet godina, koje može biti iskazano u odgovarajućim ESPB bodovima, od čega minimalno četiri godine teorijskog i praktičnog obrazovanja u punoj nastavnoj satnici na univerzitetu ili drugoj ustanovi visokog obrazovanja priznatog jednakog stepena ili ustanovi koja je pod nadzorom univerziteta i šest meseci stručnog oposobljavanja u javnoj ili bolničkoj apoteci, koje se obavlja u toku ili na kraju formalnog obrazovanja.</p> <p>Studijski program magistra farmacije sadrži najmanje sledeće predmete: Biologija biljaka i životinja, Fizika, Opšta i neorganska hemija, Organska hemija, Analitička hemija, Farmaceutska hemija uključujući analizu</p>	PU		
		40.				

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>farmaceutske prakse.</p> <p>Ažuriranje iz drugog podstava ni u jednoj državi članici ne sme imati za posledicu izmene njenih postojećih zakonskih načela u vezi sa strukturom profesije koja se odnosi na osposobljavanje i uslove pristupa za fizičke osobe. Takve izmene i ažuriranja će poštovati odgovornost zemlje članice za organizaciju obrazovnih sistema kao što je navedeno u članu 165(1) TFEU.</p>		<p>lekova i medicinskih sredstava, Opšta i primenjena biohemija (medicinska), Anatomija i fiziologija, Medicinska terminologija, Mikrobiologija, Farmakologija i farmakoterapija, Farmaceutska tehnologija, Toksikologija, Farmakognozija, Zakonodavstvo i, kada je primereno, Profesionalna etika.</p> <p>U ravnotežen odnos između teorijske i praktične nastave daje svakom predmetu iz stava 1. ovog člana dovoljan značaj teorije da bi se održao univerzitetski nivo obrazovanja.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
44.3.	<p>Osposobljavanje magistra farmacije osigurava da je osoba stekla sledeća znanja i veštine:</p> <p>(a) odgovarajuće poznavanje lekova i supstanci koje se koriste u proizvodnji lekova;</p> <p>(b) odgovarajuće poznavanje farmaceutske tehnologije i fizikalnog, hemijskog, biološkog i mikrobiološkog testiranja lekova;</p> <p>(c) odgovarajuće poznavanje metabolizma i uticaja lekova i delovanja otrovnih supstanci i upotreba lekova;</p> <p>(d) odgovarajuće znanje za procenu naučnih podataka u vezi sa lekovima, kako bi se na osnovu ovog znanja mogli dostaviti odgovarajući podaci;</p> <p>(e) odgovarajuće poznavanje propisa i drugih zahteva koji regulišu farmaceutsku delatnost.</p>	41.	<p>Osposobljavanjem magistra farmacije lice stiče sledeća znanja i veštine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odgovarajuće poznavanje lekova i supstanci koje se koriste u proizvodnji lekova, - odgovarajuće poznavanje farmaceutske tehnologije i fizičko-hemijsko, biološko i mikrobiološko ispitivanje medicinskih proizvoda, - dovoljno poznavanje metabolizma i uticaja lekova i delovanja toksičnih supstanci i upotreba medicinskih proizvoda, - odgovarajuće znanje za procenu naučnih podataka u vezi sa lekovima, kako bi se na osnovu ovog znanja mogle pružiti odgovarajuće informacije, - poznavanje propisa koji regulišu farmaceutsku delatnost. 	PU		
45.1.	<p>Obavljanje profesionalne delatnosti magistra farmacije</p> <p>Za potrebe ove Direktive, delatnosti magistra farmacije su delatnosti za čiji se pristup i obavljanje zahtevaju stručne kvalifikacije, u jednoj ili više država članica, i koje su dostupne osobama koje poseduju dokaz o formalnoj osposobljenosti naveden u tački 5.6.2. Priloga V.</p>	29.1	<p>Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekta koje su izdale države potpisnice EEP-a, iz Priloga V. Direktive (za doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine i arhitekta) imaju jednaku vrednost kao dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji koji su izdati u Republici Srbiji, i priznaju se po načelu automatskog priznavanja profesionalnih</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		29.2	<p>kvalifikacija.</p> <p>Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji doktora medicine, doktora medicine specijaliste, medicinske sestre opšte nege, doktora dentalne medicine, doktora dentalne medicine specijaliste, magistra farmacije, doktora veterinarske medicine, arhitekta, imaju istu vrednost ako su ih izdala nadležna tela koja izdaju dokaze o profesionalnoj kvalifikaciji države potpisnice EEP-a, i ako su im priloženi, kada je potrebno, dokumenti navedeni u tač. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.2.1., 5.2.2., 5.3.1., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.1., 5.4.2., 5.6.1., 5.6.2., 5.7.1. i 5.7.2. iz Priloga V. Direktive.</p>			
45.2.	<p>Države članice jamče da osobe koje poseduju dokaz o formalnoj osposobljenosti magistra farmacije na univerzitetu ili stepena koji se smatra istovetnim, ispunjavaju odredbe člana 44. i da imaju pravo na pristup i obavljanje barem sledećih delatnosti uz zadovoljavanje, gde je to prikladno, zahteva za dodatnim stručnim iskustvom:</p> <p>(a) priprema farmaceutske oblike leka,;</p> <p>(b) izrada i testiranje leka;</p> <p>(c) testiranje lekova u laboratorijama za testiranje lekova;</p> <p>(d) skladištenje, čuvanje i distribucija lekova u javnim apotekama, odnosno apotekarskim ustanovama;</p> <p>(e) nabavka, priprema, kontrola, skladištenje, distribucija i izdavanje delotvornih, kvalitetnih i bezbednih lekova u javnim apotekama, odnosno apotekarskim ustanovama;</p> <p>(f) priprema, kontrola, skladištenje i izdavanje delotvornih, kvalitetnih i bezbednih lekova u</p>	42.	<p>Magistar farmacije koji ima završeno osposobljavanje iz člana 39. ovog zakona obavlja sledeće poslove, za koje se mogu propisati i dodatni zahtevi odnosno profesionalno iskustvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrada farmaceutskih oblika lekova, - proizvodnja i ispitivanje leka, - ispitivanje lekova u laboratorijama za ispitivanje lekova, - skladištenje, čuvanje i distribucija lekova na veliko, - nabavka, priprema, ispitivanje, skladištenje, distribucija i izdavanje delotvornih, kvalitetnih i bezbednih lekova u javnim apotekama, odnosno apotekarskim ustanovama, - priprema, ispitivanje, skladištenje i izdavanje delotvornih, 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>bolničkoj apoteci; (g) pružanje informacija i saveta o lekovima i o njihovoj primerenoj upotrebi; (h) izveštavanje nadležnih tela o neželjenim dejstvima lekova i farmaceutskih proizvoda; (i) individualna podrška pacijentima koji sami sebi daju lekove; (j) doprinos lokalnim i nacionalnim promocijama javnog zdravlja.</p>		<p>kvalitetnih i bezbednih lekova u bolničkoj apoteci, - pružanje informacija i saveta o lekovima i o njihovoj primerenoj upotrebi, - izveštavanje nadležnih tela o neželjenim dejstvima lekova i farmaceutskih proizvoda, - individualna podrška pacijentu koji sam sebi daje lekove, - doprinos lokalnim i nacionalnim kampanjama javnog zdravlja.</p>			
45.3.	<p>Ako država članica uslovljava pristup ili obavljanje delatnosti magistra farmacije dodatnim stručnim iskustvom, pored posedovanja dokaza o formalnoj osposobljenosti iz tačke 5.6.2. Priloga V., ta država članica kao dovoljan dokaz u vezi s tim priznaje potvrdu koju izdaju nadležne vlasti u matičnoj državi članici koja navodi da je osoba obavljala te delatnosti u matičnoj državi članici tokom sličnog perioda.</p>	43.1 43.2	<p>Republika Srbija priznaje dokaz nadležnog tela države poptisnice EEP-a da je to lice zaposleno na poslovima magistra farmacije tokom perioda potrebnog za sticanje profesionalnog iskustva neophodnog za pristup profesiji magistra farmacije.</p> <p>Dokaz iz stava 1. ovog člana praćen je dokazom o profesionalnoj kvalifikaciji za magistra farmacije.</p>	PU		
45.4	<p>Priznanje iz stava 3. ne primenjuje se na dvogodišnje period stručnog iskustva koje se zahteva u Velikom Vojvodstvu Luksemburga za dodelu državne koncesije u javnoj farmaciji.</p>			NP		
45.5.	<p>Ako je država članica na dan 16. septembra 1985. imala uspostavljen sistem konkursa na osnovu ispita čija je svrha da između osoba iz stava 2. odabere one koji mogu postati vlasnici novih apoteke osnovanih u skladu s nacionalnim sistemom geografske podele, ta država članica</p>			NP		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	može, odstupajući od stava 1., nastaviti s takvim sistemom konkursa i zahtevati od državljana država članica koji poseduju dokaz o formalnoj osposobljenosti za magistra farmacije iz tačke 5.6.2. Priloga V., ili za koje vrede odredbe člana 23., da učestvuje na takvim konkursima.					
46.1.	<p>Odeljak 8</p> <p>Arhitekta</p> <p>Osposobljavanje za arhitekta</p> <p>Osposobljavanje za arhitektu obuhvata:</p> <p>(a) ukupno najmanje pet godina studija sa punom satnicom na univerzitetu ili uporedivoj obrazovnoj ustanovi, sa uspešno položenim završnim ispitom; ili</p> <p>(b) najmanje četiri godine studija na univerzitetu ili uporedivoj obrazovnoj ustanovi, sa uspešno položenim završnim ispitom, uz priloženu potvrdu o završetku dvogodišnjeg pripravničkog staža u skladu sa stavom 4.</p>	57.	<p><i>Arhitekta</i></p> <p>Osposobljavanje za arhitektu obuhvata:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukupno najmanje pet godina studija na univerzitetu ili uporedivoj obrazovnoj ustanovi, sa uspešno položenim završnim ispitom, ili - najmanje četiri godine studija na univerzitetu ili uporedivoj obrazovnoj ustanovi, sa uspešno položenim završnim ispitom, uz priloženu potvrdu o završetku dvogodišnjeg pripravničkog staža u skladu sa članom 59. stav 2 ovog zakona. - 	PU		
46.2.	<p>Arhitektura mora da bude glavni element studija iz stava 1. ovog člana. Studije uravnoteženo pokrivaju teorijsko i praktično osposobljavanja i obezbeđuju sticanje sledećih znanja i veština:</p> <p>(a) arhitektonsko projektovanje koje ispunjava estetske i tehničke zahteve,</p> <p>(b) odgovarajuće poznavanje istorije arhitekture i teorija, kao i povezanih umetnosti, tehnologija i društvenih nauka,</p> <p>(c) poznavanje lepih umetnosti i njihovog uticaja na kvalitet arhitektonskog projektovanja,</p> <p>(d) odgovarajuće poznavanje urbanizma, planiranja i veština uključenih u proces planiranja,</p> <p>(e) razumevanje odnosa između ljudi i</p>	58.	<p>Arhitektura mora da bude glavni element studija iz člana 57. ovog zakona. Studijski program obuhvata uravnoteženo teorijsko i praktično osposobljavanje i obezbeđuje sticanje sledećih znanja i veština:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sposobnost izrade arhitektonskih projekata koji ispunjavaju estetske i tehničke zahteve; - odgovarajuće znanje o istoriji i teorijama arhitekture, kao i o srodnim umetnostima, tehnologijama i humanističkim naukama; - znanje o lepim umetnostima kao uticaju na kvalitet arhitektonskog projektovanja; - odgovarajuće znanje o urbanističkom projektovanju, planiranju i veštinama uključenim u proces planiranja; 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>građevina, između građevina i njihovog okruženja i razumevanje potrebe da se građevine i prostor međusobno prilagode ljudskim potrebama i merama,</p> <p>(f) razumevanje profesije i uloge arhitekta u zajednici, posebno kod pripreme idejnih osnova koje uvažavaju društvene činioce,</p> <p>(g) razumevanje metoda istraživanja i metoda za pripremu idejnog plana projekta,</p> <p>(h) razumevanje strukturnih, arhitektonskih i građevinskih problema povezanih sa građevinskim projektovanjem,</p> <p>(i) odgovarajuće poznavanje fizičkih problema i tehnologija, kao i funkcije zgrada kako bi njihova unutrašnjost pružala udobnost i zaštitu od klimatskih uticaja,</p> <p>(j) potrebne veštine projektiranja, koje omogućuju ispunjavanje zahteva korisnika u granicama određenim troškovnim činiocima i građevinskim propisima i</p> <p>(k) odgovarajuće poznavanje delatnosti, organizacije, propisa i postupaka koji su uključeni u realizaciju projektnih osnova i za povezivanje planova u sistem celovitog prostornog planiranja.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - razumevanje odnosa između ljudi i građevina, između građevina i njihovog okruženja, kao i razumevanje potrebe da se građevine i prostor međusobno prilagode ljudskim potrebama i merama; - razumevanje profesije arhitekta i uloge koju arhitekta ima u društvu, posebno u pripremi projektnih zadataka koji uzimaju u obzir društvene faktore; - razumevanje metoda istraživanja i pripreme projektnih zadataka za arhitektonski projekat; - razumevanje konstrukcije građevine, izvođačkih i inženjerskih problema vezanih za projektovanje građevine; - odgovarajuće znanje o fizičkim problemima i tehnologijama, kao i funkciji građevina u cilju obezbeđenja uslova za unutrašnji komfor i zaštitu od klimatskih uticaja; - neophodne projektantske veštine koje omogućavaju ispunjavanje zahteva korisnika u okvirima određenim finansijskim ograničenjima i građevinskom regulativom; - odgovarajuće znanje o delatnostima, organizacijama, propisima i procedurama uključenim u realizaciju arhitektonskog projekta i integrisanje planova u celinu sistema planiranja. 			
46.3.	Broj godina studija iz stavova 1. i 2. može da bude iskazan u odgovarajućim ESPB bodovima.	59.1.	Broj godina studija iz člana 57. alineja 1 ovog zakona može da bude iskazan u odgovarajućim ESPB bodovima.	PU		
46.4.	Pripravnički staž iz tačke (b) stava 1. vrši se tek nakon završetka prve tri godine studija. Najmanje jedna godina pripravničkog staža će se graditi na znanju, veštinama i kompetencijama	59.2.	Pripravnički staž iz člana 57. alineja 2 ovog zakona obavlja se posle završene prve tri godine studija. Najmanje godinu dana pripravničkog staža je nadogradnja znanja i veština stečenih tokom studija člana 57. stav 1	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	stečenim tokom studija iz stava 2. U tom cilju, stručni pripravnički staž se obavlja pod nadzorom lica ili organa koji je ovlašćen od strane nadležnog organa u državi članici. Tako nadziran pripravnički staž može da se vrši u bilo kojoj zemlji. Pripravnički staž procenjuje nadležni organ u državi članici.		ovog zakona. Pripravnički staž se odvija pod nadzorom ovlašćenog mentora ili tela, a ocenjuje ga nadležno telo.			
47.	Odstupanje od uslova osposobljavanja arhitekata Izuzetno od člana 46., sledeće će takođe biti prepoznato kao saglasno sa članom 21: osposobljavanje kao deo sistema socijalnog poboljšanja ili skraćene univerzitetske studije koje ispunjavaju uslove iz člana 46 (2), što se potvrđuje polaganjem ispita iz arhitekture, nakon sedam ili više godina rada u oblasti arhitekture pod nadzorom arhitekta ili arhitektonskog biroa. Ispit mora biti na univerzitetskom nivou i biti ekvivalentan završnom ispitu iz tačke (b) Član 46 (1).	60.	Izuzetno od odredbe člana 57. ovog zakona, smatra se da su ispunjene odredbe člana 29. ovog zakona i u slučaju osposobljavanja koje je deo programa socijalnih poboljšanja ili vanrednih studija, koji ispunjava zahteve iz člana 58. ovog zakona, što se potvrđuje ispitom iz arhitekture koji položi nosilac profesionalne kvalifikacije koji je sedam ili više godina radio u području arhitekture, pod nadzorom arhitekta ili arhitektonskog biroa. Taj ispit mora biti na univerzitetskom nivou obrazovanja i jednak završnom ispitu iz člana 57. alineja 2. ovog zakona.	PU		
48.1.	Obavljanje profesionalne delatnosti arhitekata Za potrebe ove Direktive, profesionalne delatnosti arhitekta su delatnosti koje se redovno izvršavaju na osnovu profesionalnog naziva „arhitekta”.	61.1.	U smislu ovog zakona, poslovi arhitekta su poslovi koji se redovno rade na osnovu profesionalnog naziva: "arhitekta".	PU		
48.2.	Državljeni države članice koji su ovlašćeni da koriste taj naziv u skladu sa zakonom, koji ovlašćuje nadležno telo države članice da dodeli taj naziv državljanima država članica koji se posebno ističu kvalitetom svog rada na području arhitekture, smatraće se da zadovoljavaju uslove koji se traže za obavljanje delatnosti arhitekta na osnovu profesionalnog naziva „arhitekta”. Potvrdom koju takvim	61.2.	Državljeni država potpisnica EEP-a, koji su ovlašćeni da koriste naziv: "arhitekta" u skladu sa zakonom koji ovlašćuje nadležno telo države potpisnice EEP-a da dodeli taj naziv državljanima država potpisnica EEP-a koji se posebno ističu kvalitetom svog rada u području arhitekture, smatraće se da zadovoljavaju uslove koji se traže za obavljanje poslova arhitekta pod profesionalnim nazivom: "arhitekta".	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	omogućava pristupanje delatnostima iz člana 48. Direktive u Republici Srbiji pod profesionalnim nazivom „arhitekta”, ako je posle tog osposobljavanja usledilo četvorogodišnje profesionalno iskustvo u Saveznoj Republici Nemačkoj, što se dokazuje potvrdom koju izdaje nadležno telo kod koga je registrovan arhitekta koji želi da ima koristi od odredaba te Direktive.		i omogućava pristupanje delatnostima iz člana 48. Direktive u Republici Srbiji pod profesionalnim nazivom „arhitekta”, ako je posle tog osposobljavanja usledilo četvorogodišnje profesionalno iskustvo u Saveznoj Republici Nemačkoj, što se dokazuje potvrdom koju izdaje nadležno telo kod koga je registrovan arhitekta koji želi da ima koristi od odredaba te Direktive.			
49a.1.	<p>POGLAVLJE IIIA Automatsko priznavanje po osnovu zajedničkih načela osposobljavanja Zajednički okvir osposobljavanja</p> <p>Za potrebe ovog Člana, „zajednički okvir osposobljavanja“ označava zajednički skup minimalnog znanja, veština i kompetencija neophodnih za obavljanje određene regulisane profesije. Zajednički okvir osposobljavanja ne zamenjuje nacionalne programe obuke ukoliko država članica ne odluči drugačije prema domaćem zakonu. U cilju pristupa i obavljanju profesije u državama članicama koji regulišu ovu profesiju, države članice će potvrditi profesionalne kvalifikacije koje se stiču na osnovu takvog okvira na njenoj teritoriji, kao dokaz formalne kvalifikacije koji same izdaju, pod uslovom da takav okvir ispunjava uslove utvrđene u stavu 2.</p>	4.12	<p>Zajednički okvir osposobljavanja</p> <p>- zajednički okvir osposobljavanja – zajednički skup kompetencija neophodnih za obavljanje određene regulisane profesije, koji ne zamenjuje nacionalne programe obrazovanja i osposobljavanja osim u slučajevima kada je drugim propisima drugačije rešeno;</p>	PU		
49a.2.	<p>Zajednički okvir osposobljavanja će biti usaglašen sa sledećim uslovima:</p> <p>(a) zajednički okvir osposobljavanja omogućava većem broju profesionalaca da se kreću državama članicama;</p> <p>(b) profesije na koje se zajednički okvir</p>			NP		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>osposobljavanja primenjuje su regulisane. ili su obrazovanje i osposobljavanje koji vode do profesije regulisani u najmanje jednoj trećini država članica;</p> <p>(c) zajednički skup znanja, veština i kompetencija kombinuje znanje, veštine i kompetencije zahtevane u sistemima obrazovanja i osposobljavanja u najmanje jednoj trećini država članica; nebitno je da li su znanja, veštine i kompetencije stečeni kao deo opšteg kursa osposobljavanja na univerzitetu ili visokoškolskoj ustanovi ili kao deo stručnog osposobljavanja;</p> <p>(d) zajednički okvir osposobljavanja je zasnovan na nivoima evropskog okvira kvalifikacija (EQF), kako je definisan u Prilogu II Preporuke Evropskog parlamenta i Saveta od 23. aprila 2008. za uspostavljanje Evropskog okvira kvalifikacija za doživotno učenje (1);</p> <p>(e) date profesije nisu pokrivene ni drugim zajedničkim okvirom osposobljavanja, niti su predmet automatskog priznavanja iz Poglavlja III Glava III;</p> <p>(f) zajednički okvir osposobljavanja je razvijen u transparentnom postupku, uključujući relevantne aktere iz država članica, gde profesija nije regulisana;</p> <p>(g) zajednički okvir osposobljavanja dozvoljava državljanima iz bilo koje države članice da se kvalifikuju za sticanje profesionalne kvalifikacije u sklopu takvog okvira bez potrebe da se prethodno učlane u neku strukovnu organizaciju ili da u njoj budu registrovani.</p>					
49a.3.	Reprezentativne strukovne organizacije na nivou sindikaza, kao i nacionalne strukovne organizacije ili nadležne vlasti iz bar trećine država članica mogu Komisiji podneti predloge	62.1	<p>Zajednički okvir osposobljavanja</p> <p>Stručna organizacija, nadležno telo ili nacionalni koordinator u čijem je delokrugu određena regulisana profesija mogu podneti</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	za zajednički okvir osposobljavanja koji ispunjava uslove date u stavu 2.		predloge za zajednički okvir osposobljavanja koji ispunjava uslove koje utvrđuje Evropska komisija.			
49a.4.	Komisija je ovlašćena da usvoji delegirani akt u skladu sa članom 57c, kako bi uspostavila zajednički okvir osposobljavanja za datu profesiju na osnovu uslova iz stava 2 ovog člana.			NP		
49a.5.	<p>Država članica će biti oslobođena obaveze da primeni zajednički okvir osposobljavanja iz stava 4. na svom području, ili da automatski prizna profesionalne kvalifikacije stečene na osnovu takvog zajedničkog okvira osposobljavanja, ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:</p> <p>(a) na njenoj teritoriji ne postoji obrazovna ustanova ili ustanova koja bi omogućila osposobljavanje za tu profesiju,</p> <p>(b) uvođenje zajedničkog okvira osposobljavanja nepovoljno bi uticalo na organizaciju obrazovnog sistema i sistema stručnog osposobljavanja, ili</p> <p>(c) postoje znatne razlike između zajedničkog okvira osposobljavanja i stručnog osposobljavanja na njenoj teritoriji, a takva razlika predstavlja ozbiljan rizik za javnu politiku, javnu bezbednost, javno zdravlje, zaštitu okoline ili bezbednost krajnjeg korisnika usluga.</p>	62.3	<p>Republika Srbija nije obavezna da primeni zajednički okvir osposobljavanja na svom području, niti da automatski prizna profesionalne kvalifikacije stečene na osnovu takvog zajedničkog okvira osposobljavanja, ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na području Republike Srbije ne postoji obrazovna ustanova ili ustanova koja bi omogućila osposobljavanje za tu profesiju, - uvođenje zajedničkog okvira osposobljavanja nepovoljno bi uticalo na organizaciju obrazovnog sistema i sistema stručnog osposobljavanja, ili - postoje znatne razlike između zajedničkog okvira osposobljavanja i stručnog osposobljavanja prema posebnim propisima Republike Srbije, a takva razlika predstavlja ozbiljan rizik za javnu politiku, javnu bezbednost, javno zdravlje, zaštitu okoline ili bezbednost krajnjeg korisnika usluga. 	PU		
49a.6.	Države članice će, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu delegiranog akta iz stava 4. obavesti Komisiju i druge države članice:	88.5	Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja putem IMI sistema obaveštava Evropsku komisiju i druge države potpisnice	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>(a) o nacionalnim kvalifikacijama, i gde je to moguće o nacionalni profesionalnim nazivima, koji su u skladu sa zajedničkim okvirom osposobljavanja; ili</p> <p>(b) o svakoj upotrebi izuzeće iz stava 5, uz opravdanje o tome koji su uslovi iz tog stava ispunjeni. Komisija može, u roku od tri meseca, zatražiti dodatna pojašnjenja, ako smatra da država članica nije obezbedila, ili nije dovoljno obrazložila da je jedan od tih uslova ispunjen. Država članica mora odgovoriti u roku od tri meseca na takav zahtev.</p> <p>Komisija može da usvoji akt sprovođenja popisa nacionalnih profesionalnih kvalifikacija i nacionalnih profesionalnih zvanja koji imaju koristi od automatskog prepoznavanja pod zajedničkim okvirom osposobljavanja usvojenom u skladu sa stavom 4.</p>	88.6	<p>EEP-a o pravnoj regulativi koja se odnosi na slučajeve delimičnih izuzeća od delova programa specijalističkog osposobljavanja doktora medicine iz Priloga V. tačke 5.1.3. Direktive.</p> <p>U roku od šest meseci od uspostavljanja zajedničkog okvira osposobljavanja za određenu profesiju, Republika Srbija obaveštava Evropsku komisiju i druge države potpisnice EEP-a o nacionalnim profesionalnim kvalifikacijama ili profesionalnim nazivima koji su u skladu sa zajedničkim okvirom osposobljavanja, kao i o izuzecima.</p>			
49a.7.	<p>Ovaj član se takođe primenjuje i na osobenosti profesije, pod uslovom da se takve osobenosti tiču profesionalnih delatnosti i obavljanja profesije koja je regulisana u državi članici. gde je profesija već predmet automatskog priznavanja prema Poglavlju III Glava III, ali nije i data osobenost.</p>			NP		
49b.1.	<p>Zajednička provera osposobljenosti</p> <p>Za potrebe ovog člana, „<i>zajednička provera osposobljenosti</i>“ označava standardizovanu proveru osposobljenosti nosilaca određenih profesionalnih kvalifikacija koja je dostupna drugim država članicama koje su prihvatile zajednički okvir osposobljavanja; uspešan rezultat provere omogućava nosiocu profesionalne kvalifikacije da obavlja profesiju u svakoj drugoj državi članici koja je prihvatila</p>	4.15	<p>Zajednička provera osposobljenosti</p> <p>- <i>zajednička provera osposobljenosti</i> – standardizovana provera osposobljenosti nosilaca određenih profesionalnih kvalifikacija koja je dostupna drugim država potpisnicama EEP-a koje su prihvatile zajednički okvir osposobljavanja; uspešan rezultat provere omogućava nosiocu profesionalne kvalifikacije da</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	zajednički okvir osposobljavanja pod istim uslovima kao i nosioci profesionalnih kvalifikacija koje su svoje kvalifikacije stekli u toj državi članici.		obavlja profesiju u svakoj drugoj državi potpisnici EEP-a koja je prihvatila zajednički okvir osposobljavanja pod istim uslovima kao i nosioci profesionalnih kvalifikacija koje su svoje kvalifikacije stekli u toj državi; -			
49b.2.	<p><i>Zajednička provera osposobljenosti mora biti u skladu sa sledećim uslovima:</i></p> <p><i>(a), zajednička provera osposobljenosti omogućava većem broju profesionalaca da se kreću u svim državama članicama;</i></p> <p><i>(b) profesija u kojoj je zajednička provera osposobljenosti regulisana, odnosno obrazovanje i osposobljavanje vode do profesije u pitanju je regulisano u najmanje jednoj trećini država članica;</i></p> <p><i>(c) zajednička provera osposobljenosti je razvijena u transparentnom postupku, uključujući i aktera iz zemalja članica u kojima profesija nije regulisana;</i></p> <p><i>(d) zajednička provera osposobljenosti dozvoljava državljanima bilo koje zemlje članice da učestvuju u takvoj proveri i u praktičnoj organizaciji ovakvih provera u državama članicama bez prethodnog zahteva da budu član bilo koje strukovne organizacije ili da se registruje kod takve organizacije.</i></p>	63.3	<p>Republika Srbija nije obavezna da primeni zajedničku proveru osposobljenosti na svom području, niti da automatski prizna profesionalne kvalifikacije stečene na osnovu takve provere ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - navedena profesija nije regulisana u Republici Srbiji, - sadržaj zajedničke provere osposobljenosti neće dovoljno ublažiti ozbiljan rizik za javno zdravlje ili sigurnost krajnjeg primaoca usluga koji je relevantan na području Republike Srbije, ili - sadržaj zajedničke provere osposobljenosti učinio bi pristup profesiji znatno manje privlačnim u poređenju sa uslovima za pristupanje profesiji na području Republike Srbije. 			
49b.3.	Reprezentativne strukovne organizacije na nivou sindikaza, kao i nacionalne strukovne organizacije ili nadležne vlasti iz bar trećine država članica mogu Komisiji podneti predloge za zajedničku proveru osposobljenosti koji ispunjava uslove date u stavu 2.	63.1	Stručna organizacija, nadležno telo ili nacionalni koordinator u čijem je delokrugu određena regulisana profesija mogu podneti predlog za zajedničku proveru osposobljenosti koja ispunjava uslove koje utvrđuje Evropska komisija.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
49b.4.	Komisija je ovlašćena da usvoji delegirani akt u skladu sa članom 57c, kako bi uspostavila <i>zajedničku proveru osposobljenosti</i> za datu profesiju na osnovu uslova iz stava 2 ovog člana.			NP		
49b.5.	<p>Država članica će biti oslobođena obaveze da organizuje <i>zajedničku proveru osposobljenosti</i> iz stava 4. na svom području, ili da automatski prizna profesionalne kvalifikacije stečene na osnovu polaganja takve zajedničke provere osposobljavanja, ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:</p> <p>(a) na njenoj teritoriji ta profesija nije regulisana,</p> <p>(b) sadržaj zajedničke <i>provere osposobljenosti</i> ne bi dovoljno umanjio ozbiljan rizik po zdravlje ili bezbednost primalaca usluge koji su relevantni na njenoj teritoriji, ili</p> <p>(c) sadržaj zajedničke provere osposobljenosti će pružiti uvid u struku koji je značajno manje privlačan u poređenju sa nacionalnim zahtevima.</p>	63.3	<p>Republika Srbija nije obavezna da primeni zajedničku proveru osposobljenosti na svom području, niti da automatski prizna profesionalne kvalifikacije stečene na osnovu takve provere ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - navedena profesija nije regulisana u Republici Srbiji, - sadržaj zajedničke provere osposobljenosti neće dovoljno ublažiti ozbiljan rizik za javno zdravlje ili sigurnost krajnjeg primaoca usluga koji je relevantan na području Republike Srbije, ili - sadržaj zajedničke provere osposobljenosti učinio bi pristup profesiji znatno manje privlačnim u poređenju sa uslovima za pristupanje profesiji na području Republike Srbije. 	PU		
49b.6.	<p>Države članice će, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu delegiranog akta iz stava 4. obavestiti Komisiji i druge države članice:</p> <p>(a) o dostupnim kapacitetima za organizovanje ovakvih provera; ili</p> <p>(b) o primeni izuzeće iz stava 5, zajedno sa opravdanjem od kojih su ispunjeni uslovi iz tog stava. Komisija može, u roku od tri meseca, zatražiti dodatno razjašnjenje, ako smatra da država članica nije pružila dovoljno ili adekvatno objašnjenje ili obrazloženje da je uslov ispunjen. Država članica mora odgovoriti</p>	88.78	<p>U roku od šest meseci od uspostavljanja zajedničke provere osposobljenosti za određenu profesiju, Republika Srbija obavestiće Evropsku komisiju i druge države potpisnice EEP-a o mogućnostima za organizovanje takvih provera, kao i o svakom korišćenju prava na oslobađanja od te obaveze.</p> <p>U roku od tri meseca od dostavljanja obavještenja Republike Srbije o korišćenju oslobađanja od obaveze iz stava 7. ovog člana, ako Evropska komisija smatra da nisu</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	u roku od tri meseca od takvog zahteva. Komisija može da usvoji akt sprovođenja popisa država članica u kojima se zajedničke provere osposobljenosti, usvojene u skladu sa stavom 4., organizuju, njihovu učestalost tokom jedne kalendarske godine i druge mehanizme neophodne za organizovanje zajedničkih provera osposobljenosti u svim državama članicama.	88.89	pružena dovoljna ili odgovarajuća obrazloženja, odnosno opravdanja da je i jedan od uslova iz ovog zakona ispunjen, Evropska komisija može zahtevati dodatno obrazloženje, a na takav zahtev Republika Srbija će odgovoriti u roku od naredna tri meseca od prijema zahteva.			
50.1.	<i>POGLAVLJE IV</i> <i>Zajedničke odredbe o poslovnom nastanu</i> Dokumentacija i formalnosti Kad nadležne vlasti države članice domaćina odlučuju o zahtevu za odobrenje obavljanja regulisane profesije na osnovu ove Glave, te nadležne vlasti mogu zahtevati dokumente i potvrde navedene u Prilogu VII. Dokumenti iz tačaka 1. (d), (e) i (f) Priloga VII. na dan njihovog podnošenja ne smeju biti stariji od tri meseca. Države članice, tela i druge pravne osobe garantuju poverljivost podataka koje prime.	19.1 19.2. 19.3	Postupak za priznavanje profesionalnih kvalifikacija po opštem i automatskom sistemu priznavanja Postupak se pokreće zahtevom kandidata koji se podnosi nadležnom telu. Zahtev iz stava 1. ovog člana mora da sadrži: - dokaz o državljanstvu kandidata i - dokaz o ispunjenosti uslova za priznavanje profesionalnih kvalifikacija (potvrda o osposobljenosti, dokaz o formalnoj kvalifikaciji i o profesionalnom iskustvu, kada je to potrebno). Uz dokaze iz stava 2. ovog člana nadležno telo može zatražiti od kandidata da dostavi i druge dokaze u skladu sa Prilogom VII. Direktive.	PU		
50.2.	U slučaju opravdanih sumnji, Država članica domaćin može zahtevati od nadležnih organa Država članica potvrdu o autentičnosti potvrde i dokaza o nagrađenim formalnim kvalifikacijama u toj drugoj Državi članici, kao i, gde je to moguće, potvrdu činjenice da korisnik ispunjava	19.4	U slučaju opravdane sumnje, nadležno telo može da zatraži od nadležnih tela države potpisnice EEP-a potvrdu o autentičnosti dokaza iz stava 2. alineja 2. ovog člana, izdatih u drugoj državi potpisnici EEP-a.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	minimalne uslove za obuku predviđene članovima 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 i 46, za zanimanja iz poglavlja III ovog Dela,					
50.3.	<p>U slučaju opravdanih sumnji, gde je dokaz o formalnim kvalifikacijama, kako je definisan u članu 3(1)(c), izdala nadležna vlast u državi članici i uključuje osposobljavanje u celini ili delimično koje je obavljeno u zakonski uspostavljenoj ustanovi na teritoriji druge države članice, država članica domaćin može zahtevati od nadležnih vlasti države članice potvrdu o autentičnosti potvrde i dokaza o formalnoj osposobljenosti:</p> <p>(a) da li je osposobljavanje u ustanovi koja je vršila osposobljavanje formalno potvrđen od strane obrazovne ustanove sa sedištem u državi članici porekla potvrde;</p> <p>(b) da li su izdati dokazi o formalnim kvalifikacijama isti kao i oni koji bi bili dodeljeni kada bi kurs osposobljavanja bio ceo organizovan u državi članici porekla potvrde; i</p> <p>(c) da li dokazi o formalnim kvalifikacijama daju ista profesionalna prava na teritoriji države članice porekla potvrde.</p>	19.5	<p>U slučaju opravdane sumnje, kada je dokaz o formalnoj kvalifikaciji izdalo nadležno telo jedne države potpisnice EEP-a, a uključuje osposobljavanje u potpunosti ili delimično stečeno u organizaciji zakonom ustanovljenoj na teritoriji druge države potpisnice EEP-a, nadležno telo ima pravo od nadležnog tela države potpisnice EEP-a, koja je izdala dokaz, da potvrdi njegovo poreklo na taj način što će utvrditi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da li je program osposobljavanja u nadležnoj organizaciji, koja je obavila osposobljavanje, formalno potvrdilo nadležno telo u državi potpisnici EEP-a koja je izdala dokaz, - da li je dokaz o formalnoj kvalifikaciji jednak onom koji bi bio izdat da je program osposobljavanja u potpunosti ostvaren u državi potpisnici EEP-a koja je izdala dokaz, - da li dokaz o formalnoj kvalifikaciji daje jednaka profesionalna prava na teritoriji države potpisnice EEP-a koja je izdala dokaz. 	PU		
50.3a.	U slučaju opravdanih sumnji, država članica domaćin može zahtevati od nadležnih organa država članica potvrdu činjenice da podnosilac prijave da nema privremenu ili trajnu zabranu obavljanja profesije kao rezultat ozbiljnog nedoličnog profesionalnog ponašanja ili krivične	19.6	U slučaju opravdane sumnje, nadležno telo može od nadležnog tela matične države potpisnice EEP-a putem IMI sistema iz člana 88. ovog zakona da zatraži potvrdu da kandidat nema prekid ili zabranu obavljanja profesije zbog teže povrede pravila struke ili zbog osude za krivično delo povezano sa	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	osude koja se odnosi na vršenje bilo koje od njegovih profesionalnih aktivnosti.		obavljanjem profesionalne delatnosti.			
50.3b.	Razmena informacija između nadležnih organa različitih država članica na osnovu ovog člana vrši se preko IMI.	86.1 86.2. 86.3. 86.4	<p>Centar za podršku i nadležna tela saraduju sa kontakt tačkama i nadležnim telima država potpisnica EEP-a.</p> <p>Saradnja iz stava 1. ovog člana podrazumeva međusobnu saradnju, razmenu informacija i podataka putem IMI sistema o disciplinskim merama ili kaznenim sankcijama stručne prirode preduzetim protiv nosilaca profesionalnih kvalifikacija i o bilo kakvim drugim teškim i posebnim okolnostima koje bi mogle uticati na obavljanje delatnosti, kao i dostavljanje svih informacija o profesionalnim kvalifikacijama, poslovnom nastanjenju i o drugim bitnim okolnostima u svrhu obavljanja regulisanih profesija u Republici Srbiji.</p> <p>Centar za podršku pomaže nosiocima profesionalnih kvalifikacija u korišćenju prava koja su im dodeljena ovim zakonom i u vezi sa tim saraduje i sa Centrom za podršku u matičnoj državi potpisnici EEP-a, nadležnim telima i JEKT.</p> <p>Nadležna tela su dužna da u potpunosti saraduju sa Centrom za podršku, kao i sa centrima za podršku u drugim državama potpisnicama EEP-a i da pružaju sve relevantne informacije o pojedinačnim slučajevima takvim centrima, na njihov zahtev i pod uslovom da se poštuju pravila o zaštiti podataka u skladu sa posebnim propisima kojima se reguliše zaštita ličnih podataka.</p>	PU		
50.4.	Kada država članica domaćin za pristup regulisanim profesijama zahteva od svojih	19.910	Nadležno telo, ako je to opravdano, može zahtevati elektronski potpis, u skladu sa	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	državljana da se svečano zakunu ili da daju izjavu pod zakletvom, a tekst te zakletve ili izjave ne mogu koristiti državljani drugih država članica, država članica domaćin osigurava da te osobe mogu koristiti odgovarajući istovetni tekst.		posebnim propisima kojima se reguliše elektronski potpis, za sprovođenje svih postupaka koji se sprovode elektronskim putem.			
51.1.	Postupak uzajamnog priznavanja stručnih kvalifikacija Nadležno telo države članice domaćina potvrđuje prijem zahteva u roku od jednog meseca od prijema i u slučaju nepotpune dokumentacije obaveštava o tome podnosioca zahteva.	19.7	U slučaju prijema nepotpune dokumentacije nadležno telo u roku od mesec dana od dana prijema zahteva iz stava 1. ovog člana, pisanim putem obaveštava kandidata i poziva ga da dopuni dokumentaciju u roku od 90 dana. Ukoliko podnosilac zahteva ne dostavi dopunu dokumentacije, nadležno telo će odbaciti zahtev kao nepotpun, osim ako kandidat opravda razloge propuštanja roka.	PU		
51.2.	Nadležno telo države članice mora sprovesti postupak ispitivanja zahteva za odobrenje obavljanja regulisane profesije što je brže moguće i u svakom slučaju izdati propisno utemeljenu odluku u roku od tri meseca od dana kada podnosilac zahteva preda potpunu dokumentaciju. Međutim, taj se rok može produžiti za mesec dana u slučajevima na koje se primenjuju poglavlja I i II ove glave.	20.1 20.2	Nadležno telo dužno je da donese rešenje o zahtevu kandidata i da ga dostavi kandidatu najkasnije u roku od 3 meseca od dana prijema potpunog zahteva. Rok iz stava 1. ovog člana može se produžiti najviše za jedan mesec, ako je to predviđeno posebnim propisima koji uređuju uslove za priznavanje profesionalne kvalifikacije.	PU		
51.3.	Protiv odluke, ili ako odluka nije donesena u roku, dopuštena je žalba u skladu s nacionalnim pravom.	10.810	Protiv rešenja nadležnog tela lice ima pravo žalbe nadležnom telu državne uprave. Protiv drugostepenog rešenja nadležnog tela državne uprave lice nema pravo žalbe, ali može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Srbije.	PU		
52.1.	Korišćenje profesionalnih naziva Ako je u državi članici domaćinu korišćenje profesionalnih naziva za neku od delatnosti unutar predmetne profesije regulisano, državljani	75.1	<i>Korišćenje profesionalnih i akademskih naziva</i>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	drugih država članica koji su ovlašćeni da obavljaju regulisanu profesiju na osnovu glave III. koriste profesionalne nazive države članice domaćina koji odgovaraju toj profesiji u toj državi članici, kao i odgovarajuće skraćenice povezane s tim nazivom.		Ako je u Republici Srbiji propisano korišćenje profesionalnih naziva za neku od regulisanih profesija, lica ovlašćena za obavljanje regulisane profesije na osnovu priznanja profesionalnih kvalifikacija u skladu sa ovim zakonom, koristiće profesionalne nazive koji se za tu regulisanu profesiju koriste u Republici Srbiji, kao i odgovarajuće skraćenice.			
52.2.	Ako je u državi članici domaćinu određenu profesiju regulisalo neko udruženje ili organizacija u smislu člana 3. stava 2., državljani država članica ne smeju koristiti profesionalni naziv koji izdaje ta organizacija ili udruženje, kao ni odgovarajuću skraćenicu, osim ako ne podnesu dokaze da su članovi tog udruženja ili organizacije. Ako je članstvo u nekom udruženju ili organizaciji uslovljeno određenim kvalifikacijama, ona to može zahtevati za državljane drugih država članica koji poseduju stručne kvalifikacije samo u skladu s uslovima određenim ovom Direktivom.	75.2	Ako je u Republici Srbiji određena profesija regulisana opštim aktom strukovne organizacije ili drugog nadležnog tela ili organizacije, nosilac profesionalne kvalifikacije može koristiti profesionalni naziv koji dodeljuje ta strukovna organizacija ili drugo nadležno telo ili organizacija, kao i odgovarajuću skraćenicu, ako podnese dokaz da je član tog tela, odnosno organizacije.	PU		
52.3.	Država članica ne može zadržati korišćenje stručnog zvanja nosiocima profesionalnih kvalifikacija ako nije obavestila o udruživanju ili organizaciju Komisiju i druge države članice u skladu sa članom 3 (2).	75.3	Republika Srbija ne može rezervisati korišćenje profesionalnog naziva za nosioce profesionalnih kvalifikacija ako o strukovnoj organizaciji ili drugom nadležnom telu ili organizaciji nije obavestila Evropsku komisiju i druge države potpisnice EEP-a u skladu sa odredbama ovog zakona.	PU		
53.1.	GLAVA IV DETALJNA PRAVILA ZA OBAVLJANJE PROFESIJE Znanje jezika	74.1	VI. DETALJNA PRAVILA ZA OBAVLJANJE REGULISANIH PROFESIJA <i>Znanje jezika</i>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	Osobe kojima su priznate stručne kvalifikacije moraju znati jezike koji su im potrebni za obavljanje profesije u državi članici domaćinu.		Nosilac profesionalne kvalifikacije kome je priznata profesionalna kvalifikacija mora poznavati srpski jezik potreban za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji.			
53.2.	Država članica će osigurati da su sve kontrole koje vrši, ili pod nadzorom, nadležnih organa za kontrolu usaglašenosti sa obavezom iz stava 1. ovog člana ograničene na znanje jednog od službenih jezika države članice domaćina, ili jednog administrativnog jezika države članice domaćina, pod uslovom da je to takođe i službeni jezik Evropske Unije.	74.1	Nosilac profesionalne kvalifikacije kome je priznata profesionalna kvalifikacija mora poznavati srpski jezik potreban za obavljanje regulisane profesije u Republici Srbiji.	PU		
53.3.	Kontrole sprovedene u skladu sa stavom 2. može se izreći ako profesija koja će se vršiti utiče na bezbednost pacijenata. Kontrola može biti izrečena u odnosu na druge profesije u slučajevima gde postoji ozbiljna i konkretna sumnja u valjanost stručnog znanja jezika u vezi sa profesionalnim delatnostima koje osoba namerava da obavlja. Kontrola se može obavljati samo nakon izdavanja Evropske profesionalne kartice u skladu sa članom 4d ili posle priznavanja profesionalne kvalifikacije, št god da je slučaj.	74.3.	Provera znanja srpskog jezika može se sprovoditi samo posle izdavanja EPK u skladu sa glavom VII. ovog zakona ili posle sprovedenog postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija u skladu sa glavom III. i IV. ovog zakona, a način provere znanja jezika propisaće nadležno telo opštim aktom.	PU		
53.4.	Bilo koja kontrola znanja jezika treba da bude proporcionalna delatnosti koja će se obavljati. Datoj osobi će biti dozvoljeno da se žali na takve kontrole prema domaćem zakonu.	74.2	Nadležno telo dužno je da obezbedi da provera znanja srpskog jezika bude srazmerna potrebi delatnosti koja će se obavljati u slučaju profesija koje utiču na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga i drugih profesija, kada postoji ozbiljna i osnovana sumnja da li postoji dovoljno poznavanje srpskog jezika u odnosu na profesionalne delatnosti koje se nameravaju obavljati.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
54.	<p>Korišćenje akademskih naziva</p> <p>Ne dovodeći u pitanje članove 7. i 52., država članica domaćin osigurava da se odgovarajućim osobama dodeli pravo na korišćenje akademskih naziva dodeljenih u matičnoj državi članici, i po mogućnosti njihovih skraćenica, na jeziku matične države članice. Država članica domaćin može zahtevati da iza tog naziva stoji naziv i adresa ustanove ili ispitnog odbora koji je dodelilo. Ako bi moglo doći do zamene akademskog naziva matične države članice s nazivom u državi članici domaćinu, koji u toj državi zahteva dodatno osposobljavanje koje osoba nije stekla, država članica domaćin može zahtevati od te osobe da koristi akademski naziv matične države članice u odgovarajućem obliku koji odredi država članica domaćin.</p>	77.	<p>Izuzetno od člana 10. stav 11. i člana 75. ovog zakona, nakon što je nosiocu profesionalne kvalifikacije odobren delimičan pristup profesiji u Republici Srbiji, profesionalna delatnost obavlja se u skladu sa profesionalnim nazivom matične države članice, pri čemu nadležno telo može zahtevati da se taj profesionalni naziv upotrebljava na srpskom jeziku.</p> <p>Nosioci profesionalnih kvalifikacija kojima se odobri delimičan pristup profesionalnoj delatnosti moraju jasno da navedu primaocima usluga u kom obimu mogu pružati svoje usluge, odnosno obavljati svoju profesiju.</p> <p>Zahtevi za potrebe poslovnog nastanjenja u Republici Srbiji razmatraće se u skladu sa glavom III. ovog zakona.</p> <p>Odredbe ovog zakona koje regulišu delimičan pristup ne primenjuju se na nosioce profesionalnih kvalifikacija čije se profesionalne kvalifikacije automatski priznaju u skladu sa glavom IV. ovog zakona.</p> <p>Zahtevi za potrebe pružanja privremenih i povremenih usluga u Republici Srbiji u vezi sa profesionalnim delatnostima koje utiču na javno zdravlje ili sigurnost razmatraće se u skladu sa glavom II. ovog zakona.</p>	PU		
55.	<p>Odobrenje zavoda za zdravstveno osiguranje</p> <p>Ne dovodeći u pitanje član 5. stav 1. i član 6. prvi podstav tačke (b), države članice koje zahtevaju od osoba koje su stekle stručne kvalifikacije na njihovom državnom području da obave pripravnički period osposobljavanja uz rad i/ili period sticanja stručnog iskustva kako bi dobile odobrenje zavoda za zdravstveno</p>			NP		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	osiguranje, odstupaju od tog zahteva za osobe koje poseduju dokaze o stručnim kvalifikacijama za doktore medicine i doktore dentalne medicine stečene u drugim državama članicama.					
55a.1.	<p>Priznavanje pripravničkog staža</p> <p>Ako je pristup regulisanim struke u zemlji članici moguć nakon završetka stručnog pripravničkog staža, nadležni organ matične države članice, kada se razmatra zahtev za izdavanje odobrenja za vršenje regulisane profesije, prepoznaje stručni pripravnički staž završen u drugoj državi članici pod uslovom da je pripravnički stažu skladu sa objavljenim smernicama iz stava 2., i uzima u obzir pripravnički staž završen u trećoj državi. Međutim, države članice mogu, u nacionalnom zakonodavstvu, postaviti razumnu granicu trajanja dela stručnog pripravničkog staža koji se ostvaruje u inostranstvu.</p>	78.1.	<p><i>Priglavnički staž</i></p> <p>Ako se za pristup regulisanoj profesiji u Republici Srbiji zahteva završen pripravnički staž, nadležno telo, prilikom razmatranja zahteva za priznavanje profesionalne kvalifikacije, priznaje pripravnički staž obavljen u drugoj državi potpisnici EEP-a, pod uslovom da je pripravnički staž u skladu sa objavljenim smernicama i uzima u obzir pripravnički staž obavljen u trećoj državi.</p> <p>Nadležna tela mogu odrediti razumno ograničenje trajanja dela pripravničkog staža koji se može obaviti u inostranstvu.</p>	PU		
55a.2.	Priznavanje stručnog pripravničkog staža neće zameniti sve važeće zahteve za polaganjem ispita radi dobijanja pristupa datoj profesiji. Nadležni organi treba da objave smernice o organizaciji i priznavanju stručnog pripravničkog staža završenog u drugoj državi članici ili u trećoj zemlji, posebno o ulozi mentora stručnog pripravničkog staža.	78.3	<p>Priznavanje pripravničkog staža ne zamenjuje postojeće zahteve da se položi stručni ispit kako bi se ostvario pristup određenoj regulisanoj profesiji.</p> <p>Nadležno telo objavljuje smernice iz stava 1. ovog člana za organizaciju i priznavanje pripravničkog staža obavljenog u drugoj državi potpisnici EEP-a ili u trećoj državi, posebno u vezi s ulogom mentora pripravničkog staža.</p>	PU		
56.1.	<p>GLAVA V.</p> <p>UPRAVNA SARADNJA I ODGOVORNOST ZA SPROVOĐENJE</p> <p>Nadležna tela</p> <p>Nadležna tela države članice domaćina i matične države članice blisko saraduju i uzajamno se</p>			NP		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	pomažu kako bi olakšale primjnu ove Direktive. One osiguravaju poverljivost podataka koje razmenjuju.					
56.2.	Nadležna tela države članice domaćina i matične države članice razmenjuju podatke o preduzetim disciplinskim merama ili kaznenim sankcijama i bilo kakvim drugim teškim i posebnim okolnostima koje bi mogle uticati na obavljanje delatnosti iz ove Direktive, poštujući zakone o zaštiti ličnih podataka predviđene u Direktivi 95/46/EZ i Direktivi 2002/58/EZ. Država članica domaćin ispituje istinitost okolnosti, a njena tela odlučuju o prirodi i opsegu istraživanja koja treba sprovesti te obavestavaju državu članicu domaćina o zaključcima koje donose na osnovu dostupnih podataka.	86.2	Saradnja iz stava 1. ovog člana podrazumeva međusobnu saradnju, razmenu informacija i podataka putem IMI sistema o disciplinskim merama ili kaznenim sankcijama stručne prirode preduzetim protiv nosilaca profesionalnih kvalifikacija i o bilo kakvim drugim teškim i posebnim okolnostima koje bi mogle uticati na obavljanje delatnosti, kao i dostavljanje svih informacija o profesionalnim kvalifikacijama, poslovnom nastanjenju i o drugim bitnim okolnostima u svrhu obavljanja regulisanih profesija u Republici Srbiji.	PU		
56.2a.	Za potrebe stavova 1. i 2., nadležni organi će koristiti IMI.	86.2	Saradnja iz stava 1. ovog člana podrazumeva međusobnu saradnju, razmenu informacija i podataka putem IMI sistema o disciplinskim merama ili kaznenim sankcijama stručne prirode preduzetim protiv nosilaca profesionalnih kvalifikacija i o bilo kakvim drugim teškim i posebnim okolnostima koje bi mogle uticati na obavljanje delatnosti, kao i dostavljanje svih informacija o profesionalnim kvalifikacijama, poslovnom nastanjenju i o drugim bitnim okolnostima u svrhu obavljanja regulisanih profesija u Republici Srbiji.	PU		
56.3.	Svaka država članica će najkasnije 20. oktobra 2007. odrediti vlasti i tela nadležna za izdavanje i primanje dokaza o formalnoj osposobljenosti i ostalih dokumenata ili podataka, te vlasti i tela nadležna za primanje zahteva i			NP		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	donošenje odluka iz ove Direktive, te odmah o tome obavestiti ostale države članice i Komisiju.					
56.4.	<p>Svaka država članica određuje koordinatora za delatnosti tela iz stava 1. i o tome obaveštava ostale države članice i Komisiju.</p> <p>Dužnosti koordinatora su sledeće:</p> <p>(a) sprovodi jedinstvenu primenu ove Direktive;</p> <p>(b) sakuplja sve informacije koje su relevantne za primenu ove Direktive, kao što su informacije o uslovima pristupa regulisanim profesijama u državama članicama;</p> <p>(c) razmatra predloge za zajedničke okvire osposobljavanja i zajedničkih provera osposobljenosti;</p> <p>(d) vrši razmenu informacija i najbolje prakse u cilju optimizacije kontinuiranog profesionalnog razvoja u državama članicama;</p> <p>(e) razmenjuju informacije i najbolje prakse o primeni mera kompenzacije iz člana 14.</p> <p>U cilju obavljanja zadatka navedenog u tački (b) ovog stava, koordinator može tražiti pomoć od centr za pomoć iz člana 57b.</p>			NP		
56a.1.	<p>Mehanizam obaveštavanja</p> <p>Nadležni organi države članice obaveštavaju nadležne organe u svim drugim državama članicama o osobama koje svoju profesiju obavljaju na teritoriji te države članice, a koje su u celosti ili delom ograničili ili zabraili, čak i privremeno, državni organi ili sudovi:</p> <p>(A), doktor medicine i doktor opšte medicine koji poseduje dokaz o formalnim kvalifikacijama iz tačke 5.1.1 i 5.1.4 Priloga V;</p> <p>(B) doktor medicine specijalista koji ima zvanje iz tačke 5.1.3 Priloga V;</p> <p>(V) medicinske sestre za opštu negu koja poseduje dokaze o formalnim kvalifikacijama iz</p>	89.1.	<p><i>Obaveštenja o zabrani ili ograničenju obavljanja regulisane profesije</i></p> <p>Nadležna tela obaveštavaju nadležna tela drugih država potpisnica EEP-a o nosiocu profesionalne kvalifikacije kome su nadležna tela ili sudovi Republike Srbije u celosti ili delimično ograničili ili zabranili, čak i privremeno, obavljanje sledećih profesija na području Republike Srbije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doktor medicine i doktor opšte medicine specijalista koji poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačaka 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>tačke 5.2.2 Priloga V; (G) doktor dentalne medicine koji poseduje dokaz o formalnim kvalifikacijama iz tačke 5.3.2 Priloga V; (E) doktor dentalne medicine specijalista koji poseduje dokaz o formalnim kvalifikacijama iz tačke 5.3.3 Priloga V; (E) doktor veterinarske medicine koji poseduje dokaz formalne kvalifikacije iz tačke 5.4.2 Priloga V; (G) babica koja poseduje dokaze o formalnim kvalifikacijama iz tačke 5.5.2 Priloga V; (H) magistar farmacije koji poseduje dokaze o formalnim kvalifikacijama navedenim u tački 5.6.2 Priloga V; (I) nosioci sertifikata navedenim u tački 2. Priloga VII koji potvrđuje da je nosilac završio osposobljavanje koja zadovoljava minimalne zahteve navedene u članovima 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40, ili 44, , ali koji su počeli ranije od referentnih datuma kvalifikacija navedenih u tačkama 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 Priloga V; (J) nosioci sertifikata o stečenim pravima kao što je navedeno u članu 23, 27, 29, 33, 33a, 37, 43 i 43a; (K) drugi nosioci profesionalnih kvalifikacija koji obavljaju delatnosti koje imaju implikacije na bezbednost pacijenta, gde nosilac obavlja profesiju koja je regulisana u toj državi članici; (L) nosioci profesionalnih kvalifikacija koji obavljaju delatnosti koje se odnose na obrazovanje maloletnika, uključujući i negu dece i obrazovanja u ranom detinjstvu, gde obavlja delatnost regulisanu u toj državi članici.</p>		<p>5.1.1. i 5.1.4. Direktive, - doktor medicine specijalista koji poseduje naziv iz Priloga V. tačke 5.1.3. Direktive, - medicinska sestra opšte nege koja poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.2.2. Direktive, - doktor dentalne medicine koji poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.3.2. Direktive, - doktor specijalista dentalne medicine koji poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.3.3. Direktive, - doktor veterinarske medicine koji poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.4.2. Direktive, - babica koja poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.5.2. Direktive, - magistar farmacije koji poseduje dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji iz Priloga V. tačke 5.6.2. Direktive, - nosilac potvrde kojom se potvrđuje da je završio osposobljavanje koje ispunjava minimalne uslove osposobljavanja iz ovog zakona, ali koje je započeto pre referentnih datuma kvalifikacija navedenih u Prilogu V. tač. 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. i 5.6.2. Direktive, - nosilac potvrde o stečenim</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>pravima iz ovog zakona,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ostali nosioci profesionalnih kvalifikacija koji obavljaju profesije koje utiču na javno zdravlje i sigurnost primaoca usluga, ako obavljaju profesiju regulisanu u Republici Srbiji i - nosioci profesionalnih kvalifikacija koji obavljaju profesije povezane sa obrazovanjem maloletnih lica, uključujući i brigu o deci i predškolsko obrazovanje i vaspitanje, ako obavljaju profesiju regulisanu u Republici Srbiji. 			
56a.2.	<p>Nadležni organi će poslati podatke iz stava 1. putem upozorenja preko IMI najkasnije u roku od tri dana od dana donošenja odluke o ograničenju ili zabrani obavljanja profesionalne delatnosti u celini ili delimično od strane date osobe. Te informacije će biti ograničena na sledeće:</p> <p>(A) identitet osobe; (B) profesija u pitanju; (C) informacije o nacionalnom organu ili sudu koji su doneli odluku o ograničenju ili zabrani; (D) obim ograničenja ili zabrane; i (E) period u kome se primenjuje ograničenje ili zabrana.</p>	89.2 89.3	<p>Nadležna tela šalju upozorenje sa informacijama iz stava 1. ovog člana putem IMI sistema najkasnije tri dana posle dana donošenja odluke o ograničenju ili potpunoj ili delimičnoj zabrani obavljanja profesionalne delatnosti određenog nosioca profesionalne kvalifikacije.</p> <p>Upozorenje iz stava 2. ovog člana ograničeno je na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identitet nosioca profesionalne kvalifikacije, - konkretnu profesiju, - informacije o nacionalnom telu ili sudu koji donosi odluku o ograničenju ili zabrani, - obim ograničenja ili zabrane i - period tokom koga se primenjuje ograničenje ili zabrana. 	PU		
56a.3.	<p>Nadležni organi države članice dužni su da, najkasnije u roku od tri dana od dana donošenja sudske odluke, obaveste nadležne organe svih</p>	89.4	<p>Nadležna tela najkasnije tri dana od donošenja sudske odluke putem IMI sistema obavestavaju nadležna tela drugih država potpisnica EEP-a o identitetu nosioca</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	drugih država članica, putem upozorenja preko IMI, o identitetu profesionalca koji je podneo zahtev za priznavanje kvalifikacije po ovoj Direktivi i za koje je naknadno sud našao da je koristio falsifikovane dokaze o profesionalnim kvalifikacijama u ovom kontekstu.		profesionalne kvalifikacije koji je podneo zahtev za priznavanje profesionalne kvalifikacije i za koga su sudovi utvrdili da je koristio falsifikovane dokaze o profesionalnim kvalifikacijama u ovom kontekstu.			
56a.4.	Obrada ličnih podataka u svrhu razmjene informacija iz stava 1. i 3. vrši se u skladu sa Direktivama 95/46 / EC i 2002/58 / EC. Obrada ličnih podataka od strane Komisije vrši se u skladu sa Uredbom (EC) br 45/2001.	85.1	Podaci o kandidatu, dobijeni unutar IMI sistema, tokom postupka sprovedenog u skladu sa ovim zakonom, dozvoljeno je da se upotrebe samo u skladu sa propisima kojima se reguliše zaštita ličnih podataka.	PU		
56a.5.	Nadležni organi svih država članica će biti obavješteni bez odlaganja kada zabrana ili ograničenje iz stava 1. istekne. Za tu svrhu, nadležni organ države članice koja daje informacije u skladu sa stavom 1. ovog člana potrebno je da navede datum isteka kao i naknadne promene do tog datuma.	89.5	Nadležna tela drugih država potpisnica EEP-a obavještavaju se bez odlaganja o isteku zabrane ili ograničenja iz stava 2. ovog člana. U tu svrhu nadležno telo koje šalje informacije u skladu sa stavom 1. ovog člana obavještava o datumu isteka zabrane i svakoj sledećoj promeni tog datuma.	PU		
56a.6.	Države članice će obezbediti da profesionalci, o kojima se šalju obavještenja u druge države članice, budu informisani u pisanoj formi o odluci da se šalje upozorenje u isto vreme kao i samo upozorenje, i da mogu da se žale na osnovu nacionalnog zakona protiv odluke ili prijave za ispravku takve odluke i da imaju pristup pravnim lekovima u odnosu na bilo koju štetu nastalu zbog lažnih upozorenja poslatim drugim državama članicama, i u takvim slučajevima odluka o upozorenju će biti označena da ukaže da je predmet postupka od strane profesionalca.	89.6	Nosioci profesionalnih kvalifikacija za koje se šalju upozorenja unutar IMI sistema obavještavaju se pisanim putem - odlukom o upozorenju, na koju imaju pravo prigovora, u svrhu sprečavanja štetnih posledica mogućeg neosnovano objavljenog upozorenja.	PU		
56a.7.	Podaci koji se odnose na upozorenja mogu se obrađivati u okviru IMI dok su važeća.	89.7	Podaci o upozorenjima mogu se obrađivati u IMI sistemu dok su važeći. Upozorenja se	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	Upozorenja se brišu u roku od tri dana od dana donošenja odluke o opozivu ili od isteka zabrane ili ograničenja iz stava 1.		brišu u roku od tri dana od dana donošenja odluke o poništenju ili od isteka zabrane ili ograničenja iz stava 2. ovog člana.			
56a.8.	Komisija će usvojiti akte za primenu za mehanizma upozorenja. Ti implementacioni akti sadrže odredbe o vlastima koje imaju pravo da šalju ili primju obaveštenja i o povlačenju i zaključenju upozorenja i mera za obezbeđenje sigurnosti obrade. Ti implementacioni akti donose se u skladu sa postupkom ispitivanja iz člana 58 (2).	84.1(6)	<ul style="list-style-type: none"> - popis nadležnih stručnih organizacija, odgovarajućih obrazovnih ustanova i drugih tela iz ovog zakona. 	PU		
57.1.	<p>Centralni pristup informacijama preko interneta</p> <p>Države članice će obezbediti da sledeće informacije budu dostupne na internetu preko tačke jedinstvenog kontakta, u članu 6 Direktive 2006/123 / EC Evropskog parlamenta i Saveta od 12. decembra 2006. godine o uslugama na unutrašnjem tržištu (1), i redovno ažurirane:</p> <p>(a) popis regulisanih profesija u državi članici, uključujući i podatke za kontakt sa nadležnim telima za svaku regulisanu profesiju i Centrom za podršku iz člana 57b;</p> <p>(b) popis profesija za koje je dostupna EPK, njeno funkcionisanje, uključujući sve povezane naknade koje nosioci profesionalnih kvalifikacija treba da plate i popis nadležnih tela za izdavanje EPK;</p> <p>(c) spisak svih profesija za koje država članica primenjuje član 7 (4) na osnovu nacionalnih zakona, propisa i administrativnih propisa;</p> <p>(d) popis programa obrazovanja i osposobljavanja ili, u slučaju regulisanih profesija, programa stručnog osposobljavanja sa posebnom strukturom iz tačke (c)(ii) člana 11;</p> <p>(e) uslove i postupke iz čl 7, 50, 51 i 53 za</p>	85.2	<p>Ministarstvo nadležno za poslove trgovine (usluge) obezbeđuje da sledeće informacije budu dostupne na internetu putem Jedinstvene elektronske kontakt tačke u Republici Srbiji (u daljem tekstu: „JEKT“), određene posebnim propisima iz područja pružanja usluga i da se ti podaci redovno ažuriraju, i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis regulisanih profesija u Republici Srbiji, uključujući i podatke za kontakt sa nadležnim telima za svaku regulisanu profesiju i Centrom za podršku, - popis profesija za koje je dostupna EPK, njeno funkcionisanje, uključujući sve povezane naknade koje nosioci profesionalnih kvalifikacija treba da plate i popis nadležnih tela za izdavanje EPK, - popis svih profesija za koje Republika Srbija propisuje prethodnu proveru profesionalnih kvalifikacija pre prvog pružanja usluga na privremenoj i povremenoj osnovi, - popis programa obrazovanja i osposobljavanja ili, u slučaju 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>zanimanja regulisana u zemlji članici, uključujući i sve u vezi naknada koje plaćaju građani i dokumenata koje građani podnose nadležnim organima;</p> <p>(f) pojedivosti o pravu na žalbu na odluke nadležnih tela na osnovu nacionalnih zakona, propisa i administrativnih odredbi, odluka nadležnih organa usvojenih na osnovu ove Direktive.</p>		<p>regulisanih profesija, programa stručnog osposobljavanja sa posebnom strukturom, iz člana 84. stav 1. alineja 5. ovog zakona,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uslovi i postupci za regulisane profesije u Republici Srbiji, uključujući sve povezane naknade i dokumente koji se podnose nadležnim telima, - pojedivosti o pravu na žalbu na odluke nadležnih tela na osnovu ovog zakona i drugih pravnih akata koji proističu iz ovog zakona i - popisi iz člana 87. stav 2. ovog zakona. 			
57.2.	Države članice će obezbediti da je informacije iz stava 1. pružena korisnicima na jasan i sveobuhvatan način, da je lako dostupna na daljinu i elektronskim putem i da se ažurira.	85.3	JEKT je dužna da na svaki zahtev korisnika odgovori u što kraćem roku, da daje detaljna uputstva o pokretanju i sprovođenju postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija i da obezbedi da se informacije iz stava 1. ovog člana pružaju korisnicima na jasan i sveobuhvatan način, a moraju biti dostupne internetom i elektronskim putem.	PU		
57.3.	Države članice će osigurati da se na svaki zahtev za informacijama upućen tački jedinstvenog kontakta što je pre moguće odgovori.	85.3	JEKT je dužna da na svaki zahtev korisnika odgovori u što kraćem roku, da daje detaljna uputstva o pokretanju i sprovođenju postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija i da obezbedi da se informacije iz stava 1. ovog člana pružaju korisnicima na jasan i sveobuhvatan način, a moraju biti dostupne internetom i elektronskim putem.	PU		
57.4.	Države članice i Komisija će preduzeti prateće mere u cilju podsticanja tačke jedinstvenog kontakta da informacije koje u stavu 1 budu dostupne na drugim službenim jezicima Unije. Ovo neće uticati na zakonodavstvo država	85.5	Podatke iz stava 2. ovog člana JEKT može da pruža i na drugim službenim jezicima država potpisnica EEP-a.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	članica o upotrebi jezika na svojoj teritoriji.					
57.5.	Države članice saraduju međusobno i sa Komisijom u cilju sprovođenja stavova 1, 2 i 4.	85.4	Nadležna tela su dužna da saraduju sa JEKT i da dostavljaju potrebne podatke radi ažuriranja podataka iz stava 2. ovog člana i davanja pravovremenih informacija korisnicima.	PU		
57a.1.	<p>Postupci elektronskim putem</p> <p>Države članice će osigurati da svi zahtevi, postupci i formalnosti u vezi sa pitanjima koja su obuhvaćena ovom Direktivom mogu lako da se završe, daljinski i elektronskim putem, kroz relevantne tačke pojedinačnog kontakta ili relevantnih nadležnih organa. Ovo ne sprečava nadležne organe država članica od zahtevaju overene kopije u kasnijoj fazi u slučaju opravdanih sumnji i gde je to neophodno.</p>	85.2	<p>Ministarstvo nadležno za poslove trgovine (usluge) obezbeđuje da sledeće informacije budu dostupne na internetu putem Jedinstvene elektronske kontakt tačke u Republici Srbiji (u daljem tekstu: „JEKT“), određene posebnim propisima iz područja pružanja usluga i da se ti podaci redovno ažuriraju, i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis regulisanih profesija u Republici Srbiji, uključujući i podatke za kontakt sa nadležnim telima za svaku regulisanu profesiju i Centrom za podršku, - popis profesija za koje je dostupna EPK, njeno funkcionisanje, uključujući sve povezane naknade koje nosioci profesionalnih kvalifikacija treba da plate i popis nadležnih tela za izdavanje EPK, - popis svih profesija za koje Republika Srbija propisuje prethodnu proveru profesionalnih kvalifikacija pre prvog pružanja usluga na privremenoj i povremenoj osnovi, - popis programa obrazovanja i osposobljavanja ili, u slučaju regulisanih profesija, programa stručnog osposobljavanja sa posebnom strukturom, iz člana 84. stav 1. alineja 5. ovog zakona, 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<ul style="list-style-type: none"> - uslovi i postupci za regulisane profesije u Republici Srbiji, uključujući sve povezane naknade i dokumente koji se podnose nadležnim telima, - pojedivosti o pravu na žalbu na odluke nadležnih tela na osnovu ovog zakona i drugih pravnih akata koji proističu iz ovog zakona i - popisi iz člana 87. stav 2. ovog zakona. 			
57a.2.	Stav 1 se ne primenjuje na sprovođenje perioda prilagođavanja ili na proveru sposobnosti.			NP		
57a.3.	Gde je opravdano da država članica traži napredne elektronske potpise, kao što je definisano u tački 2 člana 2 Direktive 1999/93/C Evropskog parlamenta i Saveta od 13. decembra 1999. godine o okviru Zajedničkog okvira za elektronski potpis (1), za završetak postupka iz stava 1. ovog člana, države članice će prihvatiti elektronski potpis u skladu sa Odlukom komisije 2009/767/EC od 16. oktobra 2009. godine kojom se utvrđuju mere koje olakšavaju upotrebu procedura elektronskim putem preko tačaka jedinstvenog kontakta u skladu sa Direktivom 2006/123/EC Evropskog parlamenta i Saveta o uslugama na unutrašnjem tržištu (2) i obezbediti tehnička sredstva kako bi obradili dokumenta sa naprednim elektronskim potpisom u formatima definisanim Odlukom komisije 2011/130/EU od 25 februara 2011. o uspostavljanju minimalnih uslova za prekograničnu obradu dokumenata potpisanih elektronskim putem od strane nadležnih organa u skladu sa Direktivom 2006/123/EC Evropskog parlamenta i Saveta o uslugama na unutrašnjem	19.10	Nadležno telo, ako je to opravdano, može zahtevati elektronski potpis, u skladu sa posebnim propisima kojima se reguliše elektronski potpis, za sprovođenje svih postupaka koji se sprovode elektronskim putem.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	tržištu (3).					
57a.4.	Svi postupci se sprovode u skladu sa članom 8 Direktive 2006/123/EC koja se odnosi na tačke kontakta. Rokovi za postupke navedeni u članu 7 (4) i članu 51. ove Direktive će početi u trenutku prijave ili kada građanin dostavi bilo koji dokument koji je nedostajao do tačke jedinstvenog kontakta ili direktno relevantnom nadležnom organu. Svaki zahtev za overene kopije iz stava 1. ovog člana ne smatra se kao zahtev za dokumentom koji nedostaje.			NP		
57b.1.	Centri za podršku Svaka država članica će odrediti, ne kasnije od 18. januara 2016. godine, centar za podršku čiji će zadatak biti da građanima, kao i centrima za podršku iz drugih zemalja članica, pruža potrebne informacije o priznavanju stručnih kvalifikacija u skladu sa ovom Direktivom, kao što su informacije o nacionalnom zakonodavstvu kojim se uređuju regulisane profesije i bavljenje tim profesijama, uključujući i socijalno zakonodavstvo i po potrebi etička pravila.	83.1	<i>Centar za podršku</i> Centar za podršku koji je dužan da građanima i centrima za podršku ostalih država potpisnica EEP-a pruža potrebne informacije o priznavanju stručnih kvalifikacija u skladu sa ovim zakonom, kao što su informacije o nacionalnom zakonodavstvu kojim se uređuju regulisane profesije i bavljenje tim profesijama, uključujući i socijalno zakonodavstvo i po potrebi etička pravila, u skladu sa ovim zakonom je ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja.	PU		
57b.2.	Centri za podršku u državama članicama domaćinima će pomagati građanima u ostvarivanju prava iz ove Direktive, u saradnji, gde je to moguće, sa centrom za podršku u matičnoj državi članici i sa nadležnim organima i tačkom jedinstvenog kontakta u državi članici domaćinu.	83.2	Centar za podršku je dužan, u saradnji sa nadležnim telima Republike Srbije i nadležnim centrima za podršku ostalih država potpisnica EEP-a, da pruža pomoć zainteresovanim licima da ostvare prava koja proističu iz ovog zakona i da pribavi informacije o regulisanim profesijama i pristupanju tim profesijama u drugim državama potpisnicama EEP-a, kao i informacije o nivou profesionalne kvalifikacije koja se zahteva za obavljanje određene regulisane profesije u drugoj državi	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			potpisnici EEP-a.			
57b.3.	Svaki nadležni organ u matičnoj državi članici ili domaćinu je u obavezi da u potpunosti surađuje sa centrom podrške u državi članici domaćinu i gde je to moguće u matičnoj državi članici, i da pruži sve relevantne informacije o pojedinačnim slučajevima takvim centarima za podršku, na njihovu molbu i saglasno pravilima o zaštiti podataka u skladu sa direktivama 95/46 / EC i 2002/58 / EC.	86.4	Nadležna tela su dužna da u potpunosti surađuju sa Centrom za podršku, kao i sa centrima za podršku u drugim državama potpisnicama EEP-a i da pružaju sve relevantne informacije o pojedinačnim slučajevima takvim centrima, na njihov zahtev i pod uslovom da se poštuju pravila o zaštiti podataka u skladu sa posebnim propisima kojima se reguliše zaštita ličnih podataka.	PU		
57b.4.	Na zahtev Komisije, centri za podršku će obavestiti Komisiju o rezultatima upita kojima se bave u roku od dva meseca po prijemu takvog zahteva.	83.3	Na zahtev Evropske komisije, Centar za podršku je dužan da dostavi obaveštenje Evropskoj komisiji o rezultatima pružene pomoći iz stava 2. ovog člana, u roku od dva meseca od dana prijema zahteva Evropske komisije.	PU		
57c.1.	Delegiranje Komisiji se daje moć usvajanja delegiranih akata, saglasno uslovima datim u ovom članu			NP		
57c.2.	Moć da usvoji delegirane akte iz trećeg podčlana člana 3 (2), člana 20, drugog podčlana člana 21 (6), člana 21a (4), člana 25 (5), drugog stava člana 26, druge tačke člana 31 (2), drugog podstava člana 34. (2), člana 35 (4) i (5), drugog podstava člana 38. (1), treće tačke člana 40 (1), druge tačke člana 44 (2), člana 49a (4) i člana 49b (4) prenosi se na Komisiji za period od pet godina, od 17. januara 2014. godine. Komisija će sačiniti izveštaj u vezi delegiranja vlasti, ne kasnije od devet meseci pre isteka perioda od pet godina. Delegiranje će moći prećutno da se produžava za period identičnog trajanja, osim ukoliko se Evropski parlament ili Savet ne			NP		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	protive takvom produženju najkasnije tri meseca pre isteka svakog perioda.					
57c.3.	Moć da usvoji delegirane akte iz trećeg podčlana člana 3 (2), člana 20, drugog podčlana člana 21 (6), člana 21a (4), člana 25 (5), drugog stava člana 26, druge tačke člana 31 (2), drugog podstava člana 34. (2), člana 35 (4) i (5), drugog podstava člana 38. (1), treće tačke člana 40 (1), druge tačke člana 44 (2), člana 49a (4) i člana 49b (4) može se opozvati u svakom trenutku od strane Evropskog parlamenta ili od strane Saveta. Odluka o opozivu će staviti tačku na delegiranje vlasti navedene u toj odluci. Ona će stupiti na snagu narednog dana od dana objavljivanja odluke u Službenom listu Evropske unije ili u nekom kasnijem trenutku navedenom u njemu. To neće uticati na validnost bilo kojeg delegiranog akta koji je već na snazi.			NP		
57c.4.	Čim Komisija usvoji delegirani akt, ona o tome istovremeno obaveštava Evropski parlament i Savet.			NP		
57c.5.	Usvojen delegirani akt iz trećeg podčlana člana 3 (2), člana 20, drugog podčlana člana 21 (6), člana 21a (4), člana 25 (5), drugog stava člana 26, druge tačke člana 31 (2), drugog podstava člana 34. (2), člana 35 (4) i (5), drugog podstava člana 38. (1), treće tačke člana 40 (1), druge tačke člana 44 (2), člana 49a (4) i člana 49b (4) stupa na snagu samo ako nema prigovora od strane Evropskog parlamenta i Saveta, u roku od dva meseca od obaveštenja Evropskog parlamenta i Saveta o usvajanju, ili ako su pre isteka tog perioda, Evropski parlament i Savet obavestio Komisiju da se neće protiviti. Taj period će biti produžen za dva meseca na			NP		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	inicijativu Evropskog parlamenta ili Saveta.					
58.1.	Postupak Komisije Komisiji pomaže Odbor za priznavanje stručnih kvalifikacija. Komisija će biti komisija u okviru značenja Uredbe(EU) 182/2011.			NP		
58.2.	Kada se poziva na ovaj stav, član 5 Uredbe (EU) 182/2011 će se primenjivati.			NP		
59.1.	Transparentnost Države članice će dostaviti Komisiji popis postojećih propisanih zanimanja, navodeći delatnosti u okviru svake profesije, kao i spisak regulisanog obrazovanja i osposobljavanja, i osposobljavanje sa posebnom strukturom, iz tačke (c) (ii) člana 11, na svojoj teritoriji od 18. januara 2016. Svaka promena tih popisa će takođe biti dostavljena Komisiji bez odlaganja. Komisija će uspostaviti i održavati javno dostupne baze podataka o regulisanim profesijama, uključujući i opšti opis delatnosti koje pokriva svaka profesija.	90.1	Centar za podršku dostavlja Evropskoj komisiji popis postojećih regulisanih profesija, detaljno navodeći delatnosti obuhvaćene svakom profesijom, i popis programa obrazovanja i osposobljavanja ili, u slučaju regulisanih profesija, stručnog osposobljavanja sa posebnom strukturom.	PU		
59.2.	Do 18. januara 2016. godine, države članice će dostaviti Komisiji popis profesija za koja je potrebna prethodna provera kvalifikacija na osnovu člana 7(4). Države članice će Komisiji dostaviti posebno obrazloženje za uključivanje svake od ovih profesija na taj popis.			NP		
59.3.	Države članice će ispitati da li zahtevi po njihovom pravnom sistemu ograničavaju pristup profesiji ili njeno obavljanje nosiocima konkretne profesionalne kvalifikacije, uključujući korišćenje stručnih zvanja i stručnih delatnosti dozvoljene pod takvim nazivom, iz ovog člana kao „zahtevi“, da li su kompatibilni	90.3	Nacionalni koordinator proverava da li su zahtevi na osnovu propisa kojima se ograničava pristup profesiji ili obavljanje profesije, uključujući uslove za korišćenje profesionalnih naziva i profesionalne delatnosti koja se obavlja s tim profesionalnim nazivom, u skladu sa sledećim	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>sa sledećim principima: (A) zahtevi ne smeju biti ni direktno ni indirektno diskriminatorni po osnovu nacionalne pripadnosti ili prebivališta; (B) zahtevi moraju da budu opravdani preovlađujućim razlozima opšteg interesa; (V) zahtevi moraju da budu primereni obezbeđivanju postizanja zadatog cilja i ne smeju da prelaze ono što je potrebno za postizanje tog cilja.</p>		<p>načelima: - zahtevi ne smeju da budu neposredno ni posredno diskriminišući na osnovu nacionalnosti ili boravišta, - zahtevi moraju da budu opravdani preovlađujućim razlozima opšteg interesa i - zahtevi moraju da budu primereni obezbeđivanju postizanja zadatog cilja i ne smeju da prelaze ono što je potrebno za postizanje tog cilja.</p>			
59.4.	<p>Stav 1. ovog člana takođe se primenjuje na profesije koje u državi članici regulišu udruženja ili stručne organizacije u smislu člana 3(2) i na sve zahteve za članstvo u tim udruženjima ili organizacijama.</p>	90.4	<p>Stav 1. ovog člana takođe se primenjuje na profesije koje u Republici Srbiji regulišu udruženja ili stručne organizacije i na sve zahteve za članstvo u tim udruženjima ili organizacijama.</p>	PU		
59.5.	<p>Do 18. januara 2016. godine, države članice će dostaviti Komisiji informacije o uslovima koje nameravaju da zadrže i razlozima za razmatranje da li su ti zahtevi u skladu sa stavom 3. Države članice će obezbediti informacije o uslovima koji su kasnije uvedeni, i razlozima za razmatranje da li su ti zahtevi u skladu sa stavom 3, u roku od šest meseci od usvajanja mere.</p>			NP		
59.6.	<p>Do 18. januara 2016. godine, a kasnije svake dve godine, države članice će takođe podnositi izveštaj Komisiji o zahtevima koji su uklonjeni ili koji su ublaženi.</p>	90.6	<p>Nacionalni koordinator svake dve godine dostavlja Evropskoj komisiji izveštaj o zahtevima za pristup i obavljanje profesije koji su povučeni ili umanjeni, a o čemu Komisija obaveštava druge države potpisnice EEP-a koje mogu podneti svoje primedbe u roku od šest meseci.</p>	PU		
59.7.	<p>Komisija dostavlja izveštaje iz stava 6. do drugim državama članicama koje svoje primedbe</p>	90.6	<p>Nacionalni koordinator svake dve godine dostavlja Evropskoj komisiji izveštaj o</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	dostavljaju u roku od šest meseci. U istom periodu od šest meseci, Komisija će konsultovati zainteresovane strane, uključujući i profesije u pitanju.		zahtevima za pristup i obavljanje profesije koji su povučeni ili umanjeni, a o čemu Komisija obaveštava druge države potpisnice EEP-a koje mogu podneti svoje primedbe u roku od šest meseci.			
59.8.	Komisija dostavlja zbirni izveštaj na osnovu informacija koje države članice šalju Grupi koordinatora osnovanom Odlukom Komisije 2007/172 /EC od 19. marta 2007. godine, formiranjem grupe koordinatora za priznavanje profesionalnih kvalifikacija (1), koja može da daje zapažanja.			NP		
59.9.	In light of the observations provided for in paragraphs 7 and 8, the Commission shall, by 18 January 2017, submit its final findings to the European Parliament and the Council, accompanied where appropriate by proposals for further initiatives.			NP		
60.1.	<p>GLAVA VI DRUGE ODREDBE Izveštaji</p> <p>Počevši od 20. oktobra 2007., države članice će Komisiji svake dve godine slati izveštaje o primeni sistema. Osim Opštih primedbi, izveštaj mora sadržati i statistički sažetak donesenih odluka i opis glavnih problema pri primeni ove Direktive.</p> <p>Počevši od 18. januara 2016. godine statistički pregled odluka iz prvog podstava, koje treba da sadrže detaljne informacije o broju i vrstama odluka donetih u skladu sa ovom Direktivom, uključujući i vrste odluka o delimičnom pristupu koje su donele nadležni organi u skladu sa Član 4f, i opis glavnih problema koji proizlaze iz primene ove Direktive.</p>			NP		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
60.2.	<p>Od 18. januara 2019, i svakih pet godina posle toga, Komisija će objaviti izveštaj o primeni ove Direktive.</p> <p>Prvi takav izveštaj će se fokusirati posebno na novim elementima uvedenim u ovoj Direktivi i uzeti u obzir posebno sledeća pitanja:</p> <p>(A) funkcionisanje Evropske profesionalne karte;</p> <p>(B) modernizacija znanja, veština i kompetencija za profesije obuhvaćene poglavljem III Glava III, uključujući i spisak kompetencija iz člana 31 (7);</p> <p>(C) funkcionisanje zajedničkih okvira osposobljavanja i zajedničkih provera osposobljenosti;</p> <p>(D) rezultati posebnog programa modernizacije predviđenog rumunskih zakonima, propisima i administrativnim odredbama za nosioce dokaza formalnih kvalifikacija navedenih u članu 33a, kao i za nosioce dokaza o formalnim kvalifikacijama nakon sekundarnog nivoa, s aspekta procene potrebe da se razmotre trenutne odredbe kojima se reguliše režim stečenih prava koji se primenjuje u rumunskom dokazivanju formalnih kvalifikacija za medicinsku sestru opšte nege.</p> <p>Države članice će obezbediti sve neophodne informacije za izradu tog izveštaja.</p>			NP		
61.	<p>Klauzula o odstupanju</p> <p>Ako, za primenu jednog od odredbi ove Direktive, država članica nailazi na velike teškoće u određenoj oblasti, Komisija će ispitati te poteškoće u saradnji sa tom državom članicom.</p> <p>Kada je to potrebno, Komisija će usvojiti akt o sprovođenju, kako bi se omogućilo toj državi članici da u ograničenom vremenskom periodu</p>			NP		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	odstupi od relevantne odredbe.					
62.	<p>Opozivi</p> <p>Direktive 77/452/EEZ, 77/453/EEZ, 78/686/EEZ, 78/687/EEZ, 78/1026/EEZ, 78/1027/EEZ, 80/154/EEZ, 80/155/EEZ, 85/384/EEZ, 85/432/EEZ, 85/433/EEZ, 89/48/EEZ, 92/51/EEZ, 93/16/EEZ i 1999/42/EZ su opozvane s važenjem od 20. oktobra 2007. godine. Pozivanje na opozvane Direktive će se smatrati pozivanjem na ovu Direktivu i na akte usvojene na osnovu tih Direktiva opoziv neće uticati.</p>			NP		
63.	<p>Prenošenje</p> <p>Države članice će doneti zakone, propise i administrativne odredbe neophodne za usaglašavanje sa ovom Direktivom najkasnije do 20. oktobra 2007. godine. One će o tome odmah obavestiti Komisiju.</p> <p>Kada države članice usvoje ove mere, one će sadržati referencu na ovu Direktivu ili će biti praćene takvom referencom u vreme njihovog zvaničnog objavljivanja. Države članice će utvrditi kakotreba da se uradi takva referenca.</p>			NP		
64.	<p>Stupanje na snagu</p> <p>Ova Direktiva stupa na snagu 20. dana po objavljivanju u Službenom glasniku Evropske unije.</p>			NP		
65.	<p>Adrese</p> <p>Ova Direktiva je naslovljena na države članice.</p>			NP		
	<p>V.2. MEDICINSKE SESTRE OPŠTE NEGE</p> <p>5.2.1. Obrazovni program za medicinske sestre opšte nege</p> <p>Studijski program koji vodi do dokaza o formalnim kvalifikacijama za medicinske sestre</p>	45.	<p>Obrazovni program za medicinske sestre opšte nege sadrži najmanje sledeće predmete:</p> <p>1) Teorijsko obrazovanje koje se sastoji od zdravstvene nege: priroda i etika struke, opšta načela zdravlja i nege, načela</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>opšte nege uključuje sledeća dva dela.</p> <p>a. Teorijsko obrazovanje</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdravstvena nega: - priroda i etika struke, - opšta načela zdravlja i nege, - načela nege, a u odnosu na: <ul style="list-style-type: none"> - opštu i specijalističku medicinu, - opštu i specijalističku hirurgiju, - negu dece i pedijatriju, - negu porodilja, - mentalno zdravlje i psihijatriju, - brigu o starima i gerijatriju. <p>b. Osnovni predmeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anatomija i fiziologija, - Patologija, - Bakteriologija, Virologija i Parazitologija, - Biofizika, Biohemija i radiologija, - Dijetetika, - Higijena - preventivna medicina, - zdravstveno obrazovanje, - Farmakologija <p>c. Društveni predmeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociologija, - Psihologija, - Načela administracije, - Načela poučavanja, - Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo, - Pravni aspekti nege. <p>B. Kliničko obrazovanje</p> <ul style="list-style-type: none"> — zdravstvena nega u odnosu na: — opštu i specijalističku medicinu, — opštu i specijalističku hirurgiju, — negu dece i pedijatriju, — negu porodilje, — mentalno zdravlje i psihijatriju, 		<p>nege, a u odnosu na: opštu i specijalističku medicinu, opštu i specijalističku hirurgiju, negu dece i pedijatriju, negu porodilja, mentalno zdravlje i psihijatriju, brigu o starima i gerijatriju.</p> <p>Osnovni predmeti: Anatomija i fiziologija, Patologija, Bakteriologija, Virologija i Parazitologija, Biofizika, Biohemija i radiologija, Dijetetika, Higijena (preventivna medicina, zdravstveno obrazovanje), Farmakologija.</p> <p>Društveni predmeti: Sociologija, Psihologija, Načela administracije, Načela poučavanja, Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo, Pravni aspekti nege.</p> <p>2) Kliničko obrazovanje koje se sastoji od zdravstvene nege u odnosu na: opštu i specijalističku medicinu, opštu i specijalističku hirurgiju, negu dece i pedijatriju, negu porodilje, mentalno zdravlje i psihijatriju, brigu o starima i gerijatriju, negu u kući.</p> <p>Jedan ili više predmeta iz stava 1. ovog člana mogu se poučavati kao deo drugih disciplina ili u vezi s njima. Teorijsko obrazovanje vrednuje se i koordinira s kliničkim obrazovanjem tako da se znanja i veštine navedene u programu iz stava 1. ovog člana mogu usvojiti na odgovarajući način.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>— brigu o starima i gerijatriju, — negu u kući</p> <p>Jedan ili više predmeta iz stava 1. ovog člana mogu se poučavati kao deo drugih disciplina ili u vezi s njima. Teorijsko obrazovanje vrednuje se i koordinira s kliničkim obrazovanjem tako da se znanja i veštine navedene u programu iz stava 1. ovog člana mogu usvojiti na odgovarajući način.</p>					
	<p>V.3. DOKTOR DENTALNE MEDICINE 5.3.1 Univerzitetski studijski program za doktora dentalne medicine</p> <p>Studijski program koji vodi do dokaza o formalnim kvalifikacijama u dentalnoj medicini uključuju najmanje dole navedene predmete. Obuka iz jednog ili više ovih predmeta može biti pružena u okviru, ili povezano, s drugim kursovima.</p> <p>A. Osnovni predmeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hemija, – Fizika, – Biologija. <p>B. Medicinsko-biološki predmeti i opšti medicinski predmeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Anatomija, – Embriologija, – Histologija uključujući citologiju, – Fiziologija, – Biohemija (ili Fiziološka hemija), – Patološka anatomija, – Opšta patologija, – Farmakologija, – Mikrobiologija, – Higijena, – Preventivna medicina i epidemiologija, 	36.	<p>Studijski program za doktora dentalne medicine sadrži najmanje sledeće predmete:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osnovne predmete: Hemija, Fizika, Biologija. - Medicinsko-biološke predmete i opšte medicinske predmete: Anatomija, Embriologija, Histologija uključujući Citologiju, Fiziologija, Biohemija (ili Fiziološka hemija), Patološka anatomija, Opšta patologija, Farmakologija, Mikrobiologija, Higijena, Preventivna medicina i epidemiologija, Radiologija, Fizioterapija, Opšta hirurgija, Opšta medicina uključujući Pedijatriju, Otorinolaringologija, Dermatovenerologija, Opšta psihologija-psihopatologija-neuropatologija, Anesteziologija. - Predmete neposredno povezane sa dentalnom medicinom: Protetika, Dentalni materijali i oprema, Konzervativna dentalna medicina, Preventivna dentalna medicina, Anesteziologija i sedacija, 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<ul style="list-style-type: none"> – Radiologija, – Fizioterapija, – Opšta hirurgija, – Opšta medicina uključujući Pedijatriju, – Otorinolaringologija, – Dermatovenerologija, – Opšta psihologija-psihopatologija-neuropatologija, – Anesteziologija. <p>C. Predmeti neposredno povezani sa dentalnom medicinom:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Protetika, – Dentalni materijali i oprema, – Konzervativna dentalna medicina, – Preventivna dentalna medicina, – Anesteziologija i sedacija, – Specijalna hirurgija, – Specijalna patologija, – Klinička praksa, – Pedodoncija, – Ortodoncija, – Parodontologija, – Radiologija u dentalnoj medicini, – Dentalna okluzija i funkcija vilice, – Strukovno organizovanje, – Etika i zakonodavstvo, – Socijalni aspekti prakse u dentalnoj medicini. 		<p>Specijalna hirurgija, Specijalna patologija, Klinička praksa, Pedodoncija, Ortodoncija, Parodontologija, Radiologija u dentalnoj medicini, Dentalna okluzija i funkcija vilice, Strukovno organizovanje, Etika i zakonodavstvo, Socijalni aspekti prakse u dentalnoj medicini.</p> <p>Jedan ili više predmeta iz stava 1. ovog člana mogu se poučavati kao deo drugih disciplina ili u vezi s njima.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>V.4. DOKTOR VETERINARSKJE MEDICINE 5.4.1. Univerziteti studijski program za doktora veterinarske medicine Studijski program koji vodi do dokaza o formalnim kvalifikacijama u veterinarskoj medicini uključuju najmanje dole navedene predmete. Obuka iz jednog ili više ovih predmeta može biti pružena u okviru, ili povezano, s drugim kursovima.</p> <p>A. Osnovni predmeti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fizika, - Hemija, - Biologija životinja, - Biologija biljaka, - Biomatematika <p>B. Stručni predmeti</p> <p>a. Osnovne nauke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anatomija (uključujući histologiju i embriologiju), - Fiziologija, - Biohemija, - Genetika, - Farmakologija, - Farmacija, - Toksikologija, - Mikrobiologija, - Imunologija, - Epidemiologija, - Profesionalna etika <p>b. Kliničke nauke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opstetricija, - Patologija (uključujući patološku 	<p>54.</p> <p>Studijski program za doktora veterinarske medicine sadrži najmanje sledeće predmete:</p> <p>Osnovni predmeti: Fizika, Hemija, Biologija životinja, Biologija biljaka, Biomatematika.</p> <p>Specifični predmeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osnovne nauke: Anatomija (uključujući histologiju i embriologiju), Fiziologija, Biohemija, Genetika, Farmakologija, Farmacija, Toksikologija, Mikrobiologija, Imunologija, Epidemiologija, Profesionalna etika. - Kliničke nauke: Opstetricija, Patologija (uključujući anatomske patologije), Parazitologija, Klinička medicina i hirurgija (uključujući anesteziologiju), Klinička predavanja o različitim domaćim životinjama, peradi i drugim životinjskim vrstama, Preventivna medicina, Radiologija, Reprodukcijski poremećaji i reprodukcija, Veterinarsko javno zdravstvo, Veterinarsko zakonodavstvo i forenzična medicina, Terapeutika, Propedeutika. - Proizvodnja životinja: Proizvodnja životinja, Prehrana životinja, Agronomija, Ruralna ekonomija, Uzgoj životinja, Veterinarska higijena, Etologija i 	<p>PU</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>anatomiju),</p> <ul style="list-style-type: none"> – Parazitologija, – Klinička medicina i hirurgija (uključujući anesteziologiju), – klinička predavanja na različitim domaćim životinjama, živini i drugim životinjskim vrstama, – Preventivna medicina, – Radiologija, – Reprodukcijska i reproduktivni poremećaji, – Veterinarska medicina i javno zdravlje, – Veterinarsko zakonodavstvo i medicinska forenzika, – Terapeutika, – Propedeutika <p>c. Proizvodnja životinja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Proizvodnja životinja, – Ishrana životinja, – Agronomija, – Ekonomija sela, – Stočarstvo, – Veterinarska higijena, – Etologija i zaštita životinja <p>d. Higijena hrane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Inspekcija i kontrola životinjske hrane ili hrane životinjskog porekla, – Higijena i tehnologija hrane, – Praktičan rad (uključujući praktičan rad u objektima gde se vrše klanje i prerada hrane) <p>Praktično osposobljavanje može biti u obliku perioda osposobljavanja, pod uslovom da je ono u punoj satnici o pod direktnom kontrolom nadležnih vlasti, kao i da ne prelazi 6 meseci u okviru ukupnog osposobljavanja od 5 godina</p>		<p>zaštita životinja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Higijena hrane: Inspekciji nadzor i kontrola životinjske hrane ili hrane životinjskog porekla, Higijena i tehnologija hrane, Praksa (uključujući praksu na mestima gde se obavljaju klanje i prerada prehrambenih proizvoda). 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>studija. Raspoređivanje teoretskog i praktičnog osposobljavanja u različitim grupama predmeta će biti uravnoteženo i koordinisano na takav način da se znanje i iskustvo stižu na način koji će doktorima veterinarske meicine omogućiti da izvršavaju sve svoje obaveze.</p>					
	<p>V.5. BABICE 5.5.1. Program osposobljavanja babica (Osposobljavanje smeru I i II) Program osposobljavanja radi prikupljanja dokaza o formalnim kvalifikacijama za babicu se sastoji od sledeća dva dela: A. Teorijska i praktična nastava: a. Opšti predmeti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Osnovna patologija, – Osnovna bakteriologija, virologija i parazitologija, – Osnovna biofizika, biohemija i radiologija, – Pedijatrija s posebnim naglaskom na novorođenčadi, – Higijena, zdravstveno vaspitanje, preventivna medicina, rano dijagnostikovanje bolesti, – Prehrana i dijetetika s posebnim naglaskom na žene, novorođenčad i bebe. – Osnovna sociologija i sociomedicinska problematika, – Osnovna farmakologija, – Psihologija, – Principi i metode poučavanja, – Zdravstveno i socijalno zakonodavstvo i organizacija zdravstva, – Profesionalna etika i profesionalno 	49.	<p>Obrazovni program za babice sadrži najmanje sledeće predmete: 1) Teorijska i praktična nastava: - Opšti predmeti: Osnovna anatomija i fiziologija, Osnovna patologija, Osnovna bakteriologija, Virologija i parazitologija, Osnovna biofizika, Biohemija i radiologija, Pedijatrija s posebnim naglaskom na novorođenčadi, Higijena, Zdravstveno vaspitanje, Preventivna medicina, Rano dijagnostikovanje bolesti, Prehrana i dijetetika s posebnim naglaskom na žene, novorođenčad i bebe. Osnovna sociologija i sociomedicinska problematika, Osnovna farmakologija, Psihologija, Principi i metode poučavanja, Zdravstveno i socijalno zakonodavstvo i organizacija zdravstva, Profesionalna etika i profesionalno zakonodavstvo, Polno obrazovanje i planiranje porodice, Zakonska zaštita majke i deteta. - Predmeti specifični za delatnosti babice: Anatomija i fiziologija, Embriologija i razvoj fetusa, Trudnoća, Porodaj i puerperij,</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>zakonodavstvo,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Polno obrazovanje i planiranje porodice, - Osnovna anatomija i fiziologija - Zakonska zaštita majke i deteta <p>b. Predmeti specifični za delatnosti babice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anatomija i fiziologija, - Embriologija i razvoj fetusa, - Trudnoća, Porodaj i puerperij, - Ginekološka i opstetrijska patologija, - Priprema za porodaj i roditeljstvo uključujući psihološke aspekte, - Pripreme za porodaj (uključujući poznavanje i upotrebu tehničke opreme u opstetriciji), - Analgezija, Anestezija i oživljavanje, - Fiziologija i patologija novorođenčeta, - Nega i nadzor novorođenčeta, - Psihološki i socijalni činioci. <p>B. Praktično i kliničko osposobljavanje Ovo osposobljavanje se mora sprovesti pod odgovarajućim nadzorom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - savetovanje trudnica, uključujući najmanje 100 predporodajnih pregleda, - nadzor i nega najmanje 40 trudnica, - izvođenje najmanje 40 porođaja, a ako se ovaj broj ne može postići zbog malog broja porodilja, može se smanjiti na minimalno 30 porođaja, uz uslov asistiranja kod dodatnih 20 porođaja, - aktivno učešće kod karličnog porođaja, ako to nije moguće zbog nedostatka karličnih porođaja praksa se 		<p>Ginekološka i opstetrijska patologija, Priprema za porodaj i roditeljstvo uključujući psihološke aspekte, Pripreme za porodaj (uključujući poznavanje i upotrebu tehničke opreme u opstetriciji), Analgezija, Anestezija i oživljavanje, Fiziologija i patologija novorođenčeta, nega i nadzor novorođenčeta, Psihološki i socijalni činioci.</p> <p>2) Praktično i kliničko osposobljavanje, koje se mora sprovesti pod odgovarajućim nadzorom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - savetovanje trudnica, uključujući najmanje 100 predporodajnih pregleda, - nadzor i nega najmanje 40 trudnica, - izvođenje najmanje 40 porođaja, a ako se ovaj broj ne može postići zbog malog broja porodilja, može se smanjiti na minimalno 30 porođaja, uz uslov asistiranja kod dodatnih 20 porođaja, - aktivno učešće kod karličnog porođaja, ako to nije moguće zbog nedostatka karličnih porođaja praksa se može sprovesti u simuliranoj situaciji, - izvođenje epiziotomije i uvod u šivenje rana uključuje teorijsku nastavu i kliničku praksu; praksa šivenja rana uključuje šivenje rane posle epiziotomije i jednostavne perinealne laceracije i može se obaviti u simuliranoj situaciji, 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>može sprovesti u simuliranoj situaciji,</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvođenje epiziotomije i uvod u šivenje rana uključuje teorijsku nastavu i kliničku praksu; praksa šivenja rana uključuje šivenje rane posle epiziotomije i jednostavne perinealne laceracije i može se, ukoliko je neophodno, obaviti u simuliranoj situaciji, - nadzor i briga za 40 žena kod kojih postoji rizik povezan sa trudnoćom ili trudovima ili sa postporođajnim periodom, - nadzor i nega (uključujući pregled) najmanje 100 žena posle porođaja i zdrave novorođenčadi, - posmatranje i nega novorođene dece koja zahtevaju posebnu negu, uključujući nedonoščad, prenešenu novorođenčad, novorođenčad koja imaju pre malu telesnu težinu ili koja su bolesna, - zdravstvena nega žena kod patoloških stanja na području ginekologije i opstetricije, - uvod u zdravstvenu negu na području medicine i hirurgije uključuje teorijsku nastavu i kliničku praksu. <p>Teorijsko i tehničko osposobljavanje (Deo A programa osposobljavanja) se mora uravnotežiti i koordinirati sa kliničkim osposobljavanjem (Deo B istog programa) na takav način da se stečena znanja i iskustva navedena u ovom Prilogu mogu usvojiti na odgovarajući način.</p> <p>Kliničko osposobljavanje ostvaruje se u vidu nadziranog rada u bolničkim odeljenjima ili</p>		<ul style="list-style-type: none"> - nadzor i briga za 40 žena kod kojih postoji rizik povezan sa trudnoćom ili trudovima ili sa postporođajnim periodom, - nadzor i nega (uključujući pregled) najmanje 100 žena posle porođaja i zdrave novorođenčadi, - posmatranje i nega novorođene dece koja zahtevaju posebnu negu, uključujući nedonoščad, prenešenu novorođenčad, novorođenčad koja imaju pre malu telesnu težinu ili koja su bolesna, - zdravstvena nega kod patoloških stanja na području ginekologije i opstetricije, - uvod u zdravstvenu negu na području medicine i hirurgije uključuje teorijsku nastavu i kliničku praksu. <p>Teorijsko i praktično osposobljavanje se mora uravnotežiti i koordinirati sa kliničkim osposobljavanjem na takav način da se stečena znanja i iskustva mogu usvojiti na odgovarajući način.</p> <p>Kliničko osposobljavanje ostvaruje se radom u bolničkim odeljenjima ili drugim zdravstvenim ustanovama, koji je odobrilo nadležno telo. Deo ove prakse, mora biti učestvovanje u aktivnostima odeljenja u meri u kojoj te aktivnosti doprinose osposobljavanju učenjem o odgovornostima povezanim sa delatnošću babica.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	drugim zdravstvenim ustanovama, koji je odobrilo nadležno telo. Deo ove prakse, mora biti učestvovanje u aktivnostima odeljenja u meri u kojoj te aktivnosti doprinose osposobljavanju učenjem o odgovornostima povezanim sa delatnošću babica.					
	<p>V.6. MAGISTAR FARMACIJE</p> <p>5.6.1. studijski program farmacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Biologija biljaka i životinja, - Fizika, - Opšta i neorganska hemija, - Organska hemija, - Analitička hemija, - Farmaceutska hemija uključujući analizu medicinskih proizvoda, - Opšta i primenjena biohemija (medicinska), - Anatomija i fiziologija; medicinska terminologija, - Mikrobiologija, - Farmakologija i farmakoterapija, - Farmaceutska tehnologija, - Toksikologija, - Farmakognozija, - Zakonodavstvo i, kada je primereno, Profesionalna etika. <p>Ravnoteža između teorijske i praktične nastave daje svakom predmetu dovoljan značaj teorije da bi se održao univerzitetski karakter nastave.</p>	40.	<p>Studijski program magistra farmacije sadrži najmanje sledeće predmete: Biologija biljaka i životinja, Fizika, Opšta i neorganska hemija, Organska hemija, Analitička hemija, Farmaceutska hemija uključujući analizu lekova i medicinskih sredstava, Opšta i primenjena biohemija (medicinska), Anatomija i fiziologija, Medicinska terminologija, Mikrobiologija, Farmakologija i farmakoterapija, Farmaceutska tehnologija, Toksikologija, Farmakognozija, Zakonodavstvo i, kada je primereno, Profesionalna etika.</p> <p>Uravnotežen odnos između teorijske i praktične nastave daje svakom predmetu iz stava 1. ovog člana dovoljan značaj teorije da bi se održao univerzitetski nivo obrazovanja.</p>	PU		
ANNEX VII	<p>Dokumenti i potvrde koji se mogu zahtijevati u skladu s članom 50. stav 1.</p> <p>1. Dokumenti</p> <p>(a) Potvrda o državljanstvu dotične osobe.</p> <p>(b) Kopije potvrda o specijalističkom usavršavanju ili dokaz o formalnim</p>	19.2	<p>Zahtev iz stava 1. ovog člana mora da sadrži:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokaz o državljanstvu kandidata i - dokaz o ispunjenosti uslova za priznavanje profesionalnih 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>kvalifikacijama koje omogućavaju pristup toj profesiji, te potvrda o stručnom iskustvu osobe, gde je to primereno.</p> <p>Nadležna tela države članice domaćina mogu pozvati podnosiocima da dostave informacije o svom osposobljavanju u meri u kojoj je to potrebno da bi se utvrdilo postojanje mogućih bitnih razlika u odnosu na zahtevano nacionalno osposobljavanje, kako je to utvrđeno u članu 14. Kada podnosilac ne može da pruži ove informacije, nadležna tela države članice domaćina obraćaju se kontaktnim tačkama, nadležnom telu ili drugom odgovarajućem telu u matičnoj državi članici.</p> <p>(c) U slučajevima navedenim u članu 16., potvrda o prirodi i trajanju delatnosti koju izdaje nadležno telo u matičnoj državi članici ili u državi članici iz koje dolazi strani državljanin.</p> <p>(d) Ako nadležno telo države članice domaćina zahteva od osoba koje žele da obavljaju regulisanu profesiju dokaz o njihovom dobrom karakteru ili ugledu, ili o tome da nisu objavili stečaj, ili kada prekine ili zabrani obavljanje te profesije u slučaju teže povrede pravila struke ili kaznenog dela, ta država članica prihvata kao doboljan dokaz za državljane države članice koji žele da obavljaju tu profesiju na njenom državnom području, predočenje dokumenata koje su izdala nadležna tela matične države članice ili države članice iz koje dolazi strani državljanin, a koji potvrđuju da su ti zahtevi ispunjeni. Ta tela moraju dostaviti tražene dokumente u roku od dva meseca.</p> <p>Ako nadležna tela matične države članice ili države članice iz koje dolazi strani državljanin ne izdaju dokumente navedene u prvom podstavu, ti će se dokumenti zameniti izjavom</p>		<p>kvalifikacija (potvrda o osposobljenosti, dokaz o formalnoj kvalifikaciji i o profesionalnom iskustvu, kada je to potrebno).</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>pod prisegom - ili, u državama u kojima nije predviđena izjava pod zakletvom, svečanom izjavom koju ta osoba daje pred nadležnim sudskim ili upravnim telom, ili kada je to primereno, pred javnim beležnikom ili pred kvalifikovanim stručnim telom matične države članice ili države članice iz koje ta osoba dolazi; takvo telo ili javni beležnik izdaju potvrdu kojom se potvrđuje autentičnost izjave pod zakletvom ili svečane izjave.</p> <p>(e) Ako država članica domaćin od svojih vlastitih državljana koji žele da počnu obavljanje regulisane profesije traži dokument o njihovom fizičkom ili mentalnom zdravlju, ta država članica kao dovoljan dokaz prihvata dostavljanje dokumenta koji se zahteva u matičnoj državi članici. Ako matična država članica ne izda takav dokument, država članica domaćin prihvata potvrdu koju izdaje nadležno telo u toj državi. U tom slučaju nadležna tela matične države članice moraju izdati traženi dokument u roku od dva meseca.</p> <p>((f) Kada država članica domaćin zahteva od svojih državljana koji žele da počnu obavljanje regulisane profesije da dostave:</p> <ul style="list-style-type: none"> — dokaz o svom imovinskom stanju, — dokaz da su osigurani od finansijskih rizika koji proizlaze iz njihove profesionalne odgovornosti u skladu sa zakonima i propisima koji su na snazi u državi članici domaćinu u vezi s uslovima i obimom pokrića, ta država članica prihvata kao dovoljan dokaz potvrdu koju izdaju banke i osiguravajuća preduzeća druge države članice. <p>(g) Gde država članica zahteva od svojih državljana potvrdu da ne postoje privremena ili konačna zabrana rada i krivična presuda.</p>					

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>2. Potvrde Kako bi olakšale primenu glave III. poglavlja III. ove Direktive, države članice mogu propisati da osobe koje ispunjavaju uslove osposobljavanja, osim dokaza o formalnoj osposobljenosti moraju dostaviti i potvrdu nadležnih tela matične države članice kojom se potvrđuje da je taj dokaz o formalnoj osposobljenosti upravo onaj koji je obuhvaćen ovom Direktivom.</p>					